

SPRAWOZDANIE

Z WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA
ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2024 R.

INFORMACJA O WYKONANIU WYDATKÓW
W UKŁADZIE ZADANIOWYM

Rada Ministrów
Warszawa
2025

Spis treści

Wprowadzenie.....	5
Funkcja 1. Zarządzanie państwem	7
Funkcja 2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny.....	22
Funkcja 3. Edukacja, wychowanie i opieka.....	34
Funkcja 4. Zarządzanie finansami państwa i mieniem państwowym.....	39
Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju	51
Funkcja 7. Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo	64
Funkcja 8. Kultura fizyczna.....	71
Funkcja 9. Kultura i dziedzictwo narodowe.....	76
Funkcja 10. Szkolnictwo wyższe i nauka	83
Funkcja 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic.....	89
Funkcja 12. Środowisko	97
Funkcja 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny.....	110
Funkcja 14. Rynek pracy	121
Funkcja 15. Polityka zagraniczna	130
Funkcja 16. Sprawy obywatelskie.....	139
Funkcja 17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju	152
Funkcja 18. Sprawiedliwość	159
Funkcja 19. Transport i infrastruktura transportowa	172
Funkcja 20. Zdrowie	185
Funkcja 21. Polityka rolna i rybacka	197
Funkcja 22. Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna..	212
Aneksy tabelaryczne	213

Wprowadzenie

Informacja o wykonaniu wydatków w układzie zadaniowym w roku 2024 (dalej Informacja) stanowi wykonanie przepisu art. 182 ust. 2 pkt 5 i ust. 6 ustawy o finansach publicznych (uofp) nakładającego na Radę Ministrów obowiązek przedłożenia tego dokumentu Sejmowi oraz Najwyższej Izbie Kontroli wraz z rocznym sprawozdaniem z wykonania ustawy budżetowej. Informacja przedstawia omówienie i zestawienie planowanych i poniesionych wydatków oraz planowanych i osiągniętych wartości mierników stopnia realizacji celów sporządzane w układzie zadań budżetowych, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych (art. 182 ust. 6 uofp).

Materiały na potrzeby opracowania *Informacji* zostały przygotowane zgodnie z przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1731), wydanym na podstawie art. 41 uofp, określającym rodzaje, formy i terminy oraz sposoby sporządzania sprawozdań z wykonania planów finansowych w układzie zadaniowym przez jednostki budżetowe, państwowe fundusze celowe, agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej oraz państwowe osoby prawne.

Sposób i zakres danych zaprezentowanych w sprawozdaniu jest adekwatny do ustaleń metodologicznych dotyczących podstawowych zagadnień planowania budżetowego w układzie zadaniowym, określonych w odniesieniu do 2024 r. przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w *sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej*.

Niniejsza *Informacja* została opracowana na podstawie materiałów sprawozdawczych dysponentów, sporządzonych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym, jak również w oparciu o dodatkowe, szczegółowe komentarze i dane statystyczne przygotowane przez dysponentów, wskazujące na uwarunkowania oraz ryzyka wpływające na odchylenia wykonanych wartości mierników od wartości założonych w planie na rok 2024.

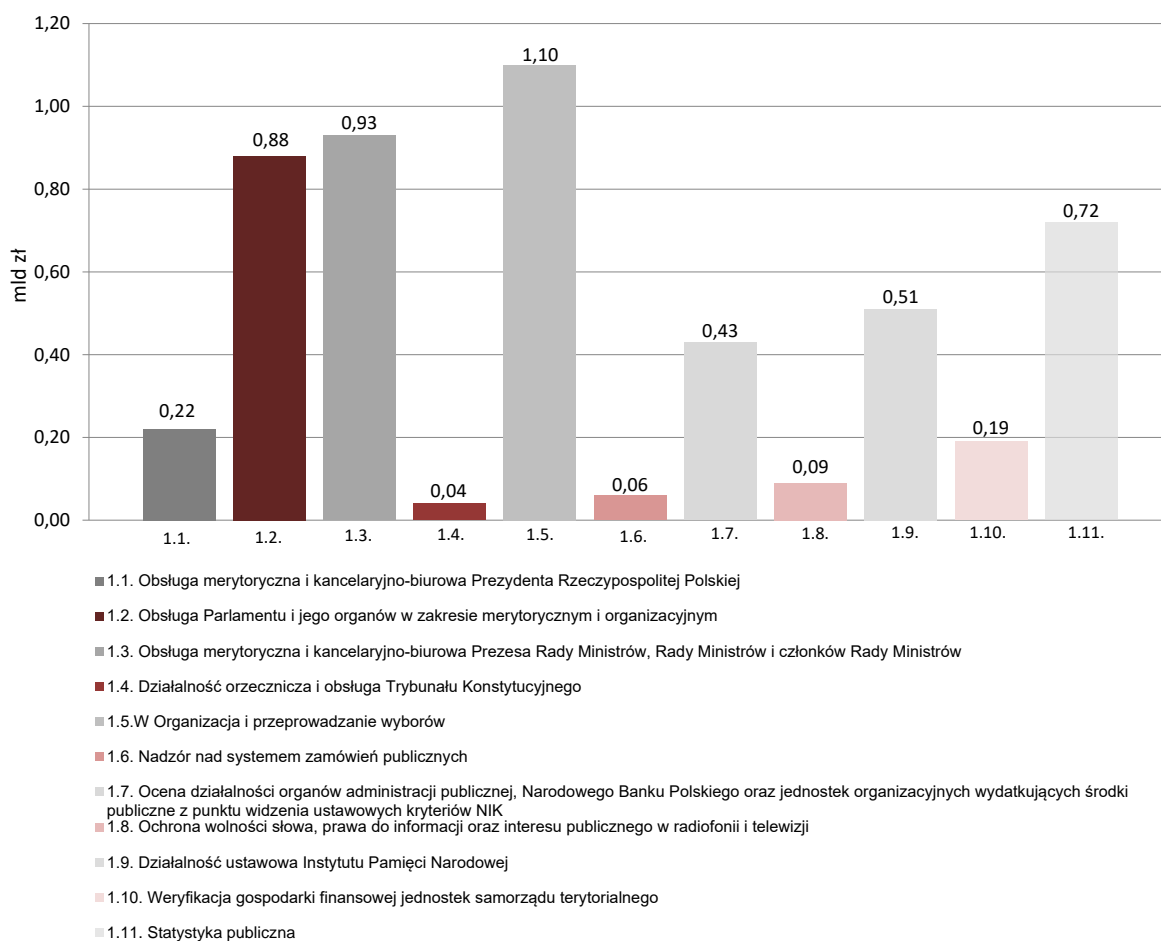
Funkcja 1.

Zarządzanie państwem

W zakresie funkcji realizowane były zadania mające na celu wypełnianie najistotniejszych postanowień Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, określających podstawowe zasady ustroju demokratycznego. Funkcja obejmowała sprawy dotyczące zagwarantowania prawidłowego funkcjonowania organów władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej, a także realizację zadań przez te instytucje państwa, które miały istotny – ogólny wpływ na sprawne oraz przejrzyste i praworządne funkcjonowanie państwa. Ponadto, w funkcji ujęte zostały zadania związane z koordynacją polityki właścicielskiej, dotyczącej zarządzania mieniem państwowym.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 1. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **5.180.039 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 941 tys. zł.

Wykres 1: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 1.1. Obsługa merytoryczna i kancelaryjno-biurowa Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Realizacja zadania polegała na zapewnieniu funkcjonowania instytucji pomocniczej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – Kancelarii Prezydenta RP. Działalność wykonywana w ramach zadania miała zagwarantować sprawną i efektywną obsługę Urzędu Prezydenta RP (prawną, merytoryczną, organizacyjną, gospodarczą, finansową, kancelaryjno-biurową oraz techniczną) w realizacji jego konstytucyjnych i ustawowych kompetencji – dotyczących m.in. reprezentacji państwa na arenie międzynarodowej, sprawowania zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi RP, nadawania orderów i odznaczeń państwowych, nadawania obywatelstwa polskiego oraz stosowania prawa łaski. W zakresie zadania realizowana była także obsługa urzędu Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Zadanie realizowane było przez **Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej** i Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.1. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	233.101	0	224.311	0

Zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań”, o którym mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, ze względu na charakter zadania publicznego, odstąpiono od definiowania celów i pomiaru miernika w zakresie Kancelarii Prezydenta RP.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane było również przez **Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 86,36 mln zł.

Zadanie 1.2. Obsługa Parlamentu i jego organów w zakresie merytorycznym i organizacyjnym

Realizacja zadania dotyczyła wykonywania czynności organizacyjnych, technicznych i doradczych związanych z działalnością Parlamentu. Zadanie obejmowało takie rodzaje działalności jak: przygotowanie i obsługę posiedzeń Sejmu i Senatu oraz posiedzeń komisji sejmowych i senackich, udzielanie wsparcia merytorycznego parlamentarzystom (w procesie legislacyjnym oraz podejmowaniu inicjatyw ustawodawczych), jak także zapewnianie posłom i senatorom technicznych, organizacyjnych oraz finansowych warunków wykonywania mandatu, a także prowadzenie spraw socjalno-bytowych parlamentarzystów.

Zadanie realizowane było przez **Kancelarię Sejmu i Kancelarię Senatu**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	935.262	0	883.448	0

Zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań”, o którym mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, ze względu na charakter zadania publicznego, odstąpiono od definiowania celów i pomiaru miernika w zakresie Kancelarii Sejmu i Kancelarii Senatu.

Zadanie 1.3. Obsługa merytoryczna i kancelaryjno-biurowa Prezesa Rady Ministrów, Rady Ministrów i członków Rady Ministrów

Zadanie polegało na realizacji działań związanych z zapewnieniem sprawnej i efektywnej obsługi Prezesa Rady Ministrów oraz innych organów opiniotwórczo-doradczych i pomocniczych PRM i RM, jak również związanych z tworzeniem i ogłaszaniem prawa. Zadanie realizowane było m.in. poprzez: obsługę działalności legislacyjnej Prezesa Rady Ministrów, Rady Ministrów i członków Rady Ministrów, obsługę prawną Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów, redagowanie i udostępnianie Dziennika Ustaw RP oraz Dziennika Urzędowego RP „Monitor Polski”, prowadzenie działalności szkoleniowej. W ramach zadania rozpatrywane były również skargi, wnioski i petycje. Zadanie obejmowało także zarządzanie korpusem służby cywilnej oraz podnoszenie jakości pracy w urzędach administracji publicznej, nadzór nad członkami służby cywilnej i ich rozwój zawodowy. W zakresie tego obszaru działań znajdowało się także zapewnienie przygotowania członków korpusu służby cywilnej, w tym słuchaczy Krajowej Szkoły Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego, do prawidłowego wykonywania zadań w urzędach administracji publicznej. Ponadto, zapewniono obsługę Prezesa Rady Ministrów dotyczącą zadań związanych z zarządzaniem mieniem państwowym.

Zadanie realizowane było przez **Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Rządowe Centrum Legislacji**, Centrum Obsługi Administracji Rządowej, Instytut Europy Środkowej, Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka, Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego, Krajową Szkołę Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego, Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia oraz Polski Instytut Ekonomiczny.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.3. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	511.632	0	931.848	0

Zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań”, o którym mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, ze względu na charakter zadania publicznego, odstąpiono od definiowania celów i pomiaru miernika w zakresie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz jednostek podległych, a także Rządowego Centrum Legislacji.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centrum Obsługi Administracji Rządowej**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 89,68 mln zł;
2. **Instytut Europy Środkowej**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 5,69 mln zł;
3. **Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 4,37 mln zł;
4. **Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 6,70 mln zł;
5. **Krajową Szkołę Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 21,02 mln zł;
6. **Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpią**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 19,58 mln zł;
7. **Polski Instytut Ekonomiczny**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 14,96 mln zł.

Zadanie 1.4. Działalność orzecznicza i obsługa Trybunału Konstytucyjnego

Zadanie obejmowało działalność orzeczniczą Trybunału Konstytucyjnego w zakresie zgodności przepisów prawa uchwalanych przez władzę ustawodawczą oraz wydawanych przez centralne organy państwa, a także obsługi technicznej w zakresie organizacyjnym i merytorycznym. Realizacja zadania dotyczyła poprawy stanu zgodności stanowiącego prawa z Konstytucją RP i ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi poprzez m.in. kontrolę hierarchicznej zgodności aktów prawnych, przy jednoczesnym zwiększaniu sprawności rozpatrywania spraw przesyłanych do Trybunału Konstytucyjnego od uprawnionych podmiotów w procesie kontroli konstytucyjności prawa (dzięki wsparciu obsługi merytorycznej i organizacyjnej Trybunału Konstytucyjnego).

Zadanie realizowane było przez **Trybunał Konstytucyjny**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.4. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	42.976	0	41.998	0

Zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań”, o którym mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, ze względu na charakter zadania publicznego, odstąpiono od definiowania celów i pomiaru miernika w zakresie Trybunału Konstytucyjnego.

Zadanie 1.5.W Organizacja i przeprowadzanie wyborów

Zakres zadania dotyczy organizacji w Rzeczypospolitej Polskiej wyborów do Sejmu i Senatu, wyborów Prezydenta RP, wyborów do Parlamentu Europejskiego, wyborów do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, wyborów uzupełniających, przedterminowych i ponownych. Zadanie dotyczy także przeprowadzania referendów o zasięgu regionalnym oraz ogólnokrajowym. Prowadzona była koordynacja organizacji wyborów realizowana przez jednostki Krajowego Biura Wyborczego na szczeblu centralnym i poprzez delegatury KBW. Finansowana była działalność lokalnych organów wyborczych. Prowadzono również sprawy związane z ustanawianiem zarządów komisarycznych. Ponadto w zadaniu ujęto finansowanie partii politycznych – subwencje i dotacje dla partii politycznych i komitetów wyborczych (a także kontrolę finansowania partii politycznych i kampanii wyborczych).

Zadanie realizowane było przez **Krajowe Biuro Wyborcze**, Ministerstwo Finansów oraz Wojewodów.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.5.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	301.634	0	1.098.701	0

Zgodnie z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań”, o którym mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, ze względu na charakter zadania publicznego lub kategorię wydatków, odstąpiono od definiowania celów i pomiaru miernika w zakresie Krajowego Biura Wyborczego.

Zadanie 1.6. Nadzór nad systemem zamówień publicznych

Realizacja zadania zapewniała kontrolę procesu udzielania zamówień publicznych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, co wpłynęło na wykrywanie nieprawidłowości oraz pozwoliło na sprawne i skuteczne funkcjonowanie systemu środków ochrony prawnej. Prowadzone były pozakontrolne działania w zakresie przestrzegania zasad systemu zamówień publicznych polegające na, upowszechnianiu wiedzy z zakresu zamówień publicznych i tematyki okołozamówieniowej, organizacji wydarzeń edukacyjnych, a także prowadzeniu działalności wydawniczej dotyczącej tej problematyki.

Zadanie realizowane było przez **Urząd Zamówień Publicznych**.

Celem określonym dla zadania było utrzymanie standardów działań ukierunkowanych na zapewnienie przestrzegania procedur wydatkowania środków publicznych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.6. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	50.592	0	62.293	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Odsetek wszczętych kontroli fakultatywnych oraz udzielonych odpowiedzi w stosunku do liczby wniosków (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	90	91,94

Komentarz:

Działania dotyczą przede wszystkim zamówień o wartości niższej od progów unijnych, określonych przepisami prawa, stanowiących jednocześnie przeważającą część rynku zamówień publicznych w Polsce. W obszarze działalności kontrolnej kluczowe jest jej nieprzerwane realizowanie, w szczególności w zakresie obligatoryjnych kontroli uprzednich zamówień współfinansowanych ze środków UE.

Określona na 2024 rok wartość tego miernika uwzględniała zarówno poziom osiągniętych wartości miernika w latach poprzednich, jak również potencjalne ryzyka dla jego wykonania.

Osiągnięcie wartości miernika na wyższym od zaplanowanego poziomie było wynikiem stabilizacji wprowadzonych regulacji prawnych i orzecznictwa związanego ze stosowaniem ustawy Prawo zamówień publicznych. Porównywalna w odniesieniu do 2023 r. liczba wniosków o przeprowadzenie kontroli doraźnych, miała wpływ na osiągnięcie zbliżonej wartości.

Kontynuowane były działania zarządcze, których celem było usprawnienie realizacji zadań m.in. poprzez priorytetyzację realizowanych przedsięwzięć.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Zadanie 1.7. Ocena działalności organów administracji publicznej, Narodowego Banku Polskiego oraz jednostek organizacyjnych wydających środki publiczne z punktu widzenia ustawowych kryteriów NIK

Zadanie obejmowało działania służące ocenie sprawności funkcjonowania państwa oraz skuteczności gospodarowania środkami publicznymi poprzez wskazywanie zagrożeń wystąpienia nieprawidłowości, nierzetelności i braku uczciwości w realizacji zadań publicznych. Celem oceny było zapewnienie możliwości jak najlepszego wypełniania przez państwo jego obowiązków wobec obywateli, jak również wzmocnienie dbałości o przestrzeganie prawa i reguł gospodarności. Osiąganiu tych celów sprzyjało stosowanie nowoczesnych metod planowania, programowania i przeprowadzania kontroli, opartych

na jednolitych standardach i metodyce, z udziałem technik informatycznych, a także stałe doskonalenie metodycznych podstaw kontroli.

Zadanie realizowane było przez **Najwyższą Izbę Kontroli**.

Celem określonym dla zadania było **wspieranie działań wpływających na sprawne funkcjonowanie państwa i pozytywne oddziaływanie na skuteczność wykonywania zadań finansowanych ze środków publicznych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 1.7. w 2024 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	441.130	0	427.150	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Procent wydatków publicznych poddanych badaniu w danym roku w ramach kontroli wykonania budżetu państwa (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 15	19

Komentarz:

Miernik odnosi się do bardzo istotnego elementu działalności NIK, jakim jest kontrola wykonania budżetu państwa. Jej wyniki umożliwiają wywiązanie się z konstytucyjnego obowiązku przedłożenia Sejmowi Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej wraz z absolutorium dla Rady Ministrów. Miernik pozwala na pomiar rezultatów zadań w zakresie oceny działalności organów administracji publicznej oraz Narodowego Banku Polskiego.

Głównymi czynnikami, które w 2024 r. wpłynęły na osiągniętą wartość miernika były:

- 1) odpowiednie założenia co do wielkości badanych prób na etapie opracowania programu kontroli,
- 2) wprowadzenie konieczności uzgadniania z departamentem koordynującym, tj. Departamentem Budżetu i Finansów w NIK, każdego przypadku odstąpienia od badania określonej wielkości zrealizowanych wydatków.

Prowadzony był też bieżący nadzór nad realizacją przyjętego założenia odnośnie do wielkości próby zbadanych wydatków przez poszczególne jednostki organizacyjne NIK oraz Departament Budżetu i Finansów w NIK z wykorzystaniem Systemu Monitorowania Postępowania Kontrolnego (SMOK II).

Odsetek wniosków pokontrolnych przyjętych do realizacji przez adresatów wystąpień pokontrolnych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 65	82

Komentarz:

Miernik ten obejmuje wszystkie obszary działalności kontrolnej NIK istotne z punktu widzenia pozytywnego oddziaływania na skuteczność wykonywania zadań finansowanych ze środków publicznych. Osiągnięta wartość pozwala na ocenę skuteczności realizacji celu, przy założeniu, że przyjęte do realizacji wnioski pokontrolne przyczyniają się do sprawnego funkcjonowania państwa. Miernik został wykonany na wyższym poziomie w stosunku do minimalnego poziomu wykonania przyjętego w planie. Realizację miernika wspierały m.in. takie działania jak:

- 1) stały monitoring wykorzystania wniosków sformułowanych w wystąpieniach pokontrolnych oraz wykonania wartości miernika,
- 2) realizacja przez kierowników jednostek kontrolowanych obowiązku informacyjnego o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków sformułowanych w wystąpieniach pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań, zgodnie z art. 62 ustawy o NIK.

W 2024 r. realizowano także kontrole doraźne sprawdzające, badanie stanu realizacji wniosków pokontrolnych z kontroli przeprowadzonych w latach poprzednich w ramach kontroli planowych.

Zadanie 1.8. Ochrona wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji

Zadanie dotyczyło realizacji kompetencji ustawowych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (KRRiT), wynikających z art. 6 ustawy o radiofonii i telewizji, w ramach działalności ukierunkowanej na ochronę wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji. W ramach zadania wydawane były rozstrzygnięcia w sprawach koncesji na rozpowszechnianie programów, sprawowana była kontrola działalności nadawców publicznych i komercyjnych oraz opiniowane były projekty aktów prawnych. Prowadzone były rejestry programów rozpowszechnianych wyłącznie w systemie teleinformatycznym i programów rozprowadzanych. Prowadzone były wykazy audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo. Określane były opłaty abonamentowe oraz podział wpływów z tych opłat między spółki publicznego radia i telewizji. Organizowane były badania treści i odbioru usług medialnych. Ponadto, prowadzona była współpraca z innymi organami państwowymi i innymi instytucjami w zakresie edukacji medialnej, a także z Komisją Europejską i organami regulacyjnymi z państw członkowskich UE i państw kandydujących (Albania) właściwymi w sprawach usług medialnych i platform udostępniania wideo.

Zadanie realizowane było przez **Krajową Radę Radiofonii i Telewizji** oraz Krajowy Instytut Mediów.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zapewnienie odbiorcom dostępu do pluralistycznej oferty, swobody wypowiedzi oraz debaty publicznej w mediach;**
- **działania na rzecz rozwoju mediów audiowizualnych w Polsce;**
- **nadzór regulacyjny i finansowanie mediów publicznych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.8. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	91.164	0	86.409	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba rozpatrzonych spraw związanych ze sposobem prowadzenia debaty publicznej i swobody wypowiedzi w mediach (w tym: skarg i wniosków, oświadczeń i stanowisk KRRiT oraz innych aktywności podejmowanych na rzecz wspierania swobody wypowiedzi i debaty publicznej w mediach), w odniesieniu do liczby spraw o tym charakterze przekazanych do KRRiT oraz zaplanowanych w KRRiT do realizacji (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	98	98

Komentarz:

Wartość docelowa miernika jest mierzona procentem rozpatrzonych skarg i wniosków wpływających do KRRiT oraz aktywności organu dotyczącej sytuacji na rynku mediów audiowizualnych w zakresie debaty publicznej i swobody wypowiedzi w mediach.

W 2024 roku wykonano założoną w planie wartość miernika, w ramach realizacji planu pracy KRRiT i Biura KRRiT na ten rok. Rozpatrzono 125 spraw związanych ze sposobem prowadzenia debaty publicznej i swobody wypowiedzi w mediach, w tym KRRiT przyjęła i opublikowała 2 stanowiska odnoszące się do zapewnienia pluralizmu i swobody wypowiedzi w mediach (stanowisko KRRiT w sprawie równego dostępu do informacji publicznej z 2 lipca 2024 r. oraz apel KRRiT do mediów o rozagę i rzetelność podczas informowania o katastrofalnej sytuacji powodziowej w Polsce z 16 września 2024 r.). Pozostałe rozpatrzone sprawy wynikały z sygnalizowanych przez odbiorców programów kwestii odnoszących się do pluralizmu, obiektywizmu, rzetelności i swobodnego głoszenia poglądów, w szczególności w audycjach informacyjnych i publicystycznych.

1) Relacja zadań wykonanych w porównaniu do zaplanowanych w Strategii Regulacyjnej w danym roku oraz w planie pracy KRRiT i Biura KRRiT (w %)

2) Procentowy udział sumy zadań wykonanych do sumy zadań zaprojektowanych w Strategii Regulacyjnej w danym roku oraz w planie pracy KRRiT i Biura KRRiT dotyczących nadzoru regulacyjnego i finansowania mediów publicznych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1) 100	1) 100
	2) 100	2) 100

Komentarz:

Wartość mierników została ustalona na podstawie zadań zaplanowanych z Strategii Regulacyjnej KRRiT oraz w planie pracy KRRiT i Biura KRRiT, w tym w zakresie nadzoru regulacyjnego i finansowania mediów publicznych.

Na wykonanie planowanej wartości miernika wpłynęły w dużej mierze następujące działania:

- 1) współpraca z instytucjami zajmującymi się obszarem mediów audiowizualnych (udział w spotkaniach, bieżące przekazywanie opinii i stanowisk w sprawach projektowanych przepisów dotyczących mediów audiowizualnych znajdujących się we właściwości KRRiT),
- 2) podnoszenie kompetencji merytorycznych związanych z dostępem do aktualnych badań i raportów w szczególności w związku z przygotowaniem Sprawozdania z działalności KRRiT oraz sporządzenie Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji za 2024 r., przedkładanej do Sejmu, Senatu, Prezydenta RP i Prezesa Rady Ministrów, dotyczącej sytuacji na rynku mediów audiowizualnych oraz przedstawiającej działalność KRRiT w tym obszarze,
- 3) podjęcie działań analitycznych związanych z użyciem systemów sztucznej inteligencji w mediach audiowizualnych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Krajowy Instytut Mediów**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 49,73 mln zł.

Zadanie 1.9. Działalność ustawowa Instytutu Pamięci Narodowej

W ramach zadania Instytut realizował działalność statutową (archiwalną, śledczą, lustracyjną i edukacyjną) określoną w ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (IPN). Ustawowym zadaniem IPN jest poszukiwanie miejsc spoczynku osób poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego, poległych w walce z systemem totalitarnym lub wskutek represji totalitarnych i czystek etnicznych w okresie od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r.

Działalność archiwalna dotyczyła ewidencjonowania, gromadzenia, przechowywania, opracowywania, zabezpieczania, udostępniania i publikowania dokumentów organów bezpieczeństwa państwa, wytworzonych oraz gromadzonych od 22 lipca 1944 r. do 31 lipca 1990 r., a także organów bezpieczeństwa Trzeciej Rzeszy Niemieckiej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, dotyczących zbrodni popełnionych na osobach narodowości polskiej lub obywatelach polskich innych narodowości oraz poległych w walce z systemem totalitarnym lub wskutek represji totalitarnych i czystek etnicznych w okresie od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r. Działalność śledcza polegała na prowadzeniu postępowań w zakresie ścigania zbrodni nazistowskich, komunistycznych i innych przestępstw stanowiących zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodni wojennych, popełnionych na osobach narodowości polskiej lub obywatelach polskich innych narodowości oraz postępowań o czyny z art. 54 i 55 ustawy o IPN. W ramach działalności lustracyjnej przygotowywane i publikowane były informacje dotyczące funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa, osób rozpracowywanych, funkcjonariuszy państwowych i partyjnych w latach 1944-1990 oraz osób publicznych, prowadzony był rejestr oświadczeń lustracyjnych oraz przygotowywane i prowadzone były postępowania lustracyjne.

Ponadto IPN realizował działalność edukacyjną obejmującą m.in. działalność wydawniczą, wystawienniczą, naukową, badawczą i dokumentacyjną.

Zadanie realizowane było przez **Instytut Pamięci Narodowej – Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu**.

Celami określonymi dla zadania były:

- upowszechnianie wiedzy o najnowszej historii Polski na podstawie zgromadzonego materiału archiwalnego i ściganie zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
- prowadzenie działalności edukacyjnej i badań naukowych oraz popularyzacja ich wyników;
- poszukiwanie miejsc spoczynku osób poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 1.9. w 2024 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	521.660	0	513.547	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba zrealizowanych wniosków o udostępnienie dokumentów (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	43.030	44.577

Komentarz:

Pion archiwalny IPN prowadzi działalność szerzącą wiedzę o zadaniach Instytutu m.in. poprzez organizację konferencji dotyczącej materiałów pozyskanych do zasobu Instytutu, organizację warsztatów edukacyjnych, promowanie działalności w mediach społecznościowych, informując przy tym o możliwości składania wniosków i warunkach zapoznania się z materiałami zgromadzonymi w zasobie.

Realizacja miernika jest uzależniona od liczby wpływających wniosków o udostępnienie dokumentów od wnioskodawców wszystkich kategorii.

Archiwum IPN prowadziło działalność szerzącą wiedzę o zadaniach Instytutu informując przy tym o możliwości i warunkach zapoznania się z materiałami zgromadzonymi w zasobie. Podjęto działania zmierzające do pośredniego zwiększenia liczby wnioskodawców przez rozpropagowanie wiedzy o materiałach archiwalnych znajdujących się w zasobie oraz o działalności, jaką prowadzi np. poprzez organizowanie warsztatów, konferencji czy wydarzeń kulturalnych np. piknik edukacyjny „Ostra Brama `44”.

Liczba zrealizowanych przedsięwzięć (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1) 4.665 ¹⁾ 2) 101 ²⁾	1) 5.576 ¹⁾ 2) 97 ²⁾

Komentarz:

Instytut Pamięci Narodowej przyjął pomiar swojej działalności odnoszący się do dwóch aspektów działalności Instytutu. Pierwsza z wartości, prezentowanych dla tego miernika, dotyczy przedsięwzięć z zakresu działalności edukacyjnej i badań naukowych oraz popularyzacji ich wyników.

Zgodnie z przedstawioną informacją, na wyższe wykonanie miernika w 2024 r. w przypadku pierwszej z wartości miernika „Liczba zrealizowanych przedsięwzięć” (w zakresie działalności edukacyjnej i badań naukowych oraz popularyzacji ich wyników) wpłynęło zainteresowanie działalnością ustawową Instytutu m.in.: organizacją wystaw, konferencji oraz wydarzeń edukacyjnych. Szczególnym przedsięwzięciem Instytutu była prezentacja wystawy pn. „Szlaki Nadziei Odyseja Wolności”. Wystawa miała charakter międzynarodowy – została wyeksponowana w takich krajach jak: Włochy, Wielka Brytania, Belgia, Holandia, Meksyk. Istotną inicjatywą Instytutu był także projekt pn. „Przez ścianę”. Spektakl realizowany był przy współpracy Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL w Warszawie. W 2024 r. sztuka została zaprezentowana 51 razy. Wpływ na wartość miernika osiągniętego w 2024 r. miał również wzrost popularności wydawnictw komiksowych. Ponadto, w związku z obchodami 80. rocznicy bitwy pod Monte Cassino, wydano komiks okolicznościowy w dwóch dodatkowych językach. Osiągnięcie wyższej, w stosunku do zakładanej, wartości miernika było również efektem promocji oferty edukacyjnej i realizowanych projektów m.in. w mediach społecznościowych, co miało wpływ na wzrost liczby osób zainteresowanych przedstawioną ofertą jak i innymi powiązanymi inicjatywami edukacyjnymi np. odnotowano wzrost zainteresowania nową grą wydaną w styczniu 2024 r. pn. „Lotnicy – Wojna w Przestworzach”. W związku z tym przeprowadzono większą liczbę imprez, warsztatów, prelekcji oraz spotkań z ekspertami związanych z tematyką gry i edukacji historycznej. Oprócz tego, w 2024 r. Instytut organizował konferencje prasowe oraz briefingi, a także brał aktywny udział w Pomorskim Kongresie Pamięci Narodowej w Gdańsku i Wielkopolskim Kongresie Pamięci Narodowej w Poznaniu. Prowadzono także prace badawcze, kwerendy archiwalne i przygotowywano wiele prac naukowych, w tym m.in. udział w krajowych i zagranicznych konferencjach, sesjach oraz dyskusjach naukowych.

W zakresie drugiej z wartości tego miernika, w 2024 r. wystąpiło niższe wykonanie w stosunku do planowanego, co wynikało w szczególności z: braku uzyskania zgód na realizację prac poszukiwawczych (pozwoleń od dysponentów terenów, w tym pozwoleń urzędowych) lub braku możliwości organizacji odpowiedniego zaplecza bądź sprzętu. W takich sytuacjach zachodziła konieczność odwołania prac, bądź przeniesienia ich na następny rok kalendarzowy.

Działaniami mającymi na celu wzmocnienie efektów realizacji zadania były:

- 1) optymalizacja organizacji Biura Poszukiwań i Identyfikacji umożliwiająca podjęcie dodatkowych działań poszukiwawczych oraz dodatnie wyniki badań naukowych dzięki większej skuteczności w typowaniu miejsc spoczynku osób, które straciły życie wskutek walk z narzuconym systemem totalitarnym,
- 2) kontynuowanie propagowania wiedzy o najnowszej historii Polski.

*) Przedsięwzięcia Biura Edukacji Narodowej, Wydawnictwa IPN, Biura Przystanków Historia, Biura Wydarzeń Kulturalnych, Biura Rzecznika Prasowego, Biura Współpracy Międzynarodowej, Biura Nowych Technologii, Biura Badań Historycznych oraz Biura Prezesa, a także Archiwum IPN.

**) Przedsięwzięcia Biura Poszukiwań i Identyfikacji.

Zadanie 1.10. Weryfikacja gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego

W ramach zadania Regionalne Izby Obrachunkowe sprawowały nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych oraz dokonywały kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych jednostek samorządu terytorialnego,

związków międzygminnych, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, a także innych podmiotów – w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. RIO opracowywały raporty, analizy i opinie w sprawach określonych ustawami. W zakresie objętym nadzorem i kontrolą prowadziły działalność informacyjną, instruktażową oraz szkoleniową.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie prawidłowego funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki finansowej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 1.10 w 2024 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	186.811	0	187.865	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Odsetek wniosków pokontrolnych przyjętych do realizacji przez kierowników podmiotów kontrolowanych – adresatów wystąpień pokontrolnych w danym roku (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 91	99

Komentarz:

Miernik prezentuje efekt działalności 16 Regionalnych Izb Obrachunkowych (RIO). Przyjmuje się, że w wyniku podjęcia działań kontrolnych i skierowanych na podstawie ich wyników wystąpień pokontrolnych weryfikowana jest poprawność gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego (również, gdy kontrolą objęte są podmioty spoza sektora publicznego, korzystające z dotacji ze środków jednostek samorządu terytorialnego). Realizacja miernika ma wpływ na usuwanie ze sfery finansów publicznych działań niepożądanych, niezgodnych z prawem i ma istotne znaczenie dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania jst podlegających kontroli i nadzorze izb.

Na realizację wartości miernika oddziaływały, w poszczególnych RIO, takie czynniki jak:

- 1) przyjęcie większej, niż zakładano liczby wniosków do realizacji przez jednostki kontrolowane,
- 2) stała analiza tematyki kontroli kompleksowej i wybór najistotniejszych zagadnień do kontroli (obciążonych największym ryzykiem dla finansów publicznych),
- 3) monitoring wykonania planu kontroli, a w konsekwencji wydanych zaleceń pokontrolnych,
- 4) kilkustopniowa weryfikacja wystąpień pokontrolnych pod kątem zasadności formułowania wniosków i właściwie zastosowanej podstawy prawnej (bieżący kontakt z Zespołami Radców Prawnych) kierowanych do jst,
- 5) precyzyjnie i zrozumiale formułowane ustalenia i wnioski pokontrolne, niestanowiące przeszkód do ich przyjęcia i realizacji przez kierowników jednostek kontrolowanych,

- 6) informacje o wynikach kontroli, w tym stwierdzonych nieprawidłowościach, upowszechniano dodatkowo poprzez materiały informacyjne, instruktażowe i szkoleniowe przygotowywane z myślą o pracownikach jst,
- 7) odpowiednie przygotowanie kadry inspektorów – bieżące szkolenia i instruktaż inspektorów kontroli,
- 8) wsparcie postępowań kontrolnych i realizacji ustawowych zadań mające na celu rozwój i unowocześnienie metodyki kontroli, przy wykorzystaniu własnych doświadczeń, jak i rozwiązań przyjętych w innych RIO lub innych organach kontroli państwowej – w tym w szczególności w zakresie wsparcia technicznego (infrastruktura IT).

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Zadanie 1.11. Statystyka publiczna

Zadanie obejmowało działalność Głównego Urzędu Statystycznego i jednostek mu podległych lub nadzorowanych. Zadanie ukierunkowane było na zapewnienie bezpieczeństwa informacyjnego kraju. Realizacja zadania umożliwiała funkcjonowanie statystyki publicznej. Przeprowadzane były prace naukowo-badawcze i szkoleniowo-edukacyjne wspomagające działalność służb statystyki publicznej. Działania ujęte w zadaniu polegały m.in. na zbieraniu, gromadzeniu oraz opracowywaniu danych statystycznych, w oparciu o spójną metodologię Europejskiego Systemu Statystycznego (tj. tak, aby zapewnić potrzeby zarówno odbiorców krajowych, jak i międzynarodowych – poprzez porównywalność wyników). W ramach zadania udostępniane i rozpowszechniane były także wynikowe informacje statystyczne oraz prowadzone były krajowe rejestry urzędowe dotyczące podmiotów gospodarki narodowej i podziału terytorialnego kraju.

Zadanie realizowane było przez **Główny Urząd Statystyczny**.

Celami określonymi dla zadania były:

- dostarczenie zgodnych z potrzebami użytkowników rzetelnych, obiektywnych i systematycznych informacji o sytuacji gospodarczej, demograficznej, społecznej i środowiska naturalnego kraju;
- zapewnienie użytkownikom dostępu do informacji o podmiotach gospodarki narodowej oraz możliwości identyfikacji jednostek podziału terytorialnego.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 1.11. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	734.379	1.021	721.529	941

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Wskaźnik realizacji krajowych zobowiązań Prezesa GUS dotyczących publikowania "Komunikatów i obwieszczeń Prezesa GUS" oraz międzynarodowych transmisji danych do Eurostatu, wynikających z zapisów ustawowych i aktów prawnych UE (w %)

2) Wskaźnik realizacji zobowiązań Prezesa GUS dotyczących krajowych rejestrów urzędowych w zakresie ich kompletności (w %)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
Wartości miernika	1) 100	1) 100
	2) 100	2) 100
<p>Komentarz:</p> <p>Pierwszy z ww. mierników umożliwia ocenę realizacji zadań wynikających ze zobowiązań prawnych, dotyczących dostarczenia użytkownikom wynikowych informacji statystycznych. Miernik drugi ma za zadanie określić poziom realizacji zobowiązań Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) dotyczących krajowych rejestrów urzędowych w zakresie ich kompletności – takie założenie zostało przyjęte ze względu na specyfikę oraz zasady prowadzenia krajowego rejestru urzędu podmiotów gospodarki narodowej REGON i krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju TERYT.</p> <p>Do pełnego wykonania wartości mierników przyczyniły się m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stałe monitorowanie jednostek w zakresie terminowości przekazywania danych, 2) monitorowanie wewnętrznych procesów przetwarzania i przygotowania danych statystycznych, 3) nadzór nad bezpieczeństwem teleinformatycznym przez administratorów sieci, 4) terminowa realizacja wniosków aktualizujących rejestr REGON składanych przez podmioty oraz generowanych w oparciu o dane administracyjne, 5) terminowe wprowadzanie zmian w systemach rejestru TERYT. <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

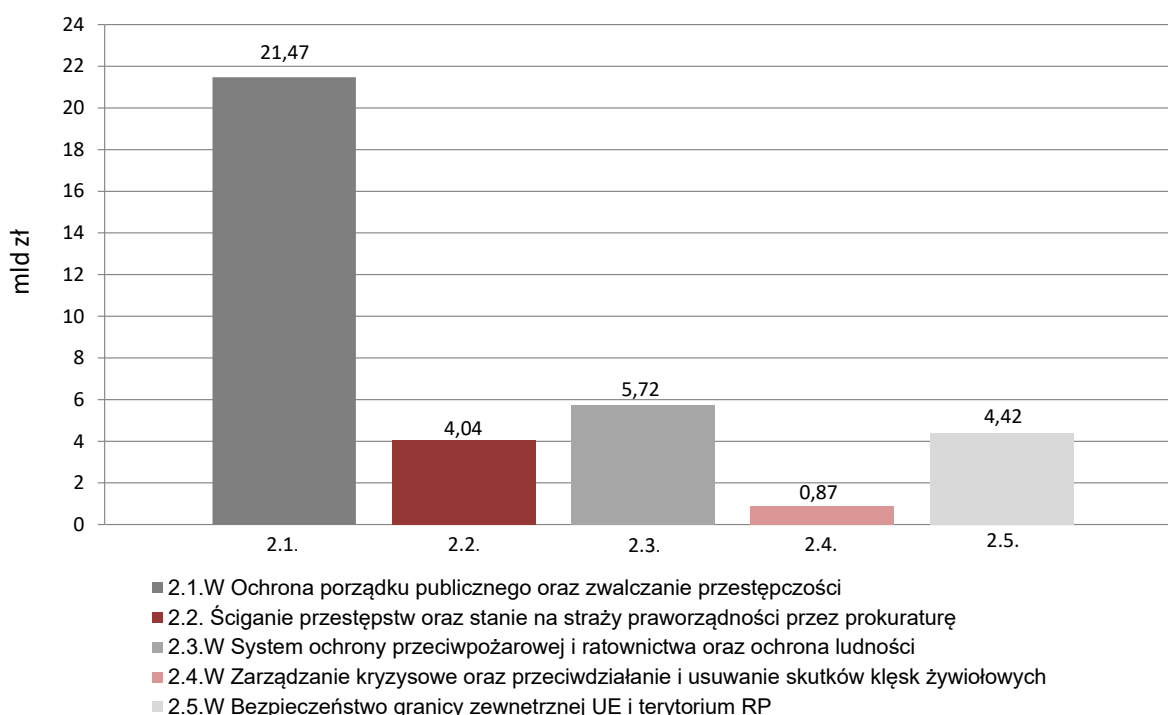
Funkcja 2.

Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny

W zakresie funkcji ujęte zostało funkcjonowanie służb państwowych – bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego – ukierunkowane na zapobieganie i zmniejszanie przestępczości (w tym np. przestępczości zorganizowanej, zwalczanie korupcji i zagrożeń terrorystycznych, zwalczanie handlu ludźmi i przestępstw motywowanych uprzedzeniami), a także na zapewnienie bezpieczeństwa granicy zewnętrznej Unii Europejskiej i terytorium RP oraz sprawy związane z zapobieganiem i łagodzeniem skutków katastrof naturalnych lub spowodowanych działalnością człowieka. Zapewniane było bezpieczeństwo najważniejszych osób, urządzeń i obiektów w państwie. Ponadto, prowadzona była działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej, jak również – działania ratownicze na wodzie i w terenie górskim, a także dotyczące poprawy bezpieczeństwa na drogach.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 2. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **36.515.315 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 38.813 tys. zł.

Wykres 2: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 2.1.W Ochrona porządku publicznego oraz zwalczanie przestępczości

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie dotyczyło szerokiego obszaru działalności publicznej ukierunkowanej na zapewnienie ochrony porządku publicznego – życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi działaniami naruszającymi te dobra, a jednocześnie mającej na celu zwalczanie przestępczości. Realizowane były działania polegające m.in. na wykonywaniu służby prewencyjnej – patrolowej i obchodowej, służące zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania. Inicjowane i organizowane były działania mające na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym. Gromadzone oraz przetwarzane i przekazywane (uprawnionym podmiotom) były informacje kryminalne, a także wykonywana była koordynacja działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa powszechnego w porządku publicznym. Zadanie obejmowało rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń. Zwalczanie i zapobieganie przestępczości dotyczyło m.in. zjawiska korupcji, przestępczości gospodarczej, procederu handlu ludźmi, przestępczości zorganizowanej o zasięgu krajowym i międzynarodowym (m.in. o charakterze ekonomicznym i narkotykowym), przestępstw motywowanych nienawiścią, jak też zagrożeń terrorystycznych. Ponadto zapewniane było bezpieczeństwo naczelników organów państwa, obiektów i urzędów o szczególnym znaczeniu, konwojowanie oraz nadzór nad zatrzymanymi, a także stosowanie zabezpieczeń policyjnych, poszukiwanie osób zaginionych i ukrywających się przed organami ścigania. Realizowane były zadania związane z operacjami policyjnymi podejmowanymi w celu zapewnienia porządku i bezpieczeństwa podczas organizowanych zgromadzeń publicznych oraz imprez masowych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Państwową Agencję Atomistyki, Wojewodów, Centrum Usług Logistycznych, Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego oraz **Fundusz Wsparcia Policji**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie bezpieczeństwa obywateli**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 2.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	20.586.272	42.041	21.461.158	6.578

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem (w %)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 68	70,45

Komentarz:

Miernik pozostaje w bezpośrednim związku z ustawowymi zadaniami Policji: inicjowaniem i organizowaniem działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw, ochroną życia i zdrowia obywateli oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, zapewnianiem bezpieczeństwa i porządku publicznego, wykrywaniem przestępstw oraz ściganiem i zatrzymywaniem sprawców tych przestępstw, odzyskiwaniem mienia utraconego w wyniku popełnionych przestępstw.

Dane wykorzystane do wyliczenia wartości miernika dotyczą przestępstw wymienionych w kodeksie karnym i innych ustawach zawierających przepisy karne, a następnie zarejestrowanych w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji.

Uzyskana wartość miernika jest efektem wykonywania przez policjantów czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych w związku z zapobieganiem przestępczości i jej zwalczaniem, przede wszystkim w zakresie: przestępczości gospodarczej, środowiskowej, narkotykowej, przestępstw pospolitych, efektywności zwalczania korupcji oraz skuteczności poszukiwań osób zaginionych i osób ukrywających się przed organami ścigania.

Wpływ na osiągniętą wartość miernika miały w szczególności: prowadzenie współpracy z innymi służbami oraz współpracy międzynarodowej w zakresie przeciwdziałania i zwalczania przestępczości, jak też stałe podnoszenie świadomości społecznej, a ponadto praca operacyjno-rozpoznawcza i dochodzeniowo-śledcza Policji, doskonalenie umiejętności praktycznych oraz podnoszenie merytorycznego poziomu przygotowania policjantów, w zakresie prowadzenia śledztw i dochodzeń oraz prowadzenia form pracy operacyjnej, a także wykorzystywanie nowoczesnych środków technicznych i technologii w procesie wykrywczym.

Działaniami mającymi na celu wzmocnienie efektów realizacji zadania były w 2024 r. m.in. bieżące analizy osiąganych wyników przez poszczególne garnizony Policji oraz działania ukierunkowane na zwiększenie efektywności i skuteczności prowadzonych czynności dochodzeniowo-śledczych.

Istotnymi działaniami kontynuowanymi w ramach zadania w roku 2024 były prace nad rozwojem Elektronicznego Rejestru Czynności Dochodzeniowo-Śledczych (ERCDS), polegające na budowie modułu Elektronicznego Rejestru Badań Kryminalistycznych (e-RBK) umożliwiającego włączenie laboratoriów kryminalistycznych Komend Wojewódzkich Policji (KWP), Komendy Stołecznej Policji (KSP) oraz Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji (CLKP) w elektroniczny obieg informacji w ERCDS oraz współpraca z Prokuraturą Krajową w zakresie wymiany danych przetwarzanych w policyjnym systemie informatycznym ERCDS i prokuratorskim systemie informatycznym PROK-SYS.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Zmiana miernika od 2024 roku.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centrum Usług Logistycznych**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 55,54 mln zł;

2. **Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego**, z którego w 2024 r. w ramach zadania nie poniesiono żadnych wydatków;
3. **Fundusz Wsparcia Policji**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 108,09 mln zł.

Zadanie 2.2. Ściganie przestępstw oraz stanie na straży praworządności przez prokuraturę

Zadanie dotyczyło działalności prokuratury zapewniającej poszanowanie praw obywateli oraz ujawnianie przestępstw i ściganie ich sprawców. W szczególności realizacja tego zadania następowała poprzez prowadzenie lub nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach karnych oraz sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądami, a także koordynowanie działalności w zakresie ścigania przestępstw lub przestępstw skarbowych, prowadzonej przez inne organy państwowe. Realizowane działania obejmowały również wytaczanie powództw w sprawach cywilnych oraz składanie wniosków i udział w postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych, z obszaru prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, jeżeli tego wymagała ochrona praworządności, interesu społecznego, własności lub praw obywateli oraz zaskarżanie do sądu niezgodnych z prawem decyzji administracyjnych i udział w postępowaniu sądowym w sprawach zgodności z prawem takich decyzji, a także podejmowanie środków zmierzających do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w postępowaniu sądowym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia oraz w innych postępowaniach przewidzianych przez ustawę.

Zadanie realizowane było przez **Prokuraturę Krajową** i Ministerstwo Obrony Narodowej.

Celem określonym dla zadania było **zagwarantowanie bezpieczeństwa państwa i obywateli**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 2.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	4.045.107	0	4.038.144	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wskaźnik pozostałości spraw karnych

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1,40	1,39
Komentarz: Planowana na 2024 r. wartość miernika uwzględniała utrzymanie się wysokiego poziomu wpływu spraw karnych do powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, na wszystkich szczeblach. Osiągnięcie zakładanego wyniku możliwe było m.in. dzięki stałemu monitorowaniu poziomu wpływu spraw do poszczególnych jednostek prokuratury, bieżącej analizie uwarunkowań		

zewnątrznych mogących mieć wpływ na terminowość rozpoznawania spraw oraz wprowadzaniu rozwiązań organizacyjnych zapewniających efektywną realizację zadań ustawowych.

Czynniki wpływające na wykonanie miernika nie uzasadniały podejmowania dodatkowych działań o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Zadanie 2.3.W System ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa oraz ochrona ludności

W ramach zadania realizowanego przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej (PSP) oraz organizacje społeczne wykonujące swoje kompetencje, na podstawie ustaw: o ochronie przeciwpożarowej, o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich, o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych oraz prawo o stowarzyszeniach (jednostki OSP, podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego oraz podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego), prowadzona była działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz działania ratownicze na wodzie i w terenie górskim na obszarze całego kraju. W szczególności zapewniano funkcjonowanie systemu ratowniczego i gaśniczego, do czego niezbędne były: koordynacja działań związanych z ochroną przeciwpożarową, wykonywanie interwencji ratowniczo-gaśniczych, przygotowanie zawodowe na potrzeby ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa, a ponadto – zagwarantowanie optymalizacji organizacji sieci Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Bezpośrednie zapobieganie (rozpoznawanie i przeciwdziałanie) zagrożeniom pożarowym oraz poważnym awariom przemysłowym uzupełniało propagowanie ochrony przeciwpożarowej. Jednocześnie w zadanie wpisuje się ochrona ludności.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, **Wojewodów** oraz **Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej**.

Celem określonym dla zadania było **zwiększenie sprawności interwencji ratowniczych jednostek ochrony przeciwpożarowej tworzących Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 2.3.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	5.391.290	21.174	5.685.468	31.981

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Odsetek interwencji ratowniczych, w których jednostka Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego dotarła na miejsce zdarzenia w czasie krótszym niż 15 minut (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 90	86,57

Komentarz:

Zwiększenie odsetka interwencji ratowniczych, w których jednostka krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (ksrg) dotarła na miejsce zdarzenia w czasie krótszym niż 15 minut, jest jednym z podstawowych oczekiwań społecznych w stosunku do służb ratowniczych.

W wyliczeniu wartości miernika uwzględniono 497.935 zdarzeń (pożarów i miejscowych zagrożeń) zarejestrowanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku. W 86,57% interwencji ratowniczych jednostka ksrg dotarła na miejsce zdarzenia w czasie krótszym niż 15 minut.

Realizacji wartości miernika w 2024 r. sprzyjały takie czynniki jak: stałe utrzymywanie minimalnych stanów osobowych w Jednostkach Ratowniczo Gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP), poprawa dyspozycyjności jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) włączonych do ksrg, wzrost liczby OSP włączonych do ksrg.

Natomiast niekorzystny wpływ na poziom wykonania miernika miały takie czynniki jak:

- 1) wystąpienie jednocześnie wielu interwencji na obszarze chronionym, głównie podczas powodzi (od 11 września do 4 października 2024 r.). W takich sytuacjach czas dotarcia jednostek ksrg do miejsca zdarzenia uległ nieznacznemu wydłużeniu. Głównie działania przeciwpowodziowe realizowano na terenie 7 województw (53 powiatów). Jednostki ochrony przeciwpożarowej brały udział łącznie w ponad 29 tys. interwencji, gdzie zaangażowanych zostało blisko 24 tys. pojazdów i 98 tys. ratowników, a w ramach samych sił i środków Centralnego Odwołu Operacyjnego (COO) – 385 pojazdów i 1.315 ratowników,
- 2) w roku 2024 nastąpił wzrost liczby interwencji związanych z zabezpieczeniem lądowców śmigłowców Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (o 12%), z pomocą jednostkom systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (o 12%) oraz tzw. „Izolowanych zdarzeń ratownictwa medycznego”, czyli zdarzeń pozostających lub będących we właściwościach Państwowego Ratownictwa Medycznego (PRM), podczas których ratownicy jednostek ochrony przeciwpożarowej (JOP) uczestniczyli w realizacji medycznych działań ratowniczych (MDR) do czasu przejęcia odpowiedzialności za poszkodowanego przez przybyły na miejsce Zespół Ratownictwa Medycznego (ZRM) lub Lotniczy Zespół Ratownictwa Medycznego (LZRM) (o 20%). Natomiast nieznacznie spadła (o 1%) w stosunku do roku 2023 liczba interwencji związanych z uwolnieniem tlenu węgla (np. ze względu na niesprawną instalację wentylacyjną w obiekcie lub niesprawne urządzenia grzewcze). Dysponowanie sił i środków ksrg do zdarzeń tego typu zawsze odbywa się priorytetowo względem zdarzeń, w których nie zachodzi potrzeba ratowania życia lub zdrowia, ze względu na: krótkie czasy dolotu LZRM i ciężki stan poszkodowanych wymagających transportu, konieczność wsparcia ZRM w udzielaniu pomocy osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, czy wysoką toksyczność tlenu węgla i możliwość narażenia na jego działanie wielu osób (np. w budynkach wielokondygnacyjnych),
- 3) jednoczesne występowanie znacznej liczby zdarzeń na danym obszarze,
- 4) działania humanitarne związane ze wsparciem dla Ukrainy,
- 5) wzrost liczby pożarów obiektów wielkopowierzchniowych.

W celu wzmocnienia efektów zadania w 2024 r. realizowane były następujące działania:

- 1) przeprowadzono inspekcje gotowości operacyjnej w 12 JRG PSP oraz 9 inspekcji gotowości operacyjnej stanowisk kierowania Komend Wojewódzkich oraz stanowisk kierowania

Komend Powiatowych/Miejskich PSP. Ponadto przeprowadzono 2 inspekcje pododdziałów COO,

- 2) Komendant Główny PSP włączył do ksrq 315 jednostek OSP (w tym 125 nowych jednostek, a 190 jednostek włączonych ponownie) oraz jedną jednostkę wojskowej straży pożarnej.

Ponadto opracowano:

- 1) nową metodykę budowy planu sieci jednostek OSP przewidzianych do włączenia do ksrq. Celem metodyki jest określenie poziomu zabezpieczenia operacyjnego w gminach oraz wskazanie kierunków rozwoju sieci jednostek OSP oraz ksrq,
- 2) zbiorczy plan sieci jednostek OSP przewidzianych do włączenia do ksrq w latach 2025-2028.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 69,41 mln zł.

Zadanie 2.4.W Zarządzanie kryzysowe oraz przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych

W tym obszarze ujęta została działalność państwa polegająca m.in. na koordynacji przedsięwzięć z zakresu zarządzania kryzysowego i przeciwdziałania zagrożeniom, w tym terrorystycznym, a także – działań administracji rządowej i samorządowej mających na celu przeciwdziałanie wystąpieniu skutków klęsk żywiołowych (oraz ich usuwanie), wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie odbudowy komunalnej infrastruktury technicznej zniszczonej w wyniku klęsk żywiołowych, a także zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej. W ramach zadania podejmowane były m.in. przedsięwzięcia polegające na utrzymaniu centrum zarządzania kryzysowego oraz funkcjonowania monitoringu zagrożeń, a także działania w zakresie testowania planów zarządzania kryzysowego przeprowadzanych przez administrację publiczną w zakresie zarządzania kryzysowego. Zapewniany był spójny obieg informacji, planowania i koordynacji działań na poziomie krajowym i wojewódzkim w zakresie zarządzania kryzysowego oraz optymalne warunki techniczne i organizacyjne związane z eksploatacją sieci komunikacyjnych służb ratowniczych. W ramach zadania finansowane było funkcjonowanie i rozwój systemu powiadamiania ratunkowego – SPR (numer 112) oraz system ostrzegania o zagrożeniach (ALERT RCB).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, Ministerstwo Aktywów Państwowych, Ministerstwo Infrastruktury, Wojewodów oraz Fundusz Wsparcia Policji.

Celami określonymi dla zadania były:

- **usuwanie skutków klęsk żywiołowych;**
- **zrealizowanie do 2025 roku programów mających na celu zapobieganie wystąpienia skutków klęsk żywiołowych;**

- zapewnienie spójnego obiegu informacji, planowania i koordynacji działań na poziomie krajowym w zakresie zarządzania kryzysowego.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 2.4.W** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	472.495	677	874.558	255

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Liczba zrealizowanych przez podmioty publiczne zadań związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych oraz liczba podmiotów prywatnych poszkodowanych w wyniku działania żywiołu, którym udzielono pomocy z budżetu państwa (w szt.)

2) Liczba zrealizowanych poprzez podmioty publiczne w ramach programów zadań związanych z zapobieganiem wystąpienia skutków klęsk żywiołowych (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	1) 1.763		1) 60.479	
	2) 101		2) 72	

Komentarz:

Mierniki obrazują pomoc udzielaną przez Państwo związaną z zapobieganiem i usuwaniem skutków klęsk żywiołowych.

Udzielanie wsparcia osobom poszkodowanym przez klęski żywiołowe wpływa na społeczeństwo poprzez budowanie zaufania do państwa, jak i możliwość szybkiego zapewnienia potrzeb bytowych osób poszkodowanych. Jednocześnie realizacja mierników wpływa na rzeczywistość społeczno-gospodarczą (odbudowa infrastruktury technicznej samorządów, jak i infrastruktury prewencyjnej wpływa pozytywnie na obrót gospodarczy i działalność firm budowlanych).

Większe od planowanego wykonanie wartości pierwszego miernika wynika z:

- 1) większego zakresu szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe niż zakładano (powódź we wrześniu 2024 r.),
- 2) udzielenia pomocy większej liczbie podmiotów prywatnych i jednostek samorządu terytorialnego niż zakładano.

Głównymi przyczynami nieosiągnięcia planowanej wartości drugiego miernika w 2024 r. to:

- 1) wystąpienie powodzi we wrześniu 2024 r.,
- 2) wpływ warunków pogodowych na tempo robót – zagrożenie wystąpienia niskich temperatur w miesiącach zimowych, w których planowane było betonowanie segmentów konstrukcji mostu (dot. zadania 1B.5/2 Przebudowa mostu w celu zapewnienia minimalnego prześwitu – Most drogowy w km 2,45 rzeki Warty w Kostrzynie nad Odrą),
- 3) wydłużenie czasu trwania Kontraktu 1B.1/1b (Przebudowa mostu drogowego w Krośnie Odrzańskim wraz z dojazdami) o 221 dni ze względu na konieczność wykonania robót dodatkowych,
- 4) wydłużenie czasu realizacji zadania 4B.1/1 (Modernizacja i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających pracę operacyjną Centrów Operacyjnych Kraków i Wrocław wraz z dostawami niezbędnego sprzętu i oprogramowania) w związku

z przedłużeniem realizacji dostaw na kontraktach 4B.1/2 (Modernizacja i wdrożenie systemów pomiarów hydrologicznych, sterowania i teletechnicznych na obiektach hydrotechnicznych RZGW Kraków i RZGW Wrocław) i 4B.1/3 (Centra Operacyjne w Krakowie i we Wrocławiu – łączy telekomunikacyjne do obiektów hydrotechnicznych). Produkty wynikające z realizacji Kontraktu 4B.1/1 są powiązane z realizacją Kontraktów 4B.1/2 i 4B.1/3.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Ewaluacja systemu zarządzania kryzysowego w latach 2021-2030 (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	40	40,55
<p>Komentarz:</p> <p>Wartość miernika jest prezentowana w ujęciu narastającym i odzwierciedla procentowy postęp realizacji celu w perspektywie do roku 2030.</p> <p>Ocenie punktowej podlegają działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) szkolenie i ćwiczenia administracji publicznej oraz komunikacja kryzysowa, 2) utrzymanie centrum zarządzania kryzysowego i monitoring zdarzeń, 3) procedury zarządzania kryzysowego, ochrona infrastruktury krytycznej i współpraca międzynarodowa. <p>Na realizację zadania wpływ miały m.in. następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sporządzano i dystrybuowano analizy i raporty na temat stwierdzonych i prognozowanych zagrożeń, 2) utrzymywano niejawne systemy teleinformatyczne oraz jawne systemy łączności i systemy teleinformatyczne, 3) zidentyfikowano usługi kluczowe i ich dostawców u operatorów infrastruktury krytycznej (zadanie wynikające z nowelizacji Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej) – zidentyfikowano 143 usługi kluczowe oraz 267 podmiotów usług kluczowych, w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej (z podziałem na systemy wyszczególnionych jest 137 operatorów infrastruktury krytycznej), 4) opracowano „Raport o zagrożeniach dla bezpieczeństwa narodowego” – przyjęty uchwałą przez Radę Ministrów (lipiec 2024 r.), 5) koordynowano wyznaczenie narodowych celów NATO oraz planu ich wdrażania, 6) koordynowano proces planistyczny do ćwiczeń CMX25 (cykliczne ćwiczenia NATO Crisis Management Exercises), 7) zorganizowano szkolenie dla rzeczników prasowych wojewodów, Państwowej Straży Pożarnej oraz Policji z obszaru komunikacji kryzysowej, które miało na celu poszerzenie wiedzy z zakresu zarządzania informacją w kryzysie we wszystkich jego fazach. 		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Wsparcia Policji**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 0,02 mln zł.

Zadanie 2.5.W Bezpieczeństwo granicy zewnętrznej UE i terytorium RP

W zakresie zadania znajdowały się dwa powiązane ze sobą rodzaje działalności państwa związane z zapewnieniem bezpieczeństwa granic i terytorium Polski. Pierwszym była ochrona granicy państwowej, będącej jednocześnie zewnętrzną granicą Unii Europejskiej, przy jednoczesnym sprawnym wykonywaniu odprawy granicznej. Zwalczane były przestępstwa i wykroczenia, których ściganie stanowiło właściwość Straży Granicznej. W szczególności zadanie dotyczyło takich działań instytucji publicznych jak: rozbudowa systemu ochrony granicy państwowej przy wykorzystaniu stacjonarnych i mobilnych urządzeń nadzoru, jak też utrzymanie sprawności sprzętu wykorzystywanego do kontroli granic, utrzymanie, modernizacja i rozbudowa przejść granicznych. Drugi rodzaj działalności, ujęty w zadaniu, jako bardzo ważny w związku z narastającym napływem uchodźców, stanowiła realizacja polityki migracyjnej i azylowej oraz sprawy cudzoziemców, do czego przyczyniała się m.in.: koordynacja działań dotyczących migracji, ocena legalności pobytu cudzoziemców, pomoc socjalna udzielana cudzoziemcom oraz funkcjonowanie struktury migracyjno-azylowej, jak też prowadzenie postępowań w sprawach cudzoziemców.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Wojewodów, Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego oraz **Fundusz Wsparcia Straży Granicznej**.

Celem określonym dla zadania było **zwiększenie sprawności zapewnienia bezpieczeństwa granicy zewnętrznej UE i terytorium RP**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 2.5.W** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	3.872.164	1.103	4.417.174	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wskaźnik sprawności funkcjonowania systemu zintegrowanego zarządzania granicą i migracjami (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 88	92,73

Komentarz:

Miernik pozwala na ocenę wyników realizacji ustawowych zadań przez Straż Graniczną (SG), związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa granic i terytorium Polski, odzwierciedla też graniczno-migracyjny charakter tej formacji. Zbudowany jest z mierników cząstkowych podzadań i działań, co umożliwia syntetyczną ocenę w ramach zadania związanego z ochroną granicy państwowej, kontrolą ruchu granicznego na odcinku granicy zewnętrznej UE oraz kontrolą legalności pobytu, pracy cudzoziemców przebywających na terytorium RP oraz ze stopniem wyszkolenia funkcjonariuszy pełniących służbę.

W 2024 r. miały miejsce pozytywne, jak i negatywne odchylenia części składowych miernika, w wyniku czego miernik osiągnął wartość 92,73%, wobec planowanej $\geq 88\%$.

Na realizację miernika wpływ miały czynniki takie, jak m.in.:

- 1) specyfika prowadzonych postępowań przygotowawczych przez SG, w szczególności ich złożoność, stopień skomplikowania, czas trwania i dynamika prowadzenia oraz nierównomierność ich wszczynania i zakańczania w skali roku oraz zmiana sposobu działania sprawców przestępstw i wykroczeń związanych z nielegalną migracją (przede wszystkim na polsko-białoruskim odcinku granicy państwowej) wpływająca na zmniejszenie efektywności prowadzenia postępowań przygotowawczych. Wartość miernika w dużej mierze zależała również od czynników zewnętrznych, niezależnych od funkcjonowania formacji,
- 2) konieczność realizacji dodatkowych zadań związanych z ochroną granicy państwowej w związku z kryzysem migracyjnym na granicy z Białorusią.

Głównymi działaniami o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym były następujące działania w związku z bezprecedensową sytuacją związaną z masowym napływem nielegalnych migrantów z terytorium Republiki Białorusi:

- realizacja prac związanych z testowaniem wyposażenia stałej zapory wzdłuż granicy z Republiką Białorusi w system perymetrycznej ochrony granicy państwowej. Zmodernizowano również zabezpieczenia granicy państwowej w zakresie bariery fizycznej (o długości 186 km),
- zwiększenie sił i środków na polsko-białoruskim odcinku granicy państwowej Podlaskiego OSG poprzez delegację funkcjonariuszy KGSG w ramach nieetatowego pododdziału odwodowego oraz terenowych jednostek organizacyjnych SG, ośrodków szkolenia SG Policji i żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych do wsparcia ochrony granicy,
- wprowadzenie strefy buforowej – czasowego zakazu przebywania na określonym obszarze w strefie nadgranicznej przyległej do granicy państwowej z Republiką Białorusi (rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 czerwca 2024 r.)
 - zakaz przebywania był dwukrotnie przedłużany i nadal obowiązuje,
- realizacja działań mających na celu dokonywanie stosownych modyfikacji istniejących struktur pionu operacyjno-śledczego w oparciu o przekazywane propozycje oddziałów Straży Granicznej (w związku z poziomem nasilenia przestępczości granicznej związanej przede wszystkim z utrzymującą się presją migracyjną na polsko-białoruskim odcinku granicy państwowej, prowadzona jest na bieżąco ocena wydolności struktur pionu operacyjno-śledczego),
- prowadzenie zintensyfikowanych czynności identyfikacyjno-powrotowych wobec cudzoziemców przebywających w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców,
- prowadzenie dialogu z państwami pochodzenia cudzoziemców w celu przyspieszenia procedur powrotowych na poziomie krajowym i unijnym.

Najważniejszymi inicjatywami podjętymi w 2024 r., aby poprawić/wzmocnić rezultaty realizacji zadania budżetowego były:

- 1) prace związane z budową, wdrażaniem i rozwojem centralnych systemów informatycznych,
- 2) monitoring poziomu ukończenia placówek SG oraz opiniowanie wniosków dotyczących zmian organizacyjno-etatowych – działanie ciągłe,
- 3) doskonalenie Systemu Wczesnego Ostrzegania o zaistnieniu sytuacji nadzwyczajnej na granicy polsko-ukraińskiej i polsko-białoruskiej,
- 4) analiza możliwości wdrażania nowych rozwiązań i technologii oraz systemów teleinformatycznych, pozwalających na wzmocnienie ochrony granicy zielonej,
- 5) prowadzenie wizytacji w ramach monitoringu weryfikującego realizację zadań, sporządzanie zaleceń mających na celu podniesienie poziomu efektywności i skuteczności działań pionu operacyjno-śledczego SG,

- 6) modernizacja i doposażenie – w ramach pozyskanych środków z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji – strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców, jak również prowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje funkcjonariuszy i pracowników cywilnych Straży Granicznej w zakresie prowadzenia operacji powrotowych, zarządzania procedurami oraz ich wdrażania,
- 7) doposażenie oddziałów SG w nowy sprzęt w ramach zakupów centralnych m.in. kamer termowizyjnych, montaż wież obserwacyjnych, zakup systemu optoelektronicznego,
- 8) podjęcie działań zmierzających do budowy nowego Zautomatyzowanego Systemu Radarowego Nadzoru polskich obszarów morskich 2.0. na bazie istniejącej infrastruktury,
- 9) oddanie do użytku systemu ochrony perymetrycznej AMSTA przeznaczonego do weryfikacji zdarzeń w bezpośredniej bliskości granicy państwowej na odcinku ok. 8.560 m w Bieszczadzkim OSG.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego**, z którego w 2024 r. w ramach zadania nie poniesiono żadnych wydatków;
2. **Fundusz Wsparcia Straży Granicznej**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 22,47 mln zł.

Funkcja 3.

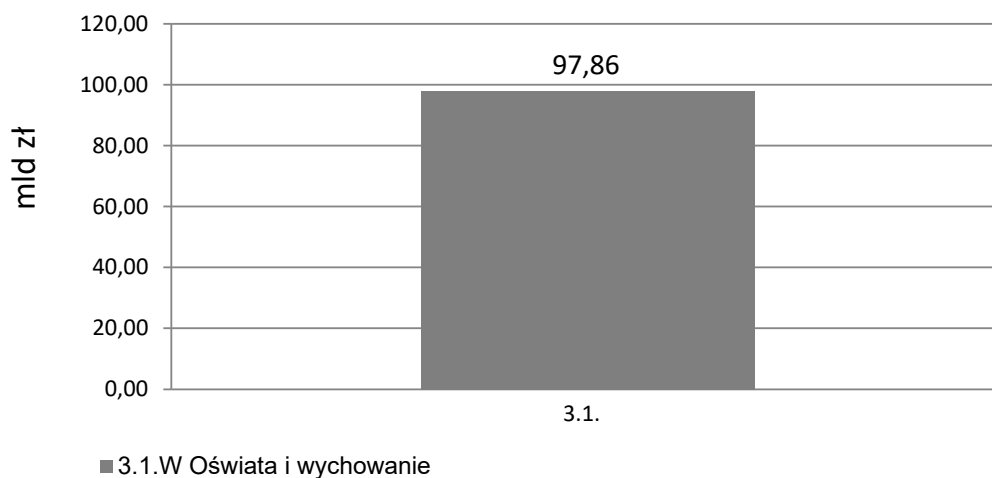
Edukacja, wychowanie i opieka

Funkcja obejmowała zadania dotyczące edukacji, wychowania i opieki, umożliwiające zapewnienie powszechnego dostępu do nauki, podnoszenie jakości kształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczeństwa, w tym zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji włączającej. Jednocześnie wspierana była funkcja wychowawcza, opiekuńcza oraz profilaktyczna realizowana przez przedszkola, szkoły i placówki m.in. poprzez wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Ważne były w szczególności działania zorientowane na podnoszenie poziomu kształcenia zawodowego oraz edukacji włączającej.

Realizowane były także działania mające na celu dopasowanie umiejętności i kwalifikacji społeczeństwa do zmian cywilizacyjnych, w szczególności obejmujące upowszechnianie i zwiększanie efektywności uczenia się przez całe życie dla wszystkich grup wiekowych.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 3. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **97.861.365 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 222.439 tys. zł.

Wykres 3: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 3.1.W Oświata i wychowanie

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie dotyczyło m.in. zapewnienia funkcjonowania szkół kształcących na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, udzielania pomocy materialnej dla uczniów, a także zwiększania powszechności wysokiej jakości edukacji przedszkolnej. W ramach zadania prowadzone były działania związane ze wspieraniem przedszkoli, szkół i placówek w zakresie rzeczywistego włączenia i integracji z rówieśnikami, dzieci i młodzieży z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb w tym wynikających z niepełnosprawności oraz zwiększania dostępności edukacji dla wszystkich dzieci i uczniów.

Ponadto, w zadaniu realizowane były działania w zakresie kształcenia zawodowego młodzieży i osób dorosłych, prowadzonego w szkołach i placówkach systemu oświaty, w tym działania mające na celu dalsze dopasowanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb nowoczesnej gospodarki, poprzez poprawę jakości i efektywności kształcenia zawodowego. W ramach zadania podejmowane były działania związane z wdrażaniem mechanizmów włączania wszystkich kluczowych partnerów kształcenia zawodowego w działania służące systematycznemu dostosowywaniu tego kształcenia do potrzeb rynku pracy.

W obszarze zadania prowadzone były również dokształcanie i doskonalenie kadry nauczycielskiej oraz nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi szkołami i placówkami oświatowymi. Zapewniana była realizacja zadań związanych z prowadzeniem publicznych i niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek oświatowych, a także dotowanie przedszkoli, szkół i placówek publicznych i niepublicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne. W zakresie zadania odbywało się kształcenie i przygotowanie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Ponadto, w zadaniu ujęte było również funkcjonowanie szkół artystycznych, szkół i placówek rolniczych, szkół leśnych oraz morskich i żeglugi śródlądowej. Organizowana była także międzynarodowa wymiana dzieci i młodzieży, realizowany był Program ERASMUS+ i Europejski Korpus Solidarności. Prowadzone było także wspieranie uczenia się przez całe życie, w tym rozwój Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i zapewnienie monitorowania efektywności wykonywania zadań przez szkoły i placówki oświatowe w drodze badań edukacyjnych. Prowadzono przygotowania do sprawowania przewodnictwa w Radzie UE ds. edukacji i młodzieży.

W ramach programów i przedsięwzięć ministra zrealizowano projekt polegający na uatrakcyjnieniu procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki w ramach dofinansowanych wycieczek. Dodatkowo zrealizowano program dotyczący sfinansowania projektów edukacyjnych zwiększających zaangażowanie dzieci w proces edukacji. Wspierano lokalne społeczności romskie poprzez dofinansowanie takich zadań jak: organizacja wyjazdów, kolonii, obozów, wycieczek, wyjść do kina, teatru.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Edukacji Narodowej**, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Finansów, Wojewodów, Fundusz Promocji Kultury oraz Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

Celami określonymi dla zadania były:

- podnoszenie dostępności, jakości oraz efektywności kształcenia i wychowania;
- zapewnienie uczniom szkół podstawowych dostępu do bezpłatnych podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 3.1.W** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	92.178.757	213.694	97.638.926	222.439

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	91,00	93,00

Komentarz:

Miernik pozwala na dokonywanie analiz porównawczych w dostępie do wychowania przedszkolnego dzieci, które ze względu na swój wiek (3-5 lat) mogą korzystać z tej formy wychowania. Pomiar miernika dokonywany jest wg danych na 30 września danego roku, zaś wstępne wyniki udostępniane są w połowie listopada danego roku.

Wskaźnik osiągnął założoną wartość. Wielkość poziomu odchylenia od założonej wartości jest niewielka, może wynikać z indywidualnych decyzji rodziców dzieci, ponieważ edukacja przedszkolna 3-5 lat nie jest obowiązkowa.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę ponadpodstawową w relacji do wszystkich uczniów, którzy ją rozpoczęli (w %)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	84,00	81,00

Komentarz:

Wartość miernika uzależniona jest od liczby absolwentów szkół ponadpodstawowych, na którą wpływ mają, oprócz polityki edukacyjnej, również czynniki zewnętrzne (np. sytuacje losowe lub indywidualne decyzje i zaangażowanie się w proces uczenia kształcących się osób).

W roku szkolnym 2023/2024 uzyskano niższe wykonanie (o 3 p.p.) wartości miernika w stosunku do wartości zaplanowanej. Świadczy to o zmniejszeniu liczby uczniów, którzy w przewidywanym czasie ukończyli szkołę ponadpodstawową.

Aktualnym uwarunkowaniem realizacji zadania jest fakt, iż nauka w szkole ponadpodstawowej uczniów, którzy podjęli naukę w 1. klasie szkoły ponadpodstawowej i ukończyli ją w 2024 r. – w zależności od rodzaju szkoły było to od 3 do 5 lat wcześniej – przypadła na okres pandemii COVID-19. Zmiana organizacji pracy szkoły (zdalne nauczanie, okresowe zawieszenie pracy

szkoły) mogła spowodować, że – na przestrzeni całego okresu kształcenia w szkole ponadpodstawowej – większa niż zazwyczaj liczba tej grupy uczniów nie uzyskała promocji do klasy programowo wyższej.

W roku szkolnym 2024/2025 kontynuowane są działania wspierające uczniów w osiągnięciu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego i zawodowego. Ustawa o systemie oświaty określa zasady oceniania i klasyfikowania, które uwzględniają elementy wsparcia ucznia w pokonywaniu trudności w nauce i dające szansę na ukończenie szkoły w planowanym czasie, tj.:

- 1) jawność wymagań edukacyjnych niezbędnych do otrzymania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych,
- 2) dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia,
- 3) jawność ustalonej przez nauczyciela oceny,
- 4) możliwość podwyższenia przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej,
- 5) możliwość przystąpienia do egzaminu klasyfikacyjnego – w przypadku, gdy nauczyciel nie może ustalić rocznej oceny klasyfikacyjnej w związku z licznymi nieobecnościami ucznia na zajęciach,
- 6) możliwość przystąpienia do egzaminu poprawkowego – w przypadku uzyskania przez ucznia niedostatecznej rocznej oceny klasyfikacyjnej z nie więcej niż dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Zmiana miernika od 2024 roku.

Odsetek szkół, w których uczniom został zapewniony dostęp do bezpłatnych podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	95,00	97,31

Komentarz:

Pomiar rezultatów zadania odnosi się bezpośrednio do skuteczności realizacji celu dotyczącego zapewnienia uczniom szkół z zakresu kształcenia ogólnego dostępu do bezpłatnych podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych. Miernik nawiązuje do kompleksowych zmian w sferze dotyczącej podręczników szkolnych, których celem jest zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników oraz innych materiałów edukacyjnych, jak również materiałów ćwiczeniowych. Zmiany te zapoczątkowane zostały od roku szkolnego 2014/2015.

Wartość miernika może zależeć od czynników niezależnych od Ministerstwa Edukacji Narodowej, a w szczególności – od decyzji organów prowadzących szkoły podstawowe inne niż samorządowe.

Osiągnięta wartość miernika jest uzależniona od decyzji podejmowanych przez dyrektorów szkół. Dodatkowo przepisy ustawy o systemie oświaty dopuszczają możliwość realizowania programu nauczania bez zastosowania podręcznika – decyduje o tym nauczyciel.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Promocji Kultury**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 16,99 mln zł;
2. **Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 82,64 mln zł.

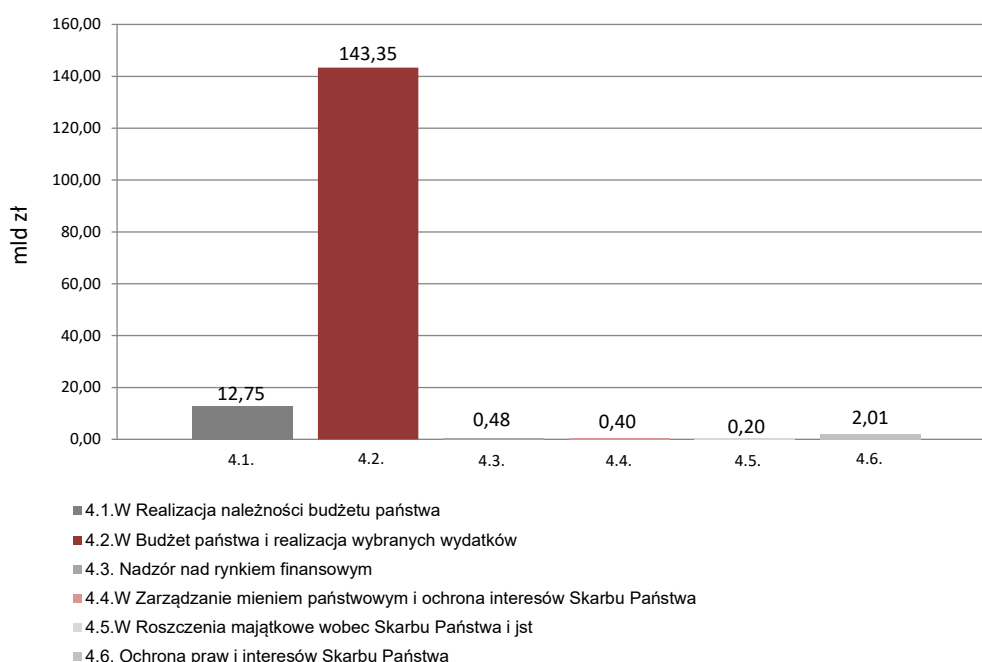
Funkcja 4.

Zarządzanie finansami państwa i mieniem państwowym

Funkcja obejmowała zadania związane z zarządzaniem finansami publicznymi, których realizacja umożliwiała efektywne zaspokajanie potrzeb w zakresie finansowania wszystkich polityk państwa w sposób bezpieczny, stabilny i zrównoważony. W funkcji zostały ujęte rezerwy celowe i ogólna, składka do budżetu UE, subwencja dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem części oświatowej) oraz koszty obsługi długu. Na etapie wykonania ustawy budżetowej rezerwy: ogólna i celowe przenoszone były do innych zadań budżetowych w ramach właściwych funkcji z przeznaczeniem na ich realizację. W obrębie funkcji realizowane były działania związane z zapewnieniem dochodów publicznych dla budżetu państwa z tytułu podatków i należności niepodatkowych pobieranych przez organy Krajowej Administracji Skarbowej oraz związane z zarządzaniem długiem publicznym. Prowadzone były także działania kontrolne i administracyjne, jak również nadzór nad rynkami: kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym. Ponadto w funkcji ujęto działalność na rzecz ochrony interesów Skarbu Państwa oraz zarządzanie mieniem państwowym, a także sprawy z zakresu roszczeń majątkowych wobec Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego. W ramach funkcji inicjowano politykę państwa w zakresie wykorzystania mienia państwowego w celu zapewnienia jego racjonalnego i efektywnego wykorzystania oraz zwiększenia jego wartości.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 4. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **159.180.243 tys. zł.**

Wykres 4: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 4.1.W Realizacja należności budżetu państwa

ZADANIE PRIORYTETOWE

Realizacja zadania zapewniała wpływ dochodów dla budżetu państwa z tytułu podatków i należności niepodatkowych. Zadanie to było realizowane m.in. poprzez pobór przez organy Krajowej Administracji Skarbowej należności podatkowych i niepodatkowych budżetu państwa. W ramach zadania prowadzona była realizacja należności z tytułu opłat i kar, dokonywany był ponadto pobór należności wynikających ze zgłoszeń celnych. Wydawane były także interpretacje indywidualne i udzielana była informacja podatkowa. Zadanie obejmowało prowadzenie postępowań egzekucyjnych w zakresie zaległości podatkowych i niepodatkowych, jak też czynności sprawdzających, wykonywanie kontroli celno-skarbowej i kontroli podatkowej, opracowanie koncepcji oraz rozwiązań wspomagających optymalizację działania administracji skarbowej, a także pobór opłaty elektronicznej i opłaty za przejazd od pojazdów poruszających się po sieci dróg płatnych. Obszar ten obejmował również identyfikowanie istotnych nieprawidłowości zagrażających interesom finansowym budżetu państwa, audyty i kontrole w ramach środków pochodzących z UE i innych funduszy, jak również działania obejmujące zwalczanie przestępczości ekonomicznej, w tym działania związane z przeciwdziałaniem zagrożeniom bezpieczeństwa finansowego państwa oraz ochronę ekonomicznych interesów UE. Zapewniana była ochrona rynku przed przemytem towarów oraz obszaru celnego przed napływem towarów o znaczeniu strategicznym. W ramach zadania prowadzona była także kontrola urządzania gier hazardowych. Celem działań realizowanych w zadaniu było zagwarantowanie wywiązywania się z obowiązków podatkowych i celnych przez podatników, zwiększenie dyscypliny podatników w wypełnieniu obowiązków podatkowych, ujawnianie uszczupień podatkowych i wyciąganie konsekwencji prawnych wobec ich sprawców, a także upowszechnianie wiedzy w zakresie finansów publicznych, budżetu i instytucji finansowych. Jednocześnie dążono do ujednolicenia procesów zwiększających przejrzystość i spójność prawa oraz monitorowano obsługę zgłoszeń w celu zidentyfikowania i wyeliminowania złych praktyk.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Finansów**, Wojewodów oraz Fundusz Edukacji Finansowej.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zapewnienie dochodów dla budżetu państwa z tytułu podatków i należności niepodatkowych pobieranych przez organy KAS;**
- **budowanie przyjaznej Administracji Skarbowej;**
- **ułatwienie legalnej działalności gospodarczej i usunięcie barier biurokratycznych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 4.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	12.476.678	15.195	12.746.887	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Wskaźnik realizacji wpływów (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 100	99,35
Komentarz: <p>Wskaźnik mierzy realizację poboru przez organy Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) dochodów z tytułu podatków i innych należności, w porównaniu do prognozy dochodów ujętej w ustawie budżetowej. Działania jednostek KAS w ramach realizacji działania koncentrowały się na zapobieganiu wyłudzeniom podatkowym, poprawie sprawności identyfikowania nieprawidłowości działań podatników, szybkości reakcji na te nieprawidłowości, a także zwalczaniu przestępczości ekonomicznej.</p> <p>Na niewykonanie miernika wpływ miało, niższe niż zakładane, wykonanie dochodów budżetu państwa z tytułu podatku VAT. Dochody te w 2024 r. wyniosły 287,68 mld zł i były o 43,42 mld zł wyższe od dochodów uzyskanych z tego podatku w 2023 r., jednocześnie były o 5,82 mld zł niższe od kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2024 r. Uzyskane w 2024 r. dochody były niższe również w zakresie podatku PIT (o 145,59 mln zł niższe od planu), jak też z tytułu cła (o 33,12 mln zł niższe od planu).</p> <p>Opis obiektywnych i zewnętrznych uwarunkowań realizacji działań został przedstawiony w rozdziale 4.4. Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. – „4.4.32. Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023-2025”.</p> <p>W 2024 r. w ramach realizacji zadania podejmowano następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none">1) monitorowanie stopnia realizacji poboru podatków i należności budżetowych,2) skuteczne prowadzenie egzekucji zaległości podatkowych i innych należności budżetu państwa,3) prowadzenie działań przedegzekucyjnych,4) monitorowanie skuteczności prowadzonych postępowań egzekucyjnych,5) dokonywanie usprawnień w realizacji poszczególnych procesów poboru i egzekucji. <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika (w dniach)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	< 24	17
Komentarz: <p>Wskaźnik mierzy czas trwania postępowań wszczętych na wniosek podatnika. Realizacja miernika na zaplanowanym poziomie wpłynęła na poprawę wizerunku organów podatkowych, które niezwłocznie powinny załatwić każdy wniosek podatnika.</p> <p>Miernik został zrealizowany na zaplanowanym poziomie. Jednym z czynników, które mogły mieć wpływ na korzystny wynik realizacji zadania w 2024 r. było bieżące dostosowywanie przez organy Krajowej Administracji Skarbowej organizacji pracy w celu utrzymania ciągłości i terminowości realizacji zadań. Na realizację miernika miały również wpływ:</p>		

- 1) realizacja zadań koncentrujących się na współpracy z organami KAS, m.in. w zakresie identyfikacji istotnych problemów związanych ze stosowaniem przepisów prawa podatkowego,
- 2) opracowywanie i wysyłanie podległym organom podatkowym pism i wyjaśnień, stanowiących odpowiedzi na zgłaszane przez te organy problemy, a także przekazywanie wytycznych i zaleceń podległym jednostkom.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Czas obsługi zgłoszenia celnego wyliczany w imporcie oraz eksporcie (w min.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≤ 31	45,8

Komentarz:

Wartość miernika odzwierciedla poziom wykorzystania ułatwień przez klientów KAS oraz usprawnienia odpraw standardowych. Obrazuje sprawność działania jednostek KAS w odniesieniu do obsługi kontrahentów (podatników). Miernik umożliwia określenie czasu obsługi klienta jednostki KAS w obszarze przywózowych i wywózowych odpraw celnych, a więc pośrednio także określenie poziomu szybkiej i sprawnej obsługi. Pomiar ten m.in. przyczynia się do ujednolicenia czynności i procesów w urzędach celno-skarbowych, zwiększenia ich przejrzystości, zwiększenia spójności stosowania prawa, monitorowania czasu obsługi zgłoszeń w procedurach dopuszczania do obrotu i wywozu oraz zidentyfikowania i wyeliminowania złych praktyk, a także pozwala na ocenę jak kształtuje się proces obsługi przedsiębiorcy dokonującego zgłoszeń celnych z wykorzystaniem systemów informatycznych.

Algorytm miernika dotyczy czasu liczonego w minutach – w imporcie od momentu przesłania zgłoszenia do systemu, do momentu otrzymania informacji o zakończeniu czynności weryfikacyjnych i gotowości organu do zwolnienia towaru pod warunkiem uiszczenia/zabezpieczenia należności, a w eksporcie – od momentu kiedy przesłano zgłoszenie do systemu do czasu otrzymania informacji o zwolnieniu towaru.

Wydłużony czas obsługi zgłoszenia celnego jest wynikiem zwiększenia liczby czynności związanych z wprowadzonymi sankcjami, jak i zakazem przywozu określonych towarów w związku z wojną w Ukrainie.

Najważniejszymi działaniami/czynnikami wspierającymi realizację zadania były:

- 1) monitorowanie stanu kadrowego w obszarze odpraw celnych,
- 2) monitorowanie czasu obsługi zgłoszeń celnych z wykorzystaniem aplikacji „Czasy”,
- 3) automatyzacja obsługi zgłoszeń – obejmowanie automatyczną obsługą zgłoszeń grona wiarygodnych importerów i eksporterów, uprzednio zweryfikowanych przez pion kontrolny MF,
- 4) monitorowanie prawidłowości działania pełnego automatu w procedurach standardowych,
- 5) analiza zakresu podmiotowego automatyzacji pod kątem sankcji nałożonych na Rosję i Białoruś.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez Fundusz Edukacji Finansowej, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 16,36 mln zł.

Zadanie 4.2.W Budżet państwa i realizacja wybranych wydatków

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie obejmowało działania mające na celu przygotowanie, opracowanie, wykonanie, kontrolę realizacji oraz przygotowanie sprawozdań z wykonania budżetu państwa. Ponadto, w ramach zadania prowadzone były operacje związane z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa, polegające w szczególności na zarządzaniu i obsłudze skarbowych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych instrumentów finansowych, jak również poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa. W zadaniu tym ujmowane były rezerwy: ogólna i celowe, które na etapie wykonania ustawy budżetowej przenoszone były do innych zadań budżetowych w ramach właściwych funkcji z przeznaczeniem na ich realizację, jak też subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem części oświatowej). Ponadto realizowana była płatność składki członkowskiej do budżetu UE.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Finansów** oraz Wojewodów.

Celami określonym dla zadania były:

- **zapewnienie realizacji planu finansowego państwa, zgodnie z obowiązującą ustawą budżetową;**
- **zapewnienie stabilności finansów publicznych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 4.2.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	195.331.091	77.067.091	143.347.114	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Relacja osiągniętego na koniec roku deficytu budżetu państwa do jego maksymalnego limitu planowanego w ustawie budżetowej (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≤ 100	87,8
Komentarz: Miernik umożliwia obiektywne monitorowanie założeń przyjętych dla budżetu państwa. Wyliczenie wartości miernika odbywa się poprzez odniesienie danych zawartych w rocznym sprawozdaniu z wykonania ustawy budżetowej do danych z ustawy budżetowej na rok, którego dotyczy to sprawozdanie. Czynnikiem wpływającym na osiągniętą wartość miernika jest wykonanie prognozy dochodów budżetu państwa. Działaniem wpływającym na ograniczenie wystąpienia ryzyka niezrealizowania prognozy dochodów budżetu państwa jest monitoring realizacji harmonogramu wydatków i dochodów budżetu państwa. Poziom wykonania miernika wynika z wykonania dochodów oraz wydatków budżetu państwa w stosunku do planu zawartego w ustawie budżetowej na rok 2024.		

Po stronie dochodowej odnotowano w szczególności niższe wykonanie dochodów w zakresie podatku VAT. Jednocześnie po stronie wydatkowej budżetu państwa wystąpiły naturalne oszczędności wynikające z procesów gospodarowania finansami publicznymi. Przedmiotowe czynniki wpłynęły na faktyczną wielkość deficytu budżetu państwa.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Relacja państwowego długu publicznego do PKB (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	nie większa niż 60	44,3

Komentarz:

Miernik umożliwia Ministrowi Finansów sprawowanie kontroli nad zasadą stanowiącą, że państwowy dług publiczny nie może przekroczyć 60% wartości rocznego PKB, wynikającą z art. 216 pkt 5 Konstytucji RP oraz art. 74 uofp.

Na koniec 2024 r. wielkość państwowego długu publicznego w relacji do PKB ukształtowała się poniżej wartości referencyjnej, co oznacza pełną realizację zadania.

Zmiany jakie zaszły w poziomie i strukturze długu publicznego w 2024 r. oraz jego relacji do PKB były wynikiem sytuacji finansowej jednostek sektora finansów publicznych, w tym głównie poziomu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego oraz sytuacji makroekonomicznej (tempa wzrostu PKB, poziomu kursów walutowych i stóp procentowych).

W 2024 r. zarządzanie długiem publicznym odbywało się na podstawie „Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2024-2027”, przyjętej przez Radę Ministrów we wrześniu 2023 r., a następnie jej aktualizacji w zakresie prognoz długu publicznego na lata 2023-2024 w grudniu 2023 r. oraz Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2025-2028. Celem tej Strategii jest sfinansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w sposób zapewniający minimalizację kosztów obsługi długu w długim horyzoncie czasu przy przyjętych ograniczeniach związanych z ryzykiem.

W ramach monitorowania poziomu długu publicznego sporządzano:

- 1) informacje miesięczne o wysokości i strukturze zadłużenia SP,
- 2) informacje kwartalne o wysokości i strukturze państwowego długu publicznego,
- 3) kwartalne prognozy wykonania relacji państwowego długu publicznego, na koniec 2024 r. wraz z analizą wrażliwości.

Zadanie 4.3. Nadzór nad rynkiem finansowym

W ramach tego zadania sprawowany był nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym oraz nadzór w zakresie finansowych instrumentów wspierania eksportu i przedsiębiorczości. W zadaniu ujęto w szczególności tworzenie i koordynację regulacji dotyczących rynków finansowych.

Zadanie realizowane było przez **Urząd Komisji Nadzoru Finansowego**, Ministerstwo Finansów oraz Polską Agencję Nadzoru Audytowego.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz ochrona interesów uczestników rynku finansowego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 4.3. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	821.977	0	478.537	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty (w %)

2) Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	1) 93		1) 101	
	2) 99		2) 96	

Komentarz:

Mierniki dotyczą działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF). Poziom wykonania wartości mierników pozwala na ocenę sprawności realizacji czynności nadzorczych sprawowanych względem nadzorowanych podmiotów całego rynku finansowego, a jednocześnie o poziomie ochrony uczestników rynku finansowego. Realizacja mierników uwarunkowana była m.in. wydajnością i jakością prowadzonych postępowań administracyjnych. Miało to szczególne znaczenie dla utrzymania stabilności i bezpieczeństwa na rozwijającym się rynku finansowym, który cały czas się rozwija i coraz więcej podmiotów podlega nadzorowi KNF.

Na realizację zadania w 2024 r. wpływ miała w szczególności bieżąca kontrola terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych.

Wyższe niż zaplanowane wykonanie pierwszego miernika wynika z faktu, iż część postępowań zrealizowanych w 2024 roku została wszczęta pod koniec 2023 roku. Były to przede wszystkim postępowania, które wpłynęły w ostatnich miesiącach 2023 roku i odznaczały się wysokim stopniem skomplikowania kontroli.

Na nieznacznie niższą niż planowana wartość miernika liczby zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych wpłynęła złożoność problemów, które ujawnione zostały w toku kontroli. Problemy te podlegały szczegółowemu badaniu i ocenie, wpływając na wydłużenie terminów trwania kontroli. Dodatkowo, zdarzały się utrudnienia prowadzenia kontroli po stronie podmiotów kontrolowanych, które polegały przede wszystkim na niskiej jakości przekazywanych danych oraz informacji, a także na wydłużaniu terminów sporządzania materiałów dla kontrolerów.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Polska Agencja Nadzoru Audytowego**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 37,81 mln zł;

2. **Urząd Komisji Nadzoru Finansowego**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 613,71 mln zł.

Zadanie 4.4.W Zarządzanie mieniem państwowym i ochrona interesów Skarbu Państwa

W zadaniu tym ujęte zostały sprawy z zakresu trzech obszarów odnoszących się do: zarządzania mieniem państwowym, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz wsparcia finansowo-kapitałowego udzielanego wybranym podmiotom, niebędącego pomocą publiczną. Pierwszy z obszarów dotyczył takich działań jak prowadzenie zbiorczej ewidencji mienia Skarbu Państwa, zarządzanie i gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa (w tym także przez jednostki samorządu terytorialnego), regulacji stanu prawnego nieruchomości w postępowaniach administracyjnych. W ramach drugiego obszaru wykonywane było zastępstwo procesowe i rozstrzyganie sporów dotyczących praw i interesów Skarbu Państwa. Zapewniano zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przed sądami, trybunałami i innymi organami orzekającymi w stosunkach międzynarodowych, a także – przed Sądem Najwyższym, sądami powszechnymi, administracyjnymi i polubownymi. Prowadzony był też m.in. nadzór nad czynnościami prawnymi państwowych osób prawnych oraz rozstrzygane były spory dotyczące praw i interesów Skarbu Państwa między państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej oraz spory kompetencyjne w zakresie reprezentacji procesowej Skarbu Państwa, a także spory między innymi niż Skarb Państwa państwowymi osobami prawnymi, osobami prawnymi z udziałem Skarbu Państwa lub państwowymi osobami prawnymi.

Zadanie realizowane było przez **Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej**, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewodów, Agencję Mienia Wojskowego, Fundusz Reprywatyzacji, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Celami określonymi dla zadania były:

- efektywne zarządzanie mieniem Skarbu Państwa;
- ochrona praw i interesów Skarbu Państwa w ramach postępowań prowadzonych przez PGRP.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 4.4.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	368.073	0	402.425	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Stosunek liczby wydanych przez Prezesa PGRP rozstrzygnięć w terminie do ogólnej liczby złożonych do Prezesa PGRP wniosków o wyrażenie zgody na dokonanie czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych (w %)

2) Stosunek liczby spraw zakończonych prawomocnie, pomniejszonej o liczbę spraw przegranych z powodu błędów formalnych radców PGRP do liczby spraw zakończonych prawomocnie (w %)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
Wartości miernika	1) 85	1) 100
	2) 99	2) 100

Komentarz:

Mierniki służą do oceny realizacji zadań Prokuratury Generalnej RP w zakresie zastępstwa procesowego. Pierwszy z mierników dotyczy aspektu terminowości wydawania opinii, który ma istotne znaczenie dla podmiotów wnioskujących. Drugi miernik odnosi się do oceny skuteczności prowadzenia spraw. Oba mierniki zostały w 2024 r. wykonane w wysokości wyższej od założonej w planie.

Uwarunkowaniami realizacji zadania były:

- 1) wspomaganie radców przez pozostałe służby merytoryczne,
- 2) wzrastające doświadczenie radców oraz referendarzy w prowadzeniu skomplikowanych spraw,
- 3) regulaminowe procedury zabezpieczające przed uchybieniem terminu przez radcę lub referendarza.

W celu podniesienia skuteczności działania w 2024 r. realizowano m.in. działania ukierunkowane na podnoszenie kwalifikacji pracowników PGRP oraz zapewniono ocenę realizacji zadań i czynności przez radców i referendarzy (wizytacje). Ponadto, funkcjonował program umożliwiający ewidencję opinii.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Agencję Mienia Wojskowego**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 417,99 mln zł;
2. **Fundusz Reprywatyzacji**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 0,14 mln zł;
3. **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 347,02 mln zł;
4. **Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 518,21 mln zł.

Zadanie 4.5.W Roszczenia majątkowe wobec Skarbu Państwa i jst

W ramach zadania ujęto działania umożliwiające wywiązywanie się państwa ze zobowiązań Skarbu Państwa w stosunku do obywateli. Środki publiczne przeznaczone były w szczególności na realizację wypłat: rekompensat z Funduszu Rekompensacyjnego

osobom uprawnionym na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, odszkodowań i zadośćuczynień osobom uprawnionym zgodnie z przepisami art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników, tworzącej państwowy fundusz celowy pn. Fundusz Reprywatyzacji, którego środki przeznaczone były na zaspokajanie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa oraz usuwanie skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych wydanych z naruszeniem prawa. Zaspokajane były też pozostałe roszczenia wobec Skarbu Państwa.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewodów, **Fundusz Rekompensacyjny** oraz **Fundusz Reprywatyzacji**.

Celami określonymi dla zadania były:

- wywiązywanie się ze zobowiązań Skarbu Państwa w stosunku do obywateli;
- zadośćuczynienie stratom doznany przez obywateli w wyniku wypędzenia z byłego terytorium RP.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 4.5.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	145.186	0	198.950	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Wskaźnik zaspokojonych roszczeń (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	100	100

Komentarz:

Realizacja roszczeń majątkowych wobec Skarbu Państwa (w tym wobec jednostek samorządu terytorialnego), polegała na realizacji wypłat odszkodowań zasądzanych przez sądy powszechne z tytułu niezgodnej z prawem nacjonalizacji, przekazywanych do realizacji przez właściwe organy administracji państwowej reprezentujące Skarb Państwa w tych postępowaniach, a także wypłat odszkodowań lub zadośćuczynień, o których mowa w art. 33 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz realizacji porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego w sprawie dotacji celowych na rzecz tych jednostek. Dotacje te przeznaczone były na dofinansowanie zaspokajania, przez te jednostki roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych w związku z nacjonalizacją mienia (art. 56 ust. 1 ustawy o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników).

Wypłaty odszkodowań dokonywane były na podstawie wniosków właściwych organów administracji państwowej reprezentujących Skarb Państwa w postępowaniach sądowych i administracyjnych.

Wszystkie wnioski kwalifikujące się do wypłaty zostały zrealizowane, wobec czego wartość miernika wykonana została na zaplanowanym poziomie.

Wskaźnik wypłaty rekompensat (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	98	98,78

Komentarz:

Realizacja zadania polega na zaspokajaniu roszczeń z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej i stanowi wykonanie zobowiązań ustawowych nałożonych na Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Miernik pozwala na weryfikację stopnia realizacji wypłaty rekompensat dla wszystkich osób uprawnionych, których dane wpłynęły do MSWiA. Planowana wartość miernika dotyczyła stopnia realizacji bieżących wypłat rekompensat osobom uprawnionym na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawowym uwarunkowaniem realizacji zadania było systematyczne przekazywanie do Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) danych osób uprawnionych przy pomocy sprawnie działającego Systemu Informatycznego Rejestrów.

Na wartość osiągniętego miernika w roku 2024 (nieznaczne odchylenie od planu) wpływ miała konieczność dopełnienia procedur pod koniec roku kalendarzowego. Termin przekazania danych z MSWiA do BGK, następuje – co do zasady – w ostatnich dniach każdego miesiąca w danym roku. Natomiast w miesiącu grudniu – z uwagi na koniec roku kalendarzowego – dane przesłane przez wojewodów do MSWiA są przesyłane wcześniej, tj. ok. 20 grudnia, a dane zgromadzone po 20 grudnia są przesyłane do BGK przez MSWiA w styczniu kolejnego roku. Weryfikacja merytoryczna decyzji wojewodów potwierdzających prawo do rekompensaty, wymaga przekazania dokumentacji przez wojewodów i pogłębionej analizy akt sprawy, z uwagi na czasochłonność tego procesu, dane z decyzji przesłane pod koniec roku, przekazywane są zatem do BGK przez MSWiA w styczniu kolejnego roku lub zwracane do wojewodów w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Rekompensacyjny**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 895,21 mln zł;
2. **Fundusz Reprywatyzacji**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 116,62 mln zł.

Zadanie 4.6. Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania prowadzone były sprawy związane z nadzorem nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa m.in. wykonywanie prawa głosu oraz innych praw korporacyjnych i majątkowych wspólnika/akcjonariusza, jak również obowiązków wspólnika/akcjonariusza. Zadanie obejmowało również procesy zbywania akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa, wnoszenia akcji lub udziałów, jako wkładu niepieniężnego na utworzenie

lub podwyższenie kapitału zakładowego spółki z udziałem Skarbu Państwa, jak również obejmowania za wkład pieniężny akcji/udziałów w spółce z udziałem Skarbu Państwa. Realizowane były przedsięwzięcia mające na celu wzmocnienie ochrony interesów Skarbu Państwa oraz długoterminowy wzrost wartości spółek z udziałem Skarbu Państwa, a także wsparcie i monitoring pozyskiwania przez spółki z udziałem Skarbu Państwa zewnętrznych środków inwestycyjnych. W ramach zadania dokonano również wpłaty do Funduszu Inwestycji Kapitałowych przeznaczonej na dofinansowanie działań zmierzających do zwiększenia zdolności produkcji amunicji w związku z realizacją inwestycji strategicznie ważnych dla bezpieczeństwa kraju. Ponadto podejmowane były czynności mające na celu optymalizację współpracy pomiędzy spółkami z udziałem Skarbu Państwa oraz związane z tym tworzenie warunków prawno-organizacyjnych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Aktywów Państwowych** oraz Fundusz Inwestycji Kapitałowych.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie właściwego nadzoru właścicielskiego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, w których prawa z akcji/udziałów wykonuje minister właściwy do spraw aktywów państwowych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 4.6. w 2024 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	8.545	0	2.006.330	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wykonywanie praw z akcji/udziałów w związku z Walnym Zgromadzeniem (WZ)/Zgromadzeniem Wspólników (ZW) spółek z udziałem Skarbu Państwa, w których prawa z akcji i udziałów wykonuje minister właściwy do spraw aktywów państwowych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 80	99,50

Komentarz:

Wartość miernika została w 2024 r. osiągnięta powyżej planowanej wielkości.

Na realizację zadania wpływ miały następujące czynniki:

- 1) realizacja zadań zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności z ustawą z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych oraz ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym,
- 2) stosowanie opracowanych przez KPRM „Zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa”.

Wykonana wartość miernika odzwierciedla stopień zaangażowania Skarbu Państwa reprezentowanego przez ministra właściwego do spraw aktywów państwowych w prowadzenie spraw związanych z nadzorem nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa w obszarze wykonywania prawa głosu wspólnika/akcjonariusza podczas zwoływanych i przeprowadzonych w 2024 roku walnych zgromadzeń wspólników lub zgromadzeń wspólników spółek Skarbu Państwa. Osiągnięty wskaźnik

wykonania miernika świadczy o zapewnieniu prawidłowego nadzoru właścicielskiego i ochrony praw i interesów Skarbu Państwa w obszarze właściwym dla Ministra Aktywów Państwowych.
W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Inwestycji Kapitałowych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 478,67 mln zł.

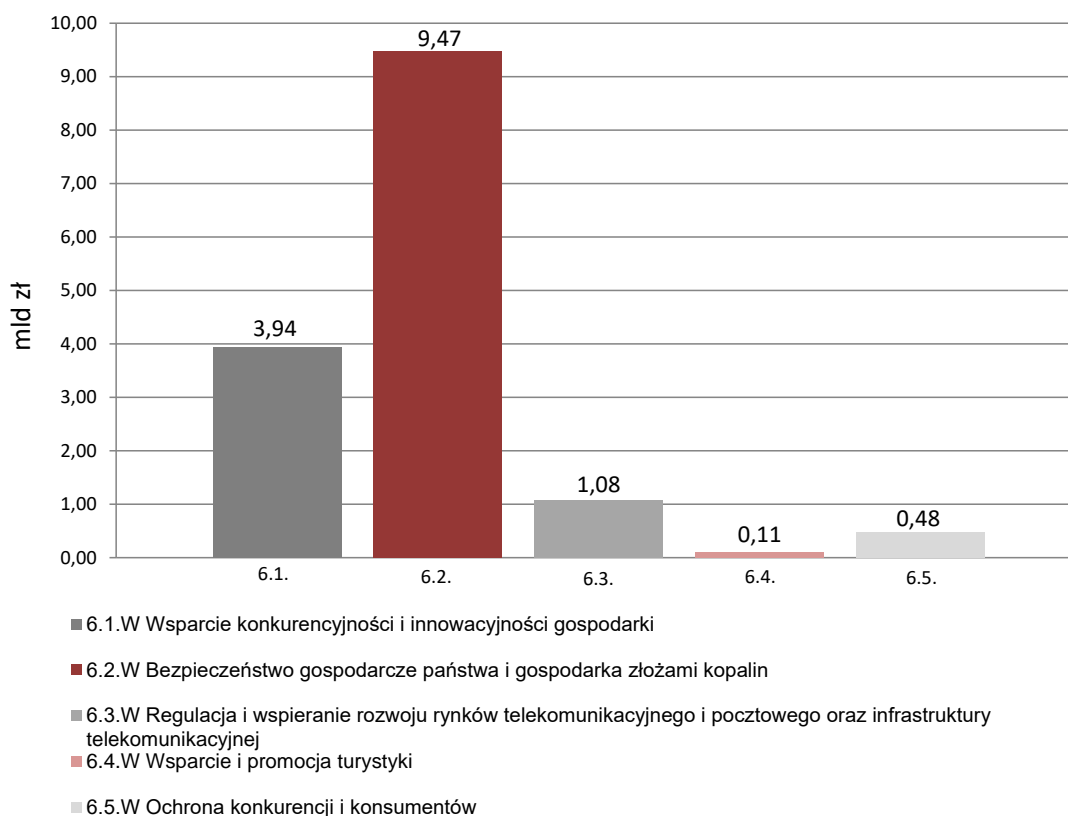
Funkcja 6.

Polityka gospodarcza kraju

Funkcja obejmowała zadania, których realizacja zapewniała stabilny i zrównoważony rozwój polskiej gospodarki. Zadania państwa były zorientowane na wsparcie wzrostu konkurencyjności, wydajności i innowacyjności gospodarki, dążyły do tworzenia optymalnych warunków prawnych i organizacyjnych dla jej rozwoju, w tym dla funkcjonowania przedsiębiorstw (m.in. MSP). W ramach tej funkcji realizowane były działania związane m.in. ze współpracą gospodarczą z zagranicą, ochroną konkurencji i konsumentów, z bezpieczeństwem gospodarczym państwa, a także – z gospodarką złożami kopalin, polityką energetyczną, rozwojem energetyki jądrowej oraz z własnością przemysłową. Wykonywane były czynności z zakresu ochrony praw własności intelektualnej. W szczególności realizowany był nadzór nad rynkiem energetycznym, bezpieczeństwem jądrowym i ochroną radiologiczną, a ponadto zapewniane były stabilne dostawy paliw i energii (bezpieczeństwo energetyczne kraju). W ramach funkcji realizowane były działania dotyczące regulacji i wspierania rozwoju rynków telekomunikacyjnego i pocztowego oraz infrastruktury telekomunikacyjnej, a także zadanie wspierające i promujące turystykę w Polsce.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 6. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **15.075.025 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 6.000.124 tys. zł.

Wykres 6: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 6.1.W Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania kreowane były efektywne, stabilne i sprzyjające rozwojowi warunki prawno-organizacyjne dla przedsiębiorców. Wdrażane były inicjatywy, których celem było m.in. zwiększenie dostępu przedsiębiorców do kapitału, pobudzanie konkurencyjności i przedsiębiorczości, stymulowanie innowacyjności wraz z ochroną jej efektów prawami własności przemysłowej, zapewnienie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy. Podejmowane były czynności mające na celu wzmocnienie pozytywnego wizerunku Polski oraz polskich interesów gospodarczych za granicą, a także wzrost polskiego eksportu.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rozwoju i Technologii**, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Główny Urząd Miar, Polski Komitet Normalizacyjny, Wojewodów, Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Polską Agencję Kosmiczną, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, Polskie Centrum Akredytacji oraz Urząd Dozoru Technicznego.

Celem określonym dla zadania był **wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 6.1.W** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.310.170	1.752.805	2.174.222	1.765.226

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Produktywność siły roboczej (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	2	1,9 [*]

Komentarz:

Produktywność siły roboczej jest jednym z najważniejszych czynników długookresowego wzrostu gospodarczego oraz bardzo ważnym miernikiem konkurencyjności kraju.

Celem wykorzystania we wskaźniku 5-letniej średniej jest uodpornienie go na wpływ wahań cyklicznych oraz przejściowych szoków, które nie powinny wpływać na ocenę przebiegu procesów strukturalnych w gospodarce, będących przedmiotem działań Ministra Rozwoju i Technologii. Skala i natura zaburzeń, którym podlega gospodarka (m.in. skutki pandemii COVID-19), utrudnia jednak identyfikację tychże procesów. Wskaźnik powinien być zatem interpretowany w szerszym kontekście, uwzględniającym sytuację na rynku pracy, zaburzenia podaży, czy konieczność głębszych dostosowań po szokach jakie dotknęły gospodarkę.

Wartość miernika zależy od realnego wzrostu PKB oraz liczby zatrudnionych w polskiej gospodarce. Nieznacznie niższa od planowanej wartość wykonania miernika w 2024 r. to skutek

przede wszystkim gorszych wyników w gospodarce w ostatnich latach. Okres wyliczania wskaźnika obejmuje 2020 r. (w którym PKB zmniejszyło się w ujęciu rocznym) oraz kolejne lata, w których mieliśmy do czynienia z wysoką inflacją, podwyższonymi stopami procentowymi i stosunkowo niższą aktywnością gospodarczą w Polsce oraz w jej otoczeniu. Wstępne dane dotyczące PKB w 2024 r. są również nieznacznie niższe od oczekiwań, co wynika przede wszystkim z niższej aktywności w gospodarce naszych głównych partnerów handlowych, utrzymującej się podwyższonej inflacji, niższych, od oczekiwanych, wyników w konsumpcji oraz sektorze budowlanym. Wartość wskaźnika dla 2024 roku (według danych na koniec kwietnia) wynosi 1,9% (po rewizji danych dla PKB w latach 2023-2024) – przy czym są to dane wstępne za 2024 r. i mogą podlegać dalszym rewizjom. Jednocześnie wskaźnik uwzględniający liczbę przepracowanych godzin wyniósł 2,0% (pięcioletnia średnia dynamika produktywności).

Należy podkreślić, że w ostatnich latach (po 2019 r.) spowolnienie wzrostu produktywności dotknęło większość krajów UE, w wielu też wskaźnik produktywności spadał w ostatnich latach. Wartość wskaźnika dla Polski w 2019 roku wyniosła 3,3%. W całej UE wskaźnik spadł z 0,9% w 2019 roku do 0,2% w 2024 roku (dla strefy euro odpowiednio z 0,6% do 0%). Jeszcze głębsze spowolnienie dotknęło kraje naszego regionu, dla Czech wskaźnik spadł z 2,8% do 0,3%, zaś dla Węgier z 2,1% do 0,7% w tym samym okresie.

^{*)} Wstępne dane za 2024 r. Źródłem informacji dotyczącej osiągniętej wartości miernika w 2024 r. będzie Informacja Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie skorygowanego szacunku produktu krajowego brutto za 2024 r, której publikacja planowana jest na 7 października 2025 r.

PKB per capita (w relacji do UE-27) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	80	79,0 ^{*)}
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik jest jednym z najważniejszych wskaźników skuteczności polityki gospodarczej państwa. Analiza trendu miernika pozwala wnioskować o stabilności i zrównoważonym rozwoju gospodarki, a także intensywności procesu konwergencji gospodarek państw członkowskich.</p> <p>Metodologia obliczania wskaźnika PKB w PPS (tj. z uwzględnieniem siły nabywczej walut) ustalona została w European System of Accounts ESA'2010 i jest stosowana przez Eurostat dla wszystkich krajów unijnych. Wskaźnik PKB per capita w PPS (UE-27=100) jest wskaźnikiem złożonym, obliczanym przez Eurostat przy wykorzystaniu następujących wielkości:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) PKB krajów członkowskich oraz UE-27 w cenach rynkowych (w EUR), 2) parytetów siły nabywczej walut (wskaźniki ilustrujące różnice w poziomach cen, konstruowanych przez Eurostat w oparciu o badania cen w krajach członkowskich), 3) PKB krajów członkowskich oraz UE-27 w cenach porównywalnych, eliminujących efekt z tytułu różnic w sile nabywczej walut, wyrażony w sztucznej walucie PPS (Purchasing Power Standard), 4) liczby ludności obliczanej zgodnie z zasadami ESA'2010. <p>Na wynik PKB per capita (w relacji do UE-27) (w %) w 2024 roku wpłynęła rewizja szacunków parytetu siły nabywczej dokonana 27 marca 2025 roku przez Eurostat. Rewizja objęła wszystkie analizowane lata (2021-2024). Względem wcześniejszych prognoz efekt tej rewizji to obniżenie wskaźnika PKB per capita (w relacji do UE-27) (w %) dla 2024 roku dla Polski o 2,3 p.p. Natomiast skutki rewizji dla poprzednich lat są nieco mniejsze (wskaźnik dla 2021 roku spadł o 0,5 p.p., w 2022 roku o 1 p.p., zaś w 2023 roku o 1,7 p.p.).</p>		

W ciągu ostatnich pięciu lat (2020-2024) Polska zmniejszyła dystans do średniej dla UE o 5,2 p.p. W okresie 5 lat przed wystąpieniem pandemii COVID-19 (2015-2019), ten dystans zmniejszył się o 5,8 p.p.

Wartość miernika za 2024 r. jest wstępna i może podlegać dalszym rewizjom.

*) Wstępne dane za 2024 r. Ostateczne dane będą dostępne wraz z korektą szacunków PKB w 2024 r., która będzie opublikowana 7 października 2025 r., a także korektą szacunków parytetu siły nabywczej (w latach 2022-2024), którą Eurostat planuje 17 grudnia 2025 r.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 3.347,38 mln zł;
2. **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 4,58 mln zł;
3. **Polską Agencję Kosmiczną**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 52,99 mln zł;
4. **Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 1.386,38 mln zł;
5. **Polskie Centrum Akredytacji**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 31,74 mln zł;
6. **Urząd Dozoru Technicznego**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 571,15 mln zł.

Zadanie 6.2.W Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania realizowane były przedsięwzięcia umożliwiające pokrycie perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię, w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań ochrony środowiska.

Przedsięwzięcia obejmowały w głównej mierze przygotowanie regulacji, dokumentów programowych oraz systemów wsparcia na rzecz: zrównoważonego rozwoju sektora energetyki, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną oraz zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju. W ramach działań z zakresu regulacji i rozwoju rynków energetycznych podejmowane były czynności i opracowywane dokumenty wdrażające w sposób praktyczny ww. regulacje i strategie. Były one nakierowane na usprawnienie rozwoju systemów oraz sieci energii elektrycznej i paliw gazowych (m.in. uzgadnianie planów rozwoju i egzekwowanie ich przygotowania) oraz na zapewnienie działania systemów energetycznych w warunkach kryzysowych, lub zagrożenia dostaw paliw gazowych i energii (plany wprowadzania ograniczeń, ustalanie ilości zapasów obowiązkowych, łagodzenie skutków wzrostu cen dla szczególnych kategorii odbiorców). Wypełnianie obowiązków wynikających z przyjętych regulacji w sektorze energetycznym oraz skutki wdrażania tych regulacji było monitorowane. Prowadzona była również współpraca w ramach UE w zakresie projektów infrastrukturalnych o charakterze wspólnotowym, mająca na celu dywersyfikację dostaw paliw i energii. Realizacja powyższych działań była w wysokim stopniu zależna od prowadzenia inwestycji w zakresie infrastruktury sieciowej, dążących do umożliwienia

przyłączania nowych źródeł energii odnawialnej oraz poprawy efektywności energetycznej, w tym realizacji działań mających na celu rozwój i modernizację sieci dystrybucyjnej i przesyłowej w kierunku sieci inteligentnych. Istotne były także inicjatywy zapewniające wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie paliwowo-energetycznym, w tym biopaliw, a także tworzenie warunków do rozwoju energetyki jądrowej w Polsce oraz gospodarowanie rezerwami strategicznymi. Ponadto ważnym zamierzeniem realizowanym w zakresie zadania był wzrost efektywności funkcjonowania górnictwa węgla kamiennego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Przemysłu**, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Aktywów Państwowych, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Urząd Regulacji Energetyki, Państwową Agencję Atomistyki, Wojewodów, Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny, Fundusz Zapasów Interwencyjnych oraz Rządową Agencję Rezerw Strategicznych.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zapewnienie odpowiedniego wolumenu mocy pozwalającego na bezpieczne funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego;**
- **zabezpieczenie potrzeb rynku w zakresie dostaw surowca krajowego.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 6.2.W w 2024 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	4.006.152	1.771.297	5.233.775	4.231.574

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba przeprowadzonych aukcji głównych i aukcji dodatkowych rynku mocy w danym roku (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	5	5

Komentarz:

Wartość miernika odzwierciedla liczbę przeprowadzonych aukcji głównych i aukcji dodatkowych (w szt.), warunkiem przeprowadzenia aukcji jest wydanie rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska.

Liczba przeprowadzonych aukcji głównych (zgodnie z algorytmem wyliczenia miernika) wynosi – 1 szt., a aukcji dodatkowych – 4 szt.

Miernik został wykonany w 100%. Do osiągnięcia tego wyniku przyczyniły się:

- 1) rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 sierpnia 2023 r. w sprawie parametrów aukcji głównej dla roku dostaw 2028 oraz parametrów aukcji dodatkowych dla roku dostaw 2025,

- 2) rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie parametrów aukcji głównej dla roku dostaw 2029 oraz parametrów aukcji dodatkowych dla roku dostaw 2026,
- 3) analiza wyników aukcji dodatkowych i przesłanie do Urzędu Regulacji Energetyki (URE) pisma o braku stwierdzenia podstaw do wydania decyzji unieważniającej dodatkowe aukcje mocy na rok 2025, co dawało Prezesowi URE podstawę do zatwierdzenia wyników aukcji,
- 4) analiza wyników aukcji głównej i przesłanie do URE pisma o braku stwierdzenia podstaw do wydania decyzji unieważniającej główną aukcję mocy na rok 2029, co dawało Prezesowi URE podstawę do zatwierdzenia wyników aukcji.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych i rezerwy ogólnej.

Roczne wydobycie węgla kamiennego (w tonach)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 52 mln	44 mln

Komentarz:

Przyjęta wartość miernika została zaprognozowana w oparciu o dane statystyczne za rok 2023, z uwzględnieniem planowanych działań na 2024 r., przez spółki wydobywcze, jak też – energetyczne (w zakresie stopniowego odchodzenia od produkcji energii z paliw kopalnych).

Niewykonanie zaplanowanej wartości miernika spowodowane jest m.in. zmieniającymi się warunkami górniczo-geologicznymi i związanymi z tym sytuacjami nadzwyczajnymi, występującymi w trakcie eksploatacji, dotyczącymi zagrożenia metanowego, pożarowego czy tąpnięciami, jak również zaostreniem polityki klimatycznej UE, powodującej stopniowe ograniczenie możliwości wykorzystywania węgla w sektorze elektro-energetycznym i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (OZE), z pierwszeństwem przed energetyką konwencjonalną. Wzrost udziału OZE w bilansie paliwowo-energetycznym, skutkuje niższym zapotrzebowaniem na energię elektryczną produkowaną z węgla, a w konsekwencji zmniejszenie zapotrzebowania na węgiel. Nie bez znaczenia były również warunki meteorologiczne w 2024 r. (tj. stosunkowo łagodna zima) i w konsekwencji zmniejszone zapotrzebowanie na energię z węgla.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Wyплаты Różnicy Ceny**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 14.526,21 mln zł;
2. **Fundusz Zapasów Interwencyjnych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 1.183,55 mln zł;
3. **Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 3.352,23 mln zł.

Zadanie 6.3.W Regulacja i wspieranie rozwoju rynków telekomunikacyjnego i pocztowego oraz infrastruktury telekomunikacyjnej

Zadanie dotyczyło działań z zakresu regulacji i rozwoju rynku telekomunikacyjnego i infrastruktury telekomunikacyjnej oraz rynku pocztowego. Realizacja działalności państwa

związana z rynkiem telekomunikacyjnym obejmowała tworzenie ram prawnych zapewniających właściwe funkcjonowanie tego rynku, a także wspieranie realizacji projektów sprzyjających inwestycjom telekomunikacyjnym oraz stymulujących rozwój nowoczesnych technik i technologii telekomunikacyjnych. Przedsięwzięcia te umożliwiają dostęp do coraz szerszego zakresu usług telekomunikacyjnych, a w szczególności zwiększają dostępność szerokopasmowego Internetu. Realizowane w 2024 roku zadania publiczne z zakresu rynku pocztowego obejmowały m.in. działania regulacyjne dotyczące jego funkcjonowania z uwzględnieniem rozwoju konkurencyjności (w tym działania w zakresie transgranicznych usług doręczania paczek), zapewnienie badania jakości usług pocztowych oraz prowadzenie kontroli podmiotów działających na rynku pocztowym.

Nowelizacja ustawy Prawo pocztowe umożliwiła dokonanie na rzecz operatora wyznaczonego wstępnej płatności finansowania kosztu netto świadczenia powszechnych usług pocztowych za lata 2021 i 2022. W 2024 r. Komisja Europejska zakończyła postępowanie notyfikacyjne, uznając za zgodną z prawem UE pomoc publiczną polegającą na udzieleniu przez Polskę operatorowi wyznaczonemu finansowania kosztu netto za lata 2021-2025. Ponadto przeprowadzone zostały prace legislacyjne modyfikujące sposób kalkulacji kosztu netto i tryb wypłaty finansowania kosztu netto oraz warunki wykonywania usług powszechnych przez operatora wyznaczonego oraz udział w postępowaniu notyfikacyjnym.

Zrealizowano także obowiązek zapewnienia przez państwo dofinansowania usług pocztowych ustawowo zwolnionych z opłat pocztowych oraz usługi przekazywania korespondencji przy użyciu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Aktywów Państwowych**, Urząd Komunikacji Elektronicznej oraz Fundusz Szerokopasmowy.

Celami określonym dla zadania były:

- **wzrost dostępności usług telekomunikacyjnych dla społeczeństwa oraz zwiększanie ich wykorzystania;**
- **wzrost dostępności usług pocztowych dla społeczeństwa oraz zwiększenie ich wykorzystania.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 6.3.W w 2024 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	244.906	1.371	1.074.072	3.324

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Odsetek gospodarstw domowych w zasięgu dostępu do Internetu o przepustowości dosyłowej łączy wynoszącej co najmniej 100 Mb/s, z możliwością jej zwiększenia do przepustowości mierzonej w gigabitach.

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	81	83,6

Komentarz:

Rozwój Internetu szerokopasmowego przyczynia się do zmniejszenia wykluczenia cyfrowego poprzez wzrost dostępu do informacji o pracy, nauce, kulturze oraz ma pośredni wpływ na przyspieszenie rozwoju gospodarczego Polski. Miernik pozwala określić stopień dostępności do Internetu szerokopasmowego i monitoruje proces zmniejszania się dystansu, jaki dzieli w tym obszarze Polskę od innych państw członkowskich UE, umożliwia również ocenę działań podejmowanych na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

W roku 2024 Ministerstwo Cyfryzacji realizowało szereg przedsięwzięć, które przyczyniły się do pozytywnego odchylenia osiągniętej wartości miernika, były to m.in.:

- 1) wdrażanie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE),
- 2) prowadzenie Systemu Informacyjnego o Dostępie do Usług Stacjonarnego Internetu Szerokopasmowego (SIDUSIS; internet.gov.pl),
- 3) kontynuowanie realizacji projektów w ramach pilotażowego naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Funduszu Szerokopasmowego,
- 4) prace legislacyjne służące regulacji rynku telekomunikacyjnego,
- 5) współpraca z instytucjami UE oraz organizacjami międzynarodowymi w zakresie telekomunikacji,
- 6) realizacja projektów współfinansowanych ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa,
- 7) powadzenie Systemu Informacyjnego o Instalacjach Wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne.

Liczba zapewnianych przez operatora wyznaczonego: placówek pocztowych (1), nadawczych skrzynek pocztowych (2), automatów do pocztowej obsługi klientów (3) oraz zewnętrznych punktów odbioru (4) według stanu na koniec roku (w szt.)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
Wartości miernika	1) 7.620	1) 6.731
	2) 14.267	2) 8.167
	3) 183	3) 1.510
	4) 11.888	4) 13.265

Komentarz:

Sposób rozmieszczenia i liczba placówek pocztowych operatora wyznaczonego wynikają z przepisów rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków wykonywania usług powszechnych przez operatora wyznaczonego.

Zgodnie z § 24 ww. rozporządzenia, operator wyznaczony zobowiązany jest do świadczenia usług w 6.695 placówkach pocztowych, w szczególności ma obowiązek posiadania jednej stałej placówki operatora wyznaczonego, licząc średnio w skali kraju, przypadającej na:

- 1) 6.000 mieszkańców na terenie gmin miejskich i gmin miejsko-wiejskich,
- 2) 85 km² powierzchni na obszarach wiejskich.

W każdej gminie powinna być uruchomiona co najmniej jedna stała placówka (wskaźniki nie obejmują nadawczych skrzynek pocztowych oraz pozostałych elementów miernika).

Operator wyznaczony, którym obecnie jest Poczta Polska S.A., w 2024 r. wprowadził Plan Transformacji, którego celem jest dostosowanie usług do obecnych wymagań społeczeństwa cyfrowego, konkurencji na rynku KEP (przesyłek kurierskich, ekspresowych i paczkowych)

i konieczności zapewnienia rentowności działalności przedsiębiorstwa oraz depopulacji ludności Polski.

Osiągnięta wartość miernika w zakresie placówek pocztowych jest wyższa od minimalnej wielkości wynikającej z przepisów ww. rozporządzenia, natomiast zmniejszenie liczby placówek pocztowych w stosunku do planowanej wielkości wynika ze spadku zapotrzebowania na tego typu infrastrukturę, spowodowanego m.in. cyfryzacją społeczeństwa, wyludnianiem gmin wiejskich.

W przypadku miernika odnoszącego się do liczby nadawczych skrzynek pocztowych wskazać należy, iż różnica jego wykonania wobec wartości planowanej wynika ze zmniejszenia zapotrzebowania na tego typu infrastrukturę, spowodowanego m.in. cyfryzacją społeczeństwa oraz wyludnianiem gmin wiejskich.

Wykonana wartość miernika w kontekście liczby automatów do pocztowej obsługi klientów oraz zewnętrznych punktów odbioru związana jest natomiast ze zwiększeniem popytu na tego typu usługi w związku z cyfryzacją społeczeństwa, dużą konkurencją na rynku przesyłek kurierskich, ekspresowych oraz pocztowych (KEP).

Źródłem danych do wyliczenia wartości miernika w 2024 roku są informacje uzyskane bezpośrednio od operatora wyznaczonego, na podstawie których opracowywany jest raport o stanie rynku pocztowego za rok ubiegły. Raport ten przekazywany jest przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej do ministra właściwego do spraw łączności do 31 maja każdego roku.

W ramach zadania uruchomiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Szerokopasmowy**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 157,04 mln zł.

Zadanie 6.4.W Wsparcie i promocja turystyki

ZADANIE PRIORYTETOWE

Rozwój turystyki jest istotnym wskaźnikiem rozwoju cywilizacyjnego społeczeństw, który przyczynia się do podnoszenia jakości życia, do odkrywania najcenniejszych zasobów kulturowych i środowiskowych, których eksponowanie poprawia konkurencyjność poszczególnych regionów. Polityka państwa w obszarze turystyki realizowana była poprzez podejmowanie działań na rzecz wzmocnienia rozwoju konkurencyjności oraz innowacyjności polskiej turystyki. Prowadzone były działania na rzecz pozytywnego wizerunku Polski, promujące jej atrakcyjność turystyczną. Rozwojowi sektora gospodarki turystycznej w Polsce służyło tworzenie markowych produktów turystycznych opartych na potencjale kulturowym i przyrodniczym kraju oraz koncentracja działań promocyjnych, zarówno w kraju jak i na rynkach zagranicznych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sportu i Turystyki**, Wojewodów oraz Polską Organizację Turystyczną.

Celem określonym dla zadania było **wzmacnianie rozwoju konkurencyjności polskiej turystyki**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 6.4.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	110.663	0	109.673	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wpływy z turystyki w danym roku (w mld PLN)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	68,25	86,01

Wpływy z turystyki w danym roku (w mld PLN), będące iloczynem liczby podróży i wartości przeciętnych wydatków na poszczególne rodzaje podróży odnotowały znaczne zwiększenie w 2024 r. pomimo negatywnych uwarunkowań, takich jak:

- 1) wojna w Ukrainie, która była czynnikiem mocno ograniczającym przyjazdy z rynków odległych,
- 2) sytuacja powodziowa jesienią 2024 r. w Polsce.

Znaczne zwiększenie wykonanej wartości miernika wynika w szczególności ze wzrostu presji inflacyjnej oraz zmienności kursu PLN względem kursu walut obcych. Na osiągniętą wartość miernika wpływało również wsparcie działań POT, skierowanych na:

- 1) popularyzację turystyki na rynku krajowym (certyfikowanie i promowanie produktów turystycznych, realizacja działań na rzecz komunikacji i współpracy w sektorze turystyki),
- 2) promowanie atrakcyjności turystycznej Polski za granicą (kampanie i zadania promocyjne w turystyce wypoczynkowej za granicą, kampanie i zadania promocyjne w przemyśle spotkań za granicą),
- 3) utrzymanie i rozwój Polskiego Systemu Informacji Turystycznej (w tym utrzymanie i rozwój Narodowego Portalu Turystycznego),
- 4) kontynuowanie projektu „Polskie Marki Turystyczne”.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Polską Organizację Turystyczną**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 90,87 mln zł.

Zadanie 6.5.W Ochrona konkurencji i konsumentów

W celu ochrony konkurencji i konsumentów, władze publiczne przeciwdziałały praktykom ograniczającym konkurencję, praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów oraz stosowaniu niedozwolonych postanowień wzorców umów, a także przeciwdziałały antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków.

Ponadto, właściwe organy administracji w celu ograniczenia zatorów płatniczych na rynku, przeciwdziałały praktykom nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych w transakcjach handlowych.

W celu poprawy funkcjonowania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych, właściwe organy administracji podejmowały działania związane z przeciwdziałaniem praktykom nieuczciwie wykorzystującym przewagę kontraktową.

Właściwe organy administracji prowadziły także monitoring pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom.

W ramach zadania prowadzone były działania zmierzające do eliminowania zagrożeń i nieprawidłowości wynikających z niezgodności produktów nieżywnościowych, paliw oraz usług z wymaganiami określonymi w przepisach, bądź deklarowanych przez przedsiębiorców.

Zadanie obejmowało także działania w zakresie ochrony interesów klientów podmiotów rynku finansowego, które dotyczą osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, członków funduszy emerytalnych, uczestników pracowniczych programów emerytalnych, osób otrzymujących emeryturę kapitałową lub osób przez nie uposażonych.

Zadanie realizowane było przez **Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów**, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Urząd Komunikacji Elektronicznej, Wojewodów oraz Rzecznika Finansowego.

Celem określonym dla zadania było **podnoszenie dobrobytu konsumentów poprzez ochronę oraz tworzenie warunków dla funkcjonowania konkurencji**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 6.5.W w 2024 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	476.454	0	483.160	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Stosunek liczby podjętych działań w celu zapewnienia skutecznej ochrony konkurencji i konsumentów do przeciętnego zatrudnienia

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	19	18

Komentarz:

Miernik odnosi się do ochrony rynku przed praktykami ograniczającymi konkurencję lub naruszającymi zbiorowe interesy konsumentów, która jest zapewniana przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Miernik został wykonany na poziomie zbliżonym do założonego w planie, a na jego realizację miały wpływ m.in.:

- 1) liczba wpływających wniosków o wydanie istotnych poglądów w sprawach (w trybie art. 31d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów),
- 2) zmiany przepisów dotyczących pomocy de minimis i związanych z tym wniosków o interpretację oraz dot. gminnych uchwał,
- 3) czynniki zewnętrzne tj.: zmiany przepisów unijnych, wystąpienie sytuacji nadzwyczajnych oraz inicjatywy na poziomie europejskim,
- 4) działania wynikające z większej liczby zidentyfikowanych problemów na rynku konsumenckim uzasadniających podjęcie działań przez UOKiK,
- 5) współpraca z organami ochrony konkurencji z innych państw,

- 6) działania przedsiębiorców skutkujące przedłużeniem procedury (np. nieodebranie korespondencji, brak reakcji na pisma kierowane do przedsiębiorców),
- 7) działania miękkie, które były kierowane do przedsiębiorców mające na celu sygnalizację zauważonych nieprawidłowości w ich dyscyplinie płatniczej,
- 8) postępowania administracyjne w sprawach nadmiernych opóźnień w stosunku do spółek, których praktyki płatnicze względem dostawców (w szczególności z sektora MŚP) wzbudziły największe podejrzenia co do generowania zatorów płatniczych,
- 9) nawiązanie współpracy roboczej z CERT Polska (ang. Computer Emergency Response Team) – organizacja odpowiedzialna za monitorowanie, analizowanie i reagowanie na zagrożenia w sieci – dzięki czemu Urząd ma szybszą ścieżkę blokowania fałszywych stron internetowych, których celem jest oszukiwanie konsumentów,
- 10) podjęcie formalnych działań, których celem było przywrócenie reprezentacji spółek (ustanowienia kuratorów materialnych w spółkach), w celu umożliwienia prowadzenia postępowań sformalizowanych i wydania przygotowanych decyzji administracyjnych,
- 11) utrzymanie wysokiej liczby przeszukań, co ma wpływ na zwiększenie efektywności interwencji w sprawach dotyczących naruszeń prawa konkurencji,
- 12) opracowanie szczegółowego materiału dot. nowych zasad udzielania pomocy de minimis, który został zamieszczony na stronie internetowej Urzędu.

Główne działania o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym podjęte w 2024 r. to:

- 1) prowadzenie stałego monitoringu efektywności wykonywania zaplanowanych działań,
- 2) odpowiedni dobór i usprawnienie podejmowanych czynności (dyscyplinowanie uczestników postępowań, systematyczne usprawnienie procesu pozyskiwania i weryfikacji materiału dowodowego),
- 3) dostosowanie czynności procesowych i wzmocnienie argumentacji Prezesa Urzędu w prowadzonych postępowaniach, w związku z rozwijającym się orzecznictwem sądowo-administracyjnym w obszarze zatorów płatniczych,
- 4) uwidaczniania naruszeń podczas komitetów konsumenckich tzw. trendy skargowe,
- 5) zgłoszenia nieuczciwych sklepów internetowych do CERT,
- 6) stały nadzór nad różnymi rynkami poprzez sprawdzanie każdego sygnału z zakresu ochrony konkurencji wpływającego do Urzędu, w przypadku istnienia podejrzenia ewentualnego naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- 7) analiza zachowań branż, w stosunku do których wpływa najwięcej skarg konsumenckich (rynku usług bankowych, telekomunikacyjnych, pożyczkowych),
- 8) monitoring rynku (przeprowadzony na szeroką skalę) pod kątem wdrożenia Dyrektywy Omnibus – w każdym przypadku zaobserwowania nieprawidłowości następowała niezwłoczna reakcja, uzależniona od charakteru problemu (wezwanie na podstawie art. 49a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wszczęcie postępowań w sprawach naruszenia zbiorowych interesów konsumentów,
- 9) odpowiedni dobór szkoleń dla pracowników.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Rzecznika Finansowego**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 63,37 mln zł.

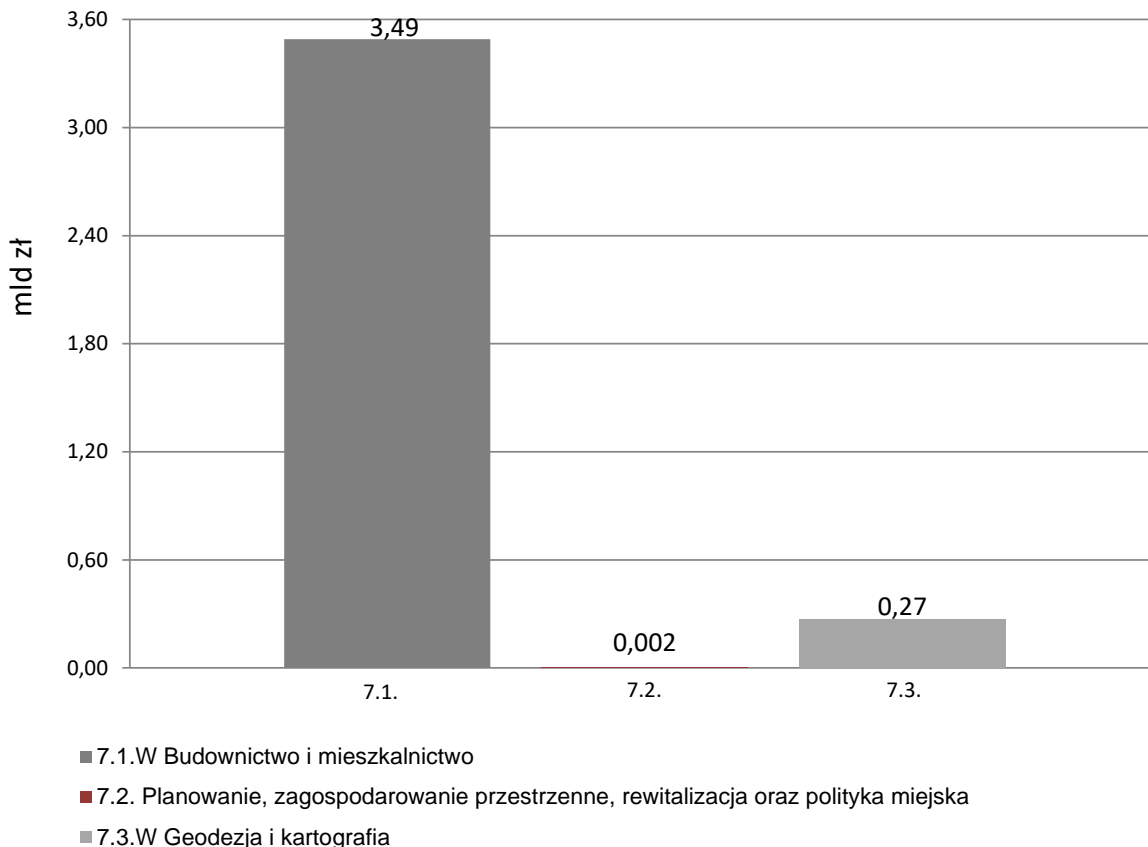
Funkcja 7.

Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo

Polityka państwa w ramach funkcji obejmowała realizację rządowych programów polityki mieszkaniowej umożliwiających wsparcie nowych inwestycji w budownictwie mieszkaniowym oraz inwestycji zapobiegających degradacji fizycznej istniejącego zasobu, jak również realizację innych ustawowo określonych zobowiązań w zakresie finansowania mieszkalnictwa. Realizowane były również działania zmierzające do poprawy stanu technicznego istniejących zasobów, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć mających na celu poprawę efektywności energetycznej. W zakres funkcji wchodziły ponadto zadania związane z zagospodarowaniem przestrzennym, geodezją i kartografią, systemem informacji przestrzennej, polityką miejską i rewitalizacją, gospodarką nieruchomościami oraz nadzorem architektoniczno-budowlanym.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 7. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **3.758.477 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 531 tys. zł.

Wykres 7: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 7.1.W Budownictwo i mieszkalnictwo

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie to obejmowało szeroki obszar działań m.in. związanych z tworzeniem i koordynacją regulacji w zakresie budownictwa, mieszkalnictwa i gospodarki nieruchomościami.

Działalność państwa koncentrowała się szczególnie na rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz wspieraniu termomodernizacji i remontów istniejącego zasobu mieszkaniowego.

Najważniejsze działania wpisujące się w kierunki realizacji polityki mieszkaniowej państwa wyznaczone w Narodowym Programie Mieszkaniowym dotyczyły:

- wsparcia mieszkalnictwa dla osób o niskich i średnich dochodach, poprzez bezzwrotne finansowe wsparcie z budżetu państwa tworzenia mieszkaniowego zasobu gminy, mieszkań na wynajem, mieszkań wspomaganych i treningowych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni, tymczasowych pomieszczeń infrastruktury towarzyszącej przedsięwzięciom o charakterze mieszkaniowym,
- wspierania społecznego budownictwa czynszowego poprzez udzielanie dopłat ze środków budżetu państwa do oprocentowania preferencyjnych kredytów w ramach prowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego programu dotyczącego społecznych inicjatyw mieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych i spółek gminnych,
- realizacji dopłat do czynszu dla najemców/podnajemców mieszkań budowanych we współpracy inwestora z gminą, a także mieszkań i domów wynajmowanych w ramach przedsięwzięć „lokal za grunt” oraz w ramach Społecznych Agencji Najmu (program „Mieszkanie na Start”),
- dodatkowego finansowego wsparcia w formie spłaty części kredytu objętego uprzednio dofinansowaniem wkładu własnego tym uprawnionym nabywcom, którym w okresie 5 lat od nabycia mieszkania objętego wsparciem rodzina powiększyła się o trzecie lub kolejne dziecko (program „Mieszkanie dla Młodych”),
- realizacji programu TERMO, w ramach którego dostępne są różnorodne instrumenty wsparcia inwestycji polegających na termomodernizacji, remontach oraz montażu instalacji odnawialnych źródeł energii w budynkach – co do zasady wielorodzinnych. Realizowane działania prowadzą m.in. do poprawy efektywności energetycznej budynków, obniżenia rachunków za utrzymanie nieruchomości oraz poprawy estetyki i stanu technicznego budynków,
- realizacji dopłat do rat kredytów hipotecznych w ramach bezpiecznych kredytów 2% udzielanych na zakup lub budowę pierwszego mieszkania albo domu jednorodzinnego (program „Pierwsze Mieszkanie”),
- realizacji dopłat w formule spłat rodzinnych w przypadku urodzenia drugiego lub kolejnego dziecka w trakcie spłaty rodzinnego kredytu mieszkaniowego oraz gwarancji wkładu własnego udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w celu ograniczenia bariery braku środków na wkład własny wymagany przy kredycie hipotecznym (program „Mieszkanie bez wkładu własnego”),
- pomocy państwa w zakresie spłaty spółdzielczych kredytów (wykup odsetek od spółdzielczych kredytów mieszkaniowych tzw. starego portfela),
- pomocy państwa w zakresie refundacji premii gwarancyjnych.

Ponadto sprawowana była kontrola nad działaniami organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego oraz kontrola wprowadzanych do obrotu wyrobów budowlanych. Ponadto, w zakresie zadania ujęte zostały m.in. sprawy dotyczące lokalizacji inwestycji i gospodarki nieruchomościami.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rozwoju i Technologii**, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewodów oraz Krajowy Zasób Nieruchomości.

Celem określonym dla zadania było **zwiększenie dostępności mieszkań**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 7.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.979.444	0	3.487.487	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba nowo wybudowanych mieszkań na 1.000 mieszkańców (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	5,5	5,3

Komentarz:

Miernik wskazuje na aktywność inwestorów budownictwa mieszkaniowego w danym roku, na którą wpływają zarówno działania regulacyjne władz publicznych (m.in. przepisy regulujące proces budowlano-inwestycyjny, przepisy dotyczące gospodarki nieruchomościami, regulacje dotyczące zarządzania zasobem mieszkaniowym i wpływające na prawa właścicieli i lokatorów) oraz bezpośrednie instrumenty finansowania budownictwa mieszkaniowego. Przyjęcie jako podstawy pomiaru liczby nowo wybudowanych mieszkań w stosunku do 1.000 mieszkańców ułatwia porównywanie międzynarodowych efektów budownictwa mieszkaniowego (eliminując efekt skali). Efekty realizowania zadań w ramach budownictwa mieszkaniowego są ściśle powiązane z procesem planowania przestrzennego, dostępnością terenów inwestycyjnych, regulacją procesu budowlanego oraz finansowym wsparciem części segmentów budownictwa mieszkaniowego. Liczba nowo wybudowanych w danym roku mieszkań jest uzależniona głównie od czynników makroekonomicznych, z uwzględnieniem inercji czasowej spowodowanej długoletnim cyklem inwestycyjnym w budownictwie mieszkaniowym. Większość decyzji jest też podejmowanych przez niezależne podmioty prywatne.

Różnica pomiędzy wartością planowaną a wykonaną miernika wynika przede wszystkim z sytuacji gospodarczej w latach 2022-2023, która przyczyniła się do spadku liczby rozpoczynanych inwestycji mieszkaniowych.

Liczba ludności uwzględniona w wyliczeniach algorytmu miernika została określona dla wartości planowanej w oparciu o dane wstępne Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na koniec kwietnia 2023 r. (37.717 tys. osób), natomiast dla wartości osiągniętej miernika w oparciu o dane wstępne Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na koniec kwietnia 2024 r. (37.489 tys. osób).

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Krajowy Zasób Nieruchomości**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 31,38 mln zł.

Zadanie 7.2. Planowanie, zagospodarowanie przestrzenne, rewitalizacja oraz polityka miejska

W ramach tego zadania prowadzone były sprawy z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz polityki miejskiej, polegające m.in. na przygotowywaniu, realizacji, monitorowaniu wdrażania oraz aktualizacji dokumentów rządowych, w tym krajowej polityki miejskiej (w tym działań służących rewitalizacji miast). Realizowana była także koordynacja spójności terytorialnej regionów granicznych, z uwzględnieniem powiązań transgranicznych. Celem zadania było m.in. usprawnienie systemu gospodarowania przestrzenią poprzez tworzenie kompleksowych regulacji dotyczących procesu inwestycyjno-budowlanego oraz wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie planowania przestrzennego i rewitalizacji, poprzez prowadzenie np. szkoleń. Ponadto, prowadzona była koordynacja działań w zakresie inicjowania, wdrażania, utrzymywania oraz propagowania rozwiązań służących cyfryzacji planowania przestrzennego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rozwoju i Technologii** oraz Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Celem określonym dla zadania było **wsparcie merytoryczne organów administracji publicznej oraz innych uczestników procesu planistycznego w prawidłowej realizacji zadań w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 7.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.138	0	1.775	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba przeszkolonych osób (w tym pracowników służb planistycznych w Polsce) w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego (w szt.)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	500	2.673

Komentarz:

Miernik obrazuje efektywność podejmowanych działań w celu wsparcia merytorycznego organów administracji publicznej oraz innych uczestników procesu planistycznego poprzez przeprowadzanie szkoleń. Reforma procesu inwestycyjno-budowlanego w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego realizowana jest poprzez zmianę ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Nowe przepisy służą usprawnieniu i skróceniu

procedur planistycznych, a także sprzyjają udziałowi społeczeństwa w planowaniu przestrzennym poprzez konsultacje społeczne, przewidują udostępnienie informacji o zmianach w przestrzeni w informatycznym Rejestrze Urbanistycznym.

W związku z potrzebą wsparcia w zakresie wdrażania tej reformy w 2024 r. zorganizowano dwie duże konferencje szkoleniowe w Warszawie:

- 1) „Reforma planistyczna w praktyce”,
- 2) „Plan ogólny gminy z perspektywy organów uzgadniających i opiniujących”.

Ponadto, z uwagi na potrzebę dotarcia do jak największej liczby zainteresowanych, przeprowadzono cykl 16 stacjonarnych konferencji zlokalizowanych na terenie całego kraju. Konferencje te organizowane były we współpracy z Urzędami Wojewódzkimi (IX-XI 2024 roku). Celem tych dodatkowych spotkań było poruszenie zagadnień związanych z: planem ogólnym (wraz z przeglądem najważniejszych informacji z praktycznymi wskazówkami i przykładami), narzędziami potrzebnymi do tworzenia i weryfikacji planu ogólnego, możliwościami wsparcia finansowego w ramach KPO).

*) Zmiana miernika od 2024 roku.

Zadanie 7.3.W Geodezja i kartografia

W ramach zadania wykonywane były działania zapewniające dostęp do aktualnej informacji geodezyjnej i kartograficznej (informacji przestrzennej), służące poprawie obsługi obywateli w tym zakresie. Głównymi rodzajami działalności w tym obszarze były: prowadzenie, gromadzenie i aktualizacja, a także udostępnianie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (również za pomocą usług sieciowych). Zapewniano budowę/tworzenie, modernizację i aktualizację systemów infrastruktury informacji przestrzennej, a także dostęp i utrzymanie tej infrastruktury. Ponadto, prowadzony był nadzór i kontrola w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów prawa w dziedzinie geodezji i kartografii.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rozwoju i Technologii**, Wojewodów oraz Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zapewnienie dostępu do zbiorów danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego;**
- **zapewnienie użytkownikom dostępu do zbiorów danych i usług danych przestrzennych w ramach Infrastruktury Informacji Przestrzennej.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 7.3.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	267.247	0	268.684	531

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Powierzchnia kraju objęta aktualizacją danych wchodzących w skład centralnej części państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w danym roku kalendarzowym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	34	34
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik pozwala na ocenę aktualności danych wchodzących w skład centralnej części państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (pzgik), do których dostęp interesariuszom zapewnia administracja publiczna. Dostarczanie danych gromadzonych w bazach danych przestrzennych wchodzących w skład pzgik jest ustawowym obowiązkiem Głównego Geodety Kraju.</p> <p>W 2024 r. prowadzono następujące działania wspierające realizację zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bieżący monitoring prac realizowanych przez wykonawców prac geodezyjnych i kartograficznych (gik) zleczanych przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii (GUGIK), 2) merytoryczną współpracę z wykonawcami prac gik zleczanych przez GUGIK (spotkania, wyjaśnienia, itp.), 3) merytoryczne wsparcie przedstawicieli Urzędów Marszałkowskich w weryfikacji jakości prac gik zleczanych przez GUGIK. <p>Działania o charakterze operacyjnym, mające na celu osiągnięcie miernika, tj. zapewnienie dostępu do aktualnych danych przestrzennych, polegały na jak najwcześniejszym ogłaszaniu zamówień publicznych, co w przypadku przeciągających się procedur przetargowych lub np. braku ofert czy wysokich ofert cenowych, umożliwiało ogłoszenie i zrealizowanie kolejnego zamówienia w danym roku.</p>		

Średnia miesięczna liczba odwiedzin Geoportalu

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	750.000	791.000
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik pozwala na monitorowanie poziomu zainteresowania obywateli informacją przestrzenną oraz jej wykorzystania, a także informuje o skuteczności dotarcia do potencjalnych użytkowników Geoportalu, jak też ocenia skalę zaspokojenia potrzeb wszystkich interesariuszy.</p> <p>Osiągnięto nieznacznie wyższe wykonanie wartości miernika niż pierwotnie planowano, czego przyczyną może być większe niż szacowano zainteresowanie informacjami geodezyjnymi oraz poszerzająca się świadomość przydatności informacji przestrzennej dla obywateli.</p> <p>Ponadto serwis Geoportal stale rozwijany jest o nowe funkcjonalności i dane, co wpływa pozytywnie na jego użyteczność i popularność. W grudniu 2023 r. dodana została do Geoportalu funkcjonalność generowania „Raportu o działce”, która w 2024 r. została ulepszona o możliwość wygenerowania dokumentu PDF z treścią raportu. W 2024 r. zostały udostępnione nowe moduły tematyczne, które są odpowiedzią na specyficzne potrzeby użytkowników, są to moduły: Geodezja i Kartografia, Rolnictwo, Ochrona środowiska, Zarządzanie kryzysowe. Dane i funkcjonalności dostępne w ramach wskazanych modułów zostały wybrane w taki sposób, aby odpowiadały tematyce modułu, dzięki czemu użytkownikowi łatwiej jest znaleźć i zinterpretować interesujące go informacje. Ponadto, rozbudowano, przy współpracy ze Strażą Graniczną, zakres informacyjny serwisu o dane dotyczące obszarów objętych czasowym zakazem przebywania w strefie</p>		

nadgranicznej przyległej do granicy państwowej Polski z Republiką Białorusi. Wszystkie powyżej wymienione działania przyczyniają się do podniesienia jakości i atrakcyjności serwisu www.geoportal.gov.pl.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 4,30 mln zł.

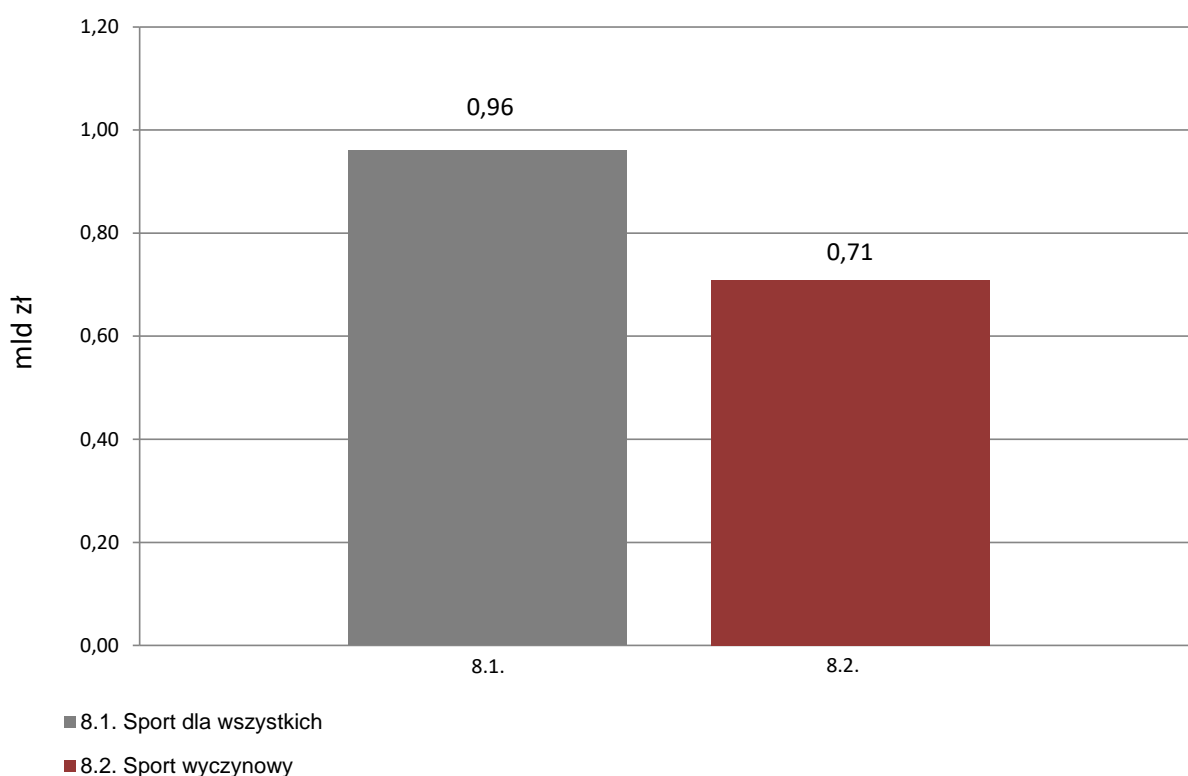
Funkcja 8.

Kultura fizyczna

Funkcja obejmowała zadania mające na celu promocję i upowszechnianie aktywności fizycznej w społeczeństwie, wspieranie sportu wyczynowego oraz rozwój infrastruktury sportowej. Realizowane w ramach funkcji przedsięwzięcia przyczyniały się także do poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, poziomu edukacji czy zwiększenia wydajności pracy.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 8. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **1.669.818 tys. zł.**

Wykres 8: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 8.1. Sport dla wszystkich

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania ze środków publicznych dofinansowywane były przedsięwzięcia z zakresu upowszechniania aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami oraz różnych grup społecznych i środowiskowych.

Wykonywane były działania promujące społeczne, edukacyjne i wychowawcze wartości sportu, jak również działania kreujące politykę w zakresie sportu dla wszystkich, a ponadto obejmujące rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Realizacja zadań inwestycyjnych polegała na budowie, remontach, przebudowie obiektów sportowych o wielofunkcyjnym i uniwersalnym charakterze (dobrze wpisujących się w potrzeby lokalnych społeczności), co stanowiło czynnik mobilizujący i ułatwiający uprawianie aktywności fizycznej obywateli na każdym etapie życia.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sportu i Turystyki, Wojewodów, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej oraz Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów.**

Celami określonymi dla zadania były:

- tworzenie warunków dla rozwoju sportu dla wszystkich;
- poprawa stanu bazy sportowej w kraju poprzez dofinansowanie zadań inwestycyjnych w obszarze sportu dla wszystkich.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 8.1. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.892.993	0	959.850	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba wspartych przedsięwzięć z obszaru upowszechniania sportu dla wszystkich (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	7.500	10.334

Komentarz:

Działania prowadzone w obszarze sportu powszechnego skierowane są do ogółu społeczeństwa, bez względu na status, płeć, miejsce zamieszkania, wiek czy stan zdrowia. Szczególne znaczenie mają przedsięwzięcia organizowane dla dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych. Zakres i natężenie podejmowanych działań wynika bezpośrednio z obserwowanych zmian cywilizacyjnych, związanych w szczególności z deficytem aktywności fizycznej (żywienie, siedzący tryb życia, zmiana zachowań społecznych).

Na wyższy w stosunku do zaplanowanego poziom realizacji miernika w 2024 r. wpływ miały takie czynniki jak:

- 1) właściwie zaadresowana oferta aktywizacyjna oraz optymalne kryteria i zasady uzyskania wsparcia, jak też szeroki zakres implementacji działań aktywizacyjnych,
- 2) poziom zainteresowania podmiotów realizacją zadań z zakresu tworzenia warunków dla rozwoju sportu dla wszystkich.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba dofinansowanych w danym roku zadań inwestycyjnych w ramach sportu dla wszystkich (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	800	701

Komentarz:

Miernik prezentuje informacje w zakresie tworzenia warunków dla rozwoju sportu dla wszystkich, poprzez poprawę, unowocześnienie i rozwój infrastruktury sportowej.

Wspieranie inwestycji dotyczących ogólnodostępnych obiektów sportowych o wielofunkcyjnym i uniwersalnym charakterze dobrze wpisujących się w potrzeby lokalnych społeczności stanowi czynnik mobilizujący i ułatwiający uprawianie aktywności fizycznej na każdym etapie życia.

W celu poprawy stanu bazy sportowej realizowano następujące programy:

- 1) Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej – dofinansowano 341 zadań,
- 2) Program budowy zadaszeń boisk piłkarskich – dofinansowano 3 zadania,
- 3) Tenisowa Polska – Program budowy infrastruktury tenisowej – dofinansowano 1 zadanie,
- 4) Program modernizacji kompleksów sportowych Moje Boisko – ORLIK 2012 – dofinansowano 185 zadań,
- 5) Program budowy kompleksów sportowych Orlik – dofinansowano 1 zadanie,
- 6) Program budowy lodowisk – dofinansowano 1 zadanie,
- 7) Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich – dofinansowano 169 zadań.

Na niższe od planowanego wykonanie miernika wpływ miała w szczególności realizacja „Programu Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”. Szczegółowy opis realizacji Programu został przedstawiony w rozdziale 4.4. Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 661,54 mln zł;
2. **Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 27,06 mln zł.

Zadanie 8.2. Sport wyczynowy

Realizacja zadania obejmowała kreowanie polityki państwa w zakresie sportu wyczynowego. Prowadzone były działania na rzecz wzmocnienia pozycji reprezentantów Polski we współzawodnictwie międzynarodowym. Zapewniane było funkcjonowanie systemu

szkolenia w sporcie wyczynowym, w tym również w sporcie osób z niepełnosprawnościami, poprzez przygotowanie i udział kadr narodowych w międzynarodowych zawodach sportowych rangi mistrzowskiej oraz szkolenia sportowe dzieci i młodzieży. Rozwijano i utrzymywano infrastrukturę sportową na potrzeby sportu wyczynowego, organizowano także zawody sportowe rangi mistrzowskiej w Polsce. Ponadto realizowane były działania dążące do zwalczania negatywnych zjawisk w sporcie oraz mające na celu doskonalenie kadr kultury fizycznej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sportu i Turystyki**, Ministerstwo Zdrowia, Centralny Ośrodek Sportu, **Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej**, Polską Agencję Antydopingową, Polską Organizację Turystyczną oraz Polskie Laboratorium Antydopingowe.

Celami określonymi dla zadania były:

- poprawa pozycji reprezentantów Polski w światowym współzawodnictwie sportowym;
- poprawa stanu bazy sportowej w kraju poprzez dofinansowanie zadań inwestycyjnych w obszarze sportu wyczynowego.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 8.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	631.329	0	709.968	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Potencjał medalowy reprezentacji Polski w światowym współzawodnictwie sportowym (w os.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	210	207

Komentarz:

Osiągnięta wartość miernika wskazuje na pozycję Polski w sporcie światowym, o której decyduje liczba zawodników, kobiet i mężczyzn o najwyższych predyspozycjach psychofizycznych, dających szansę osiągnięcia wyników na najwyższym poziomie międzynarodowego współzawodnictwa sportowego. Miernik określa potencjał sportu polskiego w zakresie możliwości podjęcia skutecznej walki o miejsca na najważniejszych zawodach sportowych na świecie.

Potencjał medalowy reprezentacji Polski w światowym współzawodnictwie sportowym to liczba zawodników spełniających kryteria kwalifikacji do grup szkolenia olimpijskiego, czyli reprezentowania Polski na igrzyskach olimpijskich. Nieznacznie niższa, od zaplanowanej, osiągnięta wartość miernika wynika z faktycznego stanu uzyskania kwalifikacji olimpijskich w 2024 r. do Igrzysk XXXIII Olimpiady Paryż 2024 i przygotowań do Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Mediolanie oraz Cortina d'Ampezzo we Włoszech w 2026 roku, które również mają wpływ na końcową wartość potencjału medalowego reprezentacji Polski.

Na docelową wartość osiągniętego miernika wpływają również takie czynniki, jak: system szkolenia sportowego, wzrost poziomu sportowego nowych państw biorących udział w systemie światowego

współzawodnictwa sportowego, kontuzje i choroby sportowców, zmniejszenie skuteczności startowej, rezygnacja zawodnika z uprawiania sportu oraz inne nieprzewidywalne czynniki eliminujące zawodnika z uprawiania sportu, tj.: doping, nieszczęśliwy wypadek itp.

W związku z powyższym zostały podjęte także działania zapobiegawcze, ograniczające te ryzyka, tj.: zatrudnienie wysoko wyspecjalizowanej kadry trenerskiej oraz osób z nią współpracujących, stworzenie systemu motywacyjnego odpowiedniego dla profesjonalnego uprawiania sportu przez zawodników m.in. zapewnienie wysokiej jakości sprzętu sportowego i specjalistycznego, bazy obiektów sportowych, zapewnienie odpowiednich badań diagnostycznych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba dofinansowanych w danym roku zadań inwestycyjnych w zakresie rozwoju infrastruktury w sporcie wyczynowym (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	65	55

Komentarz:

Na wartość miernika składa się realizacja inwestycji sportowych w sporcie wyczynowym w ramach programów:

- 1) program inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu – dofinansowano 44 zadań,
- 2) program rozwoju infrastruktury piłkarskiej – dofinansowano 11 zadań.

Na niewykonanie miernika w pełnej wysokości wpływ miały:

- 1) warunki rynkowe (postępowania przetargowe) – unieważnienie postępowania w sytuacji, w której najkorzystniejsza oferta zawierała cenę przekraczającą zaplanowane przez beneficjenta na ten cel środki,
- 2) sytuacja finansowa beneficjentów – rezygnacja z przyznanego dofinansowania z powodu braku środków własnych beneficjenta w związku ze wzrostem kosztów realizacji zadania,
- 3) decyzje administracyjne (np. uzyskanie pozwolenia na budowę) – przedłużający się proces związany z uzyskaniem odpowiednich dokumentów niezbędnych do realizacji zadania, skutkuje koniecznością przesunięcia realizacji zaplanowanych w danym roku zadań na lata kolejne.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centralny Ośrodek Sportu**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 325,73 mln zł;
2. **Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 570,11 mln zł;
3. **Polską Agencję Antydopingową**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 9,84 mln zł;
4. **Polską Organizację Turystyczną**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 57,12 mln zł;
5. **Polskie Laboratorium Antydopingowe**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 12,88 mln zł.

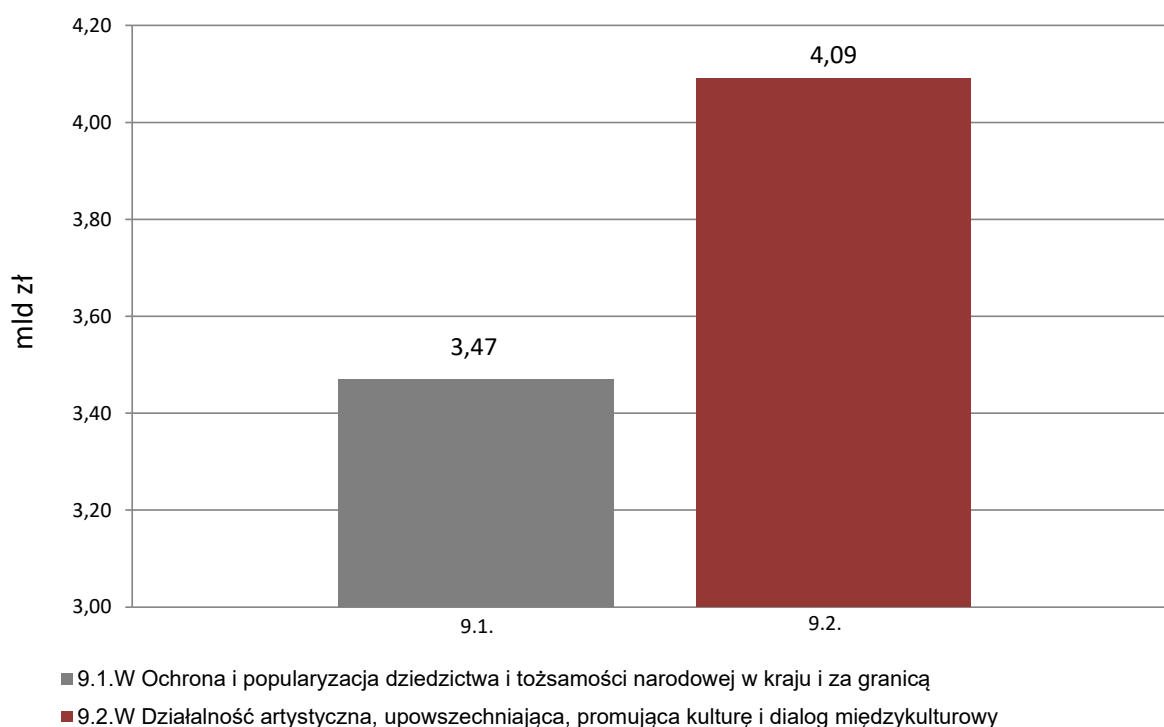
Funkcja 9.

Kultura i dziedzictwo narodowe

Funkcja ta obejmowała działalność kulturalną oraz sprawy rozwoju i opieki nad materialnym oraz niematerialnym dziedzictwem narodowym. W tym obszarze działalności państwa mieściło się podtrzymywanie i rozpowszechnianie tradycji narodowej i państwowej, w tym upamiętnianie wydarzeń historycznych, ochrona zabytków i miejsc pamięci narodowej, grobów i cmentarzy wojennych. Wspierana była działalność muzeów, działalność twórcza i artystyczna. Realizowane były przedsięwzięcia związane z zachowaniem, ochroną i rewitalizacją dziedzictwa materialnego oraz restytucji dóbr kultury. Ważnymi elementami działań były przedsięwzięcia związane z budową i modernizacją infrastruktury kultury.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 9. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **7.559.965 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 128.783 tys. zł.

Wykres 9: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 9.1.W Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie obejmowało swoim zakresem działania mające służyć ochronie, poprawie oraz upowszechnianiu wiedzy na temat dziedzictwa narodowego znajdującego się w kraju i zagranicą, jego gromadzeniu, wzbogacaniu oraz bezpiecznemu przechowywaniu i popularyzacji, jak również restytucji dóbr kultury polegającej na poszukiwaniu, odnajdywaniu i odzyskiwaniu obiektów utraconych w wyniku II Wojny Światowej oraz w wyniku kradzieży współczesnych. Główne rodzaje działalności podejmowanej w ramach zadania polegały na finansowaniu działalności kulturalnej podmiotów podległych, jak również na udzielaniu dotacji/dofinansowania innym podmiotom działającym w sferze kultury na zadania takie jak: gromadzenie, badanie, opracowywanie i udostępnianie dóbr kultury; popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym; inwentaryzacja, konserwacja, rekonstrukcja, rewaloryzacja i przechowywanie materialnych dóbr kultury; prace inwentaryzacyjne oraz dokumentacyjne poloników; sprawowanie opieki nad miejscami walk i męczeństwa oraz grobami i cmentarzami wojennymi; upamiętnianie wydarzeń historycznych; działania związane z dbałością o zachowanie, utrzymanie i zagospodarowywanie zabytków; działania dotyczące digitalizacji, dokumentacji i popularyzacji dziedzictwa narodowego oraz realizacji koncepcji utworzenia systemu muzeów wojskowych ukierunkowanych na historię poszczególnych rodzajów sił zbrojnych z wiodącą rolą Muzeum Wojska Polskiego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Zdrowia, Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Wojewodów, Fundusz Promocji Kultury oraz Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków.

Celami określonymi dla zadania były:

- **kreowanie zainteresowania dziedzictwem kulturowym;**
- **ochrona i poprawa stanu zachowania dziedzictwa narodowego.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 9.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	3.855.655	24.299	3.365.014	102.366

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Frekwencja w jednostkach podległych i nadzorowanych na 1.000 osób w danym roku (w os.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	2.088	2.994

Komentarz:

Wykonanie miernika na poziomie wyższym od planu jest przede wszystkim wynikiem:

- 1) działań promocyjnych i informacyjnych finansowanych ze środków w ramach udzielonych dotacji celowych bieżących i podmiotowych,
- 2) atrakcyjnej oferty wystawienniczej Muzeów – prezentacja unikatowych kolekcji muzealiów oraz wystaw tematycznych (prace Tamary Łempickiej w Muzeum Narodowym w Lublinie, dzieła Józefa Chełmońskiego w Muzeum Narodowym w Warszawie, dzieła Władysława Hasiora w Zamku Królewskim w Warszawie, dzieła Jerzego Nowosielskiego w Zamku Królewskim w Warszawie),
- 3) finansowania oraz organizacji i promocji wydarzeń upamiętniających ważne rocznice i wydarzenia historyczne o zasięgu ogólnopolskim, międzynarodowym, a także lokalnym (m.in. uroczystości związane z 85. rocznicą wybuchu II Wojny Światowej, obchodami Odzyskania Niepodległości, obchodami wybuchu Powstania Styczniowego, Świętem Wojska Polskiego),
- 4) dużego zainteresowania działalnością edukacyjną i wystawienniczą (duże zainteresowanie lekcjami i warsztatami muzealnymi) – akcja „Kultura Dostępna – muzeum za 1 zł” oraz Darmowy Listopad w Rezydencjach Królewskich (380 tys. gości), a także rekordowy wynik jaki odnotował Zamek Królewski na Wawelu (blisko 218 tys. osób),
- 5) podejmowania inicjatyw zwiększających atrakcyjność oferty poprzez zastosowanie nowoczesnej i atrakcyjnej formy prezentacji oferty muzealnej oraz edukacyjnej,
- 6) zakupu cennych muzealiów do kolekcji muzealnych,
- 7) wzrostu w zakresie udostępniania bezpośredniego (tj. liczby i aktywności użytkowników korzystających z zasobu) w czytelnich Archiwów Państwowych.

Należy mieć przy tym na uwadze, iż liczba osób biorących udział w wydarzeniach organizowanych przez Instytucje podległe i nadzorowane przez MKiDN jest w dużej mierze zależna od zasięgu, sposobu promocji, komunikacji, a także warunków atmosferycznych.

Liczba zabezpieczonych (zdigitalizowanych), odrestaurowanych ruchomych, nieruchomych i archeologicznych obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	3.800.715	5.000.434

Komentarz:

Na realizację zadania wpływ miały w szczególności następujące działania/czynniki:

- 1) przeprowadzanie oraz kontynuacja remontów i prac konserwatorskich w obiektach zabytkowych,
- 2) posiadanie zasobu sprzętu digitalizacyjnego pozyskanego (w wyniku realizacji projektów ze środków UE),
- 3) otwarcie nowych laboratoriów badawczych i pracowni konserwatorskich, co pozwala na przeprowadzenie większej ilości prac,
- 4) wyposażenie Muzeów w sprzęt i oprogramowanie do ewidencji muzealiów,
- 5) realizacja zaleceń pokontrolnych dot. między innymi metod konserwatorskich, bezpieczeństwa i higieny pracy.

Wyższy, niż zaplanowano w ustawie budżetowej na 2024 r., poziom miernika wynikał w szczególności z:

- 1) wkroczenia archeologów na nieprzebadane wcześniej tereny półwyspu Westerplatte i liczby wykopanych obiektów (dotyczy Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku),
- 2) konserwacji zachowawczej lub oczyszczeń w przygotowaniu do digitalizacji, stąd możliwość opracowania większej liczby obiektów (dotyczy Muzeum Narodowego w Lublinie),
- 3) konieczności przygotowania większej liczby zabytków na wystawy oraz zdigitalizowaniem dodatkowych eksponatów użyczanych na wystawy zewnętrzne (dotyczy Muzeum Narodowego w Kielcach),
- 4) intensywnych prac w zakresie digitalizacji rękopisów muzycznych wchodzących w skład muzykaliów Biblioteki Zamkowej (dotyczy Muzeum-Zamku w Łańcucie),
- 5) stanu niektórych obiektów podlegających konserwacji częściowych – był na tyle zły, że ostatecznie musiały przejść one konserwacje pełne, a także z uwagi na realizację działań przygotowawczych do wystawy monograficznej Józefa Chelmońskiego – cz. 3 (dotyczy Muzeum Narodowego w Poznaniu),
- 6) dużej liczby obiektów odkrytych i pozyskanych przez archeologów podczas badań terenowych. Skala znalezisk przekroczyła wcześniejsze prognozy, co bezpośrednio przełożyło się na wzrost działań związanych z ich zabezpieczeniem, analizą i konserwacją (dotyczy Zamku Królewskiego na Wawelu – Państwowe Zbiory Sztuki),
- 7) intensyfikacji prac w zakresie profilaktyki konserwatorskiej i digitalizacji z uwagi na przygotowywanie się sieci Archiwów Państwowych do realizacji projektu Kompleksowej modernizacji energetycznej wybranych obiektów Archiwów Państwowych w Polsce – etap II oraz koniecznością właściwego zabezpieczenia zasobu i zapewnienia ciągłości działalności Archiwów. Na skutek uzyskania korzystnej oferty możliwe było zdigitalizowanie większej liczby materiałów archiwalnych niż szacowano. Ponadto, Archiwa Państwowe prowadziły intensywne prace na rzecz zabezpieczenia narodowego zasobu archiwalnego, w tym także zwiększenia poziomu przygotowania na wypadek wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń. Prace te obejmowały działania w zakresie poprawy stanu fizycznego materiałów archiwalnych poprzez konserwację jednostkową i zachowawczą, konserwację masową, dezynfekcję oraz zabiegi profilaktyczne (odkurzanie, przepakowanie w specjalistyczne opakowania ochronne, przeglądy stanu zachowania itp.) (dotyczy Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych),
- 8) większej niż planowano liczby odkwaszonych w konserwacji masowej arkuszy (dotyczy Biblioteki Narodowej).

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Promocji Kultury**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 54,66 mln zł;
2. **Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 1,24 mln zł.

Zadanie 9.2. W Działalność artystyczną, upowszechniającą, promującą kulturę i dialog międzykulturowy

Zadanie obejmowało swoim zakresem działania służące zachęceniu społeczeństwa do aktywnego uczestnictwa w kulturze. W ramach zadania finansowane i realizowane były liczne przedsięwzięcia promujące aktywne uczestnictwo społeczeństwa w wydarzeniach kulturalnych i upowszechniające działalność artystyczną, czytelnictwo i dialog międzykulturowy. Wspierana była działalność z zakresu kinematografii oraz dofinansowywana i popularyzowana polska twórczość filmowa. Poprzez pomoc finansową,

działania edukacyjne, profesjonalizujące i sieciujące, wspierany był rozwój przemysłów kreatywnych oraz współpraca międzybranżowa i międzysektorowa. Ponadto, środki publiczne przeznaczane były na wsparcie wydarzeń promujących kulturę polską, twórców, artystów i osoby, które przyczyniły się do promowania i kreowania pozytywnego wizerunku Polski na forum międzynarodowym. Poprzez dofinansowanie ze środków KPO (Inwestycja A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów sektora przemysłów kultury i kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju) wspierano sektor kultury i sektor kreatywny (wsparcie artystów w formie stypendiów oraz podmiotów z obszaru kultury w formie grantów w segmentach: kultura ludowa i tradycyjna, muzealnictwo, muzyka, sztuki wizualne, taniec, teatr).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Wojewodów, Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego, Fundusz Promocji Kultury oraz Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Celami określonymi dla zadania były:

- Wzbogacanie oferty programowej placówek kulturalnych;
- Kreowanie zainteresowania kulturą i wzrost udziału społeczeństwa w życiu kulturalnym.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 9.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.920.771	77.583	4.066.168	26.416

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba premier i nowych przedsięwzięć organizowanych przez jednostki podległe i nadzorowane w danym roku (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	10.282	15.092

Komentarz:

Wykonanie miernika w 2024 roku zostało zrealizowane powyżej planu, na co wpływ miały m.in. wydarzenia premierowe oraz nowe przedsięwzięcia w postaci wydarzeń kulturalnych realizowane lub współrealizowane we współpracy z partnerami lokalnymi i zagranicznymi, od których w dużej mierze zależy powodzenie projektów.

W ramach wskazanego miernika działania realizowały: Narodowe Centrum Kultury (NCK), Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, Państwowy Instytut Wydawniczy, Centrum Technologii Audiowizualnych, Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych, Wytwórnia Filmów Fabularnych we Wrocławiu, Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny, EC1 Łódź – Miasto Kultury, Europejskie Centrum Filmowe, Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Na realizację zadania wpływ miały w szczególności następujące działania/czynniki:

- 1) Narodowe Centrum Kultury przeformułowało działania merytoryczne, których celem było rozbudowanie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej, m.in. podjęto działania we współpracy z radiem (podcasty) i telewizją – również w ramach organizacji programów cyklicznych, co wymiennie przełożyło się na wykonanie planu,
- 2) w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich w 2024 roku wzrosła, znacznie powyżej oczekiwań, efektywność realizowania zadań przez zespół programowy, utworzony w 2023 roku, który odpowiedzialny jest za nową ofertę edukacyjną i programową,
- 3) realizacja przez Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki wystawy „Ruch tektoniczny” we Wrocławiu oraz wystawy Macieja Nowickiego w Nowym Jorku i wystawy Dom dla kultury,
- 4) uruchomienie przez Polski Instytut Sztuki Filmowej nowego programu dot. stypendiów zagranicznych, co przełożyło się ostatecznie na większą liczbę składanych wniosków przez beneficjentów.

Liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach kulturalnych zrealizowanych przez jednostki podległe i nadzorowane / Liczba jednostek podległych i nadzorowanych w danym roku

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	293.857	986.133

Komentarz:

Miernik odzwierciedla efekty działań publicznych związanych z kreowaniem zainteresowania kulturą oraz pobudzaniem aktywnego uczestnictwa społeczeństwa w wydarzeniach kulturalnych. W sposób bezpośredni obrazuje frekwencję uczestników w organizowanych przedsięwzięciach kulturalnych.

Wykonanie miernika w 2024 roku zostało zrealizowane powyżej planu, na co wpływ miało m.in.:

- 1) zrealizowanie większej liczby przedsięwzięć kulturalnych oraz udostępnienie ich w formie online,
- 2) atrakcyjność oferty kulturalnej oraz wykorzystanie nowych technologii, a także wykorzystanie możliwości przeniesienia wydarzeń do przestrzeni, które mogą pomieścić więcej publiczności (do większej sali lub w plener),
- 3) efektywne wykorzystywanie mediów tradycyjnych – przede wszystkim współpraca z radiem i telewizją – audycje i programy na zamówienie Narodowego Centrum Kultury. Wydarzenia kulturalne w wielu przypadkach były transmitowane i relacjonowane za pośrednictwem mediów,
- 4) efektywne wykorzystywanie Internetu, w tym kanałów w serwisach społecznościowych, transmisji i publikacji materiałów w sieci,
- 5) realizacja przez Narodowe Centrum Kultury kampanii społecznej w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025, której odbiorców szacuje się na ponad 19 mln osób. Ponadto zorganizowano koncerty emitowane w telewizji, które oglądało ponad 2 mln widzów, realizowano cykle programów telewizyjnych i radiowych oraz publikowano i promowano w sieci teledyski i animacje oraz koncerty,
- 6) podejmowanie inicjatyw wspierających zwiększenie atrakcyjności projektów.

Realizację miernika ograniczały natomiast:

- 1) mniejsza niż w okresie pandemii liczba realizowanych spotkań online (po zakończeniu pandemii spadło zainteresowanie tego typu spotkaniami),
- 2) kryzys migracyjny, który przyczynia się do zmniejszenia liczby osób odwiedzających wschodnie tereny Polski,

3) liczba osób biorących udział w wydarzeniach kulturalnych z udziałem partnerów zagranicznych jest uzależniona w dużej mierze od zasięgu i sposobu promocji przeprowadzanej przez partnerów.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 12,51 mln zł;
2. **Fundusz Promocji Kultury**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 188,14 mln zł;
3. **Polski Instytut Sztuki Filmowej**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 584,47 mln zł.

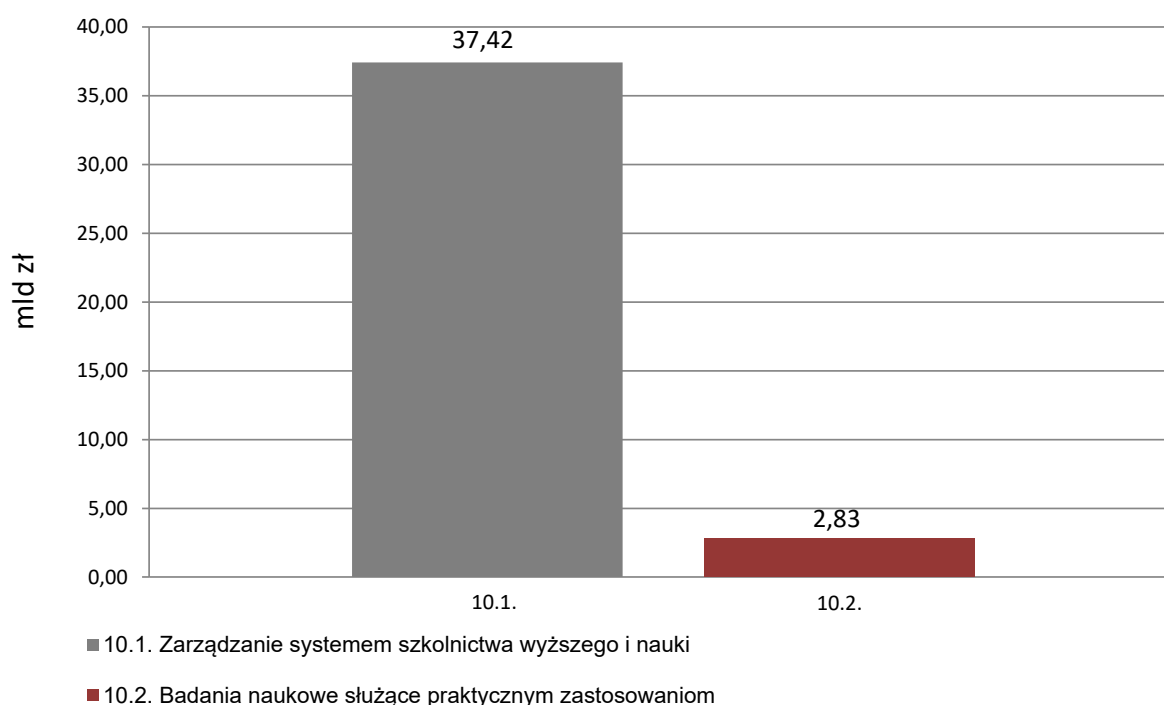
Funkcja 10.

Szkolnictwo wyższe i nauka

W ramach funkcji realizowane były cele i założenia długoterminowej polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, a także zadania dotyczące kształcenia na poziomie wyższym. Wydatki publiczne koncentrowały się na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych, których celem było podniesienie poziomu i efektywności nauki w Polsce, wzmocnienie powiązań nauki z gospodarką, wzrost znaczenia i rozpoznawalności nauki polskiej na arenie międzynarodowej oraz podnoszenie jakości kształcenia na poziomie wyższym. Państwo dodatkowo wspierało wskazany wyżej cel poprzez wdrażanie do polskiego prawa instrumentów wsparcia działalności badawczo-rozwojowej.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 10. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **40.246.933 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 1.301.948 tys. zł.

Wykres 10: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 10.1. Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania prowadzone były działania umożliwiające kształcenie studentów studiów stacjonarnych, doktorantów i kadr naukowych, dotyczące m.in. zapewnienia odpowiednich warunków i standardów kształcenia. Główne rodzaje działalności podejmowane w zakresie szkolnictwa wyższego to: finansowanie podstawowej działalności dydaktycznej (oraz innych zadań w jej zakresie) oraz utrzymanie uczelni, a także finansowanie: wzmocnienia i rozwoju potencjału dydaktycznego szkolnictwa wyższego, wydatków związanych z realizacją wymiany stypendialnej, pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, jak również stypendiów za osiągnięcia w nauce. Ponadto, realizowany był nadzór, współpraca i obsługa finansowa jednostek i organów w systemie zarządzania szkolnictwem wyższym i nauką. Ważnym aspektem realizacji zadania była także promocja kultury polskiej skierowana do cudzoziemców w polskich i zagranicznych ośrodkach akademickich, w tym możliwość wsparcia nauczania języka polskiego.

W ramach zadania realizowane było także finansowanie i współfinansowanie badań naukowych oraz prac rozwojowych, a także projektów badawczych obejmujących badania naukowe. Ponadto zapewniano finansowanie utrzymania aparatury naukowo-badawczej lub stanowiska badawczego (unikatowych w skali kraju), jak również specjalnej infrastruktury informatycznej.

Realizowane były również inwestycje w zakresie kształcenia oraz działalności naukowej, które wspierały podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki (na unowocześnianie bazy aparaturowej, infrastruktury informatycznej) oraz pozwalały na realizację inwestycji budowlanych.

Zadanie obejmowało działania mające na celu wspieranie współpracy naukowej z zagranicą (udział polskich naukowców w międzynarodowych programach badań naukowych), rozwój kadry naukowej, jak również działania zmierzające do zwiększenia zainteresowania nauką i dziedzictwem narodowym poprzez ich upowszechnianie i promocję, co przyczyniało się bezpośrednio do wzrostu innowacyjności i podnoszenia poziomu technologicznego polskiej gospodarki. Prowadzone były ponadto działania na rzecz tzw. otwartej nauki, w tym otwartego dostępu do treści naukowych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego**, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Zdrowia, Polską Akademię Nauk, Akademię Kopernikańską, Fundusz Promocji Kultury, Narodową Agencję Wymiany Akademickiej, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowe Centrum Nauki, Uczelnie morskie.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zapewnienie dostępu do edukacji na poziomie wyższym;**
- **podniesienie poziomu wyników badań naukowych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 10.1. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	37.540.625	218.711	37.220.391	199.859

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Udział osób z wyższym wykształceniem w liczbie osób w społeczeństwie polskim w grupie wiekowej 25-34 lata (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	46,2	45,7

Komentarz:

Miernik jest jednym z mierników wykorzystywanych do monitorowania obszaru edukacji i kształcenia przez KE (coroczna publikacja Education and Training Monitor) i jest publikowany przez EUROSTAT.

Na wartość miernika wpływają uwarunkowania demograficzne oraz stopień zainteresowania ukończeniem studiów wyższych (przede wszystkim indywidualne decyzje osób dotyczące kontynuowania studiów).

Należy wskazać, że w 2024 r. w wyniku zmian prawnych w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wzrosło kryterium dochodowe warunkujące otrzymanie stypendium socjalnego z 1.294,4 zł do 1.570,5 zł (netto) na osobę w rodzinie studenta. Od roku akademickiego 2024/2025 wprowadzono mechanizm ustalania progu dochodu uprawniającego studenta do stypendium socjalnego w relacji do minimalnego wynagrodzenia za pracę w roku poprzednim – jako 45% tego wynagrodzenia. Tym samym urealniono kryterium dochodowe dostosowując je do zmieniających się warunków materialnych rodzin. Może to wpłynąć na wykonanie miernika w latach następnych poprzez zwiększenie dostępności oraz wzrost efektywności wsparcia finansowego dla studentów, a tym samym ograniczenie barier w dostępie do kształcenia dla osób w trudnej sytuacji materialnej.

Odsetek studentów – cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	8,9	9,2*)

Komentarz:

Głównymi czynnikami wpływającymi w 2024 r. na wyższe od wartości planowanej wykonanie miernika było:

- 1) podejmowanie kształcenia w polskich uczelniach przez obywateli Ukrainy,
- 2) zwiększenie zainteresowania cudzoziemców podejmowaniem i odbywaniem kształcenia w polskich uczelniach.

W roku 2024 podejmowane były m.in. następujące działania/inicjatywy na rzecz wzmocnienia rezultatów zadania:

- 1) realizowanie rządowej polityki stypendialnej za pośrednictwem Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) – poprzez programy indywidualne skierowane do uzdolnionej młodzieży z zagranicy („Anders NAWA”, „Banach NAWA”, „Poland my first choice NAWA”, Polonista NAWA) oraz kontynuacja wsparcia dla instytucji w zakresie budowania potencjału dot. przyjmowania i obsługi zagranicznych studentów („Welcome to Poland”),
- 2) prowadzenie aktywnej polityki polonijnej, w tym poprzez upowszechnianie informacji o możliwości uzyskania stypendium w ramach programu „Anders NAWA”,
- 3) realizowanie działania (NAWA) na rzecz promocji szkolnictwa wyższego za granicą obejmującego m.in. udział w konferencji i targach NAFSA (pol. Stowarzyszenie Międzynarodowych Ekspertów w obszarze Edukacji) i EAIE (pol. Europejskie Stowarzyszenie Edukacji Międzynarodowej) oraz upowszechnianie informacji na stronie internetowej kampanii „Ready, Study, GO! Poland” oraz na stronie internetowej i w mediach społecznościowych tej Agencji.

Niezależnie od powyższego, w 2024 r. rząd przyjął dokument pn. „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo”. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030 oraz nastąpiło zaostrzenie przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych systemu wydawania wiz dla kandydatów z zagranicy na studia w Polsce.

*) Wstępne dane za 2024 r. na podstawie danych z Sytemu POL-on wg stanu na 4 lutego 2025 r. (aktualnie dane podlegają pracom weryfikacyjnym), GUS opublikuje dane źródłowe służące obliczeniu miernika w czerwcu 2025 r.

Liczba artykułów naukowych z polskimi afiliacjami, które zostały opublikowane w danym roku budżetowym, odnotowanych w bazie bibliograficznej Scopus (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	41.200	46.564

Komentarz:

Baza Scopus jest jedną z dwóch najbardziej uznanych baz bibliograficznych w środowisku akademickim na świecie. Czasopisma naukowe, które są indeksowane w bazie, muszą spełniać określone wymagania jakościowe, a włączenie czasopisma do bazy poprzedzone jest skrupulatną weryfikacją tych wymogów. Opublikowanie artykułu naukowego w czasopiśmie zindeksowanym w bazie Scopus z jednej strony zapewnia, że artykuł spełnia określone wymagania jakościowe kontrolowane przez redakcję czasopisma, a z drugiej strony włącza ten artykuł w zasoby bazy bibliograficznej, która jest powszechnie wykorzystywana na całym świecie, przyczyniając się tym samym do upowszechniania informacji o wynikach badań przedstawionych w artykule.

Wzrost liczby artykułów naukowych z polskimi afiliacjami indeksowanych w bazie Scopus odzwierciedla zatem rosnącą aktywność polskich naukowców w międzynarodowym obiegu myśli. Publikowanie przez polskich naukowców w czasopismach zindeksowanych w bazie Scopus jest miarą skuteczności realizowanej polityki naukowej w tym zakresie.

Zakładana w ustawie budżetowej na 2024 r. wartość wskaźnika została osiągnięta. Nastąpił wzrost liczby indeksowanych artykułów w 2024 r. w stosunku do roku 2023. Zmiana ta może być spowodowana trwającą ewaluacją jakości działalności naukowej za lata 2022-2025. Rok 2024 to przedostatni rok objęty aktualną ewaluacją jakości działalności naukowej, a jak wynika z obserwowanych zmian aktywności publikacyjnej w Polsce, szczególnie ostatnie dwa lata objęte ewaluacją odznaczają się większą liczbą publikacji. Ponadto, może mieć to związek z zapowiadany w 2024 r. zmianami dotyczącymi zmiany rozporządzenia w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Akademię Kopernikańską**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 11,41 mln zł;
2. **Fundusz Promocji Kultury**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 4,97 mln zł;
3. **Narodową Agencję Wymiany Akademickiej**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 221,81 mln zł;
4. **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 227,72 mln zł;
5. **Narodowe Centrum Nauki**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 1.667,87 mln zł;
6. **Uczelnie morskie**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosły wydatki w wysokości 323,59 mln zł.

Zadanie 10.2. Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom

Zadanie miało kluczowe znaczenie z punktu widzenia rozwoju nauki, wzrostu innowacyjności, a w konsekwencji konkurencyjności polskiej nauki i gospodarki na arenie międzynarodowej. Polityka państwa w tym obszarze służyła wspieraniu ze środków publicznych badań aplikacyjnych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników B+R. Zadanie obejmowało również swym zakresem działania służące wspieraniu funkcjonowania systemu zarządzania badaniami naukowymi oraz ich wynikami, a także finansowanie i współfinansowanie prac rozwojowych oraz komercjalizację ich wyników w podmiotach mających zdolność zastosowania tych wyników w praktyce. Istotnym obszarem realizacji zadania było także wspieranie prac rozwojowych w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa. Inicjatywy podejmowane w ramach niniejszego zadania miały również na celu rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki, a także rozwój kompetencji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Centrum Łukasiewicz oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Celem określonym dla zadania było **zwiększenie poziomu praktycznego zastosowania prac B+R**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 10.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.627.220	1.023.271	1.724.594	1.102.088

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba patentów międzynarodowych uzyskanych przez polskich rezydentów w Europejskim Urzędzie Patentowym (EPO) i w Urzędzie Patentów i Znaków Towarowych Stanów Zjednoczonych (USPTO) oraz liczba patentów krajowych uzyskanych przez polskich rezydentów w Urzędzie Patentowym RP (w szt.)*)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
Wartości miernika	1) 220 EPO 2) 400 USPTO 3) 2.300 UPRP	1) 239 EPO 2) 452 USPTO 3) 2.000 UPRP

Komentarz:

Miernik składa się z trzech kategorii wartości, które dotyczą patentów uzyskanych przez polskich rezydentów, udzielonych przez: 1) Europejski Urząd Patentowy (EPO); 2) Urząd Patentów i Znaków Towarowych Stanów Zjednoczonych (USPTO); 3) Urząd Patentowy RP (UPRP).

Wśród podmiotów, które uzyskały patenty w UPRP przeważały uczelnie i instytuty badawcze, może to świadczyć o spadku zainteresowania uzyskiwaniem patentów wśród przedsiębiorców w omawianym okresie. Czynnikiem sprzyjającym wykonaniu miernika zgodnie z założonym planem było większe zaangażowanie podmiotów w innowacje i w uzyskanie patentu w EPO i USPTO.

*) Dostosowanie brzmienia nazwy miernika od 2024 roku.

Udział wydatków na B+R poniesionych przez sektor przedsiębiorstw w stosunku do całkowitych wydatków na B+R w Polsce (w %)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
Wartości miernika	64,5	64,6*)

Komentarz:

Miernik odzwierciedla zaangażowanie przedsiębiorstw w prowadzenie prac badawczo-rozwojowych.

Czynnikiem sprzyjającym wykonaniu miernika zgodnie z założonym planem były wspieranie i promowanie działalności B+R, natomiast osiągnięta wartość miernika wynika przede wszystkim z terminowej realizacji przedsięwzięć B+R przez przedsiębiorców.

*) Dane za 2023 r. Dane za rok 2024 zostaną opublikowane przez GUS w IV kwartale 2025 r. (grudzień) w publikacji „Nauka i technika w 2024 r.” oraz informacji sygnalnej „Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2024 r.”.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centrum Łukasiewicz**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 78,55 mln zł;
2. **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 2.250,99 mln zł.

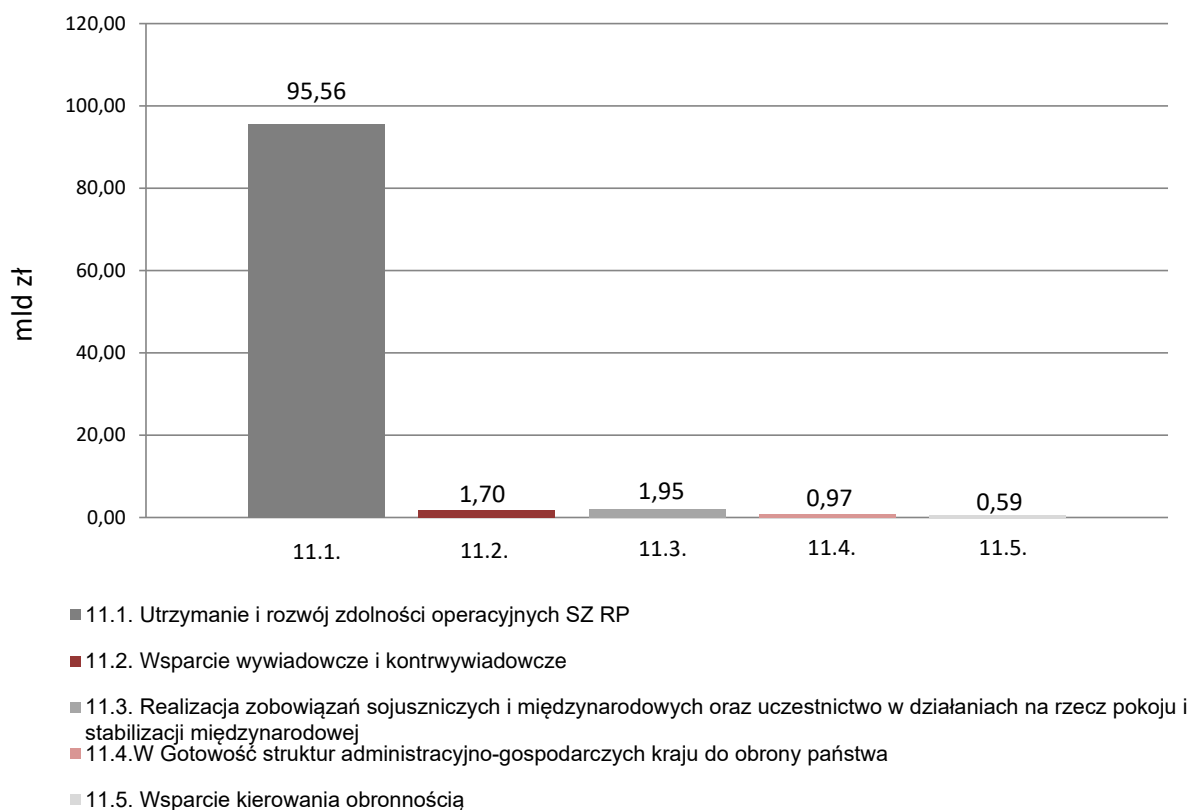
Funkcja 11.

Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic

Funkcja ma na celu zapewnienie niepodległości i nienaruszalności terytorialnej RP. Obejmuje sprawy dotyczące obronności oraz funkcjonowania i rozwoju Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (SZ RP), w tym udziału w przedsięwzięciach wojskowych wynikających z umów międzynarodowych. Podstawowym zadaniem państwa w tym obszarze był rozwój zdolności operacyjnych sił zbrojnych dla zapewnienia skutecznej obrony i ochrony polskich granic. W ramach funkcji władze publiczne prowadziły także m.in. działania umożliwiające rozpoznawanie oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zewnętrznym godzącym w bezpieczeństwo, obronność, niepodległość i nienaruszalność terytorium RP. W zakresie wypełniania obowiązków sojuszniczych Siły Zbrojne RP utrzymywały gotowość do uczestnictwa w operacjach NATO, UE lub w ramach doraźnych koalicji państw.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 11. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **100.777.794 tys. zł.**

Wykres 11: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 11.1. Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych SZ RP

ZADANIE PRIORYTETOWE

Realizacja zadania zorientowana była na osiągnięcie odpowiedniego rozwoju zdolności strategicznych do przeciwdziałania zaskoczeniu militarnemu, zwiększenie zdolności operacyjnych SZ RP do prowadzenia samodzielnych i sojuszniczych działań obronnych, jak również na wzmocnienie potencjału bojowego (w tym jego nowoczesności). Środki publiczne przeznaczane były także m.in. na szkolenia SZ RP i utrzymanie ich gotowości bojowej. W ramach zadania realizowane były działania polegające na zabezpieczeniu zdolności operacyjnych do dowodzenia SZ RP, utrzymaniu zdolności do rozpoznania wojskowego zewnętrznych zagrożeń bezpieczeństwa państwa, a także umożliwiające skuteczne rażenie sił przeciwnika w sytuacji zagrożenia państwa. Zapewniane było zabezpieczenie logistyczne i medyczne zdolności operacyjnych, jak również zakwaterowanie SZ RP.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Obrony Narodowej** oraz Agencję Mienia Wojskowego.

Celem określonym dla zadania było **osiągnięcie wymaganego poziomu rozwoju strategicznych zdolności do przeciwdziałania zaskoczeniu militarnemu oraz wzmocnienie potencjału bojowego i zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP do prowadzenia samodzielnych i sojuszniczych działań obronnych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 11.1.** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	97.992.803	0	95.561.850	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wskaźnik osiągnięcia wymaganego poziomu dostępności sił (relacja poziomu posiadanego do wymaganego) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	informacja niejawna	informacja niejawna

Komentarz:

Zgodnie z informacją dysponenta wskazanego w „Katalogu funkcji, zadań, podzadań i działań” – właściwego do definiowania celów i mierników dla zadania budżetowego 11.1. Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych SZ RP (zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej) – dane w zakresie wykonania miernika są informacjami niejawnymi, z uwagi na ochronę wrażliwych danych dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Agencję Mienia Wojskowego**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 3.134,34 mln zł.

Zadanie 11.2. Wsparcie wywiadowcze i kontrwywiadowcze

Zadanie dotyczyło zapewnienia wsparcia wywiadowczego i kontrwywiadowczego mającego na celu rozpoznanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo państwa oraz w zdolność bojową SZ RP. Prowadzone były działania związane z rozpoznawaniem i przeciwdziałaniem zagrożeniom godzącym w: bezpieczeństwo państwa; obronność i zdolności bojowe SZ RP; niepodległość i nienaruszalność terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym także – dotyczące rozpoznawania międzynarodowego terroryzmu, ekstremizmu oraz międzynarodowych grup przestępczości zorganizowanej. Realizowane były również działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa jednostek wojskowych, jednostek organizacyjnych MON oraz żołnierzy wykonujących zadania służbowe poza granicami państwa. Realizacja zadania odbywała się także poprzez współdziałanie z organami uprawnionymi do ścigania przestępstw, jak również współdziałanie w organizowaniu polskich przedstawicielstw wojskowych za granicą. Wiodącymi podmiotami podległymi MON w tym zakresie były: Służba Wywiadu Wojskowego i Służba Kontrwywiadu Wojskowego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Obrony Narodowej** oraz Agencję Wywiadu.

Celem określonym dla zadania było **rozpoznanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo państwa oraz zdolność bojową SZ RP**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 11.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.276.248	0	1.699.105	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Przyjęcie sprawozdań z działalności SWW i SKW przez organ nadrzędny (wartość logiczna: tak – 1 / nie – 0)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1	b.d.*)
Komentarz: Miernik odnosi się do realizacji zadania przez Służbę Wywiadu Wojskowego (SWW) oraz Służbę Kontrwywiadu Wojskowego (SKW) – ze względu na bezpieczeństwo państwa ma charakter logiczny. Osiągnięcie przewidywanej wartości miernika oznacza, iż utrzymane zostało zewnętrzne		

bezpieczeństwo państwa oraz misji zagranicznych (PKW) prowadzonych w rejonach zainteresowania wywiadowczego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, Szef Służby Wywiadu Wojskowego corocznie, w terminie do 31 marca, zobowiązany jest przedstawić Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Obrony Narodowej sprawozdanie z działalności i wykonania budżetu SWW za poprzedni rok, które stanowi podstawę do ustalenia, czy miernik został wykonany. Ponadto, sprawozdanie przekazane zostanie również do Kolegium do opinii Spraw Służb Specjalnych, jak też do Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych. W oparciu o informacje zawarte w tym dokumencie oraz wyniki ewentualnej kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli, organy, o których mowa powyżej, dokonują oceny i wydają opinię na temat stopnia zrealizowania postawionych przed SWW zadań. Stąd też, uzyskanie informacji na temat osiągnięcia wartości miernika będzie możliwe po rozpatrzeniu sprawozdania, o którym mowa powyżej. Wykonanie miernika nie podlega też dodatkowej publikacji przez Służbę Wywiadu Wojskowego.

*) Sprawozdania z działalności SWW i SKW zostały sporządzone i przedłożone organom nadrzędnym w ustawowym terminie, a obecnie trwa procedura ich rozpatrywania.

Zadanie 11.3. Realizacja zobowiązań sojuszniczych i międzynarodowych oraz uczestnictwo w działaniach na rzecz pokoju i stabilizacji międzynarodowej

Realizowane w ramach zadania inicjatywy i przedsięwzięcia miały na celu pogłębienie współpracy międzynarodowej na rzecz wzmocnienia obronności RP. Osiągnięciu celu służył aktywny udział w misjach i operacjach NATO, UE i koalicyjnych. Zadanie dotyczyło także międzynarodowej współpracy bilateralnej i wielostronnej oraz funkcjonowania przedstawicielstw dyplomatycznych i struktur wielonarodowych w ramach NATO i UE, jak również obejmowało tworzenie i funkcjonowanie sojuszniczych i międzynarodowych struktur wojskowych na terenie RP.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Obrony Narodowej** oraz Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

Celem określonym dla zadania było **wzmocnienie bezpieczeństwa oraz pozycji RP na arenie międzynarodowej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 11.3. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.139.416	0	1.952.956	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba stanowisk (w tym flagowych) w strukturach NATO i UE oraz w narodowych i międzynarodowych strukturach wojskowych w kraju i poza granicami państwa, przyjętych do obsady przez SZ RP (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1.352 (19)	1.342 (22)
<p>Komentarz:</p> <p>Wartość miernika osiągnięta w 2024 r. – 1.342 (22), zawiera liczbę stanowisk (w tym flagowych) w strukturach NATO i UE oraz w narodowych i międzynarodowych strukturach wojskowych w kraju i poza granicami państwa, przyjętych do obsady przez SZ RP będących w podporządkowaniu Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.</p> <p>Różnica pomiędzy wartością planowaną miernika a wartością osiągniętą w 2024 r. wynika z uwzględnienia w planie puli stanowisk rezerwowych przeznaczonych na potencjalne zaangażowanie SZ RP w nowe inicjatywy międzynarodowe. Wykonana wartość miernika była niższa, ponieważ w 2024 r. nie wystąpiły, w przewidywanej skali, okoliczności uzasadniające uruchomienie tych stanowisk.</p>		

Liczba sojuszniczych i międzynarodowych struktur wojskowych dyslokowanych na terenie RP (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	18	20
<p>Komentarz:</p> <p>Zastosowany miernik i jego wartość odzwierciedla gotowość sojuszników i partnerów do dyslokowania swoich jednostek na terenie RP, a także ambicje RP w tym obszarze. W 2024 r. na terytorium RP dyslokowanych było 20 sojuszniczych i międzynarodowych struktur wojskowych.</p> <p>Wartość miernika osiągnięta w 2024 roku to 20, w tym 9 międzynarodowych struktur wojskowych na terenie Polski podległych pod Sztab Generalny WP i administrowanych przez Zespół ds. Służby w Międzynarodowych Strukturach Wojskowych oraz 11 sojuszniczych inicjatyw międzynarodowych zlokalizowanych na terenie kraju podlegających pod inne instytucje Resortu Obrony Narodowej, tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Centrum Szkolenia Sił Połączonych NATO (JFTC) Bydgoszcz, 2) 3 Batalion Łączności (3 Signal Battalion) NATO w Bydgoszczy , 3) Dowództwo Wielonarodowego Korpusu Północny-Wschód (MNC NE) Szczecin, 4) Dowództwo Wielonarodowej Dywizji Północny-Wschód (MND NE) w Elblągu, 5) Dowództwo Litewsko-Polsko-Ukraińskiej Brygady im. Wielkiego Hetmana Konstantego Ostrogińskiego (LITPOLUKR-BRIG) w Lublinie, 6) Centrum Eksperckie Policji Wojskowych NATO w Bydgoszczy, (MP CoE) Bydgoszcz, 7) Centrum Eksperckie Kontrwywiadu NATO (CI CoE) Kraków, 8) Grupa Integracji Sił NATO w Polsce (NFIU) Bydgoszcz, 9) Grupa Bojowa w ramach wysuniętej obecności lądowej NATO na flance wschodniej FLF (dawniej eFP) – Bemowo Piskie, 10) Pancerna Brygadowa Grupa Bojowa ABCT, 11) Wysunięte Dowództwo Dywizji Sił Lądowych USA US Forward Division HQ Bolesławiec, 12) Komponent Wsparcia Bojowego i Logistycznego sił lądowych USA (Combat Sustainment Support Battalion) Powidz, 		

- 13) Komponent Brygady Lotnictwa Bojowego sił lądowych USA (Combat Aviation Brigade) Powidz,
- 14) Wysunięte dowództwo 5 Korpusu amerykańskich wojsk lądowych Poznań,
- 15) Baza obrony przeciwrakietowej amerykańska w Redzikowie,
- 16) Dowództwo Garnizonu Sił Lądowych USA US Army Garrison of Poland Poznań,
- 17) Kompleks magazynów i wsparcia logistycznego Long Term Equipment Storage and Maintenance Com-pac Powidz,
- 18) Połączone Dowództwo Szkoleniowe (CAT-C) dla misji EU MAM Żagań,
- 19) Połączone Centrum Analiz, Szkolenia i Edukacji NATO – Ukraina JATEC (NATO-Ukraine Joint Analysis Training and Education Centre) w Bydgoszczy,
- 20) Węzeł Wsparcia Logistycznego (LEN-P) w Rzeszowie.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 587,34 mln zł.

Zadanie 11.4.W Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa

W ramach zadania organy administracji publicznej realizowały, w ramach swojej właściwości, różnorodne przedsięwzięcia związane z militaryzacją jednostek, na które nałożono obowiązek realizacji zadań szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, w tym utrzymywania mocy produkcyjnych, naprawczych lub usługowych w zakresie zabezpieczenia potrzeb SZ RP. Ponadto administracja publiczna zapewniała funkcjonowanie systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, realizowała szkolenia obronne, organizowała i przeprowadzała rejestrację oraz kwalifikację wojskową, a także zajmowała się tworzeniem i utrzymaniem rezerw strategicznych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Obrony Narodowej**, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Aktywów Państwowych, Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Przemysłu, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Główny Urząd Statystyczny, Główny Urząd Miar, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Rządowe Centrum Legislacji, Urząd Komunikacji Elektronicznej, Wojewodów, Fundusz Administracyjny oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Celem określonym dla zadania było **utrzymywanie zdolności do realizacji zadań obronnych przez organy administracji publicznej i przedsiębiorców**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 11.4.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	998.601	0	973.721	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stopień realizacji zadań na rzecz Sił Zbrojnych przez przedsiębiorców (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	100	100
Komentarz: <p>Zastosowanie miernika umożliwia wymierną ocenę realizacji zadań na rzecz Sił Zbrojnych nałożonych na przedsiębiorców decyzjami administracyjnymi Ministra Obrony Narodowej.</p> <p>Czynnikiem, który wpłynął na osiągniętą wartość miernika było w głównej mierze nałożenie na wszystkich przedsiębiorców ujętych w „Planie zabezpieczenia potrzeb SZ realizowanych przez przedsiębiorców na lata 2022-2026” decyzji administracyjnych Ministra Obrony Narodowej zobowiązującej ich do realizacji zadań, o których mowa w art. 648 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o obronie Ojczyzny.</p> <p>W ramach realizacji zadania przeprowadzono 21 kontroli realizacji przez przedsiębiorców zadań na rzecz Sił Zbrojnych. W toku prowadzonych kontroli stwierdzono, że przedsiębiorcy realizowali nałożone decyzjami administracyjnymi Ministra Obrony Narodowej zadania zgodnie z zawartymi w tym zakresie umowami, a otrzymane przez nich w 2024 roku dotacje celowe na utrzymywanie w czasie pokoju mocy produkcyjnych, naprawczych lub usługowych niezbędnych do realizacji zadań na rzecz Sił Zbrojnych, wykorzystane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami.</p>		

Relacja liczby zadań zrealizowanych do liczby zadań zaplanowanych w Programie Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	90	100
Komentarz: <p>W celu utrzymywania zdolności do realizacji zadań obronnych przez organy administracji publicznej i przedsiębiorców w 2024 r. zapewniono:</p> <ol style="list-style-type: none">1) utrzymywanie w gotowości do użycia punktów dostępowych do sieci przedsiębiorcy telekomunikacyjnego,2) dokonanie stosownych zapisów SLA (Service Level Agreement) w umowach zawieranych z przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi,3) szkolenia obronne w ramach kursów obronnych i wyższe kursy obronne (łącznie przeszkolono 7.121 osób, w tym 89 w ramach wyższych kursów obronnych). <p>Przeprowadzono łącznie 5 kontroli realizacji zadań obronnych, w tym: 2 kontrole wszystkich obszarów przygotowań obronnych połączone z ćwiczeniem kompleksowym oraz 2 kontrole wybranych obszarów przygotowań obronnych. Ponadto zrealizowano jedną kontrolę nieujęłą w rocznym planie kontroli.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Administracyjny**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 0,22 mln zł;
2. **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 1,44 mln zł.

Zadanie 11.5. Wsparcie kierowania obronnością

Realizacja zadania obejmowała zapewnienie funkcjonowania, ciągłości i organizacji pracy Ministerstwa Obrony Narodowej, wspierającego proces kierowania obronnością w całym dziale, umożliwiając realizację celów Ministra Obrony Narodowej w zakresie polityki obronnej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Obrony Narodowej**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie skutecznej i efektywnej obsługi organu administracji rządowej na rzecz osiągnięcia celów polityki obronnej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 11.5. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	613.160	0	590.163	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Funkcjonowanie kontroli zarządczej w Ministerstwie Obrony Narodowej (tak – w stopniu wystarczającym albo ograniczonym / nie – nie funkcjonowała)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	TAK	TAK
Komentarz: Miernik dotyczy działań na rzecz usprawnienia sposobu zarządzania jednostkami i komórkami organizacyjnymi, dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, skuteczny, efektywny, oszczędny i terminowy. Uzyskana wartość miernika dla zadania w 2024 r. była w pełni zgodna z jego zaplanowaną wartością, co oznaczało funkcjonowanie systemu usprawnienia sposobu zarządzania jednostkami i komórkami organizacyjnymi dla zapewnienia optymalnego sposobu realizacji celów i zadań w dziale administracji rządowej – obrona narodowa (tj. zgodnie z prawem, skutecznie, efektywnie, oszczędnie i terminowo) w stopniu wystarczającym lub ograniczonym.		

Funkcja 12. Środowisko

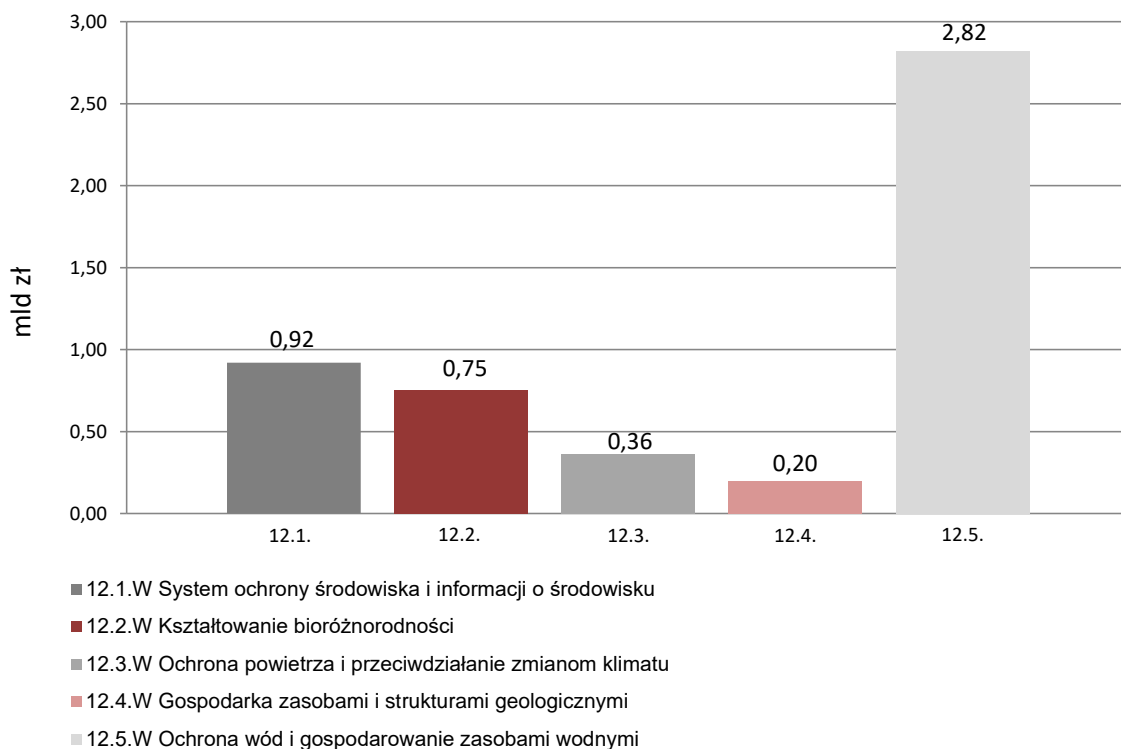
Polityka państwa w zakresie funkcji obejmowała sprawy ochrony środowiska oraz ochrony wód i gospodarowania zasobami wodnymi. W jej ramach ujęto działania dotyczące systemu gospodarowania odpadami, wycofywania z produkcji i użytkowania substancji oraz materiałów niebezpiecznych, oczyszczalni i systemów kanalizacyjnych.

Realizowane były działania mające na celu ochronę środowiska poprzez utrzymanie bądź poprawę siedlisk przyrodniczych oraz gatunków fauny i flory. Funkcja miała na celu także zaspokojenie potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej oraz ograniczenie skutków powodzi i suszy, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów. Zapewniano funkcjonowanie systemu ochrony środowiska i informacji o środowisku, a działania zorientowane były na kształtowanie bioróżnorodności, ochronę powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę wód, gospodarowanie zasobami wodnymi, a także ochronę przed hałasem i ochronę przed polami magnetycznymi.

Realizacja poszczególnych działań funkcji umożliwiała racjonalne i zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym w szczególności: wodnymi, leśnymi, złożami kopalin, a także – obszarów chronionych; rekultywację gleb, gospodarowanie zasobami i strukturami geologicznymi, a ponadto – ochronę radiologiczną.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 12. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **5.034.697 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 852.141 tys. zł.

Wykres 12: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 12.1.W System ochrony środowiska i informacji o środowisku

W zakresie zadania znajdowały się działania państwa tworzące szeroko pojęty system ochrony środowiska, a także informowania o stanie środowiska, co było niezbędne m.in. dla przeciwdziałania zagrożeniom środowiska i likwidacji skutków tych zagrożeń, a jednocześnie dla kształtowania świadomości proekologicznej mieszkańców. W tym celu realizowane były działania kontrolne oraz badania monitoringowe w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz oceny stanu i jakości poszczególnych komponentów środowiska. Realizacja zadania polegała na tworzeniu regulacji, instrumentów i warunków niezbędnych dla realizacji polityki ekologicznej państwa, służących realizacji polityki zrównoważonego rozwoju. Wdrażane były zasady ochrony środowiska w zakresie gospodarowania odpadami, w tym zasady hierarchii sposobów postępowania z odpadami poprzez projektowanie instrumentów prawnych, ekonomicznych i organizacyjnych zapewniających funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami (w tym m.in. wykorzystywanie odpadów na powierzchni ziemi oraz rekultywację składowisk odpadów). Dofinansowywana była realizacja przedsięwzięć w ramach gospodarowania odpadami (w tym selektywne zbieranie odpadów, odzysk i unieszkodliwienie odpadów itd.). Zapewniana była ochrona przed skutkami zagrożeń środowiska wraz z likwidacją ich skutków. Promowane były też zachowania proekologiczne i edukacja środowiskowa, co wymagało realizacji odpowiednich działań edukacyjno-promocyjnych. Ponadto wykonywano nadzór nad spełnieniem warunków bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej w działalnościach związanych z wykorzystaniem energii atomowej oraz dokonywano oceny sytuacji radiacyjnej kraju.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Państwową Agencję Atomistyki, Wojewodów oraz **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zapewnienie informacji w zakresie ochrony i stanu środowiska;**
- **ograniczenie ilości składowanych odpadów poprzez właściwą gospodarkę odpadami;**
- **zwiększenie liczby osób objętych działaniami edukacyjnymi w zakresie ochrony środowiska.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 12.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	676.778	69.306	835.105	80.910

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stopień wykonanych: badań, ocen, raportów i sprawozdań w zakresie ochrony środowiska (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	100	480
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik został wykonany zgodnie z założeniami określonymi w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska (PPMŚ), w ramach zapewniania pełnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska w zakresie wszystkich jego elementów dla potrzeb zarządzania środowiskiem oraz wysokiej jakości danych porównywalnych w skali kraju i Unii Europejskiej dla potrzeb sprawozdawczości krajowej i międzynarodowej.</p> <p>Na realizację wartości miernika w 2024 r. wpłynęły m.in. następujące czynniki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kluczowe oceny – wchodzące w zakres wartości miernika – zostały zrealizowane w drugiej połowie roku (zgodnie z założeniami) na podstawie zweryfikowanych serii rocznych z roku 2023, 2) prace (np. szkolenia online, prace informatyczne) służące uzyskaniu wysokiej jakości efektu końcowego prowadzone w formie ocen stanu środowiska. <p>Dodatkowo w ramach zadania przygotowano i zorganizowano m.in. akcję edukacyjną popularyzującą działania inspekcji ochrony środowiska w ramach Dnia Ziemi, a także stoisko edukacyjne w ramach obchodów Dnia Dziecka w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (odwiedziło je ponad 40 tys. osób) oraz na Targach Pracy i Przedsiębiorczości zorganizowanych w Pałacu Kultury i Nauki. Kontynuowano również działania dotyczące popularyzacji postaw proekologicznych, kontynuowano m.in. kampanię informacyjną promującą ideę jadalni oraz zniczodielni. Ponadto rozbudowano strony internetowe urzędu (GOV, BIP oraz intranet), trwały także dalsze prace dotyczące popularyzacji działalności GIOS w mediach społecznościowych.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych składowaniu (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	19	15,45*)
<p>Komentarz:</p> <p>Podstawowym celem w zakresie gospodarowania odpadami jest ograniczenie ilości składowanych odpadów poprzez właściwą gospodarkę odpadami. Podana wartość miernika, tj. masy odpadów wytworzonych poddanych składowaniu została obliczona na podstawie danych pozyskanych z danych GUS za rok 2023 (miernik osiągnął wartość 15,45%).</p> <p>Wartość miernika w stosunku do lat poprzednich prezentuje efektywność podejmowanych działań w celu zmniejszenia ilości składowanych odpadów i tym samym ograniczenia ich negatywnego wpływu na środowisko. Jednocześnie należy wskazać, że monitoring i ocena systemu gospodarki odpadami jest prowadzona w sposób ciągły.</p> <p>Głównymi czynnikami, które w 2024 r. wpłynęły na wykonanie wartości miernika były m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozwijanie i utrzymywanie Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), 2) upowszechnianie wiedzy na temat gospodarki odpadami, 		

- 3) udzielanie wyjaśnień w zakresie interpretacji i stosowania przepisów z zakresu gospodarki odpadami,
- 4) współpraca w zakresie realizacji polityki gospodarki odpadami na forum międzynarodowym, a także opracowywanie i uzgadnianie projektów aktów normatywnych dotyczących gospodarki odpadami, w tym projektów transponujących do polskiego prawa przepisy Unii Europejskiej.

W 2024 r. w ramach realizacji zadania, podejmowane były kontrole przestrzegania przepisów z zakresu gospodarki odpadami prowadzone przez inspekcję ochrony środowiska.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Dane za 2023 r. Ostateczne dane za 2024 rok będą opublikowane w Roczniku Statystycznym GUS, najwcześniej w IV kwartale 2025 roku.

Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (w osobach, mln)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	84	289
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik dotyczy działalności NFOŚiGW i służy do monitorowania wdrażania programów priorytetowych mających na celu: edukację ekologiczną i podnoszenie świadomości społeczeństwa w tym zakresie, przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz wspieranie służb Państwowego Monitoringu Środowiska, a także Ministra Klimatu i Środowiska w jego działaniach na rzecz ochrony środowiska.</p> <p>Miernik określa liczbę osób, jaka została objęta działaniami edukacyjno-promocyjnymi oraz informacyjnymi, a tym samym pomaga w ocenie efektu realizacji różnorodnych działań edukacyjnych (od wydawnictw, seminariów, konferencji, konkursów, poprzez działania realizowane w Internecie, kampanie informacyjne, w tym telewizyjne i radiowe, produkcję filmów, programów radiowych i telewizyjnych, aż do wspierania rozwoju infrastruktury służącej prowadzeniu edukacji ekologicznej i kształcenia kadry).</p> <p>W NFOŚiGW finansowanie zadań odbywa się w oparciu o programy priorytetowe, które są uchwalane przez Zarząd i Radę Nadzorczą. Zakres tematyczny oraz finansowy jest cyklicznie dostosowywany do potrzeb wynikających z Polityki Ekologicznej Państwa, strategii oraz programów operacyjnych, w których NFOŚiGW jest podmiotem finansującym.</p> <p>Osiągnięta wartość miernika wynika z uzyskania efektów z rozliczenia umowy z Ministrem Klimatu i Środowiska z roku poprzedniego – 228 mln osób. Natomiast zakładanej w planie wielkości 84 mln osób dotyczącej efektów ewidencjonowanych w roku 2024, nie udało się w pełni uzyskać z uwagi na przesunięcia rozliczeń umów.</p> <p>W przypadku realizacji tego miernika, prowadzona była bieżąca współpraca z beneficjentami w celu jak najsprawniejszego rozliczenia zobowiązań umownych</p> <p>Ponadto w zakresie zadania realizowano finansowanie pożyczkowe głównie w ramach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) programu priorytetowego „Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska”, 2) programu priorytetowego „Racjonalna gospodarka odpadami. Część 1) Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów, Część 2) Instalacje gospodarowania odpadami, Część 3) Wykorzystanie paliw alternatywnych na cele energetyczne”. <p>Wysokość wypłaconego wsparcia zwrotnego (pożyczki) na realizację zadania budżetowego w 2024 r. (wykonanie rozchodów) wyniosła 460.065 tys. zł.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 906,64 mln zł.

Zadanie 12.2.W Kształtowanie bioróżnorodności

ZADANIE PRIORYTETOWE

W zakresie zadania realizowano działania państwa ukierunkowane na rzecz ochrony i kształtowania wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Aktywność publiczna zmierzała do zachowania i rozwijania różnorodności biologicznej, koncentrując się głównie na przedsięwzięciach w zakresie zachowania i kształtowania procesów przyrodniczych przebiegających w ekosystemie, ochrony gatunkowej, opracowaniu planów ochrony dla rezerwatów przyrody, parków narodowych i krajobrazowych, wykonywaniu faktycznych działań naprawczych oraz przedsięwzięć w zakresie leśnictwa i łowiectwa. Prowadzone były czynności ochronne ekosystemów leśnych i gospodarowanie ich zasobami. Podejmowane były starania służące zapewnieniu warunków dla ochrony siedlisk i gatunków chronionych, jak również zadania związane z remediacją zanieczyszczonej powierzchni ziemi. W ramach zadania prowadzone było zalesianie gruntów, a także obrót leśnym materiałem rozmnożeniowym oraz ochrona zwierząt łownych. Ponadto w zadaniu ujęto regulacje, monitoring i kontrolę w zakresie organizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz finansowanie rekompensaty szkód spowodowanych przez zwierzęta chronione.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewodów, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Parki Narodowe.

Celem określonym dla zadania była **ochrona i kształtowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 12.2.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	398.188	260.015	669.941	75.092

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Suma zasięgów powierzchniowych zrealizowanych działań wynikających z dokumentów planistycznych i z rocznych zadań rzeczowych (w ha)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1) 331.674,64 (MKiŚ) 2) 329.282,71 (PN)	1) 427.559,81 (MKiŚ) 2) 327.835,71 (PN)

Komentarz:

Miernik obejmuje wszystkie działania ochronne na terenie rezerwatów przyrody, obszarów Natura 2000 i 23 parków narodowych oraz działania związane z ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów. Działania przyczyniają się do ochrony i kształtowania wartości przyrodniczych i krajobrazowych, utrzymania różnorodności biologicznej, a także zachowania przyrodniczego dziedzictwa regionów. Ponadto miernik pozwala na odzwierciedlenie działań publicznych z zakresu aktywnej ochrony przyrody, jak również czynności wynikających z ustanowionych planów ochrony, planów zadań ochronnych lub zadań ochronnych dla obszarów chronionych oraz rocznych zadań rzeczowych, realizowanych w celu ochrony różnorodności biologicznej przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska. Działania pozwalające na realizację miernika związane są m.in. z wykonywaniem zadań ochrony czynnej określonych w dokumentach planistycznych dla obszarów chronionych – obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody (ew. w zadaniach ochronnych).

Działania ochrony czynnej, przeprowadzone w 2024 r., pozwoliły utrzymać stan zachowania przedmiotów ochrony zachowując najcenniejsze fragmenty ekosystemów przyrodniczych we właściwym stanie. Pomimo osiągnięcia, w zakresie regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, wartości miernika znacznie powyżej wartości planowanej, kilku zadań nie udało się wykonać w całości z uwagi na m.in. brak wyłonienia wykonawcy w ramach procedur udzielenia zamówień publicznych (brak możliwości ponownego udzielenia tych zamówień ze względu na specyfikę zamówień przyrodniczych, których termin jest zależny od pór roku, okresu wegetacyjnego czy sezonu migracyjnego). W przypadku RDOŚ w Katowicach, ze względu na ogłoszony jesienią ubiegłego roku stan wyjątkowy spowodowany klęską żywiołową, wykonawca (dot. działania: Koszenie siedliska w obszarach Natura 2000: Poczesna koło Częstochowy, Walaszczyki w Częstochowie) nie był w stanie dokończyć przedmiotu umowy z powodu zniszczenia części sprzętu oraz środków transportu w wyniku zaistniałej powodzi oraz konieczności usuwania jej skutków. W związku z faktem, iż nie było możliwości dokończenia zadania w 2024 r., RDOŚ w Katowicach odstąpiła od umowy z wykonawcą. Także w przypadku RDOŚ we Wrocławiu podczas powodzi w 2024 r. konieczne było zrezygnowanie z realizacji z działań na terenie rezerwatu przyrody. Na poziom wykonania miernika miały też wpływ: rozpowszechnianie informacji o ogłoszonych przetargach oraz właściwe formułowanie wymagań względem wykonawców, monitoring nad przebiegiem procesu wyboru wykonawców poszczególnych zadań projektowych w trybie zamówień publicznych oraz monitoring realizacji działań ochronnych w terenie (weryfikacja postępu i poprawności ich realizacji). Ponadto, w toku realizacji zadania budżetowego prowadzono m.in.: kontrole rezerwatów przyrody w celu bieżącej oceny ich stanu zachowania (a w przypadku stwierdzenia zagrożeń sporządzano doraźne zadania ochronne), a także współpracę z organizacjami pozarządowymi, jednostkami naukowymi (np. uniwersytetami przyrodniczymi, Fundacją dla Przyrody, towarzystwami ornitologicznymi).

Wartość miernika (w zakresie Parków Narodowych) przedstawia zbiorczo obszar wszystkich Parków Narodowych, na którym realizowane są wszelkie działania ochronne. Różnica pomiędzy planowaną a wykonaną wartością miernika dotyczyła Magurskiego Parku Narodowego i wynikała z rewizji dotyczącej pomiarów powierzchni tego parku (aktualizacja z 19.962 ha na 18.515 ha).

Najważniejszymi działaniami realizowanymi przez poszczególne Parki Narodowe w 2024 r. przyczyniającymi się do rezultatów zadania były m.in.:

- 1) zabiegi wspomagające przyspieszenie naturalnego procesu przekształcającego istniejący drzewostan we właściwy dla siedliska,
- 2) utrzymanie i zachowanie stanowisk roślin rzadkich,
- 3) ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt i ptaków,
- 4) realizacja zadań ochronnych w ekosystemach Parków oparta na umowach z dzierżawcami i wykonawcami usług oraz poprzez wykup gruntów prywatnych, który znacznie zmniejsza fragmentację środowiska i pozwala na prowadzenie kompleksowej walki z inwazyjnymi

- gatunkami roślin zielnych i drzewiastych oraz ochronę siedlisk, zapewniając konsolidację zabiegów ochrony,
- 5) realizacja projektów dotyczących systemu ochrony przeciwpożarowej oraz zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów,
 - 6) utrzymanie dróg udostępnionych, ścieżek edukacyjnych oraz miejsc postoju,
 - 7) zaangażowanie środków zewnętrznych w ramach realizowanych projektów,
 - 8) działania edukacyjne, skierowane do ogółu społeczeństwa, mające wpływ na wzrost wiedzy i świadomości ekologicznej.

Na poziom wykonania miernika miały też wpływ sprzyjające warunki atmosferyczne i hydrologiczne.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

W ramach zadania w 2024 r. prowadzone było finansowanie pożyczkowe, realizowane przez NFOŚiGW. Finansowanie pożyczkowe dotyczyło realizacji programu priorytetowego „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin”.

Wysokość wypłaconego wsparcia zwrotnego (pożyczki) na realizację zadania budżetowego w 2024 r. (wykonanie rozchodów) wyniosła 1.727 tys. zł.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 180,37 mln zł,
2. **23 Parki Narodowe**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosły koszty w wysokości 454,51 mln zł, z tego:

Nazwa parku	Koszty (w mln zł)
Babiogórski Park Narodowy	13,80
Białowieski Park Narodowy	21,51
Biebrzański Park Narodowy	25,86
Bieszczadzki Park Narodowy	25,29
Drawieński Park Narodowy	13,30
Gorczański Park Narodowy	10,00
Kampinoski Park Narodowy	38,30
Karkonoski Park Narodowy	36,54
Magurski Park Narodowy	16,80
Narwiański Park Narodowy	6,62

Ojcowski Park Narodowy	10,23
Park Narodowy „Bory Tucholskie”	8,17
Park Narodowy Gór Stołowych	22,39
Park Narodowy „Ujście Warty”	11,87
Pieniński Park Narodowy	9,92
Poleski Park Narodowy	10,79
Roztoczański Park Narodowy	19,51
Słowiński Park Narodowy	19,96
Świętokrzyski Park Narodowy	10,69
Tatrzański Park Narodowy	57,63
Wielkopolski Park Narodowy	13,86
Wigierski Park Narodowy	34,05
Woliński Park Narodowy	17,43

Zadanie 12.3.W Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu

ZADANIE PRIORYTETOWE

Poprawa jakości powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu zależało m.in. od działań państwa na rzecz ograniczenia emisji pyłu drobnego, a także i innych substancji do powietrza oraz emisji gazów cieplarnianych w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz w sektorach nie objętych tym systemem. Działania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, takich jak dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu drobnego odbywała się poprzez wspieranie projektów na rzecz poprawy jakości powietrza oraz skuteczne egzekwowanie prawa środowiskowego. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych dokonywało się m.in. dzięki działaniom skutkującym ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych z instalacji energetycznych, przemysłowych oraz w innych sektorach. Ponadto zapewniany był nadzór nad systemem zarządzania emisjami tych gazów cieplarnianych. Wspierane były projekty mające na celu ograniczanie wpływu działalności człowieka na stan powietrza oraz klimat m.in. poprzez ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz gazów cieplarnianych, podnoszenie efektywności energetycznej budynków i zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Prokuraturę Krajową, Wojewodów, Fundusz Wsparcia Policji oraz **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**.

Celami określonymi dla zadania były:

- zmniejszenie liczby stref, w których występują przekroczenia standardów jakości powietrza;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 12.3.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	66.428	238.280	98.522	263.306

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Odsetek stref z przekroczeniami poziomów substancji w powietrzu w Polsce (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	4	4*)

Komentarz:

Miernik wynika z nałożonych na Polskę, przepisami UE, wymogów dotyczących osiągnięcia standardów jakości powietrza dla niektórych substancji w powietrzu. Polska podzielona jest na 46 stref (12 aglomeracji, 18 miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz 16 pozostałych obszarów województw), w których dokonuje się oceny poziomów substancji w powietrzu. Miernik ten wskazuje na realny, faktyczny stan powietrza w kraju. Jakość powietrza w Polsce ma bezpośredni wpływ na zdrowie i życie ludzi oraz ogólną kondycję środowiska w Polsce.

Wartość miernika została podana na podstawie informacji przekazanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w formie krajowego, zbiorczego raportu z wyników rocznej oceny jakości powietrza, mierzonej liczbą stref z przekroczeniami standardów jakości powietrza dla niektórych substancji w powietrzu (w zakresie pyłu zawieszonego PM10). Zgodnie z art. 94 ust. 1d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn.zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 31 października 2024 r. udostępnił na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska roczny raport z oceny jakości powietrza w kraju za 2023 r. Z raportu wynika, że liczba stref, w których stwierdzone zostały przekroczenia standardów jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM10 wynosi 2 (4%). Osiągnięty wynik świadczy o znacznej redukcji liczby stref, w których występują przekroczenia standardów jakości powietrza i poprawie jakości powietrza (w roku poprzednim wartość miernika wyniosła 30% – 14 stref z przekroczeniami norm jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10).

Głównymi czynnikami/działaniami, które wpłynęły na pozytywne wykonanie wartości miernika były:

- 1) inicjowanie i przygotowanie nowych narzędzi prawno-finansowych, mających na celu osiągnięcie poprawy jakości powietrza w postaci redukcji liczby stref z przekroczeniami norm jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10,
- 2) bieżący monitoring stanu realizacji programu priorytetowego NFOŚiGW pn. „Czyste Powietrze” oraz innych narzędzi finansowych służących dofinansowaniu przedsięwzięć proekologicznych mających na celu poprawę jakości powietrza.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Dane za 2023 r. Dane za 2024 r. zostaną opublikowane, zgodnie z zasadami określonymi w art. 94 ust. 1d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, w terminie do 31 października 2025.

Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla (w Mg/rok)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1.771.321	1.857.603

Komentarz:

Miernik określający szacowaną redukcję emisji gazów cieplarnianych, prezentuje efekt realizacji przedsięwzięć wspieranych przez NFOŚiGW. Wartość miernika opiera się na wartościach zawartych w poszczególnych programach priorytetowych realizowanych przez NFOŚiGW. Zakres tematyczny oraz finansowy jest cyklicznie dostosowywany do potrzeb wynikających z Polityki Ekologicznej Państwa, strategii oraz programów operacyjnych, w których NFOŚiGW jest podmiotem finansującym.

W 2024 r. największy wpływ na pozytywne odchylenie od wartości planowanych dla miernika miały następujące programy priorytetowe, w ramach których uzyskano wartość unikniętej emisji dwutlenku węgla w wysokości (odpowiednio):

- 1) „Czyste powietrze” – 702.465 Mg/rok,
- 2) „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin” – 401.574 Mg/rok,
- 3) „Energia Plus” – 134.759 Mg/rok,
- 4) „Wsparcie projektów realizowanych w ramach poddziałania 1.1.1., działań 1.2, 1.5 i 1.6 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – 124.742 Mg/rok.

W rezultacie realizacji pozostałych programów finansowanych przez NFOŚiGW uzyskano dodatkowe 494.064 Mg/rok.

W trakcie roku dokonywane były zmiany obsługi programów tak, aby sprostać zapotrzebowaniu beneficjentów i rozwinąć możliwość finansowania o nowe elementy przyczyniające się do uzyskania lepszego efektu ekologicznego w ramach realizowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych i ograniczających emisję.

Ponadto w zakresie zadania realizowano finansowanie pożyczkowe głównie w ramach:

- 1) programu priorytetowego „Energia Plus”,
- 2) współfinansowania projektów realizowanych w ramach poddziałania 1.1.1., działań 1.2, 1.5 i 1.6 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- 3) programu priorytetowego „Budownictwo Energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”.

Wysokość wypłaconego wsparcia zwrotnego (pożyczki) na realizację zadania budżetowego w 2024 r. (wykonanie rozchodów) wyniosła 569.306 tys. zł.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Wsparcia Policji**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 3,52 mln zł;
2. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 8.891,66 mln zł.

Zadanie 12.4.W Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi

W ramach zadania prowadzone były działania związane z realizacją przedsięwzięć geologicznych. Głównym celem tej działalności było rozpoznawanie budowy geologicznej kraju pod kątem możliwości zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny, racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi, ochrona złóż kopalin oraz zapewnienie bezpieczeństwa surowcowego i energetycznego kraju. Realizacja zadań polegała przede wszystkim na: koncesjonowaniu działalności górniczej, rozporządzaniu informacją geologiczną, prowadzeniu spraw z zakresu geologii inżynierskiej i hydrogeologii, nadzorze nad państwową służbą geologiczną oraz jednostkami podległymi, stwierdzaniu kwalifikacji geologicznych, współpracy z innymi organami administracji geologicznej, a także współpracy międzynarodowej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**, Wyższy Urząd Górniczy, Wojewodów oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Celem określonym dla zadania było **rozpoznawanie budowy geologicznej kraju pod kątem możliwości zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wody podziemne wraz z ich ochroną oraz magazynowania i składowania**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 12.4.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	179.773	0	195.842	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Odsetek wydanych decyzji i postanowień kończących postępowania związane z projektami robót geologicznych oraz przyjętych projektów robót geologicznych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	82	96

Komentarz:

Miernik prezentuje efektywność działań Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie obsługi przedsiębiorców prowadzących działalność określoną w Ustawie – Prawo geologiczne i górnicze. Na podstawie projektów robót geologicznych przedsiębiorcy prowadzą roboty geologiczne służące rozpoznaniu budowy geologicznej kraju. Głównymi uwarunkowaniami wpływającymi na proces realizacji zadania w 2024 r. były: duże zainteresowanie przedsiębiorców działalnością regulowaną ustawą – Prawo geologiczne i górnicze oraz czas trwania postępowań administracyjnych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerwy ogólnej.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, który w 2024 r. w ramach zadania poniosł wydatki w wysokości 231,85 mln zł.

Zadanie 12.5.W Ochrona wód i gospodarowanie zasobami wodnymi

ZADANIE PRIORYTETOWE

W zakresie zadania ujęto działalność państwa związaną z zapewnieniem ochrony wód i gospodarowaniem zasobami wodnymi. Zadanie umożliwiało zaspokojenie potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej. Realizowane było m.in. poprzez zwiększenie ilości retencjonowanej wody, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów. Efektem prowadzonych w ramach zadania działań było również: wzmocnienie odporności społeczeństwa, gospodarki i środowiska na zagrożenia związane ze zmianami klimatu takie jak powodzie i susze, właściwe utrzymanie majątku związanego z gospodarką wodną, a także poprawa bezpieczeństwa powodziowego i zapobieganie skutkom suszy (m.in. poprzez budowę nowej oraz modernizację i remonty istniejącej infrastruktury) oraz wyposażenie i utrzymywanie wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych. Zapewniano też osłonę hydrologiczną i meteorologiczną oraz prowadzono działania mające na celu usuwanie skutków powodzi w administrowanej infrastrukturze, a także wsparcie przedsięwzięć infrastrukturalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, mających na celu zwiększenie liczby ludności korzystającej z ulepszanego systemu oczyszczania ścieków komunalnych. Realizowane były działania mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotowymi pochodzenia rolniczego. Zadanie obejmowało także realizację współpracy międzynarodowej na wodach granicznych, opracowanie dokumentów strategicznych, planistycznych i sprawozdawczych dotyczących utrzymania dobrego stanu wód lub jego poprawy.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury**, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Wojewodów, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie zrównoważonego gospodarowania wodami**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 12.5.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.642.345	364.995	2.383.147	432.833

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba przyjętych/zatwierdzonych przez kierownictwo resortu dokumentów z obszaru ochrony wód i gospodarowania wodami (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	2	2
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik dotyczy realizacji celu działalności państwa jakim jest „Zapewnienie zrównoważonego gospodarowania wodami” poprzez przedłożenie oraz zatwierdzanie przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej dokumentów związanych ze zrównoważonym gospodarowaniem wodami. Wszystkie planowane do przedłożenia dokumenty w 2024 r. zostały zaakceptowane i zatwierdzone przez Ministra.</p> <p>W wartości miernika ujęto następujące przyjęte/zatwierdzone dokumenty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Program realizacji zadań związany z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, 2) Program planowanych inwestycji w gospodarce wodnej PGW Wody Polskie. <p>Dodatkowo, w ramach monitoringu realizacji działań dotyczących zapewnienia zrównoważonego gospodarowania wodami oraz ograniczenia zagrożeń wywołanych przez powódzie i susze w 2024 r., PGW Wody Polskie przedłożyło następujące dokumenty zawierające podsumowanie zrealizowanych prac:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykaz realizowanych inwestycji PGW Wody Polskie w ujęciu kwartalnym (WRI) – 3 szt., 2) miesięczne raporty z postępów prac w zakresie IV cyklu planistycznego Ramowej Dyrektywy Wodnej, III cyklu planistycznego Dyrektywy Powodziowej oraz aktualizacji planu przeciwdziałania skutkom suszy – 11 szt. 		

W ramach zadania w 2024 r. prowadzone było finansowanie pożyczkowe, realizowane przez NFOŚiGW. Wysokość wypłaconego wsparcia zwrotnego (pożyczki) na realizację zadania budżetowego w 2024 r. (wykonanie rozchodów) wyniosło 48.658 tys. zł.

Finansowanie pożyczkowe w tym zadaniu realizowane było w ramach programów priorytetowych:

- 1) Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach. Część 1) Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- 2) Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach. Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 17,90 mln zł;
2. **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 2.534,75 mln zł.

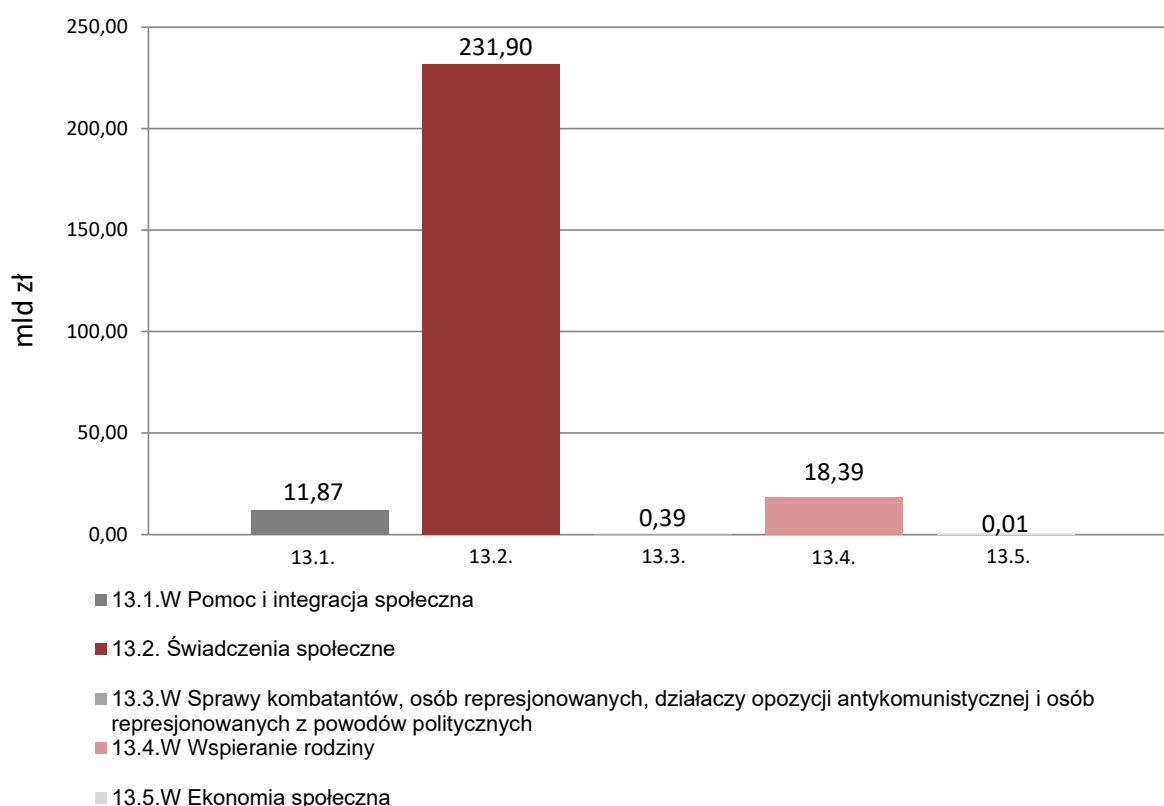
Funkcja 13.

Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny

Realizacja funkcji umożliwia obsługę ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz ich rodzin w ramach systemów zaopatrzenia i ubezpieczenia społecznego. W zakresie funkcji realizowane były zadania na rzecz zabezpieczenia socjalnego obywateli, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia kombatantom i osobom represjonowanym należytej pomocy i opieki. Państwo wspiera rodziny z dziećmi, zarówno w aspekcie materialnym, jak i poprzez usługi społeczne, takie jak m.in. instytucje opieki nad małymi dziećmi, wspieranie rodzin wielodzietnych i kobiet w ciąży, a w przypadku dzieci czasowo lub trwale pozbawionych opieki rodzicielskiej – poprzez system pieczy zastępczej oraz adopcję. Przeciwdziałano zjawisku bezdomności. Wspierane były również przedsięwzięcia na rzecz aktywnego starzenia się. Ponadto, w ramach funkcji realizowane były działania z zakresu działalności pożytku publicznego, społeczeństwa obywatelskiego i ekonomii społecznej.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 13. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **262.561.876 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 506.839 tys. zł.

Wykres 13: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 13.1.W Pomoc i integracja społeczna

ZADANIE PRIORYTETOWE

Państwo udzielało finansowego wsparcia jednostkom samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. w zakresie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, czy zapewnienia posiłku w szkole i w domu osobom tego wymagającym i innym podmiotom uprawnionym oraz udzielającym wsparcia osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i wymagały integracji społecznej, m.in. w zakresie przeciwdziałania bezdomności. Ponadto, państwo finansowało działania: w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, działania na rzecz aktywności społecznej osób starszych, a także działania mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej. W ramach udzielanego finansowego wsparcia państwa, dążono jednocześnie do zapewnienia określonych przepisami standardów w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, celem zapewnienia klientom pomocy społecznej dobrej jakości usług oraz fachowej obsługi przez wykwalifikowany personel.

W zakresie zadania realizowane były również programy rządowe i resortowe określone w Rocznym Planie Działania na Rzecz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, o którym mowa w art. 11 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Wojewodów, Fundusz Dostępności, Fundusz Solidarnościowy oraz **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**.

Celami określonymi dla zadania były:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych;
- zwiększenie aktywności społecznej osób starszych;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 13.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	8.071.892	199.571	11.577.577	296.854

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stosunek liczby osób korzystających z pomocy niepieniężnej do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	48	48

Komentarz:

Miernik obrazuje stopień wykorzystania innych niż świadczenia pieniężne instrumentów służących przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin, podkreślając jednocześnie wagę i rolę wsparcia w formie pomocy niepieniężnej. Przykładami tego typu pomocy są: organizowane i świadczone przez gminy usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne, w miejscu zamieszkania, a także organizowane i świadczone usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich. Istotne wsparcie w wymiarze niepieniężnym stanowi również zapewnienie posiłku dzieciom i osobom starszym.

Wartość wykonania miernika w 2024 r. ustalona została w oparciu o dane z rocznego sprawozdania MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach, w ramach którego gromadzone są informacje o liczbie osób i rodzin, którym przyznano pomoc w formie świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej. Ponadto, w sprawozdaniu zbierane są również informacje o powodach przyznania pomocy społecznej.

Osiągnięta wartość miernika na koniec 2024 r. pozostawała na poziomie wartości planowanej na 2024 r., jak również na poziomie wykonania w 2023 r.

Stosunek liczby osób korzystających z zajęć aktywizujących społecznie do ogólnej liczby osób starszych (osoby 60+) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	ok. 1 (ok. 76 tys. os.)	-

Komentarz:

Miernik wskazujący na stosunek liczby osób/seniorów – beneficjentów ostatecznych Programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 oraz Programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 – do ogólnej liczby osób starszych (60+) w Polsce pozwalał na monitorowanie rezultatów realizacji i wydatkowania środków finansowych na te programy.

Obsługa ww. programów wieloletnich była zadaniem ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do 30 czerwca 2024 r. Na mocy ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji rządowej, od 1 lipca 2024 roku, Minister do spraw Polityki Senioralnej została realizującą oba Programy.

Szczegółowy opis realizacji obu Programów został przedstawiony w rozdziale 4.4. Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym w gospodarstwach domowych z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	6,5	9,0 ^{*)}

Komentarz:

Miernik ten jest właściwy do określenia skali ubóstwa skrajnego gospodarstw domowych z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną, co przekłada się na poziom wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych. Zgodnie z definicją wskaźnik odnosi się do odsetka osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej minimum egzystencji, z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych ma istotny wpływ

na proces włączenia społecznego tych osób, zaś włączenie społeczne skutkuje wzrostem aktywizacji zawodowej i zapobiega wykluczeniu społecznemu, marginalizacji i pozostawianiu w stanie ubóstwa.

Poziom granic ubóstwa skrajnego zależy od cen artykułów i usług konsumpcyjnych wchodzących w skład koszyka służącego do obliczania przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPISS) minimum egzystencji. Należy wskazać, że przyrost miernika wśród gospodarstw domowych z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną, w porównaniu do pozostałych grup narażonych na wykluczenie społeczne był znacznie niższy. Wpływ na wyhamowanie tego zjawiska miały działania zwiększające nakłady socjalne oraz wspierające zatrudnienie osób niepełnosprawnych – wprowadzono nowe świadczenie wspierające, a także podniesiono kwotę dofinansowania do wynagrodzenia pracownika posiadającego orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

*) Dane za 2023 r. Wartość wskaźnika na 2024 rok będzie dostępna w II połowie 2024 roku (w publikacji GUS "Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2024 r." publikowanej w czerwcu 2024 r.).

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

- 1) **Fundusz Dostępności**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 100,40 mln zł;
- 2) **Fundusz Solidarnościowy**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 4.553,27 mln zł;
- 3) **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 4.067,00 mln zł.

Zadanie 13.2. Świadczenia społeczne

W zakresie zadania wypłacano świadczenia (m.in. emerytury, renty i zasiłki) w ramach powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, z ubezpieczenia społecznego rolników, z zaopatrzenia emerytalno-rentowego żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych oraz uposażeń dla sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku. Sprawowany był również nadzór nad systemem ubezpieczeń społecznych, a także prowadzone były prace związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny, Trybunał Konstytucyjny, Instytut Pamięci Narodowej – Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Prokuraturę Krajową, Fundusz Administracyjny, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Emerytur Pomostowych, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie środków dla osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych oraz zaopatrzenia społecznego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 13.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	241.618.474	0	231.897.566	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stosunek liczby osób objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym w systemie powszechnym do liczby osób w wieku produkcyjnym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	0,74	0,74

Komentarz:

Liczba ubezpieczonych w systemie powszechnym jest informacją charakteryzującą podstawowy aspekt ubezpieczeń społecznych. Określa ona podstawową kwestię dotyczącą ubezpieczeń społecznych, a mianowicie zakres objętych nim osób w relacji do całej populacji w wieku produkcyjnym. Miernik prezentuje jednocześnie wskaźnik obciążenia demograficznego, silnie determinujący sytuację finansową Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku tego miernika na osiągniętą wartość miernika w 2024 r. wpływ miała przede wszystkim ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza.

Liczba osób, która skorzystała ze wsparcia w ramach Funduszu Solidarnościowego

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	ok. 299.000 tys.	ok. 296.000 tys.

Komentarz:

Miernik odzwierciedla sumę liczby osób niepełnosprawnych korzystających z podstawowych form wsparcia finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego, takich jak: renty socjalne i zasiłki pogrzebowe przy rentach socjalnych (art. 6b, ust. 1, pkt 3 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym).

Wartość wykonania miernika została ustalona na podstawie danych przekazanych przez ZUS oraz KRUS.

Niższe, niż planowane, wykonanie miernika wynika z mniejszego zapotrzebowania na środki Funduszu Solidarnościowego zgłaszanego przez organy rentowe ZUS i KRUS na realizację tego zadania.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Administracyjny**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 1.018,75 mln zł;

2. **Fundusz Emerytalno-Rentowy**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 26.238,66 mln zł;
3. **Fundusz Emerytur Pomostowych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 2.553,87 mln zł;
4. **Fundusz Prewencji i Rehabilitacji**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 65,50 mln zł;
5. **Fundusz Solidarnościowy**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 6.344,35 mln zł;
6. **Fundusz Ubezpieczeń Społecznych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 416.342,87 mln zł.

Zadanie 13.3.W Sprawy kombatantów, osób represjonowanych, działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych

Realizacja zadania dotyczyła zapewnienia kombatantom i osobom represjonowanym należytej pomocy i opieki, w szczególności poprzez wypłatę świadczeń pieniężnych na podstawie ustawy o kombatantach, a także poprzez udzielanie doraźnej bądź okresowej pomocy pieniężnej kombatantom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej. W ramach zadania organizowano uroczystości upamiętniające tradycje walk o niepodległość i suwerenność RP. Rozpatrywane były również wnioski o przyznanie orderów, odznaczeń państwowych i resortowych oraz podejmowano decyzje o mianowaniu na wyższe stopnie wojskowe. Realizowane były także działania wynikające z ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, na podstawie której nadawany jest status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych w drodze decyzji administracyjnej oraz przyznawane i wypłacane są świadczenia i pomoc pieniężna dla osób uprawnionych. Ponadto w drodze decyzji administracyjnej przyznawane i wypłacane są świadczenia pieniężne sybirakom na podstawie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Wojewodów.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie kombatantom, osobom represjonowanym, działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym z powodów politycznych należytej pomocy i opieki.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 13.3.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	391.104	0	389.402	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Suma liczby osób pobierających dodatek kombatancki i liczby osób pobierających świadczenia pieniężne mających status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych (w tys.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	52,0	51,1
Komentarz: Miernik odzwierciedla wielkość grupy osób uprawnionych do tego typu świadczeń. Na wartość miernika w 2024 r. w znacznym stopniu wpływały: <ol style="list-style-type: none">1) sytuacja demograficzna w populacji kombatanatów i osób mających status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych,2) dynamika przyznawania nowych świadczeń pieniężnych osobom mającym status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.		

Zadanie 13.4.W Wspieranie rodziny

ZADANIE PRIORYTETOWE

Polityka rodzinna jest priorytetem w kontekście wyzwań demograficznych stojących przed Polską. Główne zamierzenia tej polityki to: stworzenie polskim rodzinom warunków zachęcających do podejmowania decyzji o rodzicielstwie oraz ograniczenie ubóstwa rodzin wychowujących dzieci. Polityka rodzinna ukierunkowana na ograniczenie ubóstwa i przeciwdziałanie pogłębiającej się zapaści demograficznej to przede wszystkim inwestycja w przyszłość. Dobrze prowadzona przyczynia się do budowania kapitału ludzkiego i pełniejszego wykorzystania potencjału społeczeństwa. W ramach zadania ze środków publicznych wypłacane były świadczenia mające na celu wsparcie rodzin posiadających dzieci, jak również świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wypłacane w zastępstwie alimentów. Rozwijany był system wsparcia rodzin w zakresie funkcji socjalnej, wychowawczej i opiekuńczej poprzez tworzenie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi do lat 3. W ramach zadania realizowany był program dla rodzin wielodzietnych, którego celem było nie tylko bezpośrednie wsparcie rodzin, ale również promowanie modelu rodziny wielodzietnej. Wsparcie państwa dotyczyło także kobiet w ciąży. Prowadzona była profilaktyka i doskonalone były metody pracy z rodziną, upowszechniano rodzinne formy pieczy zastępczej nad dzieckiem, jak również dążono do poprawy standardów w istniejących placówkach opiekuńczo-wychowawczych, które udzielają pomocy dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Prowadzone były również działania mające na celu wykonywanie zadań z zakresu przysposobienia krajowego, jak i międzynarodowego poprzez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** oraz Wojewodów.

Celami określonymi dla zadania były:

- **systemowe wsparcie rodzin w funkcji socjalnej, wychowawczej, opiekuńczej i edukacyjnej;**
- **promocja rodziny.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 13.4.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	15.787.946	350.106	18.185.207	206.314

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Wysokość wydatków budżetu państwa na dziecko w wieku do ukończenia 24 roku życia (w zł)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1.673	1.604

Komentarz:

Miernik dotyczy działalności realizowanej przez państwo w zakresie wsparcia rodzin – nie tylko w wymiarze socjalnym, ale również opiekuńczym i wychowawczym. Wartość miernika wskazuje na wysokość jednostkowego wsparcia (finansowego oraz w formie usług), kierowanego do rodzin z dziećmi na utrzymaniu, które ma na celu pomoc w realizacji najważniejszych funkcji rodziny.

Wartość miernika wynika z uwzględniania wydatków m.in. na: program „Aktywny Maluch” i na dofinansowanie kosztów bieżących funkcjonowania instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, wydatków na składki za nianie, wydatków na resortowe programy wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydatków na ośrodki adopcyjne, na realizację jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł na podstawie Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wydatków na pobyt dzieci cudzoziemskich w pieczy zastępczej.

Na stopień realizacji miernika wpływ miały:

- 1) utrzymanie kwot świadczeń rodzinnych i wysokości kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych na tym samym poziomie,
- 2) mniejsza, niż zakładano, liczba osób w wieku do 24 r.ż. ubiegających się o świadczenie wspierające, co skutkowało mniejszymi wydatkami w tej grupie wiekowej, a tym samym przełożyło globalnie na niższą wartość wskaźnika.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Wysokość wydatków budżetu państwa na świadczenie wychowawcze, świadczenie "Dobry Start", dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna oraz rodzinny kapitał opiekuńczy w przeliczeniu na dziecko w wieku do 18 roku życia (w zł)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	9.906	9.903

Komentarz:

Wartość miernika wskazuje na wysokość jednostkowego wsparcia finansowego kierowanego do rodzin z dziećmi na utrzymaniu w wieku do 18. roku życia, które ma na celu pomoc w wychowywaniu dzieci. Wartości miernika wynikają z uwzględnienia wydatków na świadczenia wychowawcze, świadczenia "Dobry start", dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna oraz rodzinny kapitał opiekuńczy w przeliczeniu na osobę w wieku do 18. roku życia (źródłem danych jest GUS).

Miernik wykonany zgodnie z założeniami. Istotnymi czynnikami mającymi wpływ na realizację miernika są: liczba dzieci korzystających ze świadczenia wychowawczego (800+) i potencjalna liczba dzieci, która może uzyskać to świadczenie, co jest pochodną liczby urodzeń w poszczególnych rocznikach. Świadczenie wychowawcze stanowi najważniejszą składową wartości miernika. Realizacja świadczeń mających wpływ na wartość miernika monitorowana jest na bieżąco na podstawie miesięcznych raportów rzeczowo-finansowych przesyłanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Liczba zrealizowanych/przeprowadzonych działań promocyjnych mających na celu promocję rodziny

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1	0

Komentarz:

Wskaźnik zdefiniowany jest jako liczba działań inicjowanych na rzecz promocji rodziny. Podejmowane działania oddziałują bezpośrednio, bądź pośrednio na opinię społeczną, podnosząc świadomość w tym zakresie.

W 2024 roku MRPiPS skupiało swoje działania na diagnozie problemu niskiej dzietności, aby przygotować w kolejnym roku odpowiednie działania promujące rodzinę. Zrealizowano 3 badania jakościowe dotyczące postaw wobec rodzicielstwa wśród kobiet bezdzietnych, kobiet w ciąży oraz kobiet z małymi dziećmi (do 3. roku życia). Badania miały na celu diagnozę barier w podejmowaniu decyzji o macierzyństwie oraz potrzeb i oczekiwań kobiet wobec rodzicielstwa, a także wizerunku rodziny. Przeprowadzono badania jakościowe dotyczące motywacji przy podejmowaniu decyzji o macierzyństwie. Wyniki badań będą opublikowane w maju/czerwcu 2025 r.

W 2025 r. realizowane jest badanie postaw mężczyzn wobec rodzicielstwa, a także opracowywany jest program promujący rodzicielstwo, w ramach którego będzie realizowana kampania promująca rodzicielstwo.

Zadanie 13.5.W Ekonomia społeczna

Podstawowe znaczenie w realizacji zadania miało tworzenie warunków dla wzmocnienia sektora ekonomii społecznej (w szczególności w zakresie aktywizacji oraz reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zapewniania obywatelom dostępu do efektywnych i wysokiej jakości usług społecznych).

W zakresie realizacji zadania wdrażano przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, w tym poprzez realizację programów resortowych ukierunkowanych na wsparcie podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych. Ponadto realizowano działania ujęte w „Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej” (KPRES), stanowiącym kluczowy dokument

o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, określający kompleksowe założenia polityki rządu w zakresie wspierania rozwoju ww. sektora.

W ramach zadania sprawowany był również nadzór nad fundacjami, a także – poprzez realizację działań w zakresie przyznawania akredytacji i statusu ośrodka wsparcia ekonomii społecznej (OWES) – zapewniano funkcjonowanie instytucjonalnego systemu wsparcia podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych na poziomie regionalnym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Wojewodów.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zwiększenie udziału obywateli i organizacji pozarządowych w życiu publicznym;**
- **zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez instrumenty ekonomii społecznej.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 13.5. w 2024 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	5.509	4.840	5.285	3.671

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba organizacji pozarządowych w Polsce (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	148 tys.	167,6 tys.

Komentarz:

Miernik pozwala określić poziom zaangażowania społecznego i pozarządowego w życie publiczne. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej tworzy i realizuje działania mające na celu rozwój sektora ekonomii społecznej (w tym m.in. wdrażanie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, aktualizacja Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej czy realizacja resortowych programów ukierunkowanych na wzmacnianie i zwiększanie potencjału podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych), sprzyjające wzrostowi liczby organizacji pozarządowych w Polsce.

Organizacje pozarządowe, jako podmioty ekonomii społecznej, poprzez działalność gospodarczą i działalność pożytku publicznego służą integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu.

Według stanu na koniec 2024 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowanych było 167,6 tys. organizacji pozarządowych, a więc osiągnięta została wyższa niż przewidywano wartość miernika.

Odnotowany większy od zakładanego wzrost liczby organizacji pozarządowych może wynikać m.in. z:

- 1) polepszenia uwarunkowań społeczno-gospodarczych mających wpływ na podejmowanie i prowadzenie działalności, w tym w ramach sektora pozarządowego (m.in. zmniejszenie oddziaływania negatywnych następstw pandemii COVID-19 czy wojny w Ukrainie),
- 2) intensyfikacja działań, które zaplanowano do realizacji w ramach bieżącej perspektywy finansowej UE, wśród których są m.in. instrumenty wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych.

Liczba miejsc pracy utworzonych przy wsparciu środków publicznych w podmiotach ekonomii społecznej (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	2.000	830

Komentarz:

Miernik koresponduje z celem przyporządkowanym do zadania, pozwala określić poziom skuteczności działań realizowanych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, mającej na celu w szczególności aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – mierzoną za pomocą liczby miejsc pracy utworzonych w podmiotach ekonomii społecznej przy wsparciu środków publicznych.

Wartość planowana miernika stanowiła prognozę odnoszącą się do sumy przewidywanej liczby miejsc pracy jakie powstaną w ramach środków z EFS (Europejski Fundusz Społeczny) przy zaangażowaniu OWES, które aktywnie uczestniczą w działaniach na rzecz ekonomii społecznej na poziomie regionalnym.

W 2024 r. w podmiotach ekonomii społecznej (PES) powstało 830 miejsc pracy, które zostały utworzone ze środków EFS, a w powstaniu których udział miały funkcjonujące regionalnie OWES. Na osiągniętą w 2024 r. wartość miernika, która okazała się niższa od przewidywanej, wpływ miał przede wszystkim okres przejściowy pomiędzy minioną, a bieżącą perspektywą finansową UE i rozpoczynanie w okresie sprawozdawczym wdrażania działań, zaplanowanych do realizacji w nowej perspektywie finansowej UE, a ukierunkowanych na wsparcie ekonomii społecznej przede wszystkim w formie finansowania powstawania nowych miejsc pracy w PES.

Wiele zmiennych wpływało na osiągniętą wartość miernika – nie wszystkie czynniki można było przewidzieć na etapie planowania. Czynniki, które w 2024 r. miały wpływ na wartość miernika były m.in.:

- 1) indywidualne możliwości i plany rozwojowe PES,
- 2) uwarunkowania rozwoju i powstawania nowych PES istniejące na poziomie lokalnym (m.in. zaangażowanie i wsparcie samorządów lokalnych w tworzenie nowych PES, wspieranie działalności PES i kreowanie powstawania nowych miejsc pracy w PES poprzez aktywny udział JST w rozwoju ekonomii społecznej, np. zlecanie PES realizacji zadań publicznych).

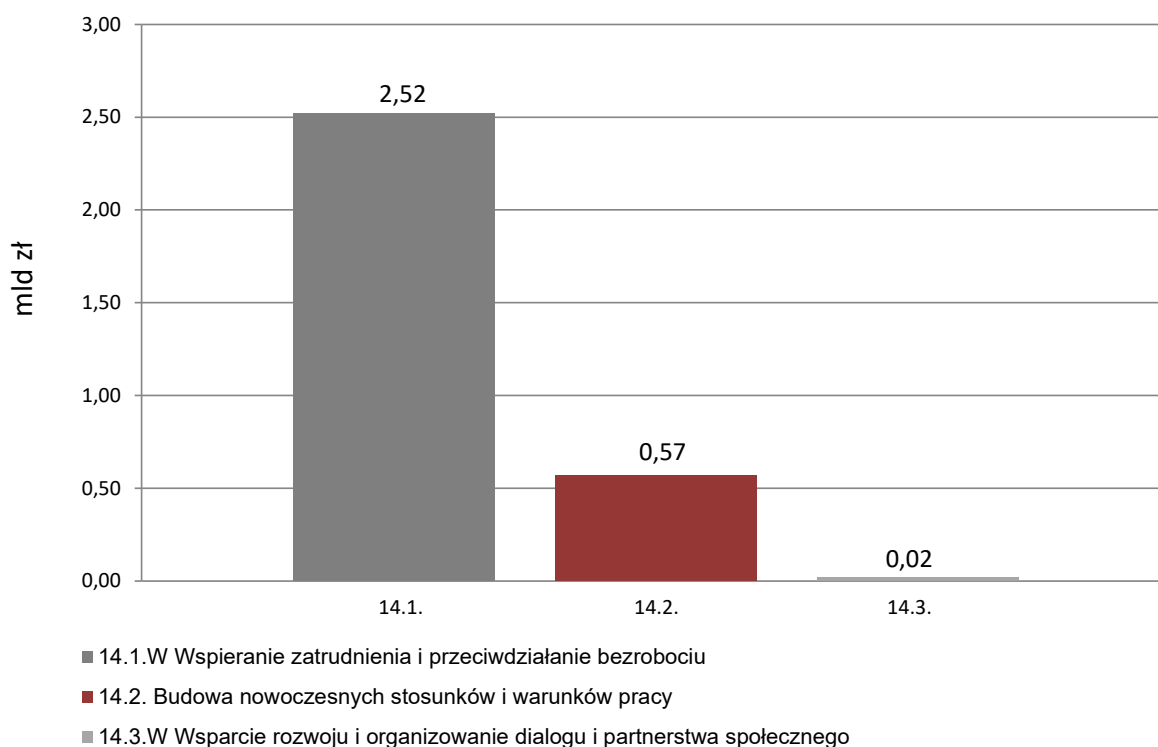
Funkcja 14.

Rynek pracy

Podstawowym zadaniem w ramach funkcji było wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Celem polityki państwa było zwiększanie aktywności zawodowej – dążenie (poprzez działalność instytucji rynku pracy) do pełnego i produktywnego zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich, osiągnięcia wysokiej jakości pracy, wzmacniania integracji oraz solidarności społecznej i zwiększenia mobilności, a także wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy. W ramach funkcji stosowane były instrumenty z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Państwo prowadziło również działalność na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rozwoju instytucji dialogu społecznego.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 14. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **3.102.935 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 1.263.385 tys. zł.

Wykres 14: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 14.1.W Wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie miało na celu m.in. zmniejszanie zjawiska bezrobocia. Było realizowane poprzez wspieranie i modernizację (koordynację i podnoszenie jakości funkcjonowania) publicznych służb zatrudnienia, a także zapewnienie skutecznego i efektywnego nadzoru nad działalnością tych służb i przestrzeganiem standardów realizacji usług na rynku pracy. Wśród zadań o charakterze systemowym znajdowało się też m.in. tworzenie ram prawnych rynku pracy oraz opracowywanie regulacji prawnych w zakresie stosunków pracy, a także przygotowanie i realizacja programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Ponadto, opracowywane i wdrażane były rozwiązania z zakresu zarządzania migracjami, które odpowiadały potrzebom rynku pracy. Udzielana była pomoc w powrocie i wchodzeniu na rynek pracy. W zakresie zadania ujęte zostało także finansowanie zasiłków i świadczeń dla osób bezrobotnych. Powyższy zakres działań uzupełniła realizacja założeń dotyczących przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu wkraczającej na rynek pracy młodzieży. Szczególna aktywność państwa w tym obszarze zorientowana była na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewodów, Fundusz Pracy oraz **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**.

Celami określonym dla zadania były:

- **zapewnienie wsparcia osobom bezrobotnym w powrocie na rynek pracy oraz – w związku z projektem nowej ustawy o aktywności zawodowej – zapewnienie wsparcia osobom biernym zawodowo w wejściu lub powrocie na rynek pracy**
- **przygotowanie młodzieży do aktywnego i skutecznego poruszania się po rynku pracy;**
- **zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 14.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.328.860	498.886	1.252.432	1.263.385

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba osób objętych aktywnymi programami rynku pracy

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	303.809	223.875

Komentarz:

Na wartość docelową miernika składa się szereg parametrów w tym: bieżąca sytuacja na rynku pracy i wysokość środków przeznaczona na aktywne programy rynku pracy. Znaczący wpływ ma także średni koszt aktywizacji jednej osoby, skala bezrobocia oraz struktura bezrobocia, udział długotrwale bezrobotnych w strukturze bezrobotnych (i tym samym wyższy koszt ich aktywizacji) oraz dostępność ofert pracy.

Planowana wartość miernika określona została na podstawie szacowanej kwoty Funduszu Pracy przeznaczonej na aktywizację w 2024 r. i średniego kosztu aktywizacji. Decyzja o rodzaju oferowanego bezrobotnym wsparcia w ramach dostępnych środków i tym samym faktyczny koszt aktywizacji zależały od starosty powiatu/prezydenta miasta. W roku 2024 koszt aktywizacji jednej osoby był wyższy od założonego o ponad 3,5 tys. zł i wyniósł ponad 15,5 tys. zł., co przełożyło się na mniejszą, niż planowano, liczbę osób objętych aktywnymi programami rynku pracy.

Liczba aktywizowanych bezrobotnych w dużej mierze zależy od sytuacji na rynku pracy, w tym m.in. od dostępności i rodzaju ofert pracy oraz poziomu bezrobocia i jego struktury, jak również liczby zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych. Na koniec 2024 r. w rejestrach bezrobotnych zarejestrowanych było 786,2 tys. osób (w skali roku było to o 2,1 tys. osób (0,3%) mniej niż rok wcześniej). Liczba zgłoszonych do urzędów pracy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2024 r. wyniosła 1.022 tys. i była o ponad 49 tys. niższa niż w 2023 r., zmniejszyła się również liczba ofert pracy subsydiowanej (o 8,6 tys., tj. o 4,8%), a to subsydiowane zatrudnienie stanowi znaczącą część aktywnych programów rynku pracy.

Podstawowym dokumentem programowym, w oparciu o który prowadzona była polityka na rzecz zatrudnienia, stanowił projekt Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2024-2026. Przewidziano w nim m.in. kontynuację działań na rzecz zatrudnienia osób młodych poprzez:

- 1) wspieranie osób młodych na rynku pracy, m.in. w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia,
- 2) systemowe rozwiązania w Publicznych Służbach Zatrudnienia (PSZ) do badania kompetencji cyfrowych i wsparcia w odpowiedzi na stwierdzone deficyty dla osób młodych i stopniowe rozszerzanie na pozostałe osoby, m.in. w ramach projektów z programu FERS,
- 3) refundację wynagrodzeń pracowników młodocianych i dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników,
- 4) doskonalenie rozwiązań przyczyniających się do zmniejszania odsetka pracujących w oparciu o umowy cywilnoprawne oraz umowy o pracę na czas określony kobiet i mężczyzn, szczególnie w grupie młodych dorosłych, a także poprawę warunków socjalnych tej grupy.

Liczba osób w wieku 15-25 lat objętych formami wsparcia, w ramach rozwoju zawodowego, oferowanymi przez OHP

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	60.000	80.507

Komentarz:

Głównym zadaniem działalności jednostek OHP na rzecz rozwoju zawodowego osób w wieku 15-25 lat jest dostarczenie kompleksowego wsparcia w zakresie funkcjonowania na rynku pracy. Doradcy zawodowi udzielali informacji o zawodach i możliwości szkolenia oraz kształcenia, jak również porad z wykorzystaniem standaryzowanych metod ułatwiających wybór zawodu i określających predyspozycje, kompetencje i uzdolnienia zawodowe. Realizacja powyższych wartości miernika – w wymiarze społecznym – polegała na zapewnieniu młodzieży OHP, jak i spoza OHP, warunków do świadomego zaplanowania kariery zawodowej, zapewnienia dostępu do ofert

pracy oraz możliwości podnoszenia kwalifikacji. Działania te zmierzały do zapobiegania bezrobociu i wykluczeniu społecznemu wśród młodzieży.

Miernik pozwala na określenie liczby osób (młodzież OHP, młodzież zewnętrzna), które faktycznie skorzystały ze wsparcia OHP w obszarze rozwoju zawodowego – usług doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkoleń zawodowych.

Osiągnięta wartość miernika uwzględnia uczestników jednostek opiekuńczo-wychowawczych, absolwentów OHP oraz młodzież spoza OHP w wieku 15-25 lat. Tej grupie młodzieży służył program wsparcia rozwoju zawodowego, który obejmował m.in.:

- poradnictwo zawodowe w trakcie rekrutacji i nauki w jednostce OHP, w tym realizację pilotażowego projektu warsztatów pt. „Godzenie ról zawodowych i rodzinnych”, których celem było wyposażenie młodzieży w umiejętności organizacji czasu własnego oraz godzenia obowiązków rodzinnych i zawodowych,
- pośrednictwo pracy obejmujące zarówno pozyskiwanie miejsca u pracodawcy na przygotowanie zawodowe dla nowo zrekrutowanych uczestników OHP, jak i poszukiwanie ofert pracy z gwarancją zatrudnienia dla uczestników kończących naukę w OHP,
- współpracę z pracodawcami oraz monitoring realizacji programu przygotowania zawodowego uczestników OHP,
- organizację szkoleń poszerzających umiejętności zawodowe i kwalifikacje pełnoletnich wychowanków OHP, w tym cykl szkoleń dla młodzieży w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej oraz kształtowania postaw przedsiębiorczych pn. „ABC prowadzenia działalności gospodarczej”, organizację wizyt studyjnych uczestników OHP u pracodawców.

Wsparcie w ramach rozwoju zawodowego zapewniono 80.507 osobom, co stanowi 134% planu określonego na 2024 r. Na wykonanie miernika wpływ ma fakt stałego dostosowywania usług rozwoju zawodowego do aktualnych potrzeb młodzieży oraz bieżących możliwości organizacyjnych. W 2024 roku nadal wzrastało zainteresowanie ofertą OHP ze strony młodzieży zewnętrznej, szczególnie dotyczącej wsparcia w wyborze szkoły i zawodu, umiejętności poszukiwania pracy oraz podniesienia swoich kwalifikacji na rynku pracy.

W ramach realizacji zadania w 2024 r. uzyskano także takie rezultaty, jak:

- 1) zapewnienie wsparcia w ramach usług poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych 63.710 młodym ludziom (plan wykonano w 106,2%),
- 2) objęcie umowami o refundację 145.121 młodocianych pracowników (tj. o 5,16% więcej niż zakładano). Jest to związane z większym, od szacowanego na etapie planowania, zainteresowaniem młodzieży zdobywaniem zawodu w szkołach branżowych. To z kolei przełożyło się na większą liczbę młodocianych pracowników zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego,
- 3) podjęcie zatrudnienia za pośrednictwem OHP przez 20.693 młodych osób (plan roczny wykonano w 94,05%, natomiast w porównaniu do roku 2023 odnotowano wzrost o 18%). Na taką sytuację wpływ miały takie czynniki, jak:
 - problem z pozyskaniem od pracodawców potwierdzeń zatrudnienia skierowanej do nich osoby,
 - oczekiwanie przez młodzież wyższego wynagrodzenia od tego, które oferują pracodawcy,
 - zmiana warunków zatrudnienia w stosunku do wcześniejszych deklaracji – w momencie zatrudnienia pracodawca zmienia warunki umowy, np. z pracy stałej na pracę krótkoterminową, co powoduje wycofanie się z przyjęcia oferty przez młodego człowieka,
- 4) w ramach działalności Centrum Informacyjno-Konsultacyjnego Służb Zatrudnienia "Zielona Linia" zanotowano niewielki spadek liczby obsługiwanych spraw (177.883 spraw obsługiwanych,

wobec 181.000 planowanych). W 2024 r. wskaźnik bezrobocia utrzymywał się na niskim poziomie. Osoby, które przyjechały do Polski uciekając przed działaniami wojennymi w Ukrainie, mają już wiedzę dotyczącą rynku pracy i duża część z nich znalazła w Polsce stabilne zatrudnienie. Pracodawcy mają natomiast większą wiedzę dotyczącą zatrudniania cudzoziemców ze względu na powszechność tego rodzaju zatrudnienia.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	32,5	32,3

Komentarz:

Miernik odnosi się do udziału pracujących osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym w populacji osób niepełnosprawnych w tym wieku i obrazuje zmiany w zakresie poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym.

Zadanie było realizowane ze środków budżetu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przeznaczonych na zadania realizowane na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, w tym m.in. na: dystrybucję środków dla jst, programy aktywizujące osoby niepełnosprawne, dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz zadania zlecane.

Zaproponowany do zadania miernik pochodzi wprost z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności realizowanego co kwartał przez Główny Urząd Statystyczny.

Wskaźnik zatrudnienia danej grupy ludności, wyróżnianej ze względu na wiek, określoną kategorię lub rodzaj zbiorowości, to udział osób pracujących w tej grupie (zgodnie z metodologią Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności realizowanego przez GUS), do ogółu ludności w tej grupie.

Osoby niepełnosprawne są grupą szczególnie wrażliwą na wykluczenie na rynku pracy. Luka zatrudnienia osób niepełnosprawnych w 2024 r. wynosiła ponad 25 p.p. (różnica między wskaźnikiem zatrudnienia osób niepełnosprawnych a osób sprawnych w wieku produkcyjnym). Aktywna polityka prozatrudnieniowa i oferowanie szerokiego wachlarza instrumentów wsparcia na rynku pracy istotnie sprzyja eliminowaniu barier oraz zwiększaniu możliwości osób niepełnosprawnych i uwalnianiu ich potencjału na rynku pracy. W 2024 r. m.in. zwiększono kwotę dofinansowania do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych – zwiększono kwotę dofinansowania dla każdego stopnia niepełnosprawności, kwotę dofinansowania w przypadku występowania schorzeń szczególnych, a także kwotę dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych w Zakładach Aktywności Zawodowej oraz Warsztatach Terapii Zajęciowej.

Dodatkowo impulsem ukierunkowanym na zwiększenie liczby ofert miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami było podwyższenie opłaty na PFRON dla pracodawców zatrudniających co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, u których wskaźnik zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych jest niższy niż 6%.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Pracy**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 10.873,42 mln zł;
2. **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 4.298,89 mln zł.

Zadanie 14.2. Budowa nowoczesnych stosunków i warunków pracy

Realizacja tego zadania dotyczyła głównie tych działań państwa, które poprawiały bezpieczeństwo i warunki pracy oraz umożliwiały ochronę praw pracowniczych. W szczególności działania te polegały na dostosowywaniu regulacji i instytucji rynku pracy do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, poprawie bezpieczeństwa i warunków pracy, a także na działalności legislacyjnej w zakresie stosunków pracy, w tym wynagrodzeń, świadczeń pracowniczych i zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Prowadzone były także działania z zakresu równego statusu kobiet i mężczyzn na rynku pracy. Ponadto, realizacja zadania umożliwiała ochronę i zaspokojenie podstawowych roszczeń pracowniczych w przypadku niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności oraz ochronę praw innych osób wykonujących pracę. Zadanie obejmowało również działalność nadzorczą-kontrolną realizowaną przez Państwową Inspekcję Pracy, której celem było doprowadzenie warunków pracy w kontrolowanych zakładach do stanu zgodnego z przepisami prawa pracy oraz działalność informacyjno-promocyjną, w tym programy prewencyjne i kampanie informacyjne adresowane do osób oraz podmiotów zainteresowanych poprawą bezpieczeństwa i warunków pracy.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, **Państwową Inspekcję Pracy** oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zabezpieczenie wypłaty świadczeń pracowniczych;**
- **doprowadzenie warunków pracy w kontrolowanych zakładach do zgodności z przepisami prawa pracy.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 14.2.** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	606.309	0	570.266	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba osób, którym wypłacono świadczenia z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (w os.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	13.840	11.958

Komentarz:

Podstawowym celem Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) jest ochrona roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawców z powodu ich niewypłacalności.

Wszystkie wnioski złożone do Wojewódzkich Urzędów Pracy (WUP), poprawne pod względem formalnym oraz spełniające przesłanki wynikające z ustawy z dnia 13 lipca 2006 r., o ochronie roszczeń pracowniczych, zostały objęte wypłatą świadczeń.

Niższe wykonanie miernika wynika z mniejszej liczby złożonych wniosków i wykazów o wypłatę świadczeń do WUP.

Odsetek kontroli zakończonych wydaniem nakazu (decyzji administracyjnej) w związku ze stwierdzonymi naruszeniami przepisów prawa pracy (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	61,00	62,61

Komentarz:

Realizacja tego zadania związana była z działaniami Państwowej Inspekcji Pracy (PIP), które poprawiały poziom przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów dotyczących bezpiecznych warunków pracy w skontrolowanych zakładach. Stan przestrzegania tych przepisów obrazuje miernik zadania budżetowego – odsetek kontroli zakończonych wydaniem nakazu (decyzji administracyjnej) w związku ze stwierdzonymi naruszeniami przepisów prawa pracy.

Wykonanie miernika w 2024 r. jest nieco wyższe w porównaniu do lat poprzednich (wartość miernika w roku 2024 wyniosła 62,61%, wobec 61,70% w roku 2023 oraz 59,31% w roku 2022). Osiągnięcie wyższego poziomu wskaźnika kontroli zakończonych wydaniem nakazu (decyzji administracyjnej) w roku 2024 uwarunkowane było wysokim udziałem kontroli w sektorze budowlanym, w której to branży występuje wyższy niż w innych działach gospodarki poziom zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników (w ponad 94% kontroli wydawano decyzje bhp). Kontrole w sektorze budownictwa stanowiły ponad 12% ogółu zadań kontrolnych realizowanych przez PIP wpływając na przekroczenie planowanego do osiągnięcia wskaźnika.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 1.056,51 mln zł.

Zadanie 14.3.W Wsparcie rozwoju i organizowanie dialogu i partnerstwa społecznego

Realizacja zadania prowadzona była poprzez wsparcie dialogu i partnerstwa społecznego, w szczególności związków zawodowych i organizacji pracodawców, a także pomocy w zakresie rozwiązywania sporów zbiorowych, mediacji oraz społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Zadanie ukierunkowane było na rozwój i promocję dialogu społecznego w różnych formach, jako jednego z najbardziej efektywnych modeli tworzenia polityk publicznych państwa, polegającego na szerokiej partycypacji społecznej. Dialog społeczny umożliwiał większą, społeczną akceptację rozwiązań, a tym samym większą stabilność stanowionego prawa. W ramach tego zadania kształtowane były również formy rozwiązań w zakresie zbiorowego prawa pracy oraz prowadzona była lista mediatorów i monitoring konfliktów społecznych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** oraz Wojewodów.

Celem określonym dla zadania było **zwiększanie roli dialogu i partnerstwa społecznego w rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 14.3.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	17.221	0	16.852	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba podmiotów administracji publicznej i spoza niej, w tym partnerów społeczno-gospodarczych, z którymi utrzymywana jest współpraca w obszarze rozwoju dialogu i partnerstwa społecznego (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	445	419

Komentarz:

Współpraca wspierająca rolę dialogu społecznego przyczynia się do kształtowania sytuacji społeczno-gospodarczej w wielu aspektach, m.in. wpływając na: stosunki pracy poprzez wypracowywanie rozwiązań z zakresu prawa pracy i rynku pracy, kształtowanie właściwych relacji na linii pracodawca – pracownik (porozumienia, rady pracownicze i rozwiązywanie konfliktów), jak też zachowanie pokoju społecznego w przypadkach konfliktowych i kryzysowych.

W ramach realizacji zadania odbywała się promocja dialogu społecznego (działania informacyjne, publikacja informatorów). Zadania te zostały wykonane zgodnie z założeniami, m.in. dzięki współpracy z właściwymi podmiotami i uczestnikami działań. Na posiedzeniach plenarnych Rady Dialogu Społecznego, Prezydium Rady oraz Zespołów Problemowych Rady prowadzony był dialog w sprawach wynagrodzeń i świadczeń społecznych oraz w innych sprawach społecznych lub gospodarczych.

Rada brała udział w pracach nad projektem ustawy budżetowej poprzez możliwość:

- 1) opiniowania przez stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie wybranych wielkości makroekonomicznych stanowiących podstawę do opracowania projektu budżetu państwa na kolejny rok,
- 2) przedstawienia propozycji wzrostu w następnym roku: wynagrodzeń w gospodarce narodowej, w tym w państwowej sferze budżetowej, a także minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Organizowano też posiedzenia Trójstronnych Zespołów Branżowych, których celem było wypracowanie kierunków rozwiązań społeczno-gospodarczych w branżach i sektorach polskiej gospodarki, szczególnie objętych planami restrukturyzacyjnymi i innowacyjnymi.

Pomiar rezultatów zadania odnosi się do liczby organizacji i podmiotów administracji publicznej, z którymi MRPIPS współpracuje w ramach prowadzenia dialogu społecznego. Założeniem jest, iż dialog społeczny może być efektywny i skuteczny, jeśli jest prowadzony z udziałem jak

największej liczby podmiotów. Przy czym uwarunkowaniem realizacji miernika w danym roku jest także liczba i skala napięć i konfliktów społecznych, wpływających na liczbę spotkań ciał dialogowych, szczególnie zwoływanych ad hoc, dla potrzeb danego konfliktu. Wywołane sytuacją geopolityczną wcześniejsze perturbacje na rynku pracy związane m.in. ze skutkami konfliktu w Ukrainie, miały swoje przełożenie na kondycję przedsiębiorstw oraz sytuacji pracowników. Wprowadzone rozwiązania niwelujące negatywne skutki tych wydarzeń (takie jak: osłony w zakresie cen energii, podniesienie płacy minimalnej), wpłynęły na relacje w obszarze dialogu pomiędzy pracodawcami i pracownikami – w szczególności odnotowano mniej sporów zbiorowych, a także innych zagadnień i problemów wymagających interwencji/zaangażowania w obszarze dialogu społecznego. Wynikające z powyższych uwarunkowań ograniczenie potrzeby angażowania nowych podmiotów dialogu i partnerstwa, wpłynęło na zrealizowanie w roku 2024 miernika na poziomie niższym od pierwotnie planowanego.

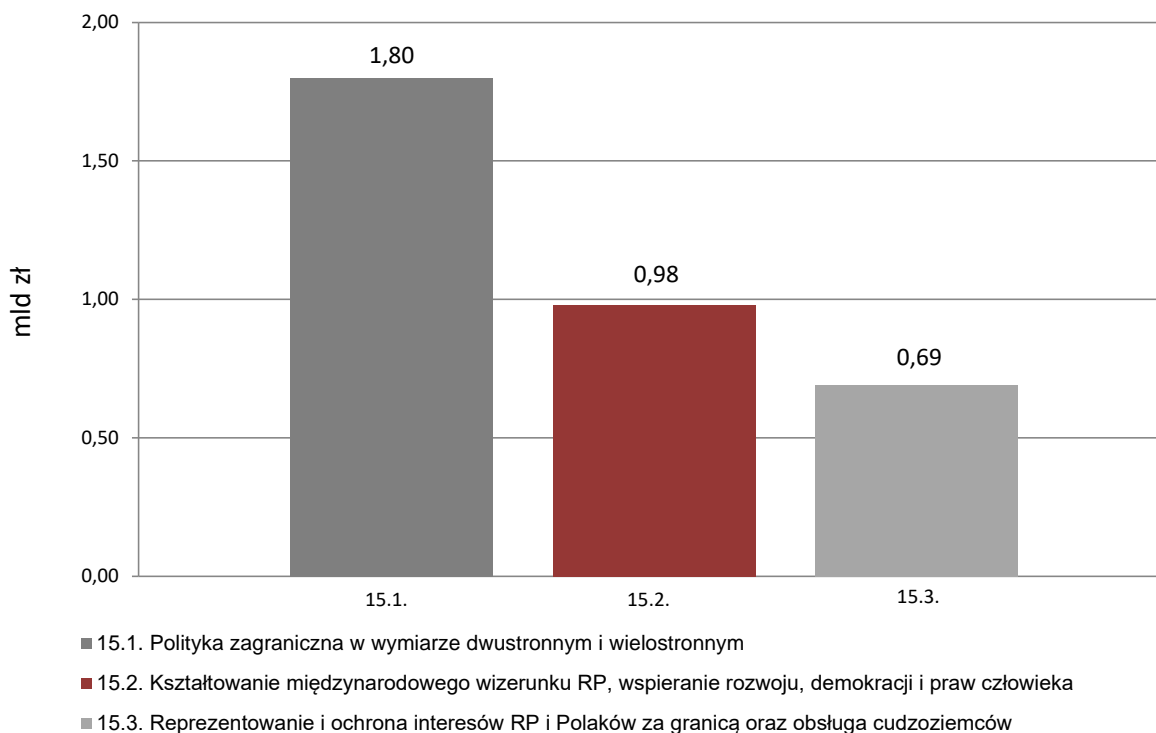
Funkcja 15.

Polityka zagraniczna

Funkcja obejmowała relacje Rzeczypospolitej Polskiej z innymi państwami oraz z organizacjami międzynarodowymi. Działalność w tym obszarze miała na celu identyfikację oraz ochronę interesów Polski w środowisku międzynarodowym. Priorytetem polskiej polityki zagranicznej było m.in. zapewnienie Rzeczypospolitej Polskiej bezpieczeństwa, możliwości rozwoju oraz umacnianie znaczenia w wymiarze międzynarodowym. Funkcja obejmowała koordynację polityki zagranicznej państwa, reprezentowanie Rzeczypospolitej Polskiej w stosunkach międzynarodowych oraz ochronę polskich obywateli i osób prawnych za granicą. Istotne znaczenie miało kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski m.in. poprzez promocję kultury i dziedzictwa narodowego za granicą oraz działania na rzecz rozwoju demokracji i promocji praw człowieka na świecie, a także udział Rzeczypospolitej Polskiej w międzynarodowej współpracy rozwojowej.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 15. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **3.466.167 tys. zł.**

Wykres 15: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 15.1. Polityka zagraniczna w wymiarze dwustronnym i wielostronnym

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie obejmowało działalność państwa na rzecz realizacji interesów Polski w ramach dwustronnych i wielostronnych stosunków w wymiarze politycznym, bezpieczeństwa oraz gospodarczym. Było ono realizowane poprzez współdziałanie z innymi państwami, a także poprzez udział Polski we współpracy na forum organizacji międzynarodowych, w szczególności Sojuszu Północnoatlantyckiego, kluczowego dla zagwarantowania bezpieczeństwa państwu polskiemu i jego obywatelom, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Organizacji Narodów Zjednoczonych i organizacji wyspecjalizowanych systemu Narodów Zjednoczonych, Rady Europy, Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, czy porozumień i inicjatyw regionalnych takich jak G20, V4 (Grupa Wyszehradzka), czy Inicjatywa Trójmorza, a także międzynarodowych instytucji finansowych (np. Grupy Banku Światowego, EBI, BRRE, EBOR i MFW). Prowadzona była koordynacja działań administracji rządowej w zakresie polskiej polityki zagranicznej, zarówno w kontekście kształtowania kierunków jej rozwoju, jak też w odniesieniu do umów międzynarodowych i problematyki prawno-międzynarodowej. Istotnymi obszarami działalności ujętymi w ramach zadania były:

- kształtowanie i koordynacja polityki RP w Unii Europejskiej w odniesieniu do spraw członkostwa Polski w UE (w tym koordynacja udziału Polski w procesie decyzyjnym UE, udział Polski w posiedzeniach Rady Europejskiej, Rady UE, współpraca z instytucjami UE, koordynacja procesu wdrażania prawa Unii Europejskiej do polskiego systemu prawa oraz udział w postępowaniach w sprawie naruszenia przez Rzeczpospolitą Polską prawa Unii Europejskiej prowadzonych przez instytucje i organy Unii Europejskiej, opiniowanie o zgodności z prawem Unii Europejskiej rządowych projektów aktów prawa powszechnie obowiązującego oraz przygotowania do przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w I połowie 2025 r.),
- umacnianie bezpieczeństwa zewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej (w tym bezpieczeństwa politycznego i wojskowego, jak też ekonomicznego, energetycznego oraz ekologicznego, a także zagwarantowanie bezpieczeństwa placówek zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej).

W zakresie zadania ujęto również działania związane ze wsparciem dwustronnej i wielostronnej współpracy gospodarczej, w tym również w kontekście dyplomacji ekonomicznej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów**, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Przemysłu, Ministerstwo Aktywów Państwowych, Kancelarię Senatu, Urząd Zamówień Publicznych, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Główny Urząd

Statystyczny, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Główny Urząd Miar oraz Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.

Celami określonymi dla zadania były:

- rozwój dwustronnych i wielostronnych stosunków politycznych i gospodarczych;
- zapewnienie adekwatnej do celów polskiej polityki zagranicznej reprezentacji dyplomatycznej na świecie;
- zapewnienie ochrony interesów Rzeczypospolitej Polskiej na forum Unii Europejskiej.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 15.1. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.976.156	0	1.800.513	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba konsultacji politycznych i przedsięwzięć ekonomicznych organizowanych przez MSZ (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	61	82

Komentarz:

Planowane wartości miernika dotyczą obszaru właściwego dla spraw zagranicznych i stanowią sumę konsultacji politycznych i ekonomicznych o charakterze dwustronnym i wielostronnym zrealizowanych na szczeblu kierownictwa MSZ. Prognozy wartości miernika wynikały z planowanego kalendarza wizyt i spotkań członków kierownictwa resortu. Działania realizowane w ramach zadania wynikały z członkostwa RP w UE, NATO, ONZ i innych organizacjach międzynarodowych.

Zasadniczymi uwarunkowaniami mającymi wpływ na realizację zadania były: niestabilna sytuacja międzynarodowa, spowodowana przedłużającą się agresją rosyjską na Ukrainę, a także eskalacja konfliktu na Bliskim Wschodzie.

Inicjatywy podejmowane w ramach zadania skoncentrowane były przede wszystkim na umacnianiu wizerunku Polski jako nowoczesnego państwa oraz wiarygodnego dostawcę nowoczesnych rozwiązań technologicznych, z naciskiem na obszary priorytetowe. W ramach działań skupiono się także na wzmacnianiu wizerunku i pozycji Polski na forum organizacji międzynarodowych o profilu gospodarczym (m.in. Organization for Economic Cooperation and Development – udział w High-Level Conference on South East Europe). Ponadto realizowano zadania wynikające z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego.

Zagadnieniami newralgicznymi na agendzie międzynarodowej pozostawały:

- konieczność obrony porządku opartego na prawie międzynarodowym, promowanie i ochrona praw człowieka, a także międzynarodowego prawa humanitarnego,
- przyczynianie się do utrzymania pokoju i bezpieczeństwa,
- dostarczanie pomocy humanitarnej,
- ochrona klimatu i bezpieczeństwa żywnościowego,

- konieczność przyspieszenia realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Do najważniejszych przedsięwzięć podjętych w toku realizacji zadania, w ramach reprezentacji interesów Polski i polskiego punktu widzenia podczas najważniejszych spotkań organów oraz agencji wyspecjalizowanych ONZ, należy zaliczyć:

- 1) aktywny udział w debatach Rady Bezpieczeństwa, ZO ONZ i spotkaniach innych organów ONZ – konsekwentne wyrażanie poparcia dla fundamentalnych wartości i zasad, na których opiera się ład międzynarodowy i odwoływanie się do Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego, w tym humanitarnego i praw człowieka, w tym w kontekście wojny w Ukrainie i eskalacji konfliktu na Bliskim Wschodzie,
- 2) działania na rzecz zwalczania dezinformacji oraz pociągnięcia Rosji do odpowiedzialności (szczególna uwaga poświęcana była ochronie ludności cywilnej Ukrainy, a zwłaszcza dzieci),
- 3) udział w Szczycie dla Przyszłości i negocjacjach Paktu dla Przyszłości – działania te miały na celu przyspieszenie realizacji Agendy 2030 oraz poprawę efektywności ONZ,
- 4) zaangażowanie w problematykę operacji doprowadzając do przyjęcia oświadczenia ponad 40 państw ws. zagwarantowania bezpieczeństwa personelu misji UNIFIL w Libanie,
- 5) aktywność w tematyce budowania pokoju w związku z trwającym członkostwem w Komisji Budowania Pokoju (kadencja 2024-2025),
- 6) udział w pracach Rady Gospodarczej i Społecznej w związku z członkostwem w ECOSOC (2024-2026),
- 7) przygotowanie udziału delegacji polskiej w Forum Wysokiego Szczebla (8-17 lipca 2024 r.),
- 8) przygotowanie polskiej delegacji do udziału w debacie generalnej 79. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku oraz w spotkaniach przy okazji tygodnia wysokiego szczebla 79. sesji ZO ONZ (23–27.09.2024 r.),
- 9) koordynacja przygotowania wizyty ministra spraw zagranicznych w Nowym Jorku w związku z drugą rocznicą rosyjskiej agresji na Ukrainę.

Ponadto w ramach zadania:

- 1) zapewniono udział Polski w: comiesięcznych posiedzeniach Rady do Spraw Zagranicznych UE oraz w tygodniu wysokiego szczebla 79. sesji ZO ONZ,
- 2) odbyły się (z uczestnictwem Polski) konsultacje polityczne dwu- i wielostronne, dotyczące m.in. polityki bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z rosyjską agresją przeciwko Ukrainie.

Liczba przedstawicielstw dyplomatycznych RP, stałych przedstawicielstw RP przy organizacjach międzynarodowych oraz innych placówek zagranicznych niebędących urzędami konsularnymi, instytutami polskimi i ośrodkami kultury polskiej (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	107	104
Komentarz: <p>Miernik odzwierciedla liczbę przedstawicielstw dyplomatycznych RP w świecie (w tym: ambasady, stałe przedstawicielstwa). Głównymi uwarunkowaniami realizacji zadania są: sytuacja geopolityczna, dynamika współpracy z innymi krajami oraz na forum organizacji międzynarodowych, w tym NATO, Unii Europejskiej, Organizacji Narodów Zjednoczonych, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie czy Rady Europy, zarówno w obszarze politycznym, gospodarczym i bezpieczeństwa, a także kwestie organizacyjne, w tym kadrowe, infrastrukturalne oraz stan relacji dwustronnych z państwem przyjmującym. Wykonanie zadania</p>		

wpływa na skuteczność realizacji celów polskiej polityki zagranicznej w obszarze politycznym, bezpieczeństwa i rozwoju społeczno-gospodarczego.

Wartość miernika na koniec grudnia 2024 r. wyniosła 104 przedstawicielstwa dyplomatyczne RP w świecie, na które składało się 95 ambasad, 7 stałych przedstawicielstw przy organizacjach międzynarodowych oraz 2 placówki zagraniczne niebędące urzędami konsularnymi, instytucjami polskimi i ośrodkami kultury polskiej.

W 2024 r. zlikwidowano następujące placówki zagraniczne:

- 1) Ambasada RP w Republice Sudanu z siedzibą w Chartumie,
- 2) Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej przy organizacjach Narodów Zjednoczonych w Rzymie,
- 3) Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej przy Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w Wiedniu.

Decyzja o likwidacji Ambasady RP w Republice Sudanu wynikała z przedłużającego się stanu wojny domowej w Sudanie i braku perspektyw na przewrócenie warunków bezpieczeństwa umożliwiających powrót misji dyplomatycznych do Chartumu. Po likwidacji placówki terytorium Sudanu włączono do okręgu konsularnego Ambasady RP w Arabskiej Republice Egiptu z siedzibą w Kairze. Z kolei Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej (SP) przy organizacjach Narodów Zjednoczonych w Rzymie oraz SP przy Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w Wiedniu zostały zlikwidowane w oparciu o analizę interesów RP w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz zasadę celowego i rzetelnego gospodarowania środkami publicznymi. Zadania SP w Rzymie przejęła Ambasada RP w Republice Włoskiej z siedzibą w Rzymie, a SP w Wiedniu – Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej przy Biurze Narodów Zjednoczonych i organizacjach międzynarodowych w Wiedniu.

Liczba konsultacji politycznych i ekonomicznych organizowanych przez KPRM dotyczących agendy UE na szczeblu ministra ds. UE (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	90	103

Komentarz:

Aktywne uczestnictwo w dyskusjach na forum UE ma kluczowe znaczenie dla ochrony interesów państwa polskiego i obywateli polskich w zakresie politycznym, gospodarczym i społecznym, a także dla zapewnienia adekwatnej pozycji Polski w Europie i na świecie.

Wykonana liczba konsultacji wynikała z kalendarza wizyt i spotkań ministra ds. UE w KPRM.

Na wykonanie wartości miernika wpływ miała intensyfikacja agendy europejskiej, co było związane z przygotowaniem (przedsięwzięciami o charakterze strategicznym) do przejęcia przez Polskę przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej. W celu zapewnienia efektywnej współpracy z instytucjami unijnymi, Minister do spraw Unii Europejskiej nawiązał liczne kontakty z jej przedstawicielami, w tym spotkał się z Sekretarzem Generalną Komisji Europejskiej Panią Ilze Juhansone (22 listopada 2024 r., Warszawa) oraz Sekretarzem Generalną Rady Unii Europejskiej Panią Thérèse Blanchet (5 grudnia 2024 r., Warszawa). Dodatkowo w dniach 25-26 listopada 2024 r. Minister do spraw Unii Europejskiej wziął udział w Konferencji Przewodniczących Komisji w Parlamencie Europejskim w Strasburgu, podczas której prezentował program prac polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Minister do spraw Unii Europejskiej wykazywał się wysoką aktywnością na forum Unii Europejskiej podczas licznych spotkań odbywających się przy okazji udziału w Radzie do Spraw Ogólnych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Polski Instytut Spraw Międzynarodowych**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 13,23 mln zł.

Zadanie 15.2. Kształtowanie międzynarodowego wizerunku RP, wspieranie rozwoju, demokracji i praw człowieka

W ramach zadania państwo realizowało inicjatywy związane z kształtowaniem pozytywnego wizerunku RP za granicą jako wiarygodnego partnera, m.in. poprzez działania dyplomacji w obszarze współpracy rozwojowej, promocji gospodarki, kultury, nauki. Prowadziło działania na rzecz koordynacji aktywności ministerstw i instytucji im podległych w zakresie promocji kraju. Państwo angażowało się też na rzecz budowania „soft power” Polski, wspierania rozwoju demokracji, promowania praw człowieka na świecie, a także na rzecz aktywnego udziału Polski w międzynarodowych wysiłkach mających zapewnić zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy na świecie oraz w niesienie pomocy o charakterze humanitarnym. W celu budowania międzynarodowego dialogu, uzyskania zrozumienia i poparcia dla polskich interesów w wymiarze regionalnym i globalnym oraz wzmocnienia potencjału społeczeństwa obywatelskiego w kraju i za granicą realizowane były inicjatywy dyplomacji publicznej i kulturalnej w zakresie upowszechniania wiedzy o Polsce oraz informowania o polityce zagranicznej naszego kraju.

Zadanie realizowane było przez: **Ministerstwo Spraw Zagranicznych**, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zapewnienie udziału Polski w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz umacniania demokracji i przestrzegania praw człowieka na świecie;**
- **kształtowanie i umocnienie pozytywnego wizerunku Polski za granicą.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 15.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	694.541	0	976.534	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stopień realizacji przedsięwzięć rozwojowych oraz promujących demokrację i prawa człowieka (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	92	100

Komentarz:

Miernik dotyczy oceny skuteczności działań MSZ w obszarze współpracy rozwojowej, promocji demokracji i praw człowieka.

Podstawą działań realizowanych w ramach zadania był „Plan współpracy rozwojowej w 2024 r.”. Zadania mające wpływ na wykonanie miernika były realizowane we współpracy z organami administracji centralnej, organizacjami pozarządowymi i samorządami oraz Krajową Szkołą Administracji Publicznej im. Lecha Kaczyńskiego, a także placówkami zagranicznymi.

Ponadto, na wykonanie wartości miernika w 2024 r. wpływ miały m.in. takie czynniki, jak:

- 1) realizacja spotkań na forach prawnoczwolowiecznych w różnym formacie (osobistym, online, bądź hybrydowym),
- 2) reagowanie ad hoc na dynamiczną sytuację międzynarodową (w tym związaną z agresją Rosji na Ukrainę),
- 3) realizacja zaplanowanych działań w odniesieniu do praw człowieka i promocji demokracji, tj. przede wszystkim koordynacja aktywności Polski w czasie sesji Rady Praw Człowieka ONZ w Genewie w ostatnim roku.

Do najważniejszych przedsięwzięć podjętych w 2024 r., w toku realizacji zadania budżetowego należy zaliczyć m.in.:

- 1) koordynację i zapewnienie obsługi uczestnictwa Polski w sesjach Rady Praw Człowieka ONZ wraz z uwzględnieniem w niej polskich priorytetów merytorycznych oraz geograficznych,
- 2) przygotowanie merytoryczne i organizacyjne udziału delegacji RP w sesjach III Komitetu ZO ONZ oraz opracowywanie wystąpień narodowych,
- 3) inicjowanie działań w związku z pogarszaniem się sytuacji praw człowieka w Rosji i na Białorusi,
- 4) działania na rzecz utrzymania roli gospodarza głównych spotkań wymiaru ludzkiego OBWE, organizowanych w Warszawie przez Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (ODIHR),
- 5) podejmowanie działań w odniesieniu do praw człowieka w ramach aktywności Unii Europejskiej oraz Rady Europy,
- 6) przygotowanie do sprawowania prezydencji w Radzie UE (w obszarze praw człowieka i promocji demokracji), wiązało się to z opracowaniem priorytetów oraz intensyfikacją kontaktów roboczych ze Stałym Przedstawicielstwem RP przy UE w Brukseli oraz Europejską Służbą Działania Zewnętrznego,
- 7) przygotowanie merytoryczne i organizacyjne 12. edycji konferencji „Warszawski Dialog na Rzecz Demokracji” połączonej z obchodami 75. rocznicy utworzenia Rady Europy,
- 8) reaktywację Nagrody Solidarności im. Lecha Wałęsy i organizację ceremonii jej wręczenia.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba pozytywnych relacji medialnych o Polsce inspirowanych działaniami placówek zagranicznych (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	nie mniej niż 4.500	7.808
Komentarz: <p>Miernik obrazuje liczbę pozytywnych komunikatów dotyczących naszego kraju odzwierciedlając tym samym efektywność i skuteczność działań w obszarze budowania i umacniania korzystnego wizerunku Polski za granicą. Wartość miernika uwzględnia pozytywne relacje medialne powstałe</p>		

w efekcie dyplomatycznej, konsularnej i promocyjnej aktywności polskich placówek zagranicznych, w tym także wystąpienia/wywiady przedstawicieli placówek w mediach.

Miernik dotyczy komunikacji tj. dziedziny, w której wyjątkowo trudno precyzyjnie zaplanować efekty działań. Odchylenia w osiągnięciu miernika mogą wynikać ze specyfiki funkcjonowania mediów i uwarunkowań polityki informacyjnej poszczególnych redakcji, zmiany punktu ciężkości, jeśli chodzi o zainteresowanie tematem odbiorców danego medium, zmiany uwarunkowań politycznych, gospodarczych i kulturowych w krajach akredytacji placówki zagranicznej, a także zmiany w sytuacji międzynarodowej.

Ostateczna wartość miernika osiągnięta na koniec 2024 r. przekroczyła znacząco planowaną minimalną wartość, była także nieznacznie wyższa od osiągniętej w 2023 r. (7.788 szt.). Jest ona, co do zasady, wynikiem powyższych elementów oraz większej aktywności polskich placówek zagranicznych we współpracy z mediami zagranicznymi. Polska w mediach była postrzegana jako kraj przyfrontowy w związku z wojną w Ukrainie, zabiegający o poprawę sytuacji bezpieczeństwa państwa i całej Europy.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Polski Instytut Spraw Międzynarodowych**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 8,27 mln zł.

Zadanie 15.3. Reprezentowanie i ochrona interesów RP i Polaków za granicą oraz obsługa cudzoziemców

Realizacja zadania służyła ochronie interesów obywateli polskich za granicą, obejmując jednocześnie sprawy związane z reprezentacją i ochroną interesów międzynarodowych RP. Państwo zapewniało polskim obywatelom i osobom prawnym pomoc i obsługę konsularną za granicą. Realizowało również w placówkach zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej czynności na rzecz cudzoziemców i zagranicznych osób prawnych. W ramach zadania zapewniano też reprezentację i ochronę interesów RP przed międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka oraz wspierano sprawne i terminowe wykonanie orzeczeń i decyzji tych instytucji. Ponadto, realizowana działalność dysponenta miała na celu utrzymanie więzi Polonii i Polaków za granicą z ojczyzną poprzez działania o charakterze kulturowym, edukacyjnym, medialnym oraz w zakresie pomocy charytatywnej, a także ochronę praw mniejszości polskich, wspieranie struktur organizacji polonijnych i pomoc w utrzymaniu wykorzystywanej przez nie infrastruktury.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Zagranicznych**, Kancelarię Senatu oraz Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zapewnienie reprezentacji RP w sprawach przed międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka obsługiwanych przez Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych;**
- **zapewnienie dostępności usług konsularnych dla obywateli RP i cudzoziemców.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 15.3. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	684.774	0	689.120	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Relacja liczby postępowań przed międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka, w których Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych zapewnił reprezentację RP i w których podjęto działanie w imieniu Rządu RP, do liczby wszystkich postępowań przed międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka, które leżą w kompetencji Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	100	100

Komentarz:

Miernik odzwierciedla zaangażowanie w reprezentowanie i zapewnienie ochrony interesów RP we wszystkich sprawach przed międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka.

Realizacja zadania umożliwiła skuteczną i efektywną reprezentację Rzeczypospolitej Polskiej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (ETPC). Wielkość miernika w 2024 r. została w pełni zrealizowana w odniesieniu do wielkości założonej w planie.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba urzędów konsularnych RP (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	129	129

Komentarz:

Miernik dotyczy procesu tworzenia sieci polskich urzędów konsularnych w świecie. Realizacja zadania służyła zapewnieniu usług ukierunkowanych na ochronę interesów międzynarodowych RP i obywateli polskich podczas pobytu za granicą.

W 2024 r. liczba funkcjonujących urzędów konsularnych wyniosła 129 szt. Była ona wyższa od stanu w 2023 r. (128 urzędów konsularnych RP) w związku z rozpoczęciem działalności wydziału konsularnego w Ambasadzie RP w Ulan-Bator od 1 stycznia 2024 r.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

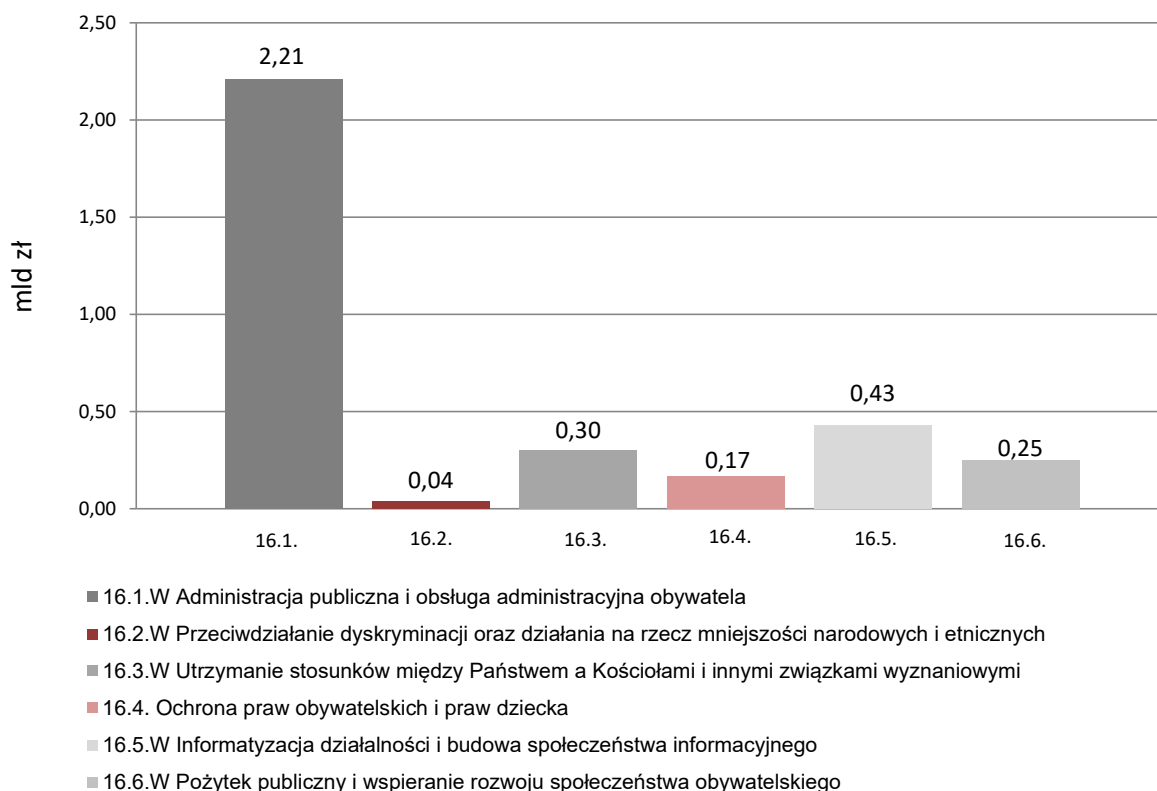
Funkcja 16.

Sprawy obywatelskie

Funkcja obejmowała obszar działalności państwa związany z organizacją urzędów administracji publicznej oraz procedur administracyjnych, obsługą administracyjną obywateli, ewidencją ludności, dowodami osobistymi i paszportami, rejestracją stanu cywilnego. W tym obszarze państwo realizowało przedsięwzięcia związane z informatyzacją działalności i budową społeczeństwa informacyjnego. Organy administracji publicznej dbały o zapewnienie ochrony przysługujących praw obywatelskich, praw dziecka oraz ochrony danych osobowych. Obszar ten obejmował również stosunki Państwa z Kościołem Katolickim, innymi kościołami i związkami wyznaniowymi oraz kwestie związane z zachowaniem i rozwojem tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz języków regionalnych.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 16. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **3.389.221 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 19.932 tys. zł.

Wykres 16: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 16.1.W Administracja publiczna i obsługa administracyjna obywatela

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie obejmowało szeroki zakres spraw związanych z funkcjonowaniem jednostek samorządu terytorialnego, działalnością wojewodów i zespolonej administracji rządowej. W ramach zadania realizowane były działania związane z działaniem administracji publicznej oraz przedsięwzięcia stanowiące o jakości usług świadczonych przez administrację na rzecz obywateli. W szczególności w ramach zadania realizowane były sprawy dotyczące m.in. ewidencji ludności, rejestracji stanu cywilnego, zmiany imion i nazwisk, obywatelstwa polskiego, czy wydawania dowodów osobistych lub paszportów. Zapewniano funkcjonowanie centralnych systemów ewidencji państwowych. Prowadzone były też sprawy dotyczące obywatelstwa polskiego i repatriacji (w tym związanych z nabyciem obywatelstwa polskiego w trybie repatriacji oraz pomocy dla repatriantów). Realizowane były zadania na rzecz współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz jego harmonijnego rozwoju i podnoszenia standardów jego działania. Wykonywany był także nadzór prawny wojewody nad jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi jednostkami podlegającymi nadzorowi. Sprawowana była funkcja organu wyższego stopnia w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości jednostek samorządu terytorialnego oraz orzekanie w innych sprawach na zasadach określonych w ustawach (SKO). Prowadzone były sprawy związane z działalnością wojewodów i funkcjonowaniem terenowej administracji rządowej. Finansowane były zadania z zakresu prawa humanitarnego (prowadzenie Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań PCK).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, **Ministerstwo Cyfryzacji**, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Samorządowe Kolegia Odwoławcze, Wojewodów, Centralny Ośrodek Informatyki oraz Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców.

Celami określonymi dla zadania były:

- **poprawa obsługi administracyjnej obywatela;**
- **zwiększanie liczby bezpośrednich użytkowników korzystających z usług elektronicznych w zakresie dostępu do danych zgromadzonych w rejestrach publicznych prowadzonych przez MC w danym roku w stosunku do roku bazowego.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 16.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.439.036	11.822	2.203.728	5.323

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Wskaźnik braku beczynności/przewlekłości prowadzenia postępowań w zakresie skarg wpływających do sądów administracyjnych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	55	62,93
Komentarz: <p>Wartość miernika odzwierciedla skuteczność działań państwa na rzecz poprawy obsługi administracyjnej obywatela i zapewnienia przysługujących praw obywatelskich. Miernik pozwala na pomiar wpływających do sądów administracyjnych skarg składanych przez obywateli niezadowolonych z szybkości prowadzonego postępowania przez urzędy na terenie całego kraju.</p> <p>Miernik uwzględnia sprawy prowadzone nie tylko przez organy administracji rządowej, ale również przez inne organy np. przez jednostki samorządu terytorialnego, czego nie można uniknąć z uwagi na brak statystyk sądowych, które uwzględniałyby źródła pochodzenia skarg.</p> <p>Wzrost wartości wykonania miernika o 7,87 p.p. w stosunku do roku ubiegłego, oznacza zmniejszenie liczby zgłaszanych skarg na beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez urzędy.</p>		

Czas personalizacji dokumentów tożsamości (w dniach)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	5	2,39
Komentarz: <p>Miernik odzwierciedla stopień realizacji wyznaczonego celu – minimalizacji czasu personalizacji dokumentu tożsamości, a tym samym poprawy obsługi administracyjnej obywatela. Miernik dotyczy następujących rodzajów dokumentów: dowód osobisty, paszport biometryczny, Karta Polaka, karta pobytu.</p> <p>Wynik czasu personalizacji pozwolił na zachowanie ustawowo określonych terminów dotyczących wydania dokumentów tożsamości. Osiągnięta wartość miernika wynika z optymalizacji procesów monitoringu wpływu dokumentów do Centrum Personalizacji Dokumentów. Działanie to zapewnia szybsze otrzymanie dokumentów, wpływając tym samym na poprawę jakości oferowanych usług oraz wzrost zaufania obywatela do administracji publicznej.</p> <p>Średni czas personalizacji dokumentów w roku 2024 (w dniach) dla poszczególnych rodzajów dokumentów wynosił:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Dowód – 2,42 dnia,2) Paszport – 2,5 dnia,3) Karta Polaka – 2,21 dnia,4) Karta pobytu – 2,44 dnia. <p>Na korzystne wykonanie miernika względem wartości planowanej wpłynęły w 2024 r. następujące uwarunkowania:</p> <ol style="list-style-type: none">1) wykorzystanie 100% możliwości produkcyjnych dostępnego parku maszynowego,2) praca w systemie wielozmianowym,		

3) relokacja pracowników w zależności od zapotrzebowania.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Relacja liczby użytkowników korzystających z usług elektronicznych w zakresie dostępu do danych zgromadzonych w rejestrach publicznych prowadzonych przez MC w danym roku N w stosunku do roku bazowego N-2 (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	130	125,92

Komentarz:

Miernik pokazuje liczbę faktycznych użytkowników korzystających z dostępu do danych zgromadzonych w rejestrach publicznych. Pozwala na monitorowanie zakresu dostępności usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną, a pośrednio stopnia nowoczesności i bezpieczeństwa funkcjonujących systemów teleinformatycznych rejestrów publicznych. Realizacja zadania uwarunkowana jest usprawnianiem i rozszerzeniem dostępu do zasobów informacyjnych sektora publicznego.

Odnutowywany jest wzrost wskaźnika użytkowników, który jednak nie ma charakteru stałego (w 2024 r. był on na poziomie niższym od planowanego).

Wpływ na wykonaną wartość wskaźnika miały:

- 1) liczba udostępnianych aplikacji administracji publicznej,
- 2) stopień zainteresowania korzystaniem z przygotowanych rozwiązań przez potencjalnych użytkowników,
- 3) zakres katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskania dostępu do danych do realizacji zadań ustawowych (w 2024, tak jak w ostatnich latach katalog ten nie uległ znaczącemu rozszerzeniu stąd też potencjał do dalszego wzrostu również może być mniejszy niż zakładany).

W sierpniu 2024 r. wszedł w życie przepis poszerzający krąg podmiotów uprawnionych do dostępu do Rejestru Stanu Cywilnego w ramach Systemu Rejestrów Państwowych (SRP) o Ministerstwo Sprawiedliwości i sądy (przepisy w tym przedmiocie zostały opublikowane w sierpniu 2023 r.). Podjęto działania w celu zapewnienia dostępu wszystkim sądom, jednakże proces ten przedłuża się z uwagi na długotrwały charakter toczących się postępowań administracyjnych i wydania decyzji dostępowej dla każdego sądu. Podobne działania w odniesieniu do sądów podjęto także w przypadku Rejestru Danych Osobistych (RDO) i Rejestru Danych Kontaktowych (RDK).

Jednocześnie, zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zakończono realizację wsparcia obywateli Ukrainy związanego ze świadczeniem na pokrycie kosztów zakwaterowania i wyżywienia, co przyczyniło się do zmniejszenia liczby użytkowników SRP korzystających z dostępu do rejestru zakwaterowań, głównie o użytkowników takich instytucji jak MOPS czy GOPS.

W 2024 r. katalog podmiotów uprawnionych do dostępu do danych z ewidencji CEPiK nie został rozszerzony, ponieważ nie wprowadzono przepisów prawnych, które zmieniałyby zakres podmiotów uprawnionych do korzystania z tych danych. Podobnie jak w przypadku Systemu Rejestrów Państwowych (SRP), również w odniesieniu do ewidencji pojazdów i kierowców podjęto działania zmierzające do udostępnienia danych sądom. Jednak ze względu na obowiązujący stan prawny oraz czasochłonny charakter postępowań administracyjnych, których zakończenie wiąże się

z wydaniem indywidualnej decyzji dostępowej przez Ministra Cyfryzacji dla każdego sądu, proces ten ulega wydłużeniu.

Działaniami podjętymi w celu wzmocnienia realizacji miernika były w szczególności:

- 1) w zakresie Systemu Rejestrów Państwowych (SRP) było uruchomienie rejestru zastrzeżeń numerów PESEL od czerwca 2024 r. (ponad 600 nowych podmiotów, które otrzymały dostęp),
- 2) w zakresie systemu CEPIK prowadzone były prace w następujących obszarach:
 - a) integracja z organami właściwymi w zakresie realizacji zadań związanych z prowadzeniem stref czystego transportu, zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 17 lipca 2024 r. w sprawie rodzaju i zakresu danych udostępnianych z centralnej ewidencji pojazdów,
 - b) integracja z Ministerstwem Finansów w zakresie usługi umożliwiającej pobieranie informacji o właścicielach i użytkownikach pojazdów zarejestrowanych poza granicami Polski,
 - c) bieżąca realizacja postępowań administracyjnych kończących się wydaniem decyzji administracyjnych dla podmiotów uprawnionych do dostępu do danych na podstawie przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym (w tym m.in. zakładów ubezpieczeń i komorników sądowych).

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centralny Ośrodek Informatyki**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 119,13 mln zł;
2. **Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 96,98 mln zł.

Zadanie 16.2.W Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych

W ramach realizacji zadania podtrzymywana była tożsamość kulturowa mniejszości narodowych i etnicznych. Realizowane były działania na rzecz tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego. Wspierane były instytucje kulturowe, ruch artystyczny i twórczość mniejszości oraz imprezy artystyczne mające istotne znaczenie dla kultury mniejszości, a także wydawane są książki, czasopisma, periodyki w językach mniejszości lub w języku polskim, prowadzone były biblioteki, zapewniano ochronę miejsc związanych z kulturą mniejszości, propagowana była także wiedza z zakresu tej problematyki. W szczególności realizowane były działania na rzecz integracji społeczności romskiej w Polsce m.in. uruchomienie systemów stypendialnych dla uczniów i studentów romskich.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, **Ministerstwo Edukacji Narodowej** oraz **Wojewodów**.

Celem określonym dla zadania było **zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 16.2.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	25.439	0	35.032	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba osób, będących odbiorcami zadań realizowanych na rzecz podtrzymania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych, w stosunku do liczby osób należących do tych mniejszości (liczba)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	4,2	5,7

Komentarz:

Miernik dotyczy działań podejmowanych przez państwo na rzecz ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowania i rozwoju języka regionalnego w rozumieniu ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

W ramach zadania realizowany był „Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”, którego koordynatorem jest minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, natomiast za realizację poszczególnych zadań odpowiadali bezpośrednio wojewodowie. Zadania objęte Programem, pod nadzorem urzędów wojewódzkich, realizowały jednostki samorządu terytorialnego, podmioty zaliczone do sektora finansów publicznych oraz organizacje pozarządowe, w tym organizacje mniejszości romskiej. Do wartości składowej miernika zaliczają się następujące zadania systemowe realizowane w ramach tego Programu: Program stypendialny Ministra SWiA dla uczniów romskich szkół ponadpodstawowych, Program stypendialny Ministra SWiA dla studentów romskich, Program stypendialny Ministra SWiA dla uczniów romskich szczególnie uzdolnionych, Studia podyplomowe – romologia oraz Program doskonalenia asystentów edukacji romskiej (AER) i nauczycieli wspomagających edukację uczniów romskich. Szczegółowy opis realizacji Programu został przedstawiony w rozdziale 4.4. Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Pomiar miernika umożliwia badanie rzeczywistego zainteresowania odbiorców zadaniami, na które przekazane zostały dotacje.

Dane (składowe) służące do wyliczenia wykonanej wartości miernika (zgodne z algorytmem określonym dla miernika) są następujące:

- 1) 2.310.444 – liczba odbiorców zadań realizowanych na rzecz podtrzymania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych (jako liczba uczestnictw w tych działaniach),
- 2) 404.823 – liczba osób deklarujących przynależność do mniejszości.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Zadanie 16.3.W Utrzymanie stosunków między Państwem a Kościołami i innymi związkami wyznaniowymi

W ramach zadania prowadzone jest szerokie spektrum działań zapewniających prawidłowe oraz sprawne wykonywanie ustawowych zadań wojewodów oraz ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych w stosunku do kościołów i związków wyznaniowych. Miały one na celu zabezpieczenie harmonijnego współdziałania państwa z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi, w tym umożliwiające zagwarantowanie prawa do wolności sumienia i wyznania. Prowadzony przez państwo był rejestr kościołów i innych związków wyznaniowych oraz sprawy związane z osobowością prawną kościelnych jednostek organizacyjnych, a także postępowania w sprawach roszczeń majątkowych kościelnych osób prawnych, jak też sprawy legislacyjne w obszarze prawa wyznaniowego. W ramach zadania realizowane były działania – wynikające z obowiązujących przepisów prawa – związane z obowiązkiem zapewnienia opieki duszpasterskiej (duszpasterstwa wojskowego) przez księży kapelanów żołnierzy zawodowych i księży kapelanów pracowników cywilnych wojska sprawujących posługę w strukturach Ordynariatu Polowego, Ewangelickiego Duszpasterstwa Wojskowego i Prawosławnego Ordynariatu Wojska Polskiego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, Ministerstwo Obrony Narodowej oraz Wojewodów.

Celem określonym dla zadania było **zagwarantowanie członkom wspólnot religijnych poszanowania wolności sumienia i wyznania**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 16.3.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	314.984	0	299.905	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Procent spraw z zakresu poszanowania wolności sumienia i wyznania załatwionych w terminie krótszym niż przewidziany w Kodeksie Postępowania Administracyjnego

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	70	69,61

Komentarz:

Miernik wskazuje na stopień realizacji jednego z celów działalności państwa, jakim jest właściwe, terminowe prowadzenie polityki wyznaniowej, w tym podtrzymywanie dobrych relacji pomiędzy państwem, a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi.

W 2024 r. łącznie załatwiono 1.935 spraw (przed terminem przewidzianym w KPA załatwiono 1.347 spraw, natomiast w terminie KPA 588 spraw), na co składały się:

- 334 powiadomienia załatwione przed terminem KPA,
- 375 zaświadczeń załatwionych przed terminem KPA,
- 73 wyciągi z Rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych załatwionych przed terminem KPA,
- 377 spraw dot. Funduszu Kościelnego załatwionych przed terminem KPA,
- 188 udzielanych odpowiedzi i wyjaśnień dot. przepisów prawa wyznaniowego załatwionych przed terminem KPA,
- 8 postępowań administracyjnych w sprawach majątkowych kościelnych osób prawnych załatwionych w terminie KPA,
- 167 udzielonych odpowiedzi i wyjaśnień dot. przepisów prawa wyznaniowego załatwionych w terminie KPA,
- 299 zaświadczeń załatwionych w terminie KPA,
- 18 decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wydanych w terminie KPA,
- 96 spraw dot. Funduszu Kościelnego załatwionych w terminie KPA.

Uwarunkowaniem realizacji zadania w 2024 r. było m.in. zmniejszenie liczby wniosków o dotacje z Funduszu Kościelnego, przy jednoczesnym zachowaniu dużej aktywności wspólnot religijnych – kościołów i innych związków wyznaniowych.

Zadanie 16.4. Ochrona praw obywatelskich i praw dziecka

Realizacja zadania polegała na ochronie wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz innych przepisach prawa. W ramach zadania ujęta była działalność związana z badaniem ewentualnych naruszeń prawa oraz zasad współżycia i sprawiedliwości społecznej przez organy, organizacje i instytucje zobowiązane do przestrzegania i realizacji wolności człowieka i obywatela, w tym podejmowania interwencji w obronie praw i wolności konkretnej osoby, w przypadku podejrzenia istnienia naruszenia tych praw, a także działań o charakterze systemowym.

Zadanie swym zakresem obejmowało także działanie interwencyjne w sytuacjach naruszenia praw dziecka (zmierzające do ochrony dziecka przed przemocą, w tym cyberprzemocą, okrucieństwem, wyzyskiem, demoralizacją, zaniedbaniem oraz innym złym traktowaniem). Interwencje dotyczyły również ochrony praw małoletnich obywateli polskich za granicą oraz praw małoletnich cudzoziemców przybywających do Polski i przebywających na jej terytorium. Zadanie obejmowało również promocję praw dzieci.

Ponadto, prowadzona była działalność edukacyjno-informacyjna w zakresie praw pacjentów oraz interwencyjna w obszarze naruszeń tych praw. Sprawowana była też kontrola nad jednostkami przetwarzającymi dane osobowe.

Zadanie realizowane było przez **Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Urząd Ochrony Danych Osobowych** oraz Państwową Komisję do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15.

Celami określonym dla zadania były:

- przeciwdziałanie i zapobieganie naruszeniom wolności i praw człowieka i obywatela;
- przeciwdziałanie i zapobieganie naruszeniom praw dziecka;
- zwiększenie bezpieczeństwa danych osobowych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 16.4. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	178.624	0	167.405	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba wystąpień generalnych RPO pozytywnie zakończonych w stosunku do liczby wystąpień generalnych RPO skierowanych i zakończonych w okresie sprawozdawczym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 60	72.9

Komentarz:

Realizacja zadania służy ochronie praw i wolności oraz zwiększeniu zaufania obywateli do państwa i prawa. Miernik odnosi się do oceny działań Rzecznika Praw Obywatelskich w kontaktach z podmiotami publicznymi oraz efektywności i skuteczności Rzecznika w działaniach mających charakter systemowy. Pozwala ocenić stopień realizacji zmian systemowych proponowanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

Na wysoką wartość miernika wpłynęła duża liczba spraw wskazujących na potrzebę zmian w prawie, bądź sposobie jego funkcjonowania, a także reakcja organów, do których Rzecznik kierował postulaty i propozycje zmian. Na spotkaniach kierownictwa Biura RPO, a także na okresowych spotkaniach Rzecznika z dyrektorami zespołów, monitorowane były działania podejmowane przez Urząd, m.in. pod kątem wystąpień generalnych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba spraw zakończonych przez RPD w stosunku do ogólnej liczby spraw, które wpłynęły w danym roku budżetowym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	80	96

Komentarz:

Miernik dotyczy działalności realizowanej przez Rzecznika Praw Dziecka (RPD), mającej zapewnić dziecku pełny i harmonijny rozwój, z poszanowaniem jego godności i podmiotowości. Wykonanie miernika (czas trwania rozpatrywanych spraw) zależy w głównej mierze od skali trudności spraw jakie wpływają do rozpatrzenia w danym roku budżetowym.

W 2024 r. do RPD kierowane były sprawy dotyczące problemów rodzinnych dzieci, w tym okolicznościowe, sprawy dotyczące nieprawidłowego traktowania dzieci, przemocy, cyberprzemocy, hejtu, wyzysku, demoralizacji, zaniedbania oraz innych przejawów złego traktowania. Rzecznik współpracował z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami i fundacjami działającymi na rzecz ochrony praw dziecka, a także z organami władzy publicznej. W razie potrzeby Rzecznik badał sprawę na miejscu, zlecał przeprowadzenie badań, sporządzenie ekspertyz i opinii. Ponadto wystosowywał on zapytania oraz kierował pisma do organizacji i instytucji w celu udzielenia informacji, złożenia wyjaśnień oraz udostępnienia akt i dokumentów niezbędnych do należytego rozpatrzenia spraw. W sytuacji, gdy prawa dziecka naruszane były

podczas spraw sądowych Rzecznik Praw Dziecka dzięki swoim ustawowym uprawnieniom przystępował do postępowań.

Uwarunkowaniami realizacji zadania w 2024 r. były takie czynniki jak: bardzo duży wpływ korespondencji do Biura, jak też zwiększona liczba podjętych spraw – interwencji ratujących życie i zdrowie (o 112% więcej w porównaniu do 2023 roku).

Stosunek liczby wykonanych decyzji przywracających stan zgodny z prawem do liczby wydanych przez Prezesa UODO decyzji dotyczących oceny funkcjonowania systemu ochrony danych osobowych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	100	77

Komentarz:

Wykonanie miernika dotyczy działalności Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (UODO) i ma istotne znaczenie w zapewnieniu odpowiedniego poziomu zastosowania środków bezpieczeństwa danych osobowych i prywatności obywateli. Ochrona tego dobra konstytucyjnego ma duży wpływ na wzmocnienie realizacji praw osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych osobowych, w szczególności w dobie nowych technologii. Jednocześnie rozwój gospodarki cyfrowej, na rynku wewnętrznym, wymaga zagwarantowania podmiotom danych osobowych realizacji ich praw do kontroli procesu przetwarzania danych oraz wzmocnienia pewności prawnej.

W 2024 roku miernik został wykonany na niższym poziomie od planowanego, co było skutkiem m.in.:

- 1) braku wykonalności wydanej decyzji w wyniku postępowań o ponowne rozpatrzenie sprawy,
- 2) w części spraw, które zostały zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, sąd wydawał postanowienia o wstrzymaniu wykonalności decyzji,
- 3) od części decyzji wydanych pod koniec roku 2024 zwrotne potwierdzenia ich odbioru przez strony wpłynęły dopiero w 2025 r.

W celu wsparcia procesu realizacji zadania w 2024 r. podejmowano następujące działania:

- 1) kierowano wezwania do podmiotów zobowiązanych – w celu zweryfikowania wykonania decyzji, jak też upomnienia w sytuacjach niewykonania decyzji,
- 2) wszczynano postępowania, w związku z nieprzestrzeganiem nakazu sformułowanego w decyzji,
- 3) wystawiano tytuły egzekucyjne w celu nałożenia grzywny, w związku z niewykonaniem nakazu o charakterze niepieniężnym lub w celu egzekucji kary pieniężnej.

Przedsięwzięcia strategiczne jakie podjął organ w roku 2024 skupiły się m.in. na bieżącej analizie obciążenia pracą poszczególnych jednostek organizacyjnych i podejmowaniu działań służących optymalizacji realizowanych zadań.

Zadanie 16.5.W Informatyzacja działalności i budowa społeczeństwa informacyjnego

W ramach zadania udostępniany był szeroki zakres usług administracji publicznej świadczonych drogą elektroniczną oraz podnoszona była efektywność administracji publicznej. Upowszechniane i wspierane było tworzenie oraz rozwój e-usług zorientowanych na użytkownika, ułatwienie dostępu do danych i usług oraz usprawnienie funkcjonowania administracji publicznej poprzez wykorzystanie systemów teleinformatycznych.

Zapewniana była ciągłość i terminowość aktualizacji istniejących baz systemowych. Finansowane było również utrzymanie i eksploatacja systemów teleinformatycznych wspierających funkcjonowanie e-usług publicznych. Podnoszone były kompetencje cyfrowe w administracji i umiejętność tworzenia produktów zorientowanych na potrzeby użytkowników. Promowane było także społeczeństwo informacyjne oraz upowszechniane były umiejętności informatyczne w społeczeństwie. Ważną dziedziną działalności publicznej było ponadto kształtowanie bezpieczeństwa cyberprzestrzeni, w tym m.in. wsparcie podmiotów zobowiązanych do zapewnienia cyberbezpieczeństwa. W zakresie zadania ujęto też informatyzację systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Cyfryzacji**, Wojewodów, Centralny Ośrodek Informatyki oraz Fundusz Cyberbezpieczeństwa.

Celem określonym dla zadania było **zwiększanie liczby użytkowników korzystających z mDowodu**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 16.5 w 2024 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.200.752	62.079	422.619	6.060

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba aktywnych instalacji dokumentu mObywatel (mDowód) (szt. w tys.)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	4.000	8.497

Komentarz:

Miernik określa stopień realizacji operacyjnego celu, polegającego na zwiększeniu liczby bezpośrednich użytkowników korzystających z dokumentu mobilnego mDowód. Odnosi się do liczby konkretnych działań, które są realizowane we wskazanym przedziale czasu. Określa liczbę użytkowników końcowych, czyli użytkowników, którzy na podstawie wydanych certyfikatów bezpośrednio korzystają z dostępu do danych zgromadzonych w systemie mObywatel prowadzonym przez Ministra Cyfryzacji.

Osiągnięta wartość miernika była ponad dwukrotnie większa od planowanej, w związku z uruchomieniem nowych usług i dokumentów w aplikacji mObywatel, tj.:

- Legitymacja senatorska,
- Legitymacja radcy prawnego i aplikanta radcowskiego,
- Prawo wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej,
- Firma,
- Prawo wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty,
- Bon energetyczny,
- Bezpiecznie w sieci i zgłoś nielegalne treści,
- Alert powodziowy,
- Legitymacja inżyniera budownictwa,

- Zagłosuj na pomysł.

Nowe dokumenty powiększyły potencjalne grono użytkowników zainteresowanych aplikacją.

Ponadto na koniec 2023 r. w aplikacji wdrożono usługę Zastrzeż PESEL, której popularność systematycznie rosła, szczególnie w związku z wejściem w życie w 2024 r. obowiązku weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL przez instytucje zobowiązane ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (AML).

Bezpośrednio w 2024 r. uruchomiono usługi Bon energetyczny, Bezpiecznie w sieci oraz Alert powodziowy, które bezpośrednio odpowiadały na potrzeby obywateli, szczególnie w obszarze bezpieczeństwa oraz finansów.

Dodatkowo Ministerstwo Cyfryzacji wspólnie z Centralnym Ośrodkiem Informatyki prowadziło szereg kampanii informacyjnych poświęconych wdrażaniu nowych rozwiązań.

Całość działań pozytywnie wpłynęła na rozpoznawalność aplikacji oraz przyciągnęła do niej nowych użytkowników.

*) Zmiana miernika od 2024 roku.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centralny Ośrodek Informatyki**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 400,33 zł;
2. **Fundusz Cyberbezpieczeństwa**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 317,18 mln zł.

Zadanie 16.6.W Pożytek publiczny i wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Podstawowe znaczenie w realizacji zadania miało tworzenie warunków dla wolontariatu oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, a także współpracy tych podmiotów z organami administracji publicznej oraz prowadzenie dialogu obywatelskiego. Równie istotne było wspieranie społeczeństwa obywatelskiego przez wzmacnianie zorganizowanej i dobrowolnej aktywności obywateli, jak również wsparcie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych.

Zadanie realizowane było przez **Kancelarię Prezesa Rady Ministrów**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Wojewodów, Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego oraz **Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego**.

Celem określonym dla zadania było **wspieranie społeczeństwa obywatelskiego na drodze do wszechstronnego rozwoju poprzez wdrażanie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podnoszeniu jakości działania całego sektora pozarządowego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 16.6.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	291.922	14.028	240.600	8.549

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba beneficjentów objętych wsparciem

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 2.038	2.421
Komentarz: Miernik odzwierciedla działania na rzecz wzmocnienia potencjału organizacji pozarządowych oraz innych zorganizowanych form społeczeństwa obywatelskiego. Na wykonanie miernika m.in. przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (NIW CRSO) wpływ miało w szczególności: <ol style="list-style-type: none">1) duże zainteresowanie organizacji pozarządowych konkursami ogłoszonymi w ramach programów realizowanych w NIW CRSO,2) objęcie pomiarem działań finansowanych w ramach Priorytetu programu FERS pn. Spójność społeczna i zdrowie,3) wysokość wnioskowanych przez oferentów kwot dotacji, pozwalająca na szerszą alokację środków,4) przeprowadzenie na szeroką skalę działań informacyjno-promocyjnych. W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego**, z którego w 2024 r. w ramach zadania nie poniesiono żadnych wydatków;
2. **Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 48,93 mln zł;
3. **Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 257,18 mln zł.

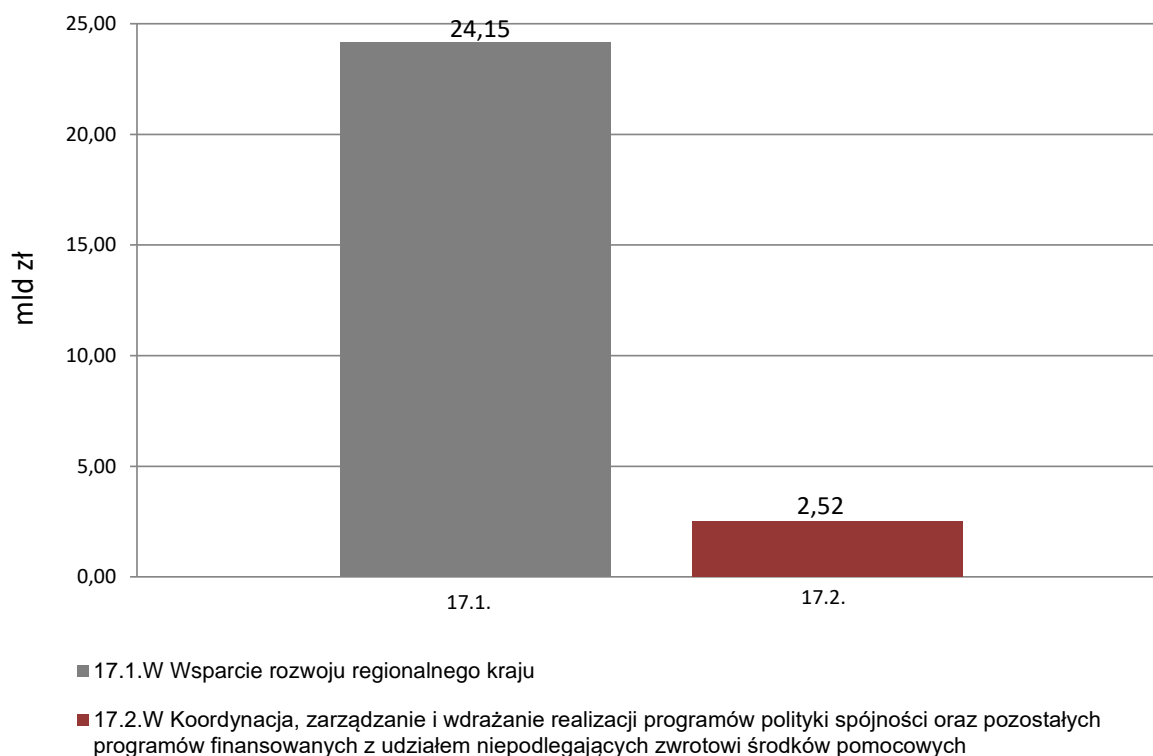
Funkcja 17.

Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju

Funkcja wpisywała się w obszar strategicznego zarządzania polityką rozwoju, która wiązała się m.in. z opracowywaniem dokumentów strategicznych dotyczących polityki rozwoju kraju. Ponadto, w obrębie funkcji realizowane były również zadania związane z zarządzaniem, koordynacją i wdrażaniem programów polityki spójności oraz pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocowych.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 17. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **26.670.662 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 23.721.444 tys. zł.

Wykres 17: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 17.1.W Wsparcie rozwoju regionalnego kraju

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie obejmowało działania mające na celu poprawę spójności społecznej i terytorialnej. Powyższe działania realizowane były zarówno w skali całego kraju, w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020 (16 RPO 2014-2020), 16 Programów Regionalnych 2021-2027 (16 PR 2021-2027), jak i w odniesieniu do regionów wymagających szczególnego, zintegrowanego wsparcia państwa w ramach programów: Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (PO PW 2014-2020) i Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW), tj. na terenie województw (warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, podkarpackiego, lubelskiego, świętokrzyskiego), a w przypadku FEPW również województwa mazowieckiego (bez Warszawy i okolic). Ponadto, w ramach programów: Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) i Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) realizowane były projekty dotyczące innowacji społecznych, współpracy ponadnarodowej i mobilności ponadnarodowej. Dodatkowo w ramach powyższego zadania wdrażane były: Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 (MF EOG) i Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021 (NMF), w ramach których realizowane były lokalne i regionalne inicjatywy na rzecz zmniejszenia nierówności i promowania spójności społecznej. Zadanie obejmowało również finansowanie Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, mającego na celu odbudowę potencjału rozwojowego gospodarki po kryzysie wywołanym COVID-19 oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej**, Wojewodów, Krajową Szkołę Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.

Celem określonym dla zadania była **poprawa spójności społecznej i terytorialnej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 17.1.W** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.678.088	11.546.648	1.784.904	22.368.701

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane był mierniki:

Wartość środków certyfikowanych do wartości alokacji UP 2014-2020*) na poziomie regionów (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	100	104

Komentarz:

Miernik pozwala określić stopień wykorzystania w programach środków służących poprawie spójności społecznej i terytorialnej. Wartość miernika odzwierciedla tempo realizacji następujących programów: 16 RPO 2014-2020, PO PW (oś priorytetowa I – III), PO WER (działania: 4.1, 4.2 i 4.3). Realizacja zakładanego poziomu środków certyfikowanych pozwala ocenić na ile możliwe jest osiągnięcie celów rozwojowych założonych w programach.

Poziom certyfikacji środków jest pochodną procesu kontraktacji oraz płatności dla beneficjentów – tempo i poziom kontraktacji oraz płatności znajduje odzwierciedlenie w poziomie certyfikacji. Od roku 2025 miernik nie jest już monitorowany z uwagi na zrealizowanie celów w perspektywie finansowej 2014-2020.

Na większą niż planowano wysokość wykonanej wartości miernika miały wpływ różnice kursowe wynikające z różnych kursów zastosowanych w deklaracjach wydatków przedkładanych do KE. W toku realizacji zadania budżetowego prowadzono bieżący monitoring wykonania planu certyfikacji środków oraz możliwości realizacji założonych celów.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) UP 2014-2020 – Umowa Partnerstwa 2014-2020.

Wartość środków certyfikowanych do wartości alokacji UP 2021-2027*) na poziomie regionów (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	7	5

Komentarz:

Miernik pozwala określić stopień wykorzystania w programach środków służących poprawie spójności społecznej i terytorialnej. Wartość miernika odzwierciedla tempo realizacji następujących programów: 16 PR 2021-2027, FEPW (oś priorytetowa I-V), FERS (w zakresie innowacji społecznych i współpracy ponadnarodowej). Realizacja zakładanego poziomu środków certyfikowanych pozwala ocenić na ile możliwe jest osiągnięcie celów rozwojowych założonych w programach.

Wykonanie wskazanego miernika wyniosło 5% wobec planu 7%, co wynika ze zrealizowanego poziomu certyfikacji na poziomie 70% planu. Szczegółowe części składowe poziomu certyfikacji przedstawiają się następująco:

- 1) w 16 programach regionalnych 2021-2027 wartość środków certyfikowanych została zaplanowana na poziomie 2.445.811 tys. euro, natomiast zrealizowana w wysokości 1.665.598 tys. euro, co stanowi 68%,
- 2) w programie FERS wartość środków certyfikowanych na poziomie regionów zaplanowano na poziomie 7.535 tys. euro, natomiast zrealizowano w wysokości 6.719 tys. euro, co stanowi 89%,
- 3) w programie FEPW wartość środków certyfikowanych na poziomie regionów zaplanowano w wysokości 149.006 tys. euro, natomiast zrealizowano w wysokości 155.781 tys. euro, co stanowi 105%.

Na niższe wykonanie miernika w największym stopniu wpływa certyfikacja w 16 programach regionalnych 2021-2027. W związku z tym, że była to początkowa faza wdrażania perspektywy 2021-2027 beneficjenci, którzy składali pierwsze wnioski o płatność, nie posiadali jeszcze doświadczenia w rozliczeniu tych projektów. Na początkowym etapie ich rozliczeń popełniali błędy, które wiązały się z koniecznością poprawy składanych przez nich wniosków o płatność. Dodatkowo

na niższą realizację miernika miały wpływ przedłużające się procedury naboru wniosków o dofinansowanie i podpisywania umów z beneficjentami.

W przypadku programu FERS niższy poziom wartości miernika był spowodowany wolniejszym tempem realizacji projektów tego programu, które przełożyło się na niższą kwotę możliwą do certyfikacji. Na spowolnienie tempa realizacji i rozliczania tych projektów wpływ miały:

- problemy z pozyskaniem personelu projektu oraz rezygnacja wybranych kandydatów przed podpisaniem umów,
- problemy z pozyskaniem ofert spełniających warunki udziału w przetargu, co wpłynęło na brak możliwości rozstrzygnięcia dwóch ogłoszonych postępowań,
- wydłużenie procesu oceny wniosków o dofinansowanie projektów,
- w przypadku mikroinnowacji, zgodnie z metodyką szacowano, że średni okres w którym innowacje będą przyjęte do dofinansowania wynosić będzie 8 miesięcy, natomiast wzmocnienie procesu preinkubacji spowodowało wydłużenie tego okresu do ok. 12 miesięcy.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) UP 2021-2027 – Umowa Partnerstwa 2021-2027.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Krajową Szkołę Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 0,77 mln zł;
2. **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 0,72 mln zł;
3. **Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 703,47 mln zł.

Zadanie 17.2.W Koordynacja, zarządzanie i wdrażanie realizacji programów polityki spójności oraz pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocowych

W ramach zadania prowadzone były działania mające na celu efektywne i sprawne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020 oraz 2021-2027. Działania te miały charakter systemowy – polegały one w szczególności na koordynacji, zarządzaniu lub wdrażaniu poszczególnych programów lub osi priorytetowych w ramach programów oraz Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) w sektorze transportu. W ramach powyższego realizowane były projekty pomocy technicznej w zakresie: wsparcia realizacji programów operacyjnych, ewaluacji, informacji i promocji, wsparcia potencjału beneficjentów. Ponadto, w ramach zadania prowadzone były działania umożliwiające skuteczne i efektywne wykorzystanie środków pochodzących m.in. z MF EOG, NMF, oraz innych projektów finansowanych z bezzwrotnej pomocy zagranicznej. W tym celu realizowane były procesy zarządzania, wdrażania, monitoringu i kontroli projektów, obsługa płatności, działania informacyjne i promocyjne oraz wdrażane były projekty Funduszu Współpracy Dwustronnej na poziomie krajowym w ramach MF EOG i NMF.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej**, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Wojewodów, Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie sprawnego systemu realizacji programów**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 17.2.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.287.988	1.135.983	1.164.314	1.352.743

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Wartość środków certyfikowanych do wartości alokacji w programach krajowych UP 2014-2020*) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	99	99

Komentarz:

Miernik umożliwia monitorowanie stopnia realizacji programów finansowanych z udziałem środków pomocowych w zakresie rozliczania wydatków poniesionych na finansowanie projektów, które uzyskały dofinansowanie. Wartość miernika odzwierciedla tempo realizacji następujących programów: POPT, POIR, POLiŚ, CEF, PO WER, POPC, PO PW, programów (zarządzanych przez stronę polską) w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, wynikających z harmonogramów realizacji poszczególnych programów i projektów. Wartość docelowa miernika określana jest m.in. z uwzględnieniem zasady n+3, osiągniętego już poziomu certyfikacji oraz wielkości środków, które pozostały do certyfikacji.

Założony poziom certyfikacji został osiągnięty. Nadrzędnym celem w zakresie certyfikacji było wykorzystanie w maksymalnym stopniu dostępnej alokacji. Instytucje Zarządzające podejmowały działania monitoringowe, koordynacyjne i planistyczne mające na celu zmobilizowanie beneficjentów programu i instytucji do sprawnego i terminowego rozliczania poniesionych wydatków.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) UP 2014-2020 – Umowa Partnerstwa 2014-2020.

Wartość środków certyfikowanych do wartości alokacji w programach krajowych UP 2021-2027 (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	5	5
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik umożliwia monitorowanie stopnia realizacji programów finansowanych z udziałem środków pomocowych w zakresie rozliczania wydatków poniesionych na finansowanie projektów, które uzyskały dofinansowanie. Wartość miernika odzwierciedla tempo realizacji następujących programów: Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 (PTFE), Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG), Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS), FERS, Program Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC), FEPW, programy (zarządzane przez stronę polską) w ramach INTRREG 2021-2027, CEF w sektorze transportu (w ramach tzw. koperty narodowej), wynikających z harmonogramów realizacji poszczególnych programów i projektów. Wartość docelowa miernika określana jest m.in. z uwzględnieniem zasady n+3, osiągniętego już poziomu certyfikacji oraz wielkości środków, które pozostały do certyfikacji.</p> <p>Założony poziom certyfikacji został osiągnięty, a na ww. miernik miały wpływ osiągnięte wartości środków certyfikowanych w następujących programach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – FEPW – 103%, – FERC – 104%, – FEnIKS – 147%, – PTFE – 69%, – FENG – 65%, – FERS – 55%, – INTERREG 2021-2027 – 72%, – CEF – 16%. <p>W celu realizacji miernika Instytucje Zarządzające podejmowały działania monitoringowe, koordynacyjne i planistyczne mające na celu zmobilizowanie beneficjentów programu i instytucji do sprawnego i terminowego rozliczania poniesionych wydatków.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Wartość środków zakontraktowanych do wartości alokacji w programach krajowych UP 2021-2027 (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	28	39
<p>Komentarz:</p> <p>Miernik umożliwia monitorowanie stopnia realizacji programów finansowanych z udziałem środków pomocowych w zakresie podpisanych umów o dofinansowanie projektów. Wartość miernika odzwierciedla tempo realizacji następujących programów: Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 (PTFE), FENG, FEnIKS, FERS, FERC, FEPW, programy (zarządzane przez stronę polską) w ramach INTRREG 2021-2027, CEF w sektorze transportu (w ramach tzw. koperty narodowej).</p>		

W toku realizacji zadania osiągnięto wyższy poziom realizacji miernika niż założony, na ww. miernik wpływa wartość środków zakontraktowanych w programach:

PTFE – 116%

FENG – 217%

FEnIKS – 149%

FERS – 115%

FERC – 68%

FEPW – 192%

INTERREG 2021-2027 – 113%,

CEF – 133%.

Na wyższe wykonanie miernika wpływ miały działania monitorujące i nadzorcze podejmowane przez instytucje zarządzające wobec instytucji pośredniczących. W efekcie tych działań m.in. przyspieszono ogłaszanie konkursów, ocenę zgłaszanych wniosków i podpisywanie umów z beneficjentami.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Rozwoju Regionalnego**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniosiono wydatki w wysokości 56,80 mln zł;
2. **Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 100,01 mln zł.

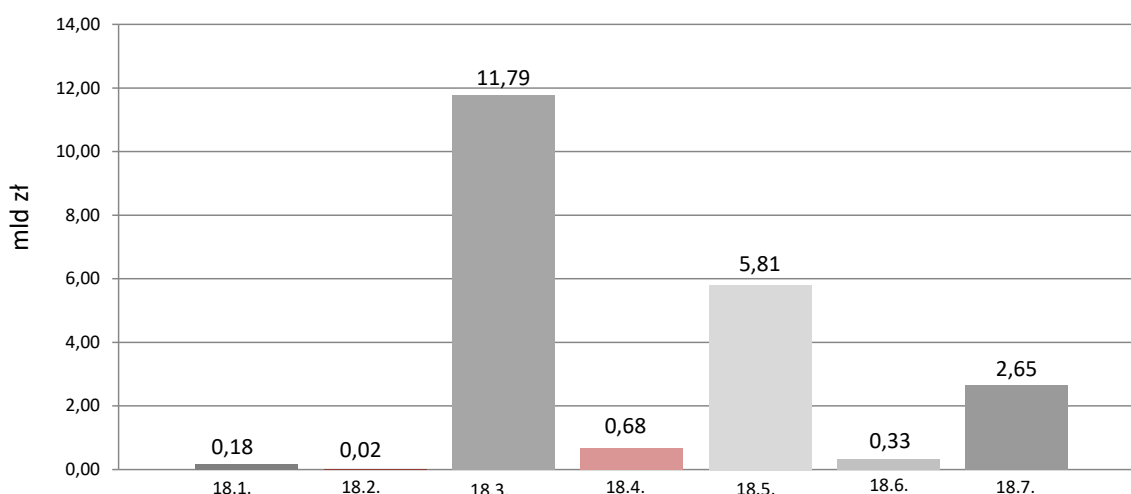
Funkcja 18.

Sprawiedliwość

Funkcja obejmowała zadania związane z zagwarantowaniem obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu, tj. do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd w ramach systemu sądownictwa powszechnego, administracyjnego oraz wojskowego. Realizacja funkcji umożliwiała także zapewnienie bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych na karę pozbawienia wolności, resocjalizację osób pozbawionych wolności oraz przygotowanie skazanych do powrotu do życia w społeczeństwie po zakończeniu odbywania kary. Ponadto, w obszarze sprawiedliwości prowadzone były działania mające na celu poprawę warunków obrotu gospodarczego.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 18. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **21.467.588 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 68.791 tys. zł.

Wykres 18: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

- 18.1. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Sąd Najwyższy
- 18.2. Strzeżenie niezależności sądów i niezawisłości sędziów przez Krajową Radę Sądownictwa
- 18.3. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne i wojskowe
- 18.4. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy administracyjne
- 18.5. Wykonywanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania
- 18.6. Przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości wśród nieletnich i tworzenie warunków do powrotu nieletnich do normalnego życia
- 18.7. Wsparcie wymiaru sprawiedliwości oraz obrotu gospodarczego

Zadanie 18.1. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Sąd Najwyższy

Zadanie dotyczyło działalności Sądu Najwyższego jako organu władzy sądowej, powołanego do sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez zapewnienie w ramach nadzoru judykacyjnego zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i sądów wojskowych (poprzez rozpoznawanie środków odwoławczych oraz podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne). Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości obejmowało również kontrolę nadzwyczajną prawomocnych orzeczeń sądowych celem zapewnienia ich zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej przez rozpoznawanie skarg nadzwyczajnych. W tym zakresie realizacja zadania polegała na zapewnieniu obywatelom sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Dodatkowo Sąd Najwyższy, w ramach przedmiotowego zadania, opiniował projekty ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego. Prowadzona była także działalność publikacyjna, w formie serii wydawniczych, w której podejmowane były zasadnicze problemy prawne wynikające z orzecznictwa Sądu Najwyższego. Publikowane było także bieżące orzecznictwo wraz z uzasadnieniami na stronie podmiotowej, co przyczyniało się do jego upowszechnienia i podniesienia świadomości prawnej obywateli. Ponadto Sąd Najwyższy rozpatrywał sprawy dyscyplinarne w zakresie określonym w ustawie, zapewniając tym samym właściwe standardy w zakresie wykonywania prawniczych zawodów zaufania publicznego.

Zadanie realizowane było przez **Sąd Najwyższy**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem i jednolitości orzecznictwa**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 18.1** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	215.253	0	177.965	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Procentowy wskaźnik rozpatrzenia liczby spraw w danym roku (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 80	98,02
Komentarz: Miernik odnosi się do działalności orzeczniczej Sądu Najwyższego – wynika ze zobowiązań prawnych i uwzględnia standardy dotyczące szybkości postępowania, wynikające z orzecznictwa		

Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Rozpatrzenie liczby spraw w danym roku pozwala na ocenę efektywności działalności Sądu Najwyższego.

Przyjęty miernik (stanowiący stosunek sumy jednostkowych czasów rozpatrywania spraw do liczby spraw ogółem) pozwala na ocenę poziomu realizacji prawa do sądu, w tym w aspekcie dotyczącym rozpatrywania spraw w rozsądnych terminach i niedopuszczania do roszczeń odszkodowawczych z tytułu nieuzasadnionej zwłoki.

Planowana wartość miernika zadania budżetowego na 2024 rok, została określona z uwzględnieniem nieobsadzenia 35 stanowisk sędziowskich (stan na koniec 2023 roku), co przekłada się bezpośrednio na liczbę spraw możliwych do załatwienia.

Na wyższe niż zakładano wykonanie miernika zadania budżetowego w 2024 roku miały wpływ przede wszystkim czynniki:

- 1) powołanie sędziów Sądu Najwyższego (5 stanowisk), zmniejszające liczbę nieobsadzonych stanowisk sędziowskich, co wprost przełożyło się na zwiększenie liczby załatwionych spraw,
- 2) zmniejszenia o około 16,8% liczby spraw wpływających do Sądu Najwyższego względem roku 2023 (w roku 2023 odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, a Sąd Najwyższy właściwym jest do rozstrzygania protestów wyborczych, które istotnie zwiększają liczbę spraw wpływających do Sądu Najwyższego – ponad 3.500 spraw),
- 3) zmiany struktury organizacyjnej izb w latach poprzedzających oraz rozwiązania organizacyjne, które wpłynęły na bardziej efektywne zarządzanie ruchem spraw.

Zadanie 18.2. Strzeżenie niezależności sądów i niezawisłości sędziów przez Krajową Radę Sądownictwa

W zadaniu została ujęta działalność Krajowej Rady Sądownictwa koncentrująca się na zapewnianiu odpowiedniego doboru kadr do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów SN, NSA, sądów powszechnych, wojewódzkich sądów administracyjnych i sądów wojskowych oraz na stanowiskach asesorów sądowych w sądach administracyjnych i powszechnych. KRS dokonywała tym samym oceny kandydatów do pełnienia urzędu sędziowskiego i asesorskiego oraz realizowała proces nominacyjny sędziów i asesorów sądowych. Podstawowym obowiązkiem KRS było stanie na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (w tym zakresie występowała do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją aktów normatywnych). Ponadto uczestniczyła w procesach legislacyjnych przez opiniowanie projektów aktów prawnych. W obszarze kompetencji KRS była także popularyzacja zagadnień związanych z ustrojową pozycją sądownictwa w kraju i za granicą.

Zadanie realizowane było przez **Krajową Radę Sądownictwa**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie odpowiedniego doboru kadr do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów SN, NSA, na stanowiskach sędziów sądów powszechnych, wojewódzkich sądów administracyjnych i sądów wojskowych oraz na stanowiskach asesorów sądowych w sądach administracyjnych i w sądach powszechnych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 18.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	24.938	0	23.641	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Średni czas dokonania oceny kandydata do pełnienia urzędu sędziowskiego (w dniach)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	89	127,5

Komentarz:

Procedura obsadzania wolnych stanowisk sędziowskich warunkuje wykonywanie podstawowej funkcji sądów, tj. sprawowanie wymiaru sprawiedliwości i wykonywanie innych zadań sądów z zakresu ochrony prawnej.

Wartość miernika odzwierciedla sprawność przeprowadzania przez Krajową Radę Sądownictwa konkursów na stanowiska sędziowskie i asesorskie oraz przedstawiania Prezydentowi RP, w możliwie krótkim czasie, wniosków o powołanie kandydatów na wolne stanowiska.

Uwarunkowaniami realizacji tego zadania budżetowego, w kontekście czasu potrzebnego na ocenę kandydata, jest m.in. liczba przeprowadzonych postępowań nominacyjnych do Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego, które są objęte porządkiem obrad posiedzeń plenarnych KRS, jak również (wynikająca z regulaminu KRS) obligatoryjność wysłuchań kandydatów na pierwsze stanowisko sędziowskie przez zespół członków KRS.

Zadanie 18.3. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne i wojskowe**ZADANIE PRIORYTETOWE**

Celem zadania było zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu.

W zadaniu tym ujęto działania dotyczące: zapewnienia sprawnego postępowania w sprawach rozpoznawanych przez sądy powszechne i wojskowe, wsparcia administracyjnego i logistycznego sądów powszechnych (zapewnienia odpowiedniej infrastruktury oraz warunków organizacyjno-technicznych i administracyjnych do prawidłowego i niezakłóconego funkcjonowania sądów), a także zarządzania i nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych i wojskowych. Równolegle do działalności orzeczniczej, w ramach prowadzonych postępowań, realizowane były zadania związane z wykonywaniem orzeczeń wydanych przez sądy, w tym w szczególności działania z zakresu właściwości kuratorskiej służby sądowej, nadzoru penitencjarnego oraz egzekucji należności sądowych. Ponadto prowadzona była działalność na rzecz ułatwiania dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sprawiedliwości**, Ministerstwo Obrony Narodowej oraz Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej.

Celem określonym dla zadania było **zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 18.3** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	12.079.342	0	11.793.410	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Wskaźnik opanowania wpływu spraw (ogółem) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	97,50	98,20

Komentarz:

Miernik umożliwia syntetyczne badanie poziomu wydajności sądów powszechnych w Polsce – stanowi on odzwierciedlenie relacji liczby spraw załatwionych do liczby spraw wpływających do sądów powszechnych w danym okresie sprawozdawczym. Wartość miernika na poziomie 100% oznacza opanowanie wpływu spraw w danym okresie sprawozdawczym. Wskaźnik opanowania wpływu (ang. clearance rate) został wybrany przez CEPEJ (European Commission for the Efficiency of Justice), jako jeden z podstawowych, uniwersalnych wskaźników na potrzeby monitorowania sprawności sądownictwa na poziomie europejskim.

W roku 2024 odnotowano pozytywne odchylenie (0,7 p.p.) wartości miernika od założonej w planie. Czynnikiem wpływającym na jego dodatnie odchylenie jest opanowanie wpływu spraw w sądach rejonowych z zakresu repertorium GC, przeznaczonych do ewidencjonowania pozostałych spraw gospodarczych podlegających rozpoznaniu w procesie, wszczętych na skutek pozwu lub skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, a także rozpoznawanych w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń, dla których stopień opanowania wpływu wyniósł 104,0% (tj. o 1,5 p.p. więcej w stosunku do roku poprzedniego). Natomiast w sprawach z zakresu repertorium C, przeznaczonych do ewidencji spraw cywilnych, stopień opanowania wpływu wyniósł 98,3% (tj. o 2,3 p.p. więcej w stosunku do roku poprzedniego). W sprawach z zakresu KW dotyczących ewidencji ksiąg wieczystych stopień opanowania wpływu w 2024 r. wyniósł 97,8%.

W sądach okręgowych opanowanie wpływu spraw wystąpiło w zakresie repertorium Ga, przeznaczonych do ewidencjonowania spraw gospodarczych przedstawionych z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych oraz skarg na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej, dla których stopień opanowania wpływu wyniósł 105,4%.

Natomiast w sprawach sądowych z repertorium:

- AGa – dla spraw gospodarczych przedstawionych z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych, a także dla spraw gospodarczych dotyczących skarg o uchylenie wyroku sądu polubownego (osiągnięto wartość 83,3%),
- ACa – dla spraw cywilnych przedstawionych z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych, a także dla spraw cywilnych dotyczących skarg o uchylenie wyroku sądu polubownego (osiągnięto 48,9%),

- Ca – dla spraw cywilnych przedstawionych z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych (osiągnięto wartość 94,5%),
- Ns – dla spraw cywilnych podlegających rozpoznaniu w postępowaniu nieprocesowym (osiągnięto wartość 96,8%),

nie opanowano wpływu, co wynikało między innymi z dużego obciążenia sędziów, występujących trudności z przeprowadzeniem opinii biegłych oraz znacznego skomplikowania spraw, które wpływały na przedłużenie zakończenia postępowania.

Należy wskazać, że w większości sądów apelacyjnych sprawy cywilne i gospodarcze są rozpoznawane w tych samych wydziałach, a zatem wzrost wpływu spraw ACa rzutuje również na rozpoznawanie spraw AGa.

Podejmowane w 2024 r. działania z zakresu zewnętrznego nadzoru administracyjnego obejmowały zadania wskazane w art. 37 g § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, tj. dokonanie oceny informacji rocznych prezesów sądów apelacyjnych o działalności sądów działających na obszarze apelacji w 2023 r., ustalenie ogólnych kierunków wewnętrznego nadzoru administracyjnego wykonywanego przez prezesów sądów apelacyjnych oraz monitorowanie wyników sądów i wystosowywanie pism nadzorczych do prezesów sądów apelacyjnych w przypadkach stwierdzenia pogorszenia wyników.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Realizacja zadania wspierana była również przez Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło koszty w wysokości 10,41 mln zł.

Zadanie 18.4. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy administracyjne

Celem przyjętym dla zadania było wydawanie orzeczeń w rozsądnych terminach – zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu, zgodnie z zasadami prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (sprawiedliwe rozpatrywanie spraw bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd). W ramach zadania ujęto przede wszystkim działalność orzeczniczą sądów administracyjnych, określoną jako kontrola działalności publicznej w zakresie zgodności z prawem. Kontrola ta obejmowała także orzekanie o zgodności z ustawami uchwał organów samorządu terytorialnego i aktów normatywnych terenowych organów administracji rządowej. Prowadzona była też działalność naukowo-publicystyczna w formie cyklicznego wydawnictwa Zeszytów Naukowych Sądownictwa Administracyjnego oraz Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, w których rozstrzygane były zasadnicze problemy prawne oraz prezentowane było orzecznictwo Sądów Europejskich dotyczące kognicji sądów administracyjnych, jak również Trybunału Konstytucyjnego.

Zadanie realizowane było przez **Naczelny Sąd Administracyjny**.

Celem określonym dla zadania było **wydawanie orzeczeń w rozsądnych terminach** – zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 18.4. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	745.035	0	684.900	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Średni czas trwania postępowania przed sądami administracyjnymi – czasookres rozpatrywania spraw przez sądy I instancji (przy rocznym wpływie do 70 tys.) (m-ce)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	do 6	4,39

Komentarz:

Zastosowany miernik, określający czas oczekiwania na rozpatrzenie sprawy, mierzony jako iloraz obrazujący stosunek liczby spraw oczekujących na rozpoznanie do średniomiesięcznej liczby spraw załatwionych, w sposób miarodajny pozwala na ocenę poziomu dostępności obywatela do sądu. Ponadto sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądownictwo administracyjne w rozsądnych terminach minimalizuje zakres i wysokość przyznawania sum pieniężnych za przewlekłość postępowania sądowo-administracyjnego.

Wykonana w 2024 r. wartość miernika potwierdza realizację celu zadania, tj. zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu. Na wynik miernika wpływają uwarunkowania ogólne, takie jak m.in.: ilość, struktura i stopień złożoności spraw wpływających do sądów administracyjnych, stan obsad etatowych sędziów i wyspecjalizowanego korpusu urzędniczego. Ponadto kluczowe znaczenie dla wykonania miernika ma stworzenie warunków zapewniających sprawność postępowania sądowo-administracyjnego.

Działaniami wzmacniającymi rezultaty zadania w 2024 r. były:

- 1) bieżące monitorowanie poziomu obciążenia sądów sprawami, sprawności orzekania oraz jednolitości orzecznictwa,
- 2) realizacja czynności nadzorczo-wizytacyjnych w wojewódzkich sądach administracyjnych ukierunkowanych na zagadnienia sprawności orzekania i jednolitości orzecznictwa,
- 3) utrwalanie zasady jednolitości orzecznictwa sądów administracyjnych w trybie uchwałodawczej działalności Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Zadanie 18.5. Wykonywanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania**ZADANIE PRIORYTETOWE**

Realizacja zadania obejmującego wykonywanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania obejmowała dwa podstawowe aspekty:

- 1) zapewnienie nieuchronności wykonywania orzekanej przez wymiar sprawiedliwości kary pozbawienia wolności (m.in. poprzez tworzenie nowych miejsc dla osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz wykonywanie kar alternatywnych wobec kary pozbawienia wolności),

- 2) zapewnienie wykonywania kary pozbawienia wolności w warunkach zapewniających osobom skazanym i tymczasowo aresztowanym, przestrzeganie ich praw (zarówno w aspekcie odpowiedniej ilości miejsc dla osadzonych, jak również zapewnienia odpowiednich warunków bytowych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych).

Głównymi rodzajami działalności realizowanymi w ramach zadania były: utrzymanie skazanych, eksploatacja systemu dozoru elektronicznego, a także poprawa dostępności świadczeń zdrowotnych w więziennych podmiotach leczniczych dla osób pozbawionych wolności, przygotowywanie pawilonów mieszkalnych oraz infrastruktury niezbędnej do zabezpieczenia potrzeb związanych z pozyskaniem miejsc zakwaterowania, resocjalizacja skazanych (przede wszystkim przez organizowanie pracy sprzyjającej zdobywaniu kwalifikacji zawodowych, nauczania, zajęć kulturalno-oświatowych, zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu oraz specjalistycznych oddziaływań terapeutycznych).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sprawiedliwości**, Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy i Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych na karę pozbawienia wolności oraz resocjalizację osadzonych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 18.5 w 2024 r.**

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	5.709.135	57.820	5.756.140	57.657

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Odsetek skazanych objętych oddziaływaniami resocjalizacyjnymi (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	69	86

Komentarz:

Miernik obrazuje efektywność działań podejmowanych przez Służbę Więzienną w celu objęcia oddziaływaniami resocjalizacyjnymi jak największej grupy skazanych w formach uwzględnionych w algorytmie wyliczenia miernika, tj. zatrudnienia, nauczania, terapii oraz programów resocjalizacyjnych.

W 2024 r. odnotowano pozytywne odchylenie od planowanej wartości miernika, na co największy wpływ miały następujące czynniki:

- 1) właściwe wykorzystanie miejsc nauczania w szkołach funkcjonujących w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz podnoszenie atrakcyjności kierunków nauczania i bazy dydaktycznej w Centrach Kształcenia Ustawicznego,

- 2) zwiększanie dostępności do prowadzenia oddziaływań terapeutycznych poprzez zmianę organizacji funkcjonowania oddziałów terapeutycznych,
- 3) bogata oferta dostępnych dla skazanych programów resocjalizacyjnych,
- 4) kontynuacja działań realizowanych w ramach prowadzonych oddziaływań penitencjarnych przez pracę w celu podnoszenia odsetka osadzonych korzystających z możliwości podjęcia zatrudnienia w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności,
- 5) realizacja kursów zawodowych finansowanych z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości,
- 6) weryfikacja stopnia zaangażowania i wykorzystania umiejętności przeszkolonej kadry penitencjarnej w zakresie prowadzenia programów resocjalizacyjnych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Powrotność do przestępstwa skazanych opuszczających zakłady karne i areszty śledcze (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	38	b.d. *)

Komentarz:

Miernik odzwierciedla odsetek skazanych, którzy do 5 lat od opuszczenia zakładu karnego lub aresztu śledczego ponownie popełnili przestępstwo, stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu – w ogólnej liczbie skazanych, którzy zakończyli odbywanie kary pozbawienia wolności lub zostali warunkowo zwolnieni, opuszczających zakłady karne i areszty śledcze.

Jednym z podstawowych czynników oddziaływujących na trwałe, pozytywne, skutki resocjalizacji i powstrzymywanie się osób opuszczających zakłady karne przed powrotem na drogę przestępstwa jest możliwość samodzielnego utrzymania się oraz podjęcia zatrudnienia.

Dane statystyczne niezbędne do obliczenia tego miernika pozyskiwane są z bazy Krajowego Rejestru Karnego – każdorazowo po wygenerowaniu tablic statystycznych przez firmę zewnętrzną wyłanianą w trybie zamówienia publicznego. Z uwagi na odstąpienie przez Ministerstwo Sprawiedliwości od umowy z wykonawcą odpowiedzialnym za opracowanie danych (ze względu na nienależyte jej wykonanie), informacje te nie zostały opracowane. Realizowane są prace ukierunkowane na pozyskanie stosownych danych w tym zakresie.

*) Wartość miernika za 2020 r. (ostatnie dostępne dane) wyniosła 39,50%.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 278,25 mln zł;
2. **Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 33,02 mln zł.

Zadanie 18.6. Przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości wśród nieletnich i tworzenie warunków do powrotu nieletnich do normalnego życia

Zadanie obejmowało przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości wśród nieletnich, poprzez stosowanie środków powstrzymujących proces demoralizacji. W przypadku nieletnich przebywających w zakładach dla nieletnich, którzy dopuścili się czynów zabronionych oraz wykazali znamiona nieprzystosowania społecznego stosowane były oddziaływania resocjalizacyjne i wspierające proces ich powrotu do normalnego życia. W ramach zadania realizowana była: resocjalizacja i edukacja nieletnich oraz ich kształcenie w zawodzie lub przysposobienie do pracy, zapewnienie profesjonalnej i wykwalifikowanej kadry pedagogicznej i niepedagogicznej, jak również odpowiednich warunków dla wychowanków zakładów dla nieletnich.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sprawiedliwości**.

Celem określonym dla zadania była **skuteczna resocjalizacja wychowanków zakładów dla nieletnich**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 18.6. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	284.191	0	325.161	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Powrotność wychowanków zakładów dla nieletnich z urlopów i przepustek (w %)*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	≥ 90	88,29

Komentarz:

Do oceny stopnia realizacji celu przyjęto algorytm stanowiący odsetek łącznej liczby przepustek i urlopów udzielonych wychowankom zakładów dla nieletnich na podstawie art. 197 ust. 1 pkt. 11 i 12, art. 260 ust. 1 pkt. 11 i 12 oraz art. 307 ust. 1 pkt 11 – ustawy z dnia 9 września 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, zakończonych powrotem nieletnich do placówek w wyznaczonym terminie lub spóźnieniem do 24 godzin. Miernik ten umożliwia ocenę skuteczności resocjalizacji w czasie pobytu nieletnich w zakładach dla nieletnich.

Główne czynniki, które wpłynęły na wykonanie wartości miernika na poziomie niższym o 1,71 p.p. niż zakładana wartość planowana na 2024 r. to m.in. większa liczba wychowanków okręgowych ośrodków wychowawczych, którzy zostali urlopowani. Ze względu na ich krótki pobyt w placówce, często w trybie tymczasowym, powrotność w terminie była niższa niż w pozostałych placówkach. Wychowankowie ośrodków, którzy w 2024 roku rozpoczęli proces resocjalizacji, nie mieli jeszcze zinternalizowanych zasad i norm postępowania oraz często nie akceptowali swojego pobytu w ośrodku.

W ramach zadania podejmowano działania nadzorcze mające na celu zwiększenie liczby terminowych powrotów do placówek (realizowane w ramach sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości nadzoru zwierzchniego oraz pedagogicznego nad zakładami dla nieletnich), w szczególności poprzez: kierowanie do dyrektorów placówek pism nadzorczych, nakładających na nich obowiązek dokładnego typowania nieletnich do przepustek i urlopów, monitorowania ich pobytu poza placówką, podejmowania działań w celu zwiększenia liczby terminowych powrotów do placówek, podejmowanie współpracy z domem rodzinnym, policją, kuratorami.

^{*)} Dostosowanie brzmienia nazwy miernika do aktualnych przepisów prawnych od 2024 roku.

Zadanie 18.7.W Wsparcie wymiaru sprawiedliwości oraz obrotu gospodarczego

Realizacja zadania stanowiła niezbędny warunek zwiększania sprawności działania wymiaru sprawiedliwości oraz przyczyniła się do poprawy jakości orzecznictwa sądów, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby system ten był dostosowany do potrzeb nowoczesnej gospodarki. Zadanie dotyczyło tworzenia nowych przejrzystych przepisów prawa w zakresie właściwości Ministra Sprawiedliwości, kodyfikacji prawa karnego i prawa cywilnego, jak również działań mających na celu wzrost dostępności do usług prawnych oraz zwiększenie dostępności do uzyskiwania informacji przez przedsiębiorców i obywateli (z rejestrów prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości). Jednocześnie zadanie obejmowało następujące rodzaje działalności: przygotowanie zawodowe i doskonalenie kadr sądów powszechnych i prokuratur (działalność i nadzór nad Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury), nadzór nad aplikacjami i zawodami prawniczymi, budowę strategii, a także wsparcie procesów stanowienia prawa i sprawowania wymiaru sprawiedliwości (poprzez m.in.: przygotowywanie opracowań naukowych dotyczących wymiaru sprawiedliwości, wydawanie opinii i ekspertyz na potrzeby sądów oraz prokuratury, promowanie alternatywnych metod rozwiązywania sporów). W zadaniu realizowana była też pomoc pokrzywdzonym przestępstwem i przeciwdziałanie przemocy domowej. Zapewniano również prowadzenie rejestrów sądowych oraz wprowadzenie e-usług w zakresie Krajowego Rejestru Sądowego, Krajowego Rejestru Zadłużonych, Elektronicznego Postępowania Upominawczego, Rejestru Zastawów i Ksiąg Wieczystych, a także prowadzenie Krajowego Rejestru Karnego. Ponadto, w zadaniu ujęto informatyzację działalności na rzecz zwiększenia sprawności wymiaru sprawiedliwości, zwiększenia dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz rozwoju e-usług w resorcie sprawiedliwości. Podejmowano także działania na rzecz szerokiej współpracy z organizacjami społecznymi. W ramach wsparcia wymiaru sprawiedliwości podjęto także działania na rzecz poprawy zarządzania strategicznego oraz kontroli zarządczej (zarządzenie w sprawie powołania stałego Zespołu do spraw strategii w dziale administracji rządowej – sprawiedliwość, zarządzenie w sprawie powołania stałego Zespołu do spraw kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej – sprawiedliwość).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Sprawiedliwości**, Wojewodów, Centrum Cyberbezpieczeństwa w likwidacji, Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury.

Celami określonymi dla zadania były:

- poprawa warunków sprawnego obrotu gospodarczego;
- poprawa stabilności i jakości orzecznictwa.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 18.7.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.974.862	10.296	2.637.580	11.134

Do pomiaru stopnia realizacji celów zadania wykorzystywane były mierniki:

Wskaźnik opanowania wpływu spraw gospodarczych (z wyłączeniem spraw rejestrowych Rejestru Zastawów i Krajowego Rejestru Sądowego) (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	99,80	97,30

Komentarz:

Wartość miernika uzależniona jest od działalności sądów powszechnych i czynników obiektywnych, takich jak np. wzrost lub spadek wpływu spraw, czy też zmiany legislacyjne modyfikujące kognicję sądów. Miernik w sposób syntetyczny ukazuje sprawność załatwiania spraw w wydziałach gospodarczych, co może być traktowane, jako jedna z miar funkcjonowania państwa w obszarze zapewniania warunków do sprawnego obrotu gospodarczego.

Wykonanie miernika za rok 2024 r. było niższe o 2,5 p.p. od wartości planowanej. W roku 2024 odnotowano znaczny wzrost wpływu spraw gospodarczych co przełożyło się na zwiększenie obciążenia sędziów. W zakresie głównych kategorii spraw gospodarczych tj. w sprawach AGa (sprawy gospodarcze przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych, a także sprawy gospodarcze dotyczące skarg o uchylenie wyroku sądu polubownego) opanowanie wpływu za 2024 r. ukształtowało się na poziomie 83,3%, co wynikało ze wzrostu wpływu spraw (którego początki zaobserwowano już w 2022 r.) i tym samym rosnących obciążeń sędziów w pionie cywilnym sądów apelacyjnych.

Należy wspomnieć, że w większości sądów apelacyjnych sprawy cywilne i gospodarcze są rozpoznawane w tych samych wydziałach, a zatem wzrost wpływu spraw ACa (spraw cywilnych przedstawionych z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych, a także dla spraw cywilnych dotyczących skarg o uchylenie wyroku sądu polubownego) rzutuje również na rozpoznawanie spraw AGa.

W sądach okręgowych w zakresie spraw Ga (spraw gospodarczych przedstawionych z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych oraz skarg na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej) stopień opanowania wpływu wyniósł 105,4%. Natomiast w sprawach GC (pozostałe sprawy gospodarcze podlegające rozpoznaniu w procesie, wszczętych na skutek pozwu lub skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, a także rozpoznawanych w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń), opanowanie wpływu osiągnęło poziom 96,1% (negatywne odchylenie wynikało z trudności w zakresie przeprowadzenia opinii biegłych i rosnącego stopnia skomplikowania spraw). Pomimo negatywnego odchylenia odnotować jednak należy poprawę stopnia opanowania wpływu o 1,5 p.p. w porównaniu do 2023 r.

W sądach rejonowych w sprawach GC wpływ opanowano na poziomie 104,0%.

Podejmowane w 2024 r. działania z zakresu zewnętrznego nadzoru administracyjnego obejmowały zadania wskazane w art. 37 g § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, tj. dokonanie oceny informacji rocznych prezesów sądów apelacyjnych o działalności sądów działających na obszarze apelacji w 2023 r., ustalenie ogólnych kierunków

wewnętrznego nadzoru administracyjnego wykonywanego przez prezesów sądów apelacyjnych oraz monitorowanie wyników sądów i wystosowywanie pism nadzorczych do prezesów sądów apelacyjnych w przypadkach stwierdzenia pogorszenia wyników.

Wskaźnik stabilności spraw apelacyjnych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	64,20	61,20
Komentarz: <p>Wskaźnik stabilności spraw apelacyjnych ukazuje, jaki procent apelacji na postanowienia sądu pierwszej instancji, sąd drugiej instancji uznał za bezzasadne, czyli oddalił wnioszek. Wskaźnik w sposób syntetyczny bada jakość orzecznictwa sądów w Polsce, będącą wypadkową m.in. procesu kształcenia kadr sądownictwa, nadzoru nad aplikacjami i zawodami prawniczymi, wsparcia procesów stanowienia prawa i sprawowania wymiaru sprawiedliwości.</p> <p>Wartość miernika zależy od działalności sądów powszechnych i czynników obiektywnych, takich jak np. zwiększenie wpływu spraw czy zmiany legislacyjne modyfikujące kognicję sądów. Ograniczanie ryzyka realizacji zadania opiera się na działaniach na rzecz poprawy kształcenia kadr i zwiększania dostępu do wiedzy dla pracowników sądownictwa, a także – ukierunkowanych na podniesienie jakości i spójności stanowionego prawa.</p> <p>Na stabilność i jakość orzecznictwa negatywny wpływ mogło mieć m.in. duże obciążenie orzeczników (sędziów, asesorów sądowych i referendarzy). Pomimo występujących czynników, które wpływały na brak osiągnięcia planowanej wartości miernika, odnotowano w sądach apelacyjnych poprawę stabilności w porównaniu do roku ubiegłego o 0,9 p.p.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Centrum Cyberbezpieczeństwa w likwidacji**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 8,65 mln zł;
2. **Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 88,83 mln zł;
3. **Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 97,70 mln zł.

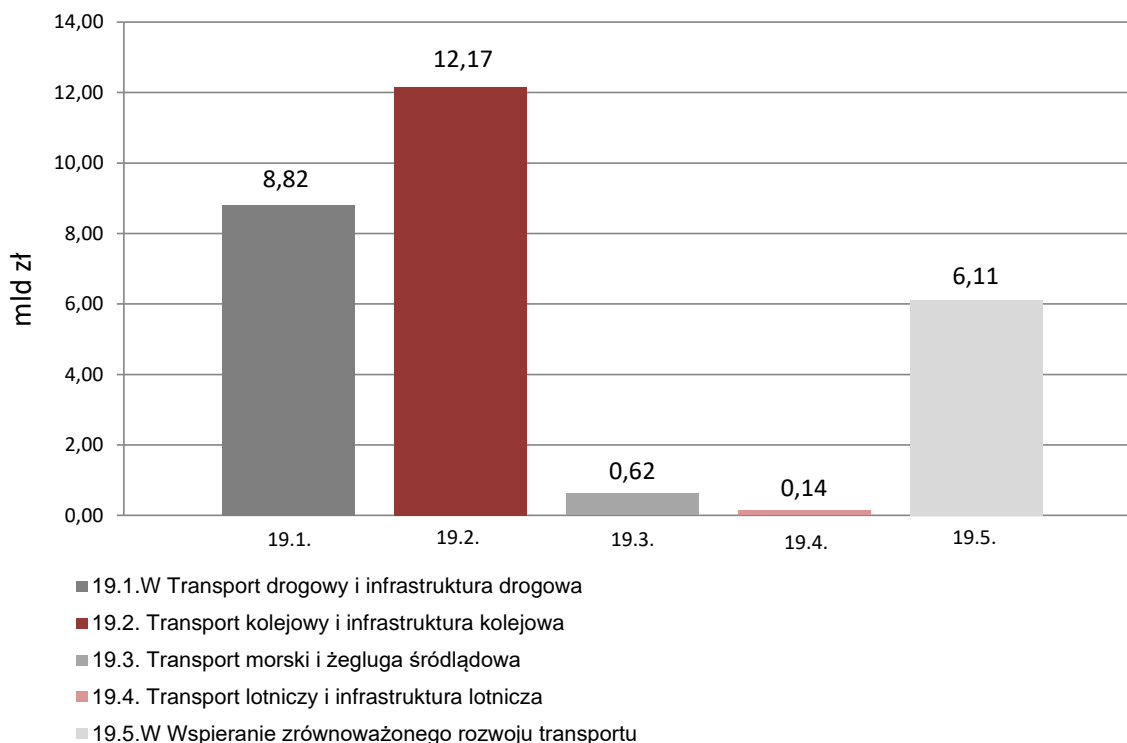
Funkcja 19.

Transport i infrastruktura transportowa

Funkcja obejmowała zadania przyczyniające się do modernizacji, budowy, przebudowy oraz utrzymania i ochrony infrastruktury transportowej, na którą składa się sieć komunikacji lądowej, w tym transport drogowy, kolejowy, transport miejski, transport lotniczy, transport morski i żegluga śródlądowa oraz transport intermodalny. Działalność ta zorientowana była na osiągnięcie poprawy dostępności komunikacyjnej/transportowej Polski oraz budowę/modernizację głównych europejskich korytarzy transportowych (sieć TEN-T) przebiegających przez terytorium państwa. Ważnym elementem polityki transportowej było również utrzymanie, a także – tam gdzie to niezbędne – podnoszenie poziomu bezpieczeństwa transportu drogowego, kolejowego, lotniczego, morskiego i wodnego śródlądowego oraz zapewnianie konkurencyjności i współdziałania całego sektora transportowego, integracja poszczególnych gałęzi multimodalnego systemu transportowego (transport morski, wodny śródlądowy, drogowy, kolejowy, lotniczy i intermodalny). Dodatkowo funkcja obejmowała zadania mające na celu wyeliminowanie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego poprzez uzupełnienie sieci komunikacyjnej pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, a miastami wojewódzkimi.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 19. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **27.873.281 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 6.970.892 tys. zł.

Wykres 19: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 19.1.W Transport drogowy i infrastruktura drogowa

ZADANIE PRIORYTETOWE

Cele zadania były osiągnięte poprzez publiczne inwestycje w sektorze infrastruktury drogowej i zarządzania ruchem, w tym w odniesieniu do sieci najważniejszych dróg w Polsce.

Realizowane były działania związane z zarządzaniem siecią dróg krajowych i ich utrzymaniem, remontami, a także budową. Działalność o charakterze inwestycyjnym, ujęta w ramach zadania to m.in. przebudowa i rozbudowa dróg krajowych, budowa autostrad i dróg ekspresowych, a także budowa pozostałych dróg krajowych.

Przebudowa lub rozbudowa dróg miała na celu stworzenie spójnej, nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg krajowych o dużej przepustowości, zapewniającej płynny przepływ ruchu pomiędzy drogami w miastach a ciągami pozamiejskimi. Inwestycje w obszarze infrastruktury drogowej miały także za zadanie zwiększenie spójności sieci dróg krajowych dostosowanych do ruchu pojazdów o nacisku pojedynczej osi do 11,5 t oraz zapewnienie wymaganego stanu technicznego istniejącej infrastruktury i intensyfikację działań zmniejszających negatywny wpływ infrastruktury drogowej na środowisko, jak również budowę i modernizację głównych europejskich korytarzy transportowych (sieć TEN-T) przebiegających przez terytorium Polski. Budowane były obwodnice i drogi krajowe oraz trasy wylotowe, co przyczyniło się do odciążenia miast od nadmiernego ruchu i poprawy ich dostępności. Ponadto, realizowane były inwestycje z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego (inżynieria), działania edukacyjne i informacyjne skierowane do uczestników ruchu drogowego mające na celu poprawę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce oraz dotyczące usprawnień zarządzania ruchem drogowym. W ramach zadania sprawowany był nadzór nad zarządzaniem ruchem na drogach publicznych, a także realizowane działania kontrolne, które miały realny wpływ na przestrzeganie przez przewoźników i kierowców przepisów w zakresie transportu drogowego oraz ruchu drogowego. Ponadto, w zadaniu ujęty został proces tworzenia prawa w zakresie transportu drogowego i ruchu drogowego, a także system kształcenia kierujących pojazdami oraz kierowców wykonujących przewóz drogowy towarów niebezpiecznych. Zadanie obejmowało także przygotowanie rozwiązań dotyczących automatyzacji transportu drogowego, a także system poboru opłat za przejazdy po drogach krajowych. Ponadto, dofinansowane były zadania budowy, przebudowy, remontów dróg gminnych i powiatowych oraz budowy mostów w ciągu tych dróg, a także finansowana była budowa, przebudowa i remonty dróg lokalnych o znaczeniu obronnym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury**, Wojewodów oraz Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zapewnienie stabilnego finansowania dla utrzymania spójnej, nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg krajowych;**
- **zapewnienie prowadzenia skutecznych działań kontrolnych.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 19.1.W** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	6.121.656	2.555.391	7.562.143	1.262.838

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Długość przebudowanych dróg krajowych (w km)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	116 ^{*)}	106,04 ^{*)}

Komentarz:

Miernik stopnia realizacji celu kompleksowo prezentuje informacje o przebudowie/rozbudowie dróg krajowych (będących w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad – GDDKiA) w Polsce w danym roku, ponadto zdefiniowany jest w taki sposób, aby możliwe było prezentowanie efektów wydatkowanych na jego realizację środków finansowych tj. zrealizowanych działań w ramach programu wieloletniego pn. „Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku”. Szczegółowy opis realizacji Programu został przedstawiony w rozdziale 4.4. Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Na osiągnięcie niższej wartości miernika od zakładanej w planie wpłynęło opóźnienie terminu zakończenia robót budowlanych w przypadku sześciu zadań realizowanych przez GDDKiA. Opóźnienia te spowodowane były w szczególności: wystąpieniem robót nieprzewidzianych oraz roszczeniami wykonawców m.in. w związku z niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, uniemożliwiającymi prawidłowe wykonanie robót budowlanych.

Głównym działaniem o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym podjętym w 2024 r. w trakcie realizacji poszczególnych zadań było przede wszystkim mobilizowanie wykonawców do prowadzenia robót zgodnie z założonymi harmonogramami.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

^{*)} Wartość planowana i wykonana miernika jest spójna z odpowiednimi wartościami miernika dla programu wieloletniego „Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku”.

Liczba przeprowadzonych kontroli drogowych w zakresie transportu drogowego (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	190.316	210.442

Komentarz:

Miernik dotyczy działań kontrolnych Inspekcji Transportu Drogowego (ITD), które mają realny wpływ na przestrzeganie, przez przewoźników i kierowców, przepisów w zakresie transportu drogowego oraz ruchu drogowego. W konsekwencji, przekłada się to na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa transportu drogowego, przestrzegania przepisów w transporcie drogowym oraz bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego.

Wartość miernika ustalono w oparciu o wyniki dotyczące przeprowadzonych, przez Wojewódzkie Inspektoraty Transportu Drogowego, kontroli za cały 2024 r. Wyższa realizacja wartości miernika w stosunku do planu jest efektem zwiększenia działań kontrolnych na drogach w okresie letnim, z uwagi na długo utrzymujące się korzystne warunki pogodowe, zwiększenie zasobów kadrowych na stanowiskach inspektorskich w poszczególnych Wojewódzkich Inspektoratach Transportu Drogowego oraz niższą, niż w latach ubiegłych, fluktuacją kadr.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 841,33 mln zł.

Zadanie 19.2. Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania realizowane były działania mające na celu utrzymywanie i poprawę stanu infrastruktury kolejowej. Prowadzone były procesy inwestycyjne (budowa, modernizacja, remonty) wpływające na zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury kolejowej, tj. m.in. linii kolejowych, przystanków kolejowych, multilokalizacyjnych systemów kolejowych i dworców, jak również zadania mające na celu wyeliminowanie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego poprzez uzupełnienie infrastruktury kolejowej pomiędzy poszczególnymi miejscowościami a miastami wojewódzkimi. Działania te obejmowały budowę/modernizację linii kolejowych stanowiących główne europejskie korytarze transportowe (sieć TEN-T) przebiegające przez terytorium Polski. Prowadzona była działalność nadzorcza ze strony administracji publicznej, w tym w szczególności w zakresie bezpieczeństwa transportu kolejowego, w ramach której egzekwowane było osiągnięcie przez podmioty rynku kolejowego odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Działalność nadzorcza ukierunkowana była na weryfikację poziomu dostosowania podmiotów funkcjonujących na rynku kolejowym do obowiązujących wymagań w obszarze eksploatacji i utrzymania, kompetencji personelu kolejowego, także oceny zgodności, w tym w zakresie zapewniającym interoperacyjność systemu kolei. Równocześnie w ramach zadania prowadzone były działania z zakresu regulacji rynku kolejowego, bezpieczeństwa użytkowników na obszarach kolejowych oraz przestrzegania praw pasażerów w transporcie kolejowym.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury**, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Urząd Transportu Kolejowego** oraz Wojewodów.

Celem określonym dla zadania były:

- **wzmocnienie roli transportu kolejowego w transporcie ogółem;**
- **zwiększenie dostępności i poprawa jakości transportu kolejowego.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 19.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	8.171.501	3.057.666	8.740.319	3.434.131

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany były mierniki:

Udział długości eksploatowanych linii kolejowych spełniających standardy do ogólnej długości eksploatowanych linii kolejowych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1) $\geq 89^*)$ 2) 100*) 3) $\geq 90^*)$ 4) 100*)	1) 92,46*) 2) 100*) 3) 100*) 4) -*)

Komentarz:

Miernik umożliwia monitorowanie skuteczności polityki państwa zmierzającej do wzmacniania roli transportu kolejowego w zintegrowanym systemie transportowym kraju, a także pomiar rezultatów inwestycji w infrastrukturę kolejową, które przyczyniają się do zwiększenia dostępności połączeń, skrócenia czasu przejazdu oraz zwiększenia bezpieczeństwa podróży koleją.

Miernik ten jest najbardziej uniwersalną miarą jakości infrastruktury kolejowej i odzwierciedla procentowy udział eksploatowanych linii kolejowych określonych wg kryterium jako spełniające standardy w zakresie wszystkich eksploatowanych linii, a więc takich, których jakość jest:

- 1) dobra, tj. linie eksploatowane są z założonymi parametrami eksploatacyjnymi i wymagają jedynie robót konserwacyjnych,
- 2) dostateczna, tj. linie eksploatowane są ze zmniejszonymi parametrami eksploatacyjnymi (obniżenie prędkości rozkładowych, wprowadzenie punktowych ograniczeń prędkości) i wymagają oprócz robót konserwacyjnych, dla utrzymania parametrów eksploatacyjnych, napraw bieżących polegających na wymianie uszkodzonych elementów toru.

Osiągnięcie docelowej wartości miernika determinowane jest przez realizację programu wieloletniego pn. „Rządowy Program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2028 roku”, którego założenia i cele przyczyniają się do poprawy dostępności transportowej poprzez zwiększenie efektywności działań utrzymaniowo-remontowych. Szczegółowy opis realizacji Programu został przedstawiony w rozdziale 4.4. Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na realizację zadania w 2024 r. jest m.in. kumulacja efektów prowadzonych robót mających na celu zwiększenie długości eksploatowanych linii kolejowych spełniających wymagane standardy. Tendencja pozytywnego odchylenia wykonania od planowanej wartości miernika związana jest głównie z poprawą stanu torów linii kolejowych w wyniku ich modernizacji oraz rewitalizacji, jak również z poprawą efektywności robót utrzymaniowych przy jednoczesnym nadzorowaniu zadań celowych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

*) Wartość planowana i wykonana miernika, spójna z odpowiednimi wartościami miernika dla programu wieloletniego „Rządowy Program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2028 roku”.

Objaśnienia: 1) PKP PLK S.A.; 2) SKM w Trójmieście Sp. z o.o.; 3) Dolnośląska Służba Dróg i Kolei; 4) Euroterminal Sławków Sp. z o.o. (w 2024 roku nie została podpisana umowa na realizację Programu z beneficjentem Euroterminal Sławków).

Stopień realizacji planu nadzoru Prezesa UTK (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	100	100
Komentarz: <p>Miernik umożliwia ocenę skuteczności realizacji przez Prezesa UTK podstawowych zadań jako regulatora rynku kolejowego oraz krajowej władzy ds. bezpieczeństwa. W sposób bezpośredni wskazuje stopień realizacji niezbędnych działań podejmowanych w ramach realizacji zadania w kolejnych okresach sprawozdawczych.</p> <p>Miernik wyrażony jest jako procentowa wartość wykonania przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego rocznego planu nadzoru i wskazuje jaka część zaplanowanych kontroli została zrealizowana w danym okresie sprawozdawczym.</p> <p>Wartość miernika osiągnęła 100%, co oznacza, że wszystkie planowane kontrole zostały zrealizowane.</p> <p>W celu odpowiedniego ukierunkowania działań nadzorczych Prezesa UTK, dokonuje się szczegółowych analiz wybranych parametrów funkcjonowania rynku kolejowego i na tej podstawie szacuje się ryzyko oraz obszary newralgiczne, które mogłyby w sposób negatywny wpływać na poziom bezpieczeństwa systemu kolejowego w Polsce. Wyniki analizy są podstawą opracowania planu nadzoru Prezesa UTK.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Zadanie 19.3. Transport morski i żegluga śródlądowa

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania realizowana była działalność państwa mająca na celu zapewnienie bezpieczeństwa żeglugi m.in. na wodach śródlądowych oraz na polskich obszarach morskich, dobrego stanu infrastruktury portowej oraz infrastruktury funkcjonalnie powiązanej ze śródlądowymi drogami wodnymi. Zadanie obejmowało ochronę brzegów morskich oraz ochronę środowiska morskiego przed zanieczyszczeniami ze statków, a także rozwój funkcji transportowych śródlądowych dróg wodnych. W ramach zadania ujęto również m.in. działania zorientowane na zrównoważony rozwój transportu morskiego oraz wodnego śródlądowego i uatrakcyjnienie polskich portów, jak też optymalne zagospodarowanie przestrzenne polskich obszarów morskich. Rozbudowywana i remontowana była infrastruktura zapewniająca dostęp do portów. Sprawowany był nadzór nad bezpieczeństwem żeglugi na polskich obszarach morskich oraz na wodach śródlądowych, jak też – nad stanem technicznym oraz parametrami torów wodnych. Ujęte w zadaniu funkcjonowanie systemu monitorowania i oznakowania zagwarantowało odpowiednie warunki dla bezpiecznej nawigacji dróg morskich i śródlądowych, w portach i przystaniach morskich oraz na wybrzeżu, do czego przyczyniła się też osłona radionawigacyjna i meteorologiczna (oraz łączność żeglugi) wzdłuż polskiego wybrzeża.

Zapewniane było sprawne funkcjonowanie działalności ratowniczej polegającej na poszukiwaniu i ratowaniu życia ludzkiego oraz zwalczaniu zagrożeń na morzu. Przewidziano także możliwość prowadzenia badań wypadków morskich.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury**.

Celami określonymi dla zadania były:

- zwiększenie dostępności portów morskich wraz z poprawą jakości transportu morskiego;
- zwiększenie możliwości transportowych śródlądowych dróg wodnych;
- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu i postoju statków na śródlądowych drogach wodnych.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 19.3. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	1.057.222	52.835	608.535	7.708

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Udział długości infrastruktury zapewniającej dostęp do portów od strony morza, dla której podjęto działania służące zwiększeniu dostępności i poprawie jakości (budowa, przebudowa, remont) w ogólnej długości infrastruktury zapewniającej dostęp do portów od strony morza w danym roku (w mb/mb)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	75.000/382.581	59.509/382.581

Komentarz:

Miernik umożliwia monitorowanie przedsięwzięć inwestycyjnych oraz utrzymaniowych, polegających na budowie, przebudowie lub remontach infrastruktury zapewniającej dostęp do portów od strony morza ukierunkowanej na zwiększenie dostępności i konkurencyjności polskich portów.

Długość odcinków naprawionych w ramach prac podczyszczeniowych torów wodnych jest uzależniony od kubatury wyczerpanego urobku – koszt naprawy toru wodnego nie jest zależny od jego długości lecz od stopnia jego zamulenia.

Wartość miernika dotyczy prac czerpalnych i pogłębiarskich zrealizowanych m.in. w ramach programu „Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019-2028”, remontów w małych portach, a także prac konserwacyjnych na polach refulacyjnych. Szczegółowy opis realizacji Programu został przedstawiony w rozdziale 4.4. Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Główne czynniki, które w 2024 r. wpłynęły na wykonanie wartości miernika to: konieczność reagowania na zmienne warunki makro i mikroekonomiczne oraz realizacja działań interwencyjnych w niesprzyjających warunkach atmosferycznych (sztormy, długotrwałe zalodzenia, wysokie falowanie itp.) oraz geologicznych (konieczność wydobycia materiałów potencjalnie niebezpiecznych i znalezisk archeologicznych).

Główne działania o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym podjęte w 2024 r. to m.in.:

- okresowe sondaże dna morskiego (badania batymetryczne) w celu wyznaczenia obszarów prac pogłębiarskich, podczyszczeniowych i refulacyjnych,
- zmiany dostawców materiałów przez wykonawców (w przypadku opóźnień w dostawach),
- planowanie remontów istniejących nabrzeży i falochronów w oparciu o okresowe przeglądy budowlanego stanu technicznego (przeglądy roczne, trzyletnie, pięcioletnie),
- planowanie budowy (koncepcja i faza projektowa) nowych nabrzeży w oparciu o strategię rozwoju poszczególnych portów,
- planowanie budowy (koncepcja i faza projektowa) infrastruktury hydrotechnicznej w oparciu o informacje Wydziału Ochrony Wybrzeża Urzędu Morskiego (falochrony, groble, wały, umocnienia brzegowe),
- planowanie budowy (koncepcja i faza projektowa) infrastruktury portowej (budynki, dźwigi, slipy) w oparciu o zapotrzebowania użytkowników.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Ilość ładunków przetransportowanych śródlądowymi drogami wodnymi (w tys. ton)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	2.130,18	1.689

Komentarz:

Miernik umożliwia ocenę stopnia realizacji działań zmierzających do poprawy i zwiększenia potencjału śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym na terytorium RP.

Wartość miernika nie została w 2024 r. osiągnięta zgodnie z planem, w szczególności z powodu:

- 1) niedostatecznych warunków nawigacyjnych na drogach wodnych,
- 2) zmian w funkcjonowaniu rynku żeglugowego mających wpływ na konkurencyjność przedsiębiorstw (rosnące koszty stałe wynikające z konieczności modernizacji floty statków, rosnące ceny paliw oraz problemy z ich dostępnością, a także trudności z pozyskaniem wykwalifikowanej kadry),
- 3) zmian w strukturze popytu na usługi przewozowe w transporcie wodnym wynikające z obniżonego zapotrzebowania na przewóz produktów górnictwa i kopalnictwa oraz paliw (węgiel kamienny i brunatny).

Główne działania o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym podjęte w 2024 roku to:

- 1) działania nadzorcze polegające na bieżącym monitoringu projektów inwestycyjnych na drogach wodnych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- 2) funkcjonowanie systemu wsparcia dla modernizacji floty statków żeglugi śródlądowej w oparciu o środki finansowe Funduszu Żeglugi Śródlądowej.
- 3) bieżąca współpraca z armatorami śródlądowymi.

Najważniejszym działaniem o charakterze strategicznym, mającym pośredni wpływ na osiągnięcie zakładanego poziomu miernika, jest zakończenie prac nad pierwszym dokumentem planistycznym dla żeglugi śródlądowej tj. programem pn. „Krajowy Program Żeglugowy do roku 2030”, który wyznacza najważniejsze obszary polityki rozwoju żeglugi śródlądowej do 2030 r.

W 2024 r. rozpoczęto wdrażanie działań określonych w tym programie.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba statków, w których stwierdzono uchybienia w stosunku do ogólnej liczby przeprowadzonych inspekcji statków (w szt./szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	510/3.400	608/4.054

Komentarz:

Miernik umożliwia ocenę stopnia zapewnienia działań służących bezpieczeństwu żeglugi śródlądowej poprzez przeprowadzanie inspekcji statków. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w żegludze śródlądowej wpływa na poprawę jej jakości oraz zwiększenie atrakcyjności wykorzystania tej formy transportu. Miernik pozwala na pogładową ocenę zarówno jakości i rzetelności przeprowadzanych inspekcji, jak i stopnia przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa żeglugi przez armatorów i członków załóg statków żeglugi śródlądowej.

Główne czynniki, które wpłynęły na wykonanie wartości miernika to: utrzymanie obsady etatowej inspektorów, a także natężenie ruchu jednostek sportowych i turystycznych.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Zadanie 19.4. Transport lotniczy i infrastruktura lotnicza

Celem zadania było zapewnienie zrównoważonego rozwoju transportu lotniczego, w szczególności rozwoju infrastruktury lotniskowej i nawigacyjnej, stanowiących jeden z filarów efektywnego rozwoju rynku usług transportu lotniczego, a także zapewnienie i utrzymanie bezpieczeństwa w lotnictwie cywilnym oraz ochrony ruchu lotniczego.

W ramach realizacji działań finansowano zapewnienie służb żeglugi powietrznej w przypadku lotów zwolnionych z opłat nawigacyjnych, udzielano dofinansowania zakupu sprzętu niezbędnego dla bezpieczeństwa działalności lotniczej. Podejmowano także działania wspierające zarządzających portami lotniczymi w zakresie pozyskania środków unijnych na realizację inwestycji na lotniskach.

Prowadzona była działalność nadzorcza dotycząca systemu lotnictwa cywilnego oraz działania z zakresu regulacji rynku lotniczego. Realizowana była także działalność związana z licencjonowaniem personelu lotniczego, ochroną praw pasażerów oraz badaniem zdarzeń lotniczych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury** oraz Polską Agencję Żeglugi Powietrznej.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie rozwoju transportu lotniczego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 19.4. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	152.100	9.000	144.781	62

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Operacje lotnicze IFR w polskiej przestrzeni powietrznej (liczba operacji)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	743.000	758.343
Komentarz: <p>Miernik wskazuje na tempo rozwoju transportu lotniczego w Polsce, w tym dostępność infrastruktury lotniskowej oraz pojemność polskiej przestrzeni powietrznej, w której zapewniona jest służba informacji powietrznej tj. FIR Warszawa (Flight Information Region).</p> <p>Liczba operacji lotniczych IFR (Instrument Flight Rules) odnosi się do operacji zarejestrowanych w polskiej przestrzeni powietrznej, obejmuje przeloty tranzytowe oraz ruch krajowy i międzynarodowy z/do polskich lotnisk. IFR to loty wykonywane zgodnie z przepisami wykonywania lotów według wskazań przyrządów.</p> <p>Osiągnięta wartość miernika jest wyższa od wartości zaplanowanej o 2% (tj. 15.343 operacji). Wykonane operacje lotnicze IFR w 2024 r. wzrosły o 9% w stosunku do liczby operacji zarejestrowanych w roku 2023, są wyższe o 21% w stosunku do roku 2022 oraz stanowią 83% operacji z 2019 r. (przed pandemią). Głównym czynnikiem wzrostu jest popyt na podróże lotnicze.</p> <p>Jednocześnie należy zaznaczyć, iż trwająca wojna w Ukrainie ma negatywny wpływ na wykonywanie operacji lotniczych – ogranicza cywilny ruch lotniczy w polskiej przestrzeni powietrznej (w tym obniża ruch tranzytowy).</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Polską Agencję Żeglugi Powietrznej**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 1.392,46 mln zł.

Zadanie 19.5.W Wspieranie zrównoważonego rozwoju transportu

W ramach zadania prowadzone były sprawy z zakresu kreowania i realizacji polityki transportowej, polegające m.in. na przygotowaniu, realizacji i monitorowaniu wdrażania oraz aktualizacji dokumentów i działań rządowych w celu wspierania rozwoju i modernizacji poszczególnych gałęzi transportu, tj. lądowego, lotniczego, miejskiego, morskiego, wodnego, śródlądowego i intermodalnego. Realizowane były projekty, których zakres obejmował głównie: szeroko rozumiane działania operacyjne i inwestycje infrastrukturalne służące m.in. unowocześnianiu funkcjonowania obsługi niskoemisyjnego transportu publicznego i obsługi pasażerów, a także zmniejszeniu zatłoczenia motoryzacyjnego w miastach, jak też poprawie płynności ruchu oraz bezpieczeństwa. Przedsięwzięcia te dotyczyły adaptacji, budowy, przebudowy i rozbudowy sieci transportu miejskiego, zakupu i modernizacji jednostek taboru szynowego, trolejbusowego i autobusowego wraz z infrastrukturą służącą do jego utrzymania, a także inwestycji taborowych w kolejach. Duży nacisk kładziono na realizację inwestycji i rozwiązań transportowych przyjaznych środowisku naturalnemu i rozwój połączeń multimodalnych, m.in. poprzez wdrażanie inteligentnych systemów transportowych (ITS) oraz promowanie działań mających na celu zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności. Zapewniane było także dofinansowanie kolejowych pasażerskich przewozów międzywojewódzkich i międzynarodowych.

Prowadzone były czynności w zakresie bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych, rzetelnej kontroli pojazdów oraz homologacji typów pojazdów bądź przedmiotów ich wyposażenia, a także transformacji transportu w kierunku niskoemisyjnego.

Wsparcie służyło również wdrażaniu nowoczesnych rozwiązań w transporcie towarów, w tym rozwojowi transportu intermodalnego poprzez budowę oraz modernizację infrastruktury transportu intermodalnego (wykorzystującego różne rodzaje środków transportu) w Polsce, a także umożliwiło zakup taboru kolejowego, specjalistycznego sprzętu i oprogramowania wykorzystywanego w przewozach intermodalnych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Infrastruktury, Wojewodów oraz Transportowy Dozór Techniczny**.

Celami określonymi dla zadania były:

- poprawa jakości połączeń kolejowych;
- zwiększenie wykorzystania niskoemisyjnego transportu miejskiego;
- utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa urządzeń technicznych w transporcie drogowym, kolejowym i śródlądowym.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 19.5.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	3.352.303	1.646.901	3.846.612	2.266.153

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba zakupionych/zmodernizowanych pojazdów kolejowych w ramach POIiŚ 2014-2020 (narastająco w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	4.818	4.767

Komentarz:

Miernik jest tożsamy ze wskaźnikiem określonym dla V osi priorytetowej POIiŚ 2014-2020 odnoszącym się do liczby zakupionych/zmodernizowanych jednostek taboru kolejowego.

Wartość miernika nie została osiągnięta w pełnej wartości planowanej. W 2024 r. podpisano 2 aneksy do umów o dofinansowanie, w których:

- aneks POIS.05.02.00-00-0054/21-01 „Zmniejszenie hałasu przez wagony towarowe” zmniejszono wartość z 436 szt. na 410 szt. (różnica 26 szt.),
- aneks POIS.05.02.00-00-0056/21-03 „Modernizacja wagonów Rail-Cars zgodnie z TSI Hałas” zmniejszono wartość z 217 szt. na 201 szt. (różnica 16 szt.).

W zakresie projektu POIS.05.01.00-00-0022/17 „Kolej na dobre połączenia – unowocześnienie wagonów i lokomotyw dla PKP Intercity S.A.” wartość miernika w liczbie 9 szt. została osiągnięta i potwierdzona w I kwartale 2025 r.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Liczba zrealizowanych projektów w zakresie publicznego transportu zbiorowego w miastach w ramach POIiŚ 2014-2020 (narastająco w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	96	95
<p>Komentarz:</p> <p>Realizacja miernika wpływa na zwiększenie udziału przyjaznego środowisku transportu publicznego w obsłudze mieszkańców obszarów metropolitalnych.</p> <p>Wartość miernika stanowi ogólną liczbę projektów realizowanych w ramach POIiŚ 2014-2020 w zakresie rozwoju publicznego transportu zbiorowego w miastach. Na niepełne zrealizowanie planu wpływ miał fakt, iż w odniesieniu do jednego projektu – POIS.06.01.00-00-0005/16 pn. „Budowa wybranych odcinków tras tramwajowych w Warszawie wraz z zakupem taboru” nie została zakończona w 2024 r. procedura zatwierdzania wniosków o płatność końcową. Wniosek beneficjenta został złożony i zatwierdzony w I kwartale 2025 r. – tym samym wskaźnik dla tego projektu został zrealizowany.</p> <p>W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.</p>		

Liczba przeprowadzonych działań technicznych obejmująca liczbę przeprowadzonych badań technicznych i przeegzaminowanych osób (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	612.000	634.508
<p>Komentarz:</p> <p>Realizowany, przez Transportowy Dozór Techniczny, miernik dotyczy zapewnienia bezpieczeństwa urządzeń technicznych w transporcie drogowym, kolejowym i śródlądowym, a także pozwala na utrzymanie wiedzy i kompetencji kadry odpowiedzialnej za bezpieczne funkcjonowanie urządzeń technicznych, które mogą stwarzać zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, mienia i środowiska.</p> <p>Głównymi działaniami mającymi wpływ na realizację miernika w 2024 r. były:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przeprowadzenie badań technicznych u użytkowników urządzeń technicznych, 2) przeprowadzenie egzaminów sprawdzających kwalifikacje kadry odpowiedzialnej za bezpieczne funkcjonowanie urządzeń technicznych, 3) wydawanie decyzji w zakresie homologacji. <p>Wzrost osiągniętej w roku 2024 wartości miernika w stosunku do wartości planowanej wynika przede wszystkim z wykonania większej, niż planowano, liczby czynności w zakresie dozoru technicznego.</p> <p>Wzrost wartości miernika wynikał również z większej, niż planowano, liczby wydanych decyzji w zakresie homologacji typu pojazdu, indywidualnego dopuszczenia pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części pojazdu. W roku 2024 wydano o 2.351 decyzji więcej, niż w roku ubiegłym, głównie w zakresie wydania unijnego lub krajowego dopuszczenia indywidualnego pojazdu oraz świadectwa homologacji typu ONZ przedmiotu wyposażenia i/lub części pojazdu.</p> <p>Wpływ na wzrost liczby wydanych decyzji w zakresie wydania unijnego lub krajowego dopuszczenia indywidualnego pojazdu ma przede wszystkim wzrost zainteresowania producentów z Chin rynkiem europejskim, natomiast wzrost w zakresie wydania świadectwa homologacji typu ONZ zależy jest głównie od możliwości finansowych producentów i nabywców pojazdów, dostępności materiałów do produkcji oraz uwarunkowań polityczno-gospodarczych.</p>		

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Transportowy Dozór Techniczny**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 82,67 mln zł.

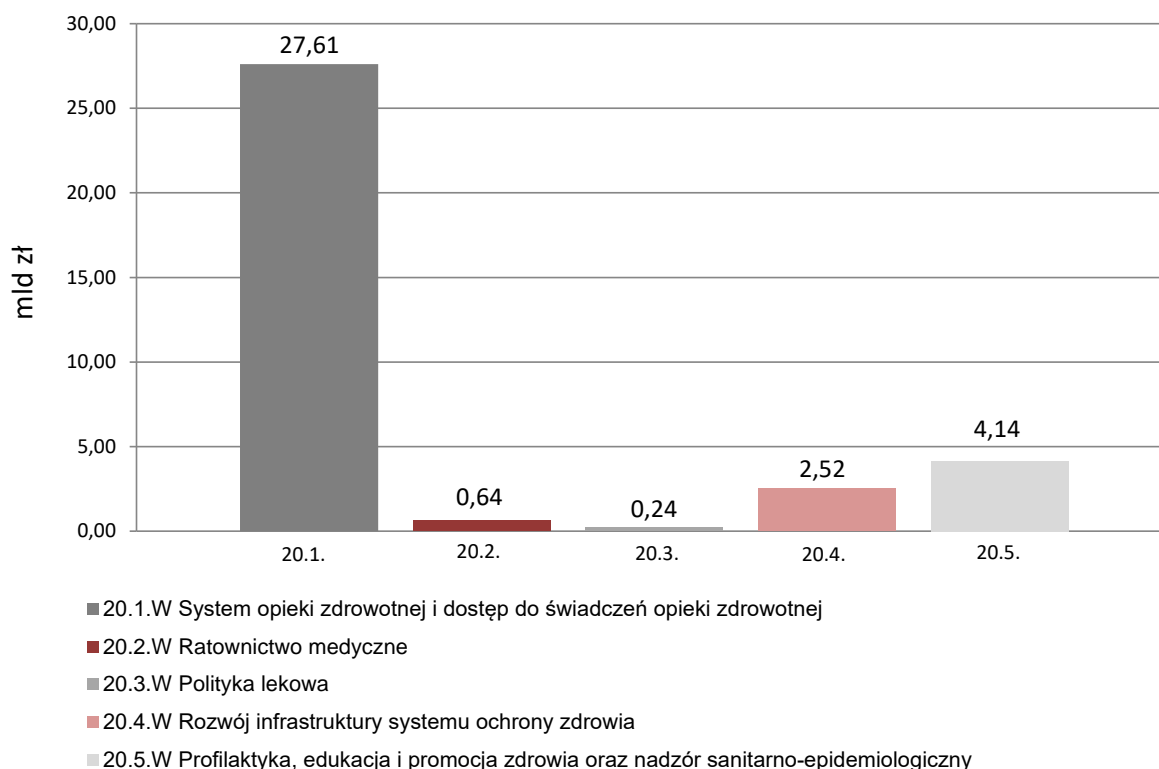
Funkcja 20.

Zdrowie

Funkcja umożliwiała realizację polityki zdrowotnej państwa w zakresie finansowanym ze środków budżetowych. Celem działań realizowanych w tym obszarze było zwiększanie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez zapewnienie trwałego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń ratujących życie. W ramach funkcji państwo zapewniało funkcjonowanie ratownictwa medycznego oraz wieloletnich programów rządowych związanych z rozwojem medycyny transplantacyjnej czy zwalczaniem chorób nowotworowych lub chorób układu krążenia. Ponadto, państwo wspierało zadania dotyczące rozwoju infrastruktury ochrony zdrowia, realizowało politykę lekową oraz zapewniało bezpieczeństwo sanitarne i farmaceutyczne. Zapewniane były badania profilaktyczne oraz promocja zdrowia. W ramach funkcji sprawowany był także nadzór nad systemem opieki zdrowotnej, realizowano kształcenie i podnoszenie kwalifikacji przez osoby wykonujące zawód medyczny oraz podejmowane były działania na rzecz ochrony praw pacjenta. Ponadto prowadzone były przedsięwzięcia służące poprawie zdrowia i jakości życia obywateli realizowane w ramach Funduszu Medycznego.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 20. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **35.141.117 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 566.596 tys. zł.

Wykres 20: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 20.1.W System opieki zdrowotnej i dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej

ZADANIE PRIORYTETOWE

W ramach zadania tworzone były warunki funkcjonowania systemu ochrony zdrowia oraz oceniane były potrzeby zdrowotne obywateli. Finansowane były programy z zakresu polityki zdrowotnej ważne dla zdrowia społeczeństwa oraz dostęp do: innowacyjnych technologii medycznych, a także leków nowej generacji. W zadaniu ujęte było również funkcjonowanie publicznej służby krwi. Szczególne znaczenie dla zadania miały programy polityki zdrowotnej dotyczące: profilaktyki zdrowia, wykrywania i realizowania określonych potrzeb zdrowotnych, poprawy stanu zdrowia określonej grupy świadczeniobiorców, a także zwiększania dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej oraz wdrożenia nowych procedur medycznych. Realizowane w ramach zadania programy obejmowały w szczególności leczenie antyretrowirusowe osób żyjących z wirusem HIV, chorych na hemofilię i pokrewne skazy krwotoczne, zwalczanie chorób nowotworowych i chorób układu sercowo-naczyniowego. W zadaniu ujęte były także działania w zakresie rozwoju medycyny transplantacyjnej oraz programy dotyczące diagnostyki i terapii wad rozwojowych dziecka nienarodzonego i noworodków. Ponadto prowadzony był nadzór nad Narodowym Funduszem Zdrowia oraz ocena świadczeń opieki medycznej i technologii medycznych. W ramach zadania realizowano także kształcenie i podnoszenie kwalifikacji przez osoby wykonujące zawód medyczny. Ponadto prowadzone były przedsięwzięcia służące poprawie dostępu, podniesienia jakości i bezpieczeństwa świadczonych usług zdrowotnych realizowane w ramach Funduszu Medycznego.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Zdrowia**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Rzecznik Praw Pacjenta, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Wojewodów, Agencję Badań Medycznych, Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, Fundusz Administracyjny, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych, Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych, Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych, Fundusz Medyczny oraz Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych.

Celami określonymi dla zadania były:

- **rozwój medycyny transplantacyjnej;**
- **rozwój kompetencji zawodowych i kwalifikacji kadr medycznych celem poprawienia dostępności do lekarza lub lekarza dentysty ze specjalizacją.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 20.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	25.046.883	174.277	27.561.467	46.020

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba przeszczepień narządów na 1 mln mieszkańców (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	36	60,08 *)

Komentarz:

Miernik związany jest z realizacją programu wieloletniego pn. Narodowy Program Transplantacyjny, którego głównym celem jest wzrost liczby przeszczepów w Polsce. Szczegółowy opis realizacji Programu został przedstawiony w rozdziale 4.4. Informacja o realizacji programów wieloletnich w Omówieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Możliwość wykonania przeszczepu jest ściśle związana z określeniem zgodności tkankowej dawcy i biorcy, jak również z pozyskaniem dawcy oraz czasem, który upływa pomiędzy pobraniem narządu, a przeszczepieniem oraz kwalifikacją medyczną pozyskanego narządu (nie każdy pobrany narząd zostaje zakwalifikowany do przeszczepienia).

Liczba i jakość świadczeń z zakresu medycyny transplantacyjnej przekroczyły poziom sprzed pandemii COVID-19 (w 2019 r. osiągnięto wartość miernika na poziomie 40,35 szt.). Od 2022 r. sytuacja przeszczepiania narządów w Polsce ulega znacznej poprawie. Liczba przeszczepień narządowych od żywych i zmarłych dawców na 1 mln mieszkańców wyniosła w 2022 r. – 39,45 szt., w 2023 r. – 50,65 szt.

*) Wstępne dane za 2024 r. Ostateczna wartość zostanie zamieszczona w Biuletynie Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnego ds. Transplantacji „Poltransplant” (planowana publikacja – czerwiec 2025 r.).

Liczba lekarzy i lekarzy dentystów odbywających specjalizację w trybie rezydentury*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	27.900	26.201

Komentarz:

Miernik daje możliwość bieżącego monitoringu liczby lekarzy i lekarzy dentystów odbywających specjalizację w trybie rezydentury.

Realizacja zadania uwarunkowana jest wieloma czynnikami, w tym również takimi, które są niezależne od Ministra Zdrowia. Chodzi zarówno o zdarzenia absencyjne zaistniałe w czasie odbywania specjalizacji, które przedłużają czas jej trwania i wpływają na zwiększenie wartości miernika, jak i oddziałujące w przeciwnym kierunku, np.: niepodjęcie, skrócenie, rezygnacja ze specjalizacji, czy też opóźnione rejestrowanie rezydentury w Systemie Informatycznym Rezydentur przez jednostki akredytowane prowadzące szkolenie.

Głównymi czynnikami kształtującymi wartość miernika są jednak przyznawane nowe miejsca rezydenckie na kolejne postępowania kwalifikacyjne i gotowość lekarzy do podejmowania specjalizacji. Prognozując miernik, zakładane było przyznanie 3.000 rezydentur w postępowaniu kwalifikacyjnym prowadzonym wiosną 2024 r., a w rzeczywistości zainteresowanie było znacznie niższe i przyznanych było ich jedynie 1.436. Natomiast dla postępowania jesienno plan zakładał podjęcie szkolenia jeszcze w roku 2024 przez 945 lekarzy, natomiast rzeczywiście zgłoszonych na dzień dzisiejszy jest 773 rezydentów z rozdysponowanych ogółem 4.489 rezydentur (wobec planowanych 6.300 rezydentur ogółem).

*) Zmiana miernika od 2024 roku.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Agencję Badań Medycznych**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 433,10 mln zł;
2. **Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 52,92 mln zł;
3. **Fundusz Administracyjny**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 100,45 mln zł;
4. **Fundusz Emerytalno-Rentowy**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono koszty w wysokości 1.771,16 mln zł;
5. **Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 7,02 mln zł;
6. **Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 0,92 mln zł;
7. **Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 7,76 mln zł;
8. **Fundusz Medyczny**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 1.360,14 mln zł;
9. **Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 10,00 mln zł.

Zadanie 20.2.W Ratownictwo medyczne

Realizacja zadania dotyczyła zapewnienia pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zadaniem objęta była działalność zespołów ratownictwa medycznego, dyspozytorni medycznych, a także finansowanie „Programu wymiany 48 silników i 19 przekładni głównych w latach 2021-2025 w śmigłowcach Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS) w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym”. W ramach zadania finansowane były takie przedsięwzięcia jak przebudowa, rozbudowa, remonty i doposażenie szpitalnych oddziałów ratunkowych, centrów urazowych oraz zespołów ratownictwa medycznego, utrzymanie dyspozytorni medycznych, jak też funkcjonowanie lotniczego pogotowia ratunkowego (w tym zapewnienie baz dla tego pogotowia) oraz realizowane było utrzymanie i obsługa techniczna Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego (SWD PRM).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Zdrowia** i Wojewodów.

Celem określonym dla zadania były:

- **zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez lotnicze zespoły ratownictwa medycznego oraz lotnicze zespoły transportu sanitarnego;**
- **poprawa funkcjonalności łączności i komunikacji w obrębie systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne poprzez wsparcie 16 dyspozytorni medycznych oraz wsparcie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (LPR) w zakresie poprawy kompetencji pilotów LPR poprzez zakup i instalację pełnego symulatora lotów wraz z wybudowaniem zaplecza szkoleniowego dla personelu operacyjnego HEMS w ramach FEnIKS na lata 2021-2027.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na **zadanie 20.2.W** w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	746.210	163.766	624.379	12.644

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stopień realizacji świadczeń zakontraktowanych z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	100	100,28

Komentarz:

Miernik umożliwia monitorowanie stopnia wykonania zadania, w stosunku do całości zadań zakontraktowanych na cały rok. Uwarunkowaniami realizacji zadania było m.in. równomierne rozmieszczenie baz HEMS na terenie całego kraju, jak też utrzymywanie statków powietrznych Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (LPR) w ciągłej gotowości do wykonywania operacji lotniczych. Utrzymano stabilność funkcjonowania Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS), a tym samym zapewniono należyty dostęp do świadczeń ratowniczych realizowanych przez lotnicze zespoły ratownictwa medycznego oraz lotnicze zespoły lotnictwa sanitarnego.

Miernik zależny jest od stopnia realizacji podzadań i działań LPR – jest ściśle powiązany z osiągniętymi wartościami mierników cząstkowych w zakresie działań dotyczących HEMS, świadczeń opieki Lotniczych Zespołów Ratownictwa Medycznego i Lotniczych Zespołów Transportu Sanitarnego.

Wartość miernika stopnia realizacji świadczeń zakontraktowanych z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym osiągnięta w okresie sprawozdawczym przewyższyła wartość planowaną.

Głównym czynnikiem, który wpłynął na wykonanie wartości miernika w 2024 r. było przekroczenie godzin dyżurowania Lotniczych Zespołów Ratownictwa Medycznego (LZRM) i Lotniczych Zespołów Transportu Sanitarnego (LZTS). Przekroczenie planu miernika, związane jest z przekroczeniami planowanego czasu dyżurowania załóg, do których dochodzi, gdy misja rozpoczyna się przed zakończeniem dyżuru, ale działania związane z misją i powrót do bazy generuje przekroczenie planowanego czasu dyżuru.

Do realizacji zadania przyczyniły się również działalność Krajowego Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego, które zapewniło utrzymanie Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego na odpowiednim poziomie dostępności dla użytkowników, prowadziło prace konfiguracyjne w obszarze bezpieczeństwa systemu i przetwarzanych w nim danych oraz zapewniło wsparcie dla urzędów pracujących na rzecz systemu.

Liczba zawartych umów o dofinansowanie z podmiotami w zakresie wsparcia obszaru ratownictwo medyczne w ramach instrumentu finansowego FENIKS na lata 2021-2027*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	17	3

Komentarz:

Miernik w sposób bezpośredni odzwierciedla zadania realizowane przez MZ związane z identyfikacją, oceną, wyborem do dofinansowania oraz podpisywaniem umów o dofinansowanie z podmiotami z obszaru ratownictwa medycznego w ramach instrumentu finansowego FEnIKS na lata 2021-2027.

Wartość miernika stanowi liczba zawartych umów o dofinansowanie z podmiotami w zakresie wsparcia obszaru ratownictwo medyczne w ramach instrumentu finansowego FEnIKS na lata 2021-2027.

W 2024 r. wartość miernika nie została zrealizowana, ponieważ nabór wniosków o dofinansowanie w zakresie Inwestycji w infrastrukturę i doposażenie dyspozytorni medycznych, w tym rozwój infrastruktury łączności w ramach programu FEnIKS został zakończony dopiero 31 grudnia 2024 r., czego powodem były:

- przedłużający się okres składania dokumentacji aplikacyjnej przez urzędy wojewódzkie (UW) do MZ (z 16 UW aż 10 złożyło ją w IV kwartale 2024 r.) lub niezłożenie jej wcale (w przypadku 2 UW),
- wydłużające się procedury postępowań przetargowych dotyczące wyłaniania przez UW wykonawców odpowiedzialnych za opracowanie załączników do wniosku o dofinansowanie (np. „Studium wykonalności”),
- jakość dokumentacji aplikacyjnej, która wpłynęła na znaczne wydłużenie procesu oceny dokumentacji aplikacyjnych, a co za tym idzie również wyboru projektów oraz podpisywania umów o dofinansowanie.

Głównym działaniem o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym podjętym w 2024 r. było przeprowadzenie spotkań informacyjno-szkoleniowych, których przedmiotem były przede wszystkim kluczowe kwestie dotyczące odpowiedniego przygotowania przez wnioskodawców dokumentacji aplikacyjnej.

Planuje się, iż osiągnięcie niezrealizowanej w 2024 r. wartości docelowej miernika w odniesieniu do 12 umów o dofinansowanie nastąpi w 2025 r. (jedna z tych umów została już podpisana w marcu 2025 r.). Natomiast dwie umowy, stanowiące pozostałą część niewykonanej wartości miernika w 2024 r., nie zostały ujęte w planach na 2025 r. – z uwagi na niezłożenie w terminie wniosków o ich dofinansowanie.

*) Zmiana miernika od 2024 roku.

Zadanie 20.3.W Polityka lekowa

W ramach zadania prowadzona była rejestracja produktów leczniczych i biobójczych oraz sprawowany był nadzór farmaceutyczny nad jakością i obrotem tych produktów. Działania w obrębie zadania związane były również z oceną dokumentacji złożonej w postępowaniach rejestracyjnych oraz z monitorowaniem działań niepożądanych, wywoływanych przez produkty lecznicze przeznaczone dla ludzi lub zwierząt, a także ze zwalczaniem nielegalnego obrotu produktami leczniczymi. Zabezpieczany był dostęp do leków i wyrobów medycznych oraz oceniane były świadczenia medyczne, leki i wyroby medyczne.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Zdrowia**, Wojewodów, Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji oraz Fundusz Medyczny.

Celem określonym dla zadania było **ograniczenie nieprawidłowości produktowych i procesowych w obszarze jakości produktów leczniczych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 20.3.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	232.189	0	238.958	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Stosunek liczby działań, w wyniku których wykryto nieprawidłowości do liczby podjętych działań w zakresie nadzoru nad jakością i obrotem produktów leczniczych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	19,53	7,88

Komentarz:

Miernik dotyczy skali działań Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego realizowanych w postaci czynności nadzorczych w zakresie kontroli i inspekcji u podmiotów prowadzących działalność na rynku farmaceutycznym (wytwórców, importerów, dystrybutorów, hurtowników, pośredników) – liczby wydanych decyzji.

Na niższą wartość wykonania miernika w 2024 r., tj. na zmniejszenie liczby działań w wyniku, których wykryto nieprawidłowości wpływ miała m.in.:

- 1) optymalizacja poziomu wymagań egzekwowanych przez inspektorów ds. obrotu hurtowego (w związku z dostosowaniem w 2024 r. inspekcji obrotu hurtowego do wymagań procedur dotyczących inspekcji i wymiany informacji stosowanych przez inspektoraty farmaceutyczne w UE). Zmiany co do zasad wydawania certyfikatów Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej (DPD) zostały ujęte w nowej wersji odpowiedniej procedury systemu jakości Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego,
- 2) ogólna poprawa poziomu spełniania wymagań w obszarze obrotu hurtowego produktami leczniczymi przez podmioty prowadzące hurtownie farmaceutyczne.

Do wartości wykonanej miernika zaliczają się następujące wielkości:

- 1) liczba decyzji wydanych po inspekcjach w stosunku do całkowitej liczby inspekcji (w przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań wydawane są decyzje administracyjne nakazujące unieruchomienie wytwórni lub wstrzymanie wytwarzania produktów leczniczych/dystrybucji substancji czynnych; w przypadku braku akceptacji harmonogramu działań naprawczych wydawane są decyzje administracyjne nakazujące usunięcie niezgodności stwierdzonych podczas inspekcji),
- 2) liczba decyzji wydanych po inspekcjach przeprowadzonych w hurtowniach farmaceutycznych w zakresie DPD (bez poborów prób) w stosunku do całkowitej liczby inspekcji przeprowadzonych w hurtowniach farmaceutycznych,
- 3) liczba wydanych decyzji dotyczących wycofania z obrotu/wstrzymania w obrocie produktów leczniczych na skutek negatywnych wyników badań jakościowych przeprowadzonych przez Narodowy Instytut Leków (NIL) i Narodowy Instytut Zdrowia Psychicznego – Państwowy Zakład Higieny (PZH) w stosunku do wszystkich badań przeprowadzonych przez te laboratoria,
- 4) liczba zgłoszeń dotyczących reklam produktów leczniczych przekazanych do Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego.

Wykonanie miernika jest powiązane wprost z liczbą inspektorów oraz ich odpowiednim przeszkoleniem.

W ramach zadania uruchomiono środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła koszty w wysokości 13,64 mln zł;
2. **Fundusz Medyczny**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 679,68 mln zł;

Zadanie 20.4.W Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia

Zadanie dotyczyło w szczególności inwestycji budowlanych, w tym m.in. budowy, przebudowy, rozbudowy i wyposażenia oraz zakupów inwestycyjnych (zakupów gotowych dóbr inwestycyjnych), w tym wymiany i modernizacji sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej oraz programów wieloletnich w szpitalach ogólnych, klinicznych i innych podmiotach leczniczych. Ponadto realizowane są zadania finansowane z Funduszu Medycznego w zakresie inwestycji w infrastrukturę ochrony zdrowia celem poprawy jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej oraz bezpieczeństwa udzielania świadczeń opieki zdrowotnej.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Zdrowia**, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewodów oraz Fundusz Medyczny.

Celami określonymi dla zadania były:

- poprawa jakości i efektywności funkcjonowania jednostek ochrony zdrowia;
- poprawa dostępności, jakości i efektywności leczenia specjalistycznego w kraju.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 20.4.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.699.869	173.843	2.295.983	222.505

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Ilość zrealizowanych inwestycyjnych zadań budowlanych w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Zdrowia w ramach środków budżetu państwa

2) Procentowy wskaźnik liczby świadczeniodawców doposażonych i modernizowanych w ciągu roku w ramach programów polityki zdrowotnej oraz programów wieloletnich w odniesieniu do ogólnej liczby świadczeniodawców posiadających kontrakty NFZ w zakresie leczenia szpitalnego*)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
Wartości miernika	1) 18	1) 16
	2) 37,00	2) 27,00

Komentarz:

Pierwszy miernik odnosi się do inwestycji budowlanych finansowanych z budżetu państwa w części budżetowej 46 – Zdrowie, a jego planowane wartości ustalono w oparciu o harmonogram rzeczowo-finansowy zadań. Odzwierciedla uzyskanie efektu rzeczowego w postaci zrealizowanych inwestycji budowlanych, w celu poprawy jakości i efektywności funkcjonowania jednostek ochrony zdrowia.

Zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami rzeczowo-finansowymi zrealizowane zostały następujące budowlane zadania inwestycyjne:

- 1) „Ponadregionalne Uniwersyteckie Centrum Nefrologii i Hemodializ” realizowane przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 4 w Lublinie,
- 2) „Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa Samodzielnego Publicznego Klinicznego Szpitala Okulistycznego w Warszawie przy ul. Józefa Sierakowskiego 13” realizowane przez Samodzielny Publiczny Kliniczny Szpital Okulistyczny w Warszawie,
- 3) „Modernizacja Kliniki Neurologii z Oddziałem Udarowym w celu poprawy jakości świadczonych usług dla chorych z udarem mózgu, chorobami rzadkimi i demielinizacyjnymi” realizowane przez Uniwersyteckie Centrum Kliniczne Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego,
- 4) „Przebudowa Działu Sterylizacji i Dezynfekcji” realizowane przez Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie,
- 5) „Utworzenie Pracowni Cytostatyków – adaptacja części budynku” realizowane przez Szpital Uniwersytecki Nr 2 im. Dr Jana Biziela w Bydgoszczy,
- 6) „Przebudowa pomieszczeń szpitalnych w celu adaptacji na potrzeby utworzenia oddziału dziennego” realizowane przez Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku,
- 7) „Modernizacja Oddziału Klinicznego Okulistyki z odcinkiem dla dzieci” realizowane przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 1 im. Norberta Barlickiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,
- 8) „Utworzenie Centralnej Sterylizatorni wraz z wyposażeniem” realizowane przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,
- 9) „Modernizacja łazienek zlokalizowanych przy oddziałach i poradniach specjalistycznych szpitala” realizowane przez Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy,
- 10) „Przebudowa i modernizacja Zakładu Mikrobiologii” realizowane przez Szpital Uniwersytecki Nr 2 im. Dr Jana Biziela w Bydgoszczy,
- 11) „Budowa magazynu odpadów oraz modernizacja 2 rozdzielnic elektroenergetycznych” realizowane przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 1 im. Norberta Barlickiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,
- 12) „Przebudowa Prosektorium SPSK Nr 1 im. prof. S. Szyszko SUM” realizowane przez Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 im. Prof. Stanisława Szyszko Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach,
- 13) „Poprawa bezpieczeństwa pacjenta” realizowane przez Szpital Kliniczny im. ks. Anny Mazowieckiej,
- 14) „Przebudowa i modernizacja szatni pracowniczych” realizowane przez Szpital Uniwersytecki Nr 2 im. Dr Jana Biziela w Bydgoszczy,
- 15) „Przebudowa i rozbudowa Centrum Pomocy Psychiatrycznej i Psychologicznej dla Młodzieży” realizowane przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,

- 16) „Modernizacja Oddziałów Reumatologicznego i Dermatologicznego” realizowane przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego.

Dwa zadania były realizowane, ale nie zostały zakończone w 2024 r., tj.:

- 1) „Przebudowa i rozbudowa budynku Szpitala mieszczącego Klinikę Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dziewcząt, Klinikę Położnictwa i Ginekologii oraz Klinikę Patologii Noworodka (budynek A) SPSK Nr 2 PUM w Szczecinie” realizowane przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 2 PUM w Szczecinie,
- 2) „Utworzenie apteki wraz z pracownią cytostatyczną wyposażonej w innowacyjne rozwiązania techniczne i sprzętowe” realizowane przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Realizacja tych zadań została wydłużona zgodnie z wnioskami jednostek.

Główne powody wydłużenia realizacji tych inwestycji, stanowiące jednocześnie czynniki, które wpłynęły ostatecznie na niższe wykonanie wartości miernika, to:

- 1) wystąpienie niemożliwych do przewidzenia na etapie rozpoczęcia realizacji inwestycji okoliczności powodujących opóźnienia w realizacji inwestycji względem założonych harmonogramów,
- 2) trudności w wyłonieniu wykonawców, konieczność kilkukrotnego ogłaszania postępowań o udzielenie zamówień publicznych,
- 3) konieczność wprowadzenia zmian w zakresie rzeczowym związanych z robotami dodatkowymi lub zamiennymi.

Drugi miernik przedstawia procentowy wskaźnik objęcia działaniami inwestycyjnymi realizowanymi w ramach programów polityki zdrowotnej oraz programów wieloletnich, w podmiotach świadczeniodawców, posiadających kontrakty NFZ dotyczące leczenia szpitalnego.

Uwarunkowaniami realizacji tego zadania były:

- 1) liczba świadczeniodawców posiadających kontrakty NFZ w zakresie leczenia szpitalnego,
- 2) liczba podmiotów biorących udział w konkursach organizowanych przez MZ,
- 3) liczba podmiotów wyłonionych w konkursach MZ i realizujących zadania.

Realizacja miernika wynikała ze zmniejszenia się liczby przeprowadzonych konkursów dla podmiotów leczniczych w ramach programów wieloletnich na zakup sprzętu, niż pierwotnie zakładano, przy jednoczesnym zwiększeniu wartości dofinansowanego sprzętu, co wpłynęło na wyłonienie mniejszej, niż zakładano, liczby realizatorów Narodowego Programu Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032.

Realizację zadania wspierała:

- 1) analiza potrzeb w zakresie doposażenia i modernizacji podmiotów leczniczych przy współpracy konsultantów krajowych odpowiednich dziedzin medycyny,
- 2) bieżący monitoring przebiegu procedur przetargowych realizowanych dla potrzeb zakupu sprzętu specjalistycznego w ramach programów polityki zdrowotnej (PPZ) / programów wieloletnich.

*) Zmiana miernika od 2024 roku.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Fundusz Medyczny**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 1.002,17 mln zł.

Zadanie 20.5.W Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny

W zakresie zadania ujęta była działalność państwa polegająca na: sprawowaniu nadzoru sanitarnego, prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej na lotniczych przejściach granicznych, granicy państwa i Unii Europejskiej oraz działalności kontrolno-inspekcyjnej. Realizowane były działania polegające na bieżącym i zapobiegawczym nadzorze sanitarnym oraz na zabezpieczeniu sanitarno-epidemiologicznym granic państwa (przed napływem środków spożywczych o niewłaściwej jakości oraz przeciwdziałających szerzeniu się chorób zakaźnych). Zapewniano też zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych, a także monitorowanie zdarzeń stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego (w tym obszarze znajdowały się takie rodzaje działalności jak: monitorowanie stanu ochrony radiologicznej, ochrona przed szkodliwym wpływem substancji chemicznych na zdrowie człowieka i na środowisko, a także prewencja zagrożeń zdrowia wynikających z wpływu niekorzystnych warunków środowiska pracy i sposobu jej wykonywania, a ponadto badania wody, żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, kosmetyków i innych czynników mających wpływ na zdrowie ludzi). W ramach zadania finansowany był zakup szczepionek. Zadanie dotyczyło także zabezpieczania utrzymywania stałej rezerwy państwowej i dystrybucji środków medycznych, antyseptycznych oraz szczepionek. Ważną dziedziną była także profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia prowadzona m.in. w ramach programów polityki zdrowotnej. Zwalczane były również wszelkie uzależnienia: alkoholowe, narkotykowe, hazardowe, itp.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Zdrowia**, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewodów, Fundusz Medyczny, Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych oraz Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie.

Celami określonymi dla zadania były:

- **zapewnienie właściwego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego na terenie Polski;**
- **poprawa dostępności do profilaktycznych świadczeń zdrowotnych realizowanych w ramach programów polityki zdrowotnej.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 20.5.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	3.868.243	137.724	3.853.734	285.428

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Stosunek liczby wymierzonych mandatów na skutek wykrytych nieprawidłowości do liczby przeprowadzonych kontroli w zakresie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	2,40	2,53

Komentarz:

Miernik monitoruje sprawowanie przez państwo właściwego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego, w szczególności nad:

- 1) warunkami higieny: środowiska, pracy w zakładach pracy, radiacyjnej, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji,
- 2) warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- 3) warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Czynniki, które mają wpływ na poziom miernika, to przede wszystkim nieprawidłowości wykryte w toku działań kontrolnych organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz liczba przeprowadzonych kontroli, uzależniona od bieżącej oceny stanu sanitarno-epidemiologicznego kraju, jak też przyjętych do realizacji rocznych planów kontroli i realizowanych na bieżąco kontroli interwencyjnych. Wpływ na wartość miernika mogło mieć zwiększenie liczby przeprowadzanych kontroli, wynikające z wystąpienia trudnych do przewidzenia zdarzeń stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Osiągnięta wartość miernika (2,53%) w stosunku do wartości planowanej (2,4%), wskazuje przy tym na zwiększenie skuteczności działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Liczba noworodków objętych profilaktycznymi badaniami przesiewowymi realizowanymi w ramach programów polityki zdrowotnej*)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	275.000	251.000

Komentarz:

Miernik przedstawia liczbę noworodków objętych profilaktycznymi badaniami realizowanymi w ramach programu polityki zdrowotnej. Program przesiewowy umożliwia wykrycie 30 chorób wrodzonych przed wystąpieniem objawów klinicznych (wrodzonej niedoczynności tarczycy, fenyloketonurii, mukowiscydozy, rzadkich wad metabolizmu (grupa 24 chorób), wrodzonego przerostu nadnerczy, deficytu biotynidazy, rdzeniowego zaniku mięśni).

Badaniami objęta jest cała populacja noworodków w Polsce. W 2024 r. spadek liczby urodzeń, tak jak w roku poprzednim, wpłynął ograniczająco na wykonanie wartości miernika.

*) Zmiana miernika od 2024 roku.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Fundusz Medyczny**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 436,40 mln zł;
2. **Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych**, z którego w 2024 r. w ramach zadania poniesiono wydatki w wysokości 35,51 mln zł;
3. **Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł koszty w wysokości 2,81 mln zł.

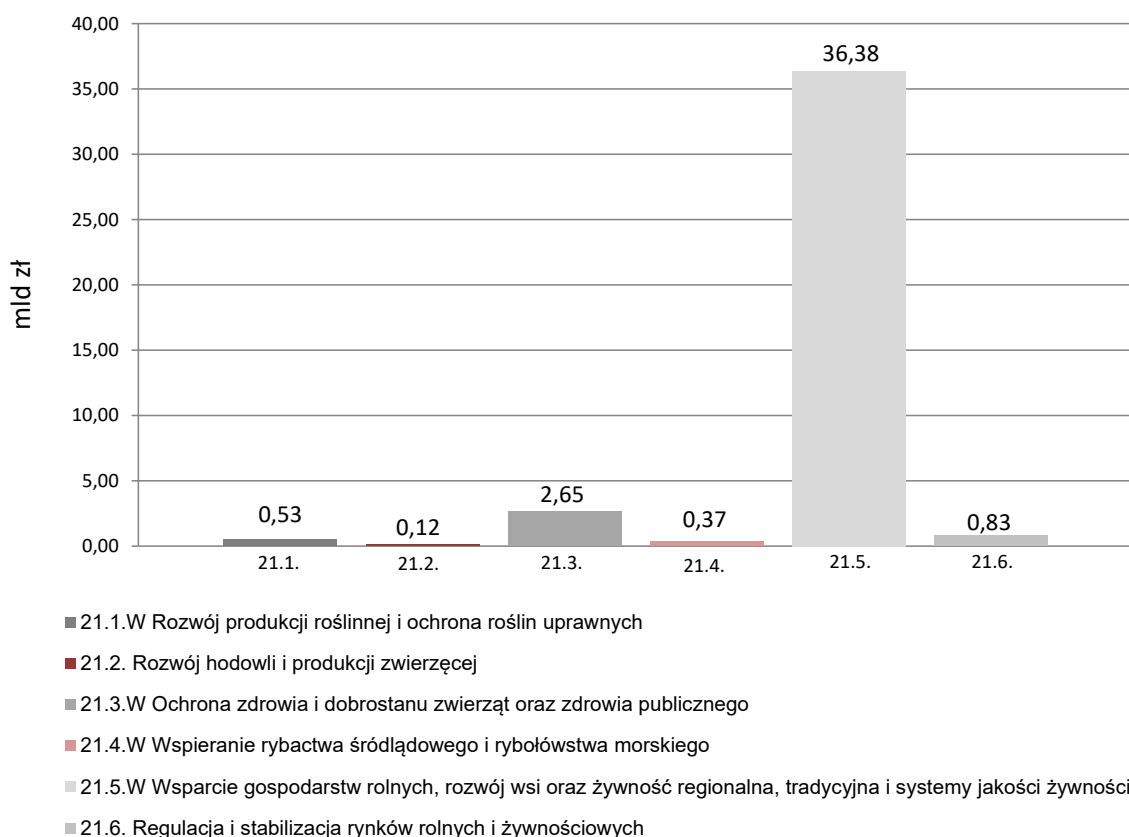
Funkcja 21.

Polityka rolna i rybacka

W ramach funkcji realizowane były zadania związane z rolnictwem, regulacją i stabilizacją rynków rolnych i żywnościowych, rozwojem obszarów wiejskich oraz rybołówstwem. Celami funkcji były poprawa i stabilizacja warunków ekonomicznych rolnictwa, rozwój obszarów wiejskich oraz zwiększenie konkurencyjności gospodarki rolno-żywnościowej, a także tworzenie i utrzymanie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rybackiego. Działania państwa w tym obszarze obejmowały zagadnienia dotyczące produkcji roślinnej i ochrony roślin uprawnych, nasiennictwa, roślin genetycznie zmodyfikowanych, hodowli i produkcji zwierzęcej, ochrony zdrowia zwierząt, weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego oraz nadzoru nad zdrowotną jakością środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz wpływu zmian klimatu na sektor rolnictwa. Państwo odpowiadało również za wspieranie gospodarstw rolnych, kształtowanie ustroju rolnego i gospodarki żywnościowej oraz infrastruktury wsi, a także wspieranie promocji produktów rolno-spożywczych. Ponadto realizowano działania z zakresu rybactwa śródlądowego i rybołówstwa morskiego.

Na realizację zadań z zakresu funkcji 21. w 2024 r. wydatkowano środki budżetowe w wysokości **40.870.418 tys. zł**, w tym z budżetu środków europejskich 23.629.286 tys. zł.

Wykres 21: Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich (w mld zł)

Zadanie 21.1.W Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych

Zadaniem objęty był szereg działań zmierzających do utrzymania stabilnej i dostosowanej do wymagań rynkowych produkcji roślinnej, zgodnej z zasadami dobrej kultury rolnej oraz z uwzględnieniem ochrony środowiska, zdrowia ludzi i zwierząt. Realizacja zadania była bezpośrednio związana z produkcją i bezpieczeństwem żywności, konkurencyjnością i dochodowością gospodarstw rolnych. Realizowane były badania na rzecz postępu biologicznego w produkcji roślinnej, badania obejmujące hodowlę roślin, ochronę zasobów genowych, nawożenie, a także działania dotyczące badania, rejestracji i ochrony prawnej odmian roślin, badania i rejestracji nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. Przeprowadzane były doświadczenia odmianowe oraz ocena tożsamości i czystości odmianowej. Wykonywany był nadzór nad zdrowiem roślin, obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin, obrotem nawozami i środkami wspomagającymi uprawę roślin oraz produktami nawozowymi UE, a także wytwarzaniem, oceną, obrotem i stosowaniem materiału siewnego. Ograniczane było ryzyko związane ze stosowaniem środków ochrony roślin w produkcji roślinnej. Prowadzona była również kontrola przestrzegania zakazu stosowania roślin genetycznie zmodyfikowanych (gmo) w uprawach oraz sprawowany był monitoring azotu mineralnego i agrochemiczna obsługa rolnictwa w kraju. Gromadzona i upowszechniana była także wiedza i dobre praktyki służące osiągnięciu celów działań realizowanych w ramach zadania.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, Wojewodów oraz Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie warunków do prowadzenia produkcji rolnej zgodnej z zasadami dobrej kultury rolnej**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 21.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	516.277	3.577	531.437	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Przekroczenia NDP (najwyższe dopuszczalne pozostałości) środków ochrony roślin w płodach rolnych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	< 2,5	2,47
Komentarz: Miernik dotyczy działalności na rzecz zapewnienia właściwych warunków do prowadzenia prawidłowej produkcji rolnej – zgodnej z zasadami dobrej kultury rolnej. Pomiar pozwala na ocenę działań podejmowanych na rzecz zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin, w tym –		

prowadzonych przez służby kontrolne. W ramach zadania stale rozwijana jest baza laboratoryjna, co pozwala na wykrywanie coraz większej liczby substancji, przy coraz niższych ich poziomach.

Osiągnięcie docelowej wartości miernika poniżej 2,5% jest wartością bezpieczną, świadczącą o braku zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin i dostosowaniem produkcji rolnej do wymogów konsumenta, a jednocześnie pozwalającą na utrzymanie dobrej pozycji produktów rolno-spożywczych na rynku unijnym i światowym. Ponadto, osiągnięcie założonej wartości miernika jest związane z celem określonym w dyrektywie 2009/128/WE ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów.

W 2024 r. uzyskano korzystny wynik miernika, tj. poniżej poziomu 2,5%, do czego przyczyniły się takie czynniki jak:

- 1) zapewnienie ciągłości kontroli w zakresie prawidłowości obrotu i stosowania środków ochrony roślin, kontroli i stosowania materiału siewnego wraz z prowadzeniem nadzoru fitosanitarnego,
- 2) upowszechnianie postępu biologicznego w produkcji roślinnej oraz zapewnienie stabilnych warunków do realizacji tematów badawczych wspomagających ten postęp,
- 3) wspieranie rozwoju zrównoważonych metod produkcji roślinnej.

W 2024 r., w ramach „Krajowego planu działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin” kontynuowano realizację zadań mających na celu zapewnienie maksymalnej efektywności oraz wzmocnienie i rozwinięcie dotychczas osiągniętych efektów. W szczególności, wypełnianie celu oparte było o prowadzenie takich działań, jak:

- 1) zapewnianie przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin przez użytkowników profesjonalnych,
- 2) upowszechnianie stosowania metod niechemicznych oraz ograniczania zależności produkcji roślinnej od stosowania chemicznych środków ochrony roślin,
- 3) upowszechnianie wiedzy dotyczącej bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin,
- 4) ochrona terytorium kraju przed introdukcją nowych organizmów szkodliwych dla roślin,
- 5) optymalizacja efektywnych i bezpiecznych dla środowiska i konsumentów metod ochrony roślin oraz zapewnienie wysokiej jakości materiału siewnego.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 139,75 mln zł.

Zadanie 21.2. Rozwój hodowli i produkcji zwierzęcej

Realizacja zadania służyła wspieraniu postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej (realizacji określonych celów hodowlanych, służących stworzeniu hodowcom możliwości wykorzystania w gospodarstwach rolnych najnowszych osiągnięć genetyki i hodowli). Działania te były ukierunkowane na stworzenie odpowiednich warunków do produkcji elitarnego materiału hodowlanego, a także na wspieranie działań pozwalających na podejmowanie przez hodowców właściwych decyzji hodowlanych. Zapewniana była ochrona różnorodności genetycznej zwierząt gospodarskich. Zadanie obejmowało także czynności związane z oceną wartości użytkowej i oceną genetyczną zwierząt (bydła, koni, świń, owiec, kóz, alpак i drobiu) oraz z ochroną zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. Prowadzono księgi, a także organizowano wystawy i pokazy zwierząt hodowlanych. Wykonywane były badania w zakresie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej. Ponadto utrzymywana była kontrola w zakresie organizacji hodowli i rozrodu

zwierząt gospodarskich, jak też działania na rzecz umacniania i doskonalenia hodowli koni ras czystych i półkrwi.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi** oraz Polski Klub Wyścigów Konnych.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie stabilnych warunków do realizacji programów hodowlanych i działań wspomagających postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej.**

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 21.2. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	119.232	0	115.942	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

1) Liczba zwierząt wpisanych do ksiąg hodowlanych w stosunku do pogłowia zwierząt ogółem na przykładzie krów ras mlecznych (w %)

2) Liczba programów hodowlanych, o których mowa w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, realizowanych dla zwierząt hodowlanych czystorasowych z gatunku bydła, koni, świń, owiec, kóz oraz dla drobiu (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	1) 21		1) 34,99	
	2) 148		2) 149	

Komentarz:

Stosowane mierniki pozwalają na ocenę czy rozwój hodowli i produkcji zwierzęcej jest zrównoważony i nie następuje zagrożenie odnośnie do likwidacji elitarnego pogłowia zwierząt hodowlanych, co wpływałoby negatywnie na poziom efektywności rolnictwa i dostosowanie produkcji do wymogów konsumenta oraz na utrzymanie dobrej pozycji produktów rolno-spożywczych na rynku unijnym i światowym.

Pierwszy z mierników dotyczy hodowli i produkcji zwierzęcej w zakresie krów ras mlecznych. Pozwala ocenić, czy rozwój hodowli i produkcji zwierzęcej jest zrównoważony i czy następuje zagrożenie odnośnie likwidacji elitarnego pogłowia zwierząt hodowlanych. Ponadto pozwala ocenić, czy nie występuje zagrożenie dla posiadanych zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich.

Osiągnięta wartość miernika na poziomie 34,99% jest wyższa od zaplanowanej, co jest zjawiskiem pozytywnym – obecnie nie występuje w Polsce zagrożenie likwidacji populacji aktywnej w zakresie tego gatunku.

Drugi z mierników dotyczy monitorowania sytuacji dotyczącej elitarnego pogłowia zwierząt hodowlanych czystorasowych z gatunku bydła, koni, świń, owiec, kóz oraz dla drobiu. Osiągnięcie wyższej wartości miernika (względem planowanej) jest zjawiskiem pozytywnym, związanym z utrzymaniem liczby realizowanych programów hodowlanych i zatwierdzeniem nowych programów hodowlanych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Polski Klub Wyścigów Konnych**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 6,58 mln zł.

Zadanie 21.3.W Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego

W ramach zadania realizowane były działania związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych w celu zapewnienia zdrowia publicznego w zakresie weterynarii oraz dobrostanu zwierząt. Inspekcja weterynaryjna koordynowała i nadzorowała procedury w zakresie ochrony zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz prowadziła czynności umożliwiające rozpoznawanie i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt. Realizowane były badania dotyczące ochrony zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego. Zapewniane było bezpieczeństwo żywności pochodzenia zwierzęcego, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, produktów pochodnych i pasz w miejscach ich pozyskiwania, wytwarzania, przetwarzania i składowania oraz transportu. W szczególności kontrolowane były warunki weterynaryjne dla produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz. Prowadzona była też graniczna kontrola weterynaryjna zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz. Ponadto finansowana była diagnostyka laboratoryjna chorób zwierząt, a także skażeń żywności i pasz.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, Wojewodów oraz **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**.

Celem określonym dla zadania było **zapewnienie bezpieczeństwa epizootycznego i zdrowia publicznego w kraju w zakresie weterynarii**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 21.3.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.160.643	0	2.648.372	0

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Liczba uzgodnionych świadectw zdrowia na towary wysyłane do krajów trzecich w stosunku do ogólnej liczby intencji eksportowych zgłaszanych przez polskich przedsiębiorców (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	25	29,63
Komentarz: Miernik odzwierciedla stan bezpieczeństwa epizootycznego i nadzoru weterynaryjnego w Polsce. Świadczą one o uznaniu polskiego systemu za bezpieczny i niestwarzający zagrożeń epizootycznych. Uzgadnianie weterynaryjne świadectwa zdrowia umożliwiają polskim przedsiębiorcom eksport zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego do państw trzecich.		

Osiągnięcie w 2024 r. wyższej (o blisko 5 p.p.), niż planowana, wartości miernika spowodowane jest uzgodnieniem większej, niż zakładano, liczby bilateralnych świadectw zdrowia na zwierzęta oraz produkty pochodzenia zwierzęcego i pasze. Zmiany struktury międzynarodowych łańcuchów dostaw oraz sytuacji epizootycznej w zakresie chorób zwierząt, tak w Polsce, jak i na świecie, stały się szansą dla Polski na szybsze zakończenie procedur w dostępie do niektórych rynków państw trzecich.

W ramach realizacji zadania w 2024 r. prowadzono działania mające na celu uzgodnienie eksportowych świadectw zdrowia z państwami trzecimi, tj.: negocjacje korespondencyjne, konsultacje online, aktywna postawa podczas obrad grup roboczych oraz podczas wizyt w państwach trzecich, a także organizacja audytów państw trzecich w Polsce.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Wskaźniki spójności danych w systemie Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt dla zwierząt z gatunków: bydło, owce, kozy, świnie (w %)

	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
Wartości miernika	bydło 90	bydło 94,17
	owce 90	owce 94,19
	kozy 85	kozy 91,33
	świnie 94	świnie 97,59

Komentarz:

Wskaźnik obejmuje zwierzęta ze spójną historią ruchu i opisuje procentowy udział spójnych zwierząt w całym pogłowie żyjących zwierząt danego gatunku. Za spójne uważa się zwierzęta, których historia zdarzeń jest kompletna – istnieją wszystkie zdarzenia komplementarne (np. kupno-sprzedaż, sprzedaż-ubój w rzeźni) oraz zdarzenia poprawne merytorycznie (nie zawierają błędów). Wskaźniki pozwalają na precyzyjne opisanie jakości bazy danych Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ), od której zależy m.in. zapewnienie bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz. W przypadku wystąpienia nieprawidłowości w bazie danych prowadzone jest postępowanie wyjaśniające w celu uzyskania brakujących zgłoszeń/korekt zgłoszeń oraz zapewnienia zgodności danych w rejestrze ze stanem faktycznym.

W 2024 r. wartość miernika została zrealizowana powyżej planu dotyczącego wszystkich wartości składowych (bydło, owce, kozy, świnie). Wykonanie miernika na takich poziomach możliwe było m.in. dzięki:

- 1) możliwości składania informacji o zdarzeniach zwierzęcych bezpośrednio poprzez aplikację IRZplus,
- 2) bieżącemu monitoringowi i wyjaśnianiu niespójności w „zgłoszeniach zwierzęcych”,
- 3) poprawie terminowości zgłoszeń składanych przez posiadaczy zwierząt,
- 4) zapewnieniu efektywności kontroli na miejscu siedzib stad.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 301,46 mln zł.

Zadanie 21.4.W Wspieranie rybactwa śródlądowego i rybołówstwa morskiego

ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadanie dotyczyło działań finansowanych ze środków publicznych związanych z zapewnieniem tworzenia warunków dla wspierania rybactwa śródlądowego i rybołówstwa morskiego, jak również zrównoważonego i racjonalnego zarządzania zasobami wód i ich ochrony. Wsparcie w tym obszarze dotyczyło m.in. zarybiania polskich obszarów morskich rybami dwuśrodowiskowymi, a także przeciwdziałania kłusownictwu na wodach śródlądowych, jak też funkcjonowania nadzoru i kontroli wykonywania rybołówstwa morskiego. W ramach zadania realizowany był Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” oraz program Fundusze Europejskie dla Rybactwa. Jednocześnie prowadzone były działania na rzecz przetwórstwa i obrotu produktami rybołówstwa i akwakultury (wspieranie organizacji producenckich).

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, Wojewodów oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Celem określonym dla zadania było **tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rybackiego**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 21.4.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	197.167	113.402	216.257	156.313

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Udział eksportu ryb i bezkręgowców wodnych w eksporcie zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego ogółem (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	18,3	16,5

Komentarz:

Realizacja zadania przyczynia się do rozwoju wszystkich podmiotów sektora rybackiego, umożliwiając osiąganie dochodów przez te podmioty oraz osoby pracujące w tym sektorze, a także zwiększenie zatrudnienia w gospodarstwach rybackich, zakładach przetwórczych, organizacjach rybackich.

Miernik wykorzystywany jest do badania stanu konkurencyjności sektora rybackiego poprzez porównanie procentowe eksportu sektora rybackiego na tle eksportu produktów zwierzęcych ogółem. Miernik w dużej mierze uzależniony jest od aktualnej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw eksportujących produkty rybne, zwiększonego popytu zagranicznego i konkurencyjnych cen.

Należy wskazać, że o ile eksport produktów rybołówstwa i akwakultury sukcesywnie rośnie rok do roku, to eksport zwierząt żywych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego rósł szybciej (miernik wyniósł 16,5% w stosunku do 18,9% w roku 2023).

Na niższe w stosunku do planu wykonanie wartości miernika wpływ miały także takie czynniki jak:

- 1) zaprzestanie operacji przez część flot ze względu na zmniejszenie rentowności z uwagi na wzrost cen paliw i energii,
- 2) sytuacja gospodarcza w związku z wojną w Ukrainie skutkująca utrudnieniami dostaw zbóż i olejów roślinnych stanowiących paszę dla zwierząt hodowlanych, w tym ryb,
- 3) niedobory surowców do przetwarzania (Rosja była jednym z kluczowych dostawców ryb na światowym rynku).

W celu zniwelowania skutków wskazanych wyżej czynników ogłoszono nabór wniosków o dofinansowanie na działanie „Świadomy konsument”, wspierającego konkurencyjność krajowych produktów rybołówstwa i akwakultury na rynku krajowym i zagranicznym. Dodatkowo udzielano wsparcia związanego z dofinansowaniem kapitału obrotowego w sektorze rybołówstwa.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 55,93 mln zł.

Zadanie 21.5.W Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności

ZADANIE PRIORYTETOWE

W zadaniu ujęto bardzo szerokie spektrum działań finansowanych ze środków publicznych, zorientowanych na tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rolnego, a także na wspieranie i stabilizację dochodów uzyskiwanych z produkcji rolnej, przy jednoczesnym upowszechnianiu i promowaniu zasad dobrej kultury rolnej. Realizowane było wsparcie w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, w szczególności dofinansowywano przedsięwzięcia objęte Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) i Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) w tym także wspierane były dochody rolników z wypłacanych dopłat bezpośrednich. Wspierany był też transfer wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich, jak też konkurencyjność wszystkich sektorów rolnictwa i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych. Podejmowane były przedsięwzięcia na rzecz organizacji łańcucha żywnościowego i promowania zarządzania ryzykiem w rolnictwie. Odtwarzano, chroniono i wzmacniano ekosystemy zależne od rolnictwa i leśnictwa. Wspierane było efektywne gospodarowanie zasobami oraz przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym. Ważną częścią zadania były działania na rzecz włączenia społecznego i ograniczania ubóstwa oraz promowanie rozwoju gospodarczego na terenach wiejskich. Zabezpieczana była też pomoc techniczna dla PROW 2014-2020. Realizowana była także pomoc krajowa i unijna inna niż WPR (w tym m.in. dotacje na dopłaty do oprocentowania kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i wznowienie produkcji rolniczej po wystąpieniu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, zwrot podatku akcyzowego, dopłaty do materiału siewnego, dopłaty do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt

gospodarskich od negatywnych skutków spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi), jak też nadzór i kontrola jednostek samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zadań w rolnictwie. Zapewniane było wsparcie instytucjonalne w ramach programów finansowanych z budżetu UE. Następował zwrot gminom (poprzez dotacje) części wydatków w ramach funduszu sołeckiego. W ramach zadania realizowane były działania na rzecz odnawialnych źródeł energii oraz działań innowacyjnych i rozwojowych w sektorze rolno-spożywczym. Zadanie obejmowało także doradztwo rolnicze, w tym: doskonalenie kadr rolniczych, funkcjonowanie działalności doradczej w rolnictwie, a także organizację działań o charakterze informacyjnym i upowszechnieniowym. Tworzone były warunki dla kształtowania ustroju rolnego państwa i gospodarki żywnościowej. W ramach zadania, finansowano badania w zakresie gospodarki żywnościowej, a także w zakresie kształtowania środowiska rolniczego i zrównoważonego rozwoju produkcji rolniczej w Polsce. Prowadzone były działania informacyjne, edukacyjne oraz promocyjne w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi oraz rynków rolnych. Promowane były, w kraju i zagranicą, produkty rolno-spożywcze w celu zwiększenia ich spożycia, eksportu i konkurencyjności, w tym: systemy jakości żywności, żywność ekologiczna, regionalna i tradycyjna. Upowszechniana była także wiedza, badania i dobre praktyki pomocne w wytwarzaniu żywności oraz zapewniane było doradztwo w zakresie rolnictwa ekologicznego. W zadaniu zawarto jednocześnie działalność służącą wsparciu infrastruktury wsi (m.in. prace geodezyjno-urzędzeniowe na potrzeby rolnictwa, w tym scalanie i wymianę gruntów, budowę oraz utrzymanie melioracji wodnych i wód istotnych dla utrzymania stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa). Ponadto prowadzone były prace związane ze zbieraniem i wykorzystywaniem danych rachunkowych z gospodarstw rolnych na potrzeby sieci danych rachunkowości gospodarstw rolnych. Realizowane były także zadania MRiRW wynikające ze zobowiązań krajowych i międzynarodowych powierzonych Państwowym Instytutom Badawczym nadzorowanym przez MRiRW w celu dostarczenia nowej wiedzy dotyczącej rolnictwa. W ramach zadania realizowane były również działania związane z promowaniem i wspieraniem kół gospodyń wiejskich oraz ich związków, a także działania w zakresie podejmowania i realizacji lokalnych inicjatyw społecznych na rzecz aktywizacji wspólnot i społeczności lokalnych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, Wojewodów, **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa** oraz Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego.

Celami określonymi dla zadania były:

- objęcie ochroną ubezpieczeniową produkcji rolniczej;
- wsparcie i stabilizacja dochodów rolniczych zapewniająca warunki do prowadzenia produkcji rolnej zgodnej z zasadami dobrej kultury rolnej;
- tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rolnego.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 21.5.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	7.238.734	14.969.160	13.232.814	23.142.569

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywane były mierniki:

Powierzchnia ubezpieczonych upraw w stosunku do powierzchni gruntów ornych (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	30	28,30

Komentarz:

Przyczyną nieosiągnięcia miernika jest mniejsze niż zakładano zainteresowanie producentów rolnych dotowanymi ubezpieczeniami.

W celu zwiększenia zainteresowania producentów rolnych przygotowano projekt ustawy zmieniającej ustawę z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, który rozszerzył listę upraw rolnych, do których stosuje się dopłaty z budżetu państwa o: słonecznik, facelię, len, konopie włókniste, bobowate drobnonasienne, rośliny zielarskie i gorczycę. Ponadto, wprowadzone zmiany w przepisach zwiększają dostępność ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek. Zmieniona ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Liczba beneficjentów, dla których zrealizowano płatności w danym roku kalendarzowym (w os.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	1.235.000	1.033.915

Komentarz:

Do wyliczenia miernika przyjęto określony w przepisach prawa UE termin realizacji płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (wszystkie instrumenty pomocy). Płatności końcowe dla danej kampanii w ramach systemów wsparcia bezpośredniego są przekazywane w okresie od 1 grudnia do 30 czerwca następnego roku kalendarzowego. Wartość miernika określa liczbę beneficjentów (w os.), dla których zrealizowano płatności końcowe w danym roku kalendarzowym.

Liczba beneficjentów, dla których zrealizowano płatności w danym roku kalendarzowym jest zależna od kwoty środków udostępnionych ARiMR na wypłatę płatności końcowych w grudniu. Po zsumowaniu realizacji płatności dokonanych w roku kalendarzowym 2024, w ramach kampanii 2023 roku oraz 2024 roku, ostateczna osiągnięta wartość miernika wynosi 1.033.915, z czego 919.234 zrealizowanych w 2024 roku płatności, dotyczyło wniosków z kampanii 2023 roku. Realizację pozostałych wypłat (tj. 378.352 w ramach kampanii 2024 roku) w zakresie płatności bezpośrednich, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przesunięto na 2025 rok. Termin realizacji tych płatności, wynikający z przepisów, to 30.06.2025 r.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Udział eksportu produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem (w %)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	14,6	15,2 ^{*)}

Komentarz:

W celu oszacowania wartości miernika obliczany jest udział wartości eksportu produktów rolno-spożywczych w wartości polskiego eksportu ogółem. Źródłami pochodzenia danych do wyliczenia miernika są informacje GUS i Ministerstwa Finansów oraz obliczenia Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR). Wykonanie miernika oszacowano wykorzystując wstępne dane za 11 miesięcy 2024 r. w zakresie eksportu produktów rolno-spożywczych. Do wykonania miernika przyjęto antycypację dotyczącą wartości polskiego eksportu ogółem na podstawie dostępnych danych GUS za 11 miesięcy 2024 r. oraz na podstawie wstępnych danych MF dotyczących eksportu produktów rolno-spożywczych w 2024 r. Ostateczne dane GUS i MF dotyczące wyników handlu zagranicznego w 2024 r. będą znane na przełomie lipca-sierpnia 2025 r.

Głównymi czynnikami, które wpłynęły na pozytywne przekroczenie zaplanowanej wartości miernika w 2024 r. były:

- 1) utrzymanie konkurencyjności cenowej większości krajowych artykułów rolno-spożywczych na rynku Unii Europejskiej,
- 2) wzrostowe tendencje cen żywności na rynku globalnym,
- 3) aktywne wsparcie promocji polskiej żywności w kraju i na rynkach zagranicznych w celu poprawy konkurencyjności krajowych produktów eksportowych (w tym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz KOWR).

Należy również wskazać, że w 2024 r. odnotowano większą dynamikę spadku wartości eksportu ogółem z Polski (o 5,7%) w odniesieniu do dynamiki spadku eksportu produktów rolno-spożywczych (o 2,9%) wyrażoną w złotych, przy czym – z uwagi na tendencję do aprecjacji waluty krajowej względem euro i dolara amerykańskiego – w horyzoncie całego 2024 r. względem roku 2023, eksport artykułów rolno-spożywczych z Polski wyrażony w euro zwiększył się. Wskazują na to wstępne dane Ministerstwa Finansów, według których w 2024 r. wartość eksportu artykułów rolno-spożywczych z Polski zwiększyła się o 2,7% r/r. Pomimo mniej korzystnego dla krajowych eksporterów kursu wymiany złotego do dolara i euro w 2024 r. w stosunku do 2023 r., sprzedaż zagraniczna z Polski stymulowana była wzrostowymi tendencjami cen żywności na rynku globalnym. Ponadto, pomimo trudnych uwarunkowań w handlu międzynarodowym, w 2024 r. eksport żywności z Polski wzrósł do czterech spośród pierwszych pięciu największych partnerów handlowych naszego kraju na rynku rolno-żywnościowym, tj. do: Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji i Włoch. Sprzedaż artykułów rolno-spożywczych do tych krajów wygenerowała około 45% przychodów uzyskanych z eksportu ogółem.

Głównymi działaniami o charakterze nadzorczym/kontrolnym lub naprawczym podjętymi w 2024 r., aby wzmocnić rezultaty realizacji zadania budżetowego, były:

- 1) prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych w kraju i za granicą – w 2024 r. KOWR zrealizował 131 przedsięwzięć mających na celu wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą, w tym:
 - a) 23 stoiska narodowe podczas zagranicznych wydarzeń targowych w 19 krajach na 5 kontynentach, tj.: w Niemczech, Zjednoczonych Emiratach Arabskich, Japonii, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Grecji, Singapurze, USA, Azerbejdżanie, Niderlandach, Tajlandii, Korei Południowej, Wietnamie, Arabii Saudyjskiej, Chile, Francji, Kazachstanie, Rumunii, Egipcie,
 - b) rozmowy b2b (stacjonarnie i online) dla polskich przedsiębiorców z potencjalnymi kontrahentami zagranicznymi,

- c) misje przyjazdowe zagranicznych przedsiębiorców do Polski,
- d) działania promocyjne w Internecie przez administrowanie stroną www.polandtastesgood.pl oraz profilem Poland Tastes Good na portalu społecznościowym,
- e) działania promocyjne w zagranicznych mediach branżowych oraz współpraca z zagranicznymi influencerami w obszarach związanych z promocją żywności,
- f) webinaria informacyjne na temat możliwości współpracy handlowej na rynkach zagranicznych,
- g) obsługa mechanizmu Wspólnej Polityki Rolnej w ramach unijnej polityki promocji (tj. 11 programów branżowych o łącznym budżecie 23,4 mln EUR realizowanych na 3 kontynentach).

We wszystkich działaniach promocyjnych KOWR w 2024 r., mających na celu rozwój współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego, wzięło udział ponad 500 polskich firm,

- 2) dostosowywanie oferty eksportowej do sytuacji podażowej na rynkach zagranicznych,
- 3) monitorowanie koniunktury oraz sytuacji podażowo-popytowej i cenowej na rynkach rolnych,
- 4) opracowywanie i upowszechnianie informacji związanych z realizacją mechanizmów aktywnej polityki rolnej na rynkach produktów rolnych i żywnościowych, w celu zwiększenia zainteresowania udziałem w działaniach wspierających rozwój współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą przez przedsiębiorców,
- 5) transfer wiedzy (gromadzenie, analiza i udostępnianie informacji) dotyczącej rynków produktów rolnych i żywnościowych w celu podejmowania właściwych decyzji gospodarczych,
- 6) monitoring prawodawstwa krajowego i unijnego na rynku rolno-żywnościowym,
- 7) sprawne tworzenie, aktualizacja i realizacja wewnętrznych procedur oraz zarządzeń, a także warunków udziału beneficjentów w mechanizmach.

^{*)} Wykonanie oszacowano wg dostępnych wstępnych danych za 11 miesięcy 2024 r. Ostateczne dane dotyczące wyników handlu zagranicznego w 2024 r. będą dostępne na przełomie lipca-sierpnia 2025 r.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

- 1. **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 7.572,14 mln zł;
- 2. **Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosło wydatki w wysokości 49,47 mln zł;
- 3. **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 115,13 mln zł;
- 4. **16 Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego**, które w 2024 r. w ramach zadania poniosły wydatki w wysokości 685,08 mln zł, z tego:

Nazwa WODR	Wydatki (w mln zł)
Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	35,31
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	43,51
Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	61,25
Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	20,09

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	47,95
Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	36,45
Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	83,31
Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	20,53
Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	61,14
Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	43,10
Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	35,97
Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	31,53
Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	34,39
Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	32,87
Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	65,30
Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	32,37

Zadanie 21.6. Regulacja i stabilizacja rynków rolnych i żywnościowych

W tym obszarze realizowane były działania państwa wzmacniające konkurencyjność, wspomagające rozwój produkcji i przetwórstwa artykułów rolno-spożywczych oraz stabilizujące sytuację na rynkach produktów rolnych i żywnościowych.

Działania były realizowane głównie w ramach instrumentów wspólnej organizacji rynków rolnych WPR oraz interwencji sektorowych ujętych w PS WPR (sektor owoców i warzyw oraz pszczelarski). Wsparcie dla sektora rolno-spożywczego w ramach wspólnej organizacji rynków rolnych było realizowane m.in. poprzez administrowanie obrotem towarowym z krajami spoza Unii Europejskiej, interwencyjne zakupy produktów rolnych na zapasy publiczne oraz sprzedaż tych zapasów, dopłaty do prywatnego przechowywania towarów rolno-spożywczych i inne działania uruchamiane w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych oraz monitorowanie produkcji na wybranych rynkach rolnych.

Wspierane i nadzorowane były także działania WPR mające na celu stymulowanie popytu na produkty rolne, w tym takie jak: „Program dla szkół” i działania promujące żywność oraz wzmacniające pozycję konkurencyjną producentów rolnych m.in.: związane z uznawaniem i funkcjonowaniem grup producentów i ich związków oraz organizacji producentów i ich zrzeszeń oraz dotyczące obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych.

Zadanie realizowane było przez **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa** oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Celem określonym dla zadania było **stabilizacja rynków i wspieranie konkurencyjności produktów rolno-spożywczych**.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 21.6. w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	210.163	542.257	496.310	330.404

Do pomiaru stopnia realizacji celu zadania wykorzystywany był miernik:

Liczba wydanych decyzji w zakresie administrowanych mechanizmów (w szt.)

Wartości miernika	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.	Wykonanie w 2024 r.
	37.789	7.694

Komentarz:

Zadanie obejmuje zarówno stałe działania wpływające na popyt lub podaż wybranych produktów, doraźne działania wspierające rolników w przypadkach kryzysowych oraz poprzez wspieranie działania grup i organizacji producentów. Wartość miernika została określona na podstawie liczby beneficjentów uczestniczących w działaniach wchodzących w zakres zadania oraz związanej z ich obsługą przewidywanej liczby decyzji.

Niższa od planowanej wartość wykonania miernika wynikała przede wszystkim z następujących przyczyn:

- 1) w 2024 roku Komisja Europejska nie uruchomiła mechanizmów kryzysowych na rynkach rolnych,
- 2) indywidualni pszczelarze (uprawnieni tak jak organizacje pszczelarskie, do udziału w danych interwencjach pszczelarskich) wnioskowali pośrednio, tj. za pośrednictwem organizacji pszczelarskich, co wynikało z możliwości wyboru sposobu składania tych wniosków,
- 3) złożenie przez wnioskodawców w interwencjach pszczelarskich mniej wniosków o płatność wynikających z realizacji operacji, niż wynikało to ze złożonych wniosków o przyznanie pomocy i podpisanych umów o przyznaniu pomocy finansowej w interwencjach w sektorze pszczelarskim.

Ponadto niższą od planowanej wartość miernika osiągnięto na skutek wydania mniejszej liczby decyzji i innych rozstrzygnięć z następujących powodów:

- 1) specyfiki mechanizmów interwencji rynkowej WPR, jakimi są m.in. interwencyjne/publiczne zakupy i sprzedaż masła, odtłuszczonego mleka w proszku (OMP) i pszenicy zwyczajnej oraz dopłaty do prywatnego przechowywania towarów rolno-spożywczych – decydujący wpływ na ich realizację ma trudna do przewidzenia sytuacja rynkowa, zarówno na rynku unijnym, jak i światowym,
- 2) brak zainteresowania potencjalnych wnioskodawców zakupami interwencyjnymi, ze względu na poziom cen produktów rolnych,
- 3) nieuruchomienia przez Komisję Europejską w ramach WPR dopłat do prywatnego przechowywania towarów rolno-spożywczych,
- 4) mniejszej liczby wniosków o pomoc złożonych przez beneficjentów w ramach „Programu dla szkół” – złożono mniej wniosków obejmujących dwa tygodnie udostępniania owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych, natomiast więcej wniosków obejmujących

większą liczbę tygodni takiego udostępniania (rozporządzenie MRiRW dopuszcza możliwość składania jednego wniosku o pomoc obejmującego cały okres udostępniania lub kilka częściowych wniosków o pomoc, ale obejmujących co najmniej dwa tygodnie udostępniania),

- 5) znacząco mniejszego zainteresowania organizacji charytatywnych oraz innych jednostek organizacyjnych lub osób fizycznych udziałem w mechanizmie „Administrowanie rozdysponowaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży”. Powyższe jest również skutkiem mniejszego zainteresowania uznanych organizacji producentów wycofaniem z rynku owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży.

Głównymi działaniami podjętymi w celu wzmocnienia efektów działania były m.in.:

- 1) monitorowanie prawodawstwa krajowego i unijnego,
- 2) tworzenie, aktualizacja i realizacja wewnętrznych procedur oraz zarządzeń, a także warunków udziału beneficjentów w mechanizmach,
- 3) monitorowanie koniunktury oraz sytuacji podaży-popytu i cenowej na rynkach rolnych,
- 4) monitorowanie postępów prac nad wnioskami i bieżące rozwiązywanie problemów związanych z ich rozpatrywaniem.

W ramach zadania uruchamiano środki z rezerw celowych.

Inne jednostki sektora finansów publicznych

Zadanie realizowane/finansowane było również przez:

1. **Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**, która w 2024 r. w ramach zadania poniosła wydatki w wysokości 21,53 mln zł;
2. **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa**, który w 2024 r. w ramach zadania poniósł wydatki w wysokości 40,04 mln zł.

Funkcja 22.

Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna

Zadanie 22.1.W Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna

Funkcja 22. miała charakter uzupełniający i mogła być wykorzystywana przez dysponentów w szczególnie uzasadnionych przypadkach do klasyfikowania wydatków związanych z koordynacją działalności oraz obsługą administracyjną i techniczną w tym zakresie. Zgodnie z zasadami planowania wydatków w układzie zadaniowym, określonymi w ust. 59 załącznika nr 42 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, dysponenti powinni dążyć do przypisywania wydatków do działań w funkcjach 1-21, natomiast wydatki nieprzypisane bezpośrednio do działań w tych funkcjach, rozliczać na te działania w sposób określony przez jednostkę. Wdrożenie takich rozwiązań planistycznych wymagało jednak odpowiedniego dostosowania przyjętych przez dysponentów kluczy alokacyjnych i stosowanych systemów finansowo-księgowych. Z tych względów, w szczególnie uzasadnionych przypadkach w ramach funkcji 22. mogły być ujmowane wydatki nieprzypisane bezpośrednio do działań w funkcjach 1-21, związane w szczególności z koordynacją działalności urzędów obsługujących ministrów, wojewodów oraz centralne organy administracji rządowej i organy administracji państwowej. W ramach funkcji wyodrębniono wyłącznie jedno zadanie budżetowe, którego zakres przedmiotowy był tożsamy z zakresem przedmiotowym funkcji.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na zadanie 22.1.W w 2024 r.

Wydatki (w tys. zł)	Plan wg ustawy budżetowej na 2024 r.		Wykonanie w 2024 r.	
	BP	BŚE	BP	BŚE
	2.256.496	4.262	2.132.460	2.132

Szczegółowy wykaz dysponentów części budżetowych, którzy realizowali zadanie 22.1.W, zamieszczono w Aneksie tabelarycznym.

Aneksy tabelaryczne